

Ініціатива прозорості
видобувних галузей

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЗВІТ УКРАЇНИ 2016

Зміст

1	Перелік скорочень та глосарій термінів	7
2	Резюме	10
3	Ініціатива прозорості видобувних галузей у світі та в Україні	15
4	Методологія і підхід до підготовки звіту ІПВГ	17
4.1.	Сфера охоплення Звіту ІПВГ	17
4.2.	Збір інформації	20
4.3.	Процедури аудиту та підтвердження в видобувних компаніях та державних органах	21
4.3.1	Проведення аудиту видобувними компаніями (в т. ч. транспортування нафти та природного газу)	21
4.3.2	Проведення аудиту в органах виконавчої влади та суб'єктах господарювання державного сектору економіки	22
4.4.	Якість даних та їхнє підтвердження	23
5	Загальна інформація про видобувні галузі	24
5.1	Видобування кам'яного вугілля	25
5.1.1	Роль держави в галузі видобування вугілля та бюджетна підтримка галузі	25
5.1.2	Запаси вугілля	27
5.1.3	Суттєві розвідувальні роботи	29
5.1.4	Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами	30
5.1.5	Обсяги видобування кам'яного вугілля	32
5.1.6	Експорт та імпорт вугілля	35
5.1	Видобування нафти та природного газу	38
5.2.1	Роль держави в галузі видобування нафти та природного газу	38
5.2.2	Запаси нафти та природного газу	42
5.2.3	Суттєві розвідувальні роботи	46
5.2.4	Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами	50
5.2.5	Обсяги видобування нафти та природного газу	52
5.2.6	Транспортування нафти та природного газу	57
5.2.7	Експорт та імпорт нафти і природного газу	69
5.3	Видобування руд заліза	71
5.3.1	Роль держави в галузі видобування руд заліза	71
5.3.2	Запаси руд заліза	71
5.3.3	Суттєві розвідувальні роботи	73
5.3.4	Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами	74
5.3.5	Обсяги видобування руд заліза	75

5.3.6	Експорт та імпорт руд заліза та продуктів їх переробки	78
5.4	Видобування руд титану	82
5.4.1	Роль держави в галузі видобування руд титану	82
5.4.2	Запаси руд титану	82
5.4.3	Суттєві розвідувальні роботи.....	83
5.4.4	Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами.....	83
5.4.5	Обсяги видобування руд титану	85
5.4.6	Експорт та імпорт руд титану	86
5.5	Видобування руд марганцю.....	88
5.5.1	Роль держави в галузі видобування руд марганцю	88
5.5.2	Запаси руд марганцю	88
5.5.3	Суттєві розвідувальні роботи.....	89
5.5.4	Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами.....	89
5.5.5	Обсяги видобування руд марганцю	90
5.5.6	Експорт та імпорт руд марганцю.....	91
5.6	Видобування глин вогнетривких	93
5.6.1	Роль держави в галузі видобування глин вогнетривких	93
5.6.2	Запаси глин вогнетривких	93
5.6.3	Суттєві розвідувальні роботи.....	94
5.6.4	Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами.....	94
5.6.5	Обсяги видобування глин вогнетривких	95
5.6.6	Експорт та імпорт глин вогнетривких	96
5.7	Видобування глин тугоплавких	99
5.7.1	Роль держави в галузі видобування глин тугоплавких	99
5.7.2	Запаси глин тугоплавких	99
5.7.3	Суттєві розвідувальні роботи.....	100
5.7.4	Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами.....	100
5.7.5	Обсяги видобування глин тугоплавких	101
5.7.6	Експорт та імпорт глин тугоплавких	102
5.8	Видобування піску кварцового	103
5.8.1	Роль держави в галузі видобування піску кварцового	103
5.8.2	Запаси піску кварцового	103
5.8.3	Суттєві розвідувальні роботи.....	104
5.8.4	Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами.....	105
5.8.5	Обсяги видобування піску кварцового	106
5.8.6	Експорт та імпорт піску кварцового	108

5.9	Внесок видобувних галузей в економіку України	109
5.9.1	Внесок в формальний сектор економіки	109
5.9.2	Внесок в неформальний сектор економіки	115
5.9.3	Платежі видобувних компаній на соціальні та благодійні цілі	116
5.10	Квazăфіскальні операції	119
5.10.1	Квazăфіскальні операції в газовидобувній галузі	120
5.10.2	Квazăфіскальні операції в галузі видобування вугілля.....	122
5.11	Оцінка регіонального походження платежів на користь держави від видобувних галузей України	126
6	Нормативне та фіскальне регулювання видобувних галузей у 2016 році.....	130
6.1	Огляд законодавства, що регулює питання видобування корисних копалин.....	130
6.1.1	Кодекс України про надра.....	131
6.1.2	Гірничий закон України	133
6.1.3	Закон України «Про нафту і газ»	133
6.1.4	Закон України «Про ринок природного газу»	134
6.1.5	Нормативні акти у сфері оподаткування.....	134
6.1.6	Інші нормативні акти.....	135
6.2	Функції та повноваження органів державної влади	138
6.3	Реформування регуляторного та фіскального режиму видобувної галузі у 2016 р. 141	
6.4	Регулювання державної участі у видобувних галузях	149
6.4.1	Визначення «підприємств, що перебувають у власності держави»	149
6.4.2	Державна політика в сфері управління суб'єктами господарювання державного сектора економіки.....	152
6.4.3	Платежі підприємств із державною участю на користь держави	153
6.4.4	Платежі держави на користь підприємств із державною участю	154
6.4.5	Функції підприємств із державною участю та платежі на користь підприємств з державною участю	157
6.5	Фіскальний режим видобувних галузей	161
6.6	Регуляторний режим видобувної галузі	175
6.6.1	Реєстр спеціальних дозволів на користування надрами	175
6.6.2	Процедура надання спеціальних дозволів на користування надрами	175
6.6.3	Доступ до інформації про кінцевих бенефіціарних власників юридичних осіб 185	
6.6.4	Договори у видобувних галузях	186
6.6.5	Інші договори, пов'язані з видобуванням корисних копалин	188
6.6.6	Використання місцевої складової у видобувній галузі.....	191

6.6.7	Взаємодія між видобувними компаніями і місцевими громадами.....	192
6.7	Бюджетний процес в Україні	195
7	Звірка даних про податки та інші платежі	199
	Звіт про фактичні результати.....	200
7.1	Узгоджені процедури	201
7.2	Визначення сфери охоплення звіркою в Звіті ІПВГ	202
7.2.1	Визначення переліку видобувних галузей для звірки в Звіті ІПВГ	202
7.2.2	Визначення переліку видів платежів для звірки в Звіті ІПВГ	203
7.2.3	Визначення переліку підзвітних компаній для звірки в Звіті ІПВГ	206
7.2.4	Інші неподаткові платежі.....	212
7.3	Загальні результати звірки платежів	213
7.3.1	Повнота звірки	213
7.3.2	Основні результати звірки	216
7.4	Результати звірки за кожним видом податкових платежів	220
7.4.1	Податок на доходи фізичних осіб.....	220
7.4.2	Податок на прибуток підприємств.....	221
7.4.3	Рентна плата за користування надрами	222
7.4.4	Податок на додану вартість.....	223
7.4.5	Плата за землю	225
7.4.6	Екологічний податок	226
7.5	Результати звірки за кожним видом неподаткових платежів.....	227
7.5.1	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	227
7.5.2	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)	228
8	Рекомендації щодо покращення процесу звітності в рамках ІПВГ	229
9	Додаток 1. Список державних органів та установ для проведення опитування в рамках підготовки звіту ІПВГ за 2016 р.....	234
10	Додаток 2. Список компаній видобувної галузі України, що включені до сфери охоплення звіркою у Звіті ІПВГ	235
11	Додаток 3. Опитувальний лист для компаній видобувних галузей	237
12	Додаток 4. Річний звіт про сплату податків та інших платежів для підприємств, що відносяться до видобувної галузі.....	260
13	Додаток 5. Повноваження органів державної влади України у сфері видобування корисних копалин	266
14	Додаток 6. Кінцеві бенефіціарні власники підзвітних організацій відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру	278
15	Додаток 7. Істотні умови УРП	282

16	Додаток 8. Істотні умови договору концесії	284
17	Додаток 9. Інформація щодо класифікації запасів корисних копалин	287
18	Додаток 10. Аукціони з продажу спеціальних дозволів на користування надрами у 2016 р.	289
19	Додаток 11. Інформація про виконання показників окремих міжбюджетних трансфертів (інші дотації та субвенції) з Державного бюджету України місцевим бюджетам у 2016 р.	291
20	Додаток 12. Консолідована база даних щодо сплати податків та інших платежів підзвітними компаніями видобувних галузей в 2016 р., які надали інформацію для Звіту ІПВГ 293	
20.1	Податок на доходи фізичних осіб	293
20.2	Податок на прибуток підприємств	298
20.3	Рентна плата за користування надрами	303
20.4	Податок на додану вартість	310
20.5	Плата за землю.....	315
20.6	Екологічний податок	320
20.7	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	325
20.8	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) 330	
21	Додаток 13. Консолідована база даних щодо сплати податків та інших платежів підзвітними компаніями видобувних галузей, які не надали інформацію для Звіту ІПВГ ..	335
22	Додаток 14. Статус отримання інформації від підзвітних компаній за результатами запитів.....	337
23	Додаток 15. Дослідження розбіжностей та коригування інформації про платежі ..	342
23.1	Податок на доходи фізичних осіб	342
23.2	Податок на прибуток підприємств	343
23.3	Рентна плата за користування надрами	346
23.4	Податок на додану вартість	348
23.5	Плата за землю.....	350
23.6	Екологічний податок	352
23.7	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	353
23.8	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) 354	
24	Додаток 16. Відповідність Звіту ІПВГ України вимогам Стандарту	356

1 Перелік скорочень та глосарій термінів

Термін	Пояснення
Бюджетний кодекс	Бюджетний кодекс України № 2456-VI від 08.07.2010 р.
БГЗО	Багатостороння група зацікавлених осіб, що складається з представників уряду, видобувних компаній, громадських організацій, та створена для контролю процесу впровадження ІПВГ в Україні та інформування про висновки Звіту ІПВГ, а також для інтеграції ІПВГ до ширшої діяльності із забезпечення прозорості видобувних галузей
ВАТ	Відкрите акціонерне товариство
ВРУ	Верховна Рада України
ГЗК	Гірничо-збагачувальний комбінат
Гірничий закон	Гірничий закон України № 1127-XIV від 06.10.1999 р.
Грн.	Українська гривня
ГТС	Газотранспортна система
ДАК	Державна акціонерна компанія
ДВАТ	Державне відкрите акціонерне товариство
ДГП «Геолекспертиза»	Державне геологічне підприємство «Державна комісія з експертизи геологічних проектів та кошторисів «Геолекспертиза»
Державний бюджет	Державний бюджет України
ДНВП «Геоінформ України»	Державне науково-виробниче підприємство «Державний інформаційний геологічний фонд України»
Держгеонадра	Державна служба геології та надр України
Держгірпромнагляд	Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки України (діяльність припинена Розпорядженням КМУ № 1021-р від 30.09.2015 р.)
Держпраці	Державна служба з питань праці України, утворена внаслідок реорганізації Держгірпромнагляду і Державної інспекції з питань праці України
Держстат	Державна служба статистики України
ДКЗ	Державна комісія України по запасах корисних копалин
дол. США	долари США. Середньорічний курс долара до гривні в 2016 році становив - 25,55 грн./дол.
ДП	Державне підприємство, якщо не вказано інше
ДСД	Договір про спільну діяльність
ДФС	Державна фіскальна служба (до березня 2014 р. - Міністерство доходів і зборів України, з березня по травень 2014 р. - Державна податкова служба та Державна митна служба)
ЄСВ	Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
Закон про нафту та газ	Закон України «Про нафту і газ» N 2665-III від 12.07.2001 р.

Термін	Пояснення
Закон про УРП	Закон України «Про угоди про розподіл продукції» N 1039-XIV від 14.09.1999 р.
Звіт ІПВГ	Звіт, який містить основні результати виконання процедур в рамках впровадження ІПВГ на рівні країни за рік (в даному випадку - за 2016 р.)
ІПВГ	Ініціатива прозорості видобувних галузей
КМУ	Кабінет Міністрів України
Кодекс про надра	Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. № 132/94-ВР
Міненерговугілля	Міністерство енергетики та вугільної промисловості України
Мінекономрозвитку, МЕРТ	Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
Мінфін	Міністерство фінансів України
Митний кодекс	Митний кодекс України №4495-VI від 13.03.2012 р.
Міжнародний секретаріат ІПВГ	Незалежний орган, який несе відповідальність за впровадження та управління ІПВГ на міжнародному рівні. Розташований в Осло (Норвегія)
МПП	Мале приватне підприємство
Національний секретаріат ІПВГ	Національний орган, який здійснює координацію та надає підтримку ІПВГ на рівні країни
НБУ	Національний Банк України
Незалежний адміністратор	Стороння незалежна організація, яка надає послуги щодо підготовки Звіту ІПВГ за 2016 р., та в якій немає конфлікту інтересів щодо надання таких послуг
НКРЕКП	Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики і комунальних послуг
НПЗ	Нафтопереробний завод
ПАТ	Публічне акціонерне товариство
ПВКП	Приватне виробничо-комерційне підприємство
ПДВ	Податок на додану вартість
ПДФО	Податок на доходи фізичних осіб
Підзвітні організації	Видобувні компанії, державні підприємства, установи та організації, державні органи, які надають звітні дані для подальшої обробки та відображення у Звіті ІПВГ
Податковий кодекс	Податковий кодекс України №2755-VI від 2.12.2010 р.
Порядок надання спеціальних дозволів	Порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами, затверджений постановою КМУ № 615 від 30.05.2011 р., у редакції, чинній від 10.11.2016 року, якщо інше не зазначено у Звіті ІПВГ
Порядок проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів	Порядок проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, затверджений постановою КМУ № 594 від 30.05.2011 р., у редакції, чинній від 10.11.2016 року, якщо інше не зазначено у Звіті

Термін	Пояснення
ПрАТ	Приватне акціонерне товариство
Рентна плата за транспортування	Рентна плата за транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами територією України, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку територією України
Спеціальний дозвіл	Спеціальний дозвіл на користування надрами
Стандарт ІПВГ	Міжнародний стандарт забезпечення прозорості процесів управління природними ресурсами країни в рамках ІПВГ
СП	Спільне підприємство
УБМР	Управління будівельно-монтажних робіт
УРП	Угода про розподіл продукції

2 Резюме

Даний Звіт є третім звітом України в рамках Ініціативи прозорості видобувних галузей. Контекстна та фінансова інформація, що представлена в цьому Звіті, стосується діяльності у видобувних галузях України протягом 2016 р.

Сфера охоплення розширилась у Звіті за 2016 р., додатково включено інформацію про три нові видобувні галузі, а саме: видобування вогнетривких та тугоплавких глин, піску кварцового. Однак звірка платежів компаній, які функціонують у цих видобувних галузях, не проводилась.

Внесок видобувних галузей в економіку України

Видобувні галузі залишаються важливою частиною економіки України. Вартість продукції видобувних галузей в 2016 році перевищувала 253 770 млн грн, що становило 4,68% випуску в економіці України¹.

Внесок видобувних галузей до валового внутрішнього продукту України в 2016 р. становив 131 650 млн грн, або 5,4% ВВП. Вперше за останні 6 років видобувні галузі зростали швидше, ніж ВВП України.

Кам'яне вугілля

Вугільна промисловість - одна з базових галузей енергетики України - представлена як державними, так і приватними підприємствами. Станом на 01.01.2017 р. на території України налічувалось 482 діючих шахти, 95 з яких відносяться до державних та 387 - недержавні.

Фактичні обсяги видобування за 2016 р. не покрили внутрішню потребу України у вугіллі, що спричинило ріст імпортованого вугілля на 7%, ніж у попередній рік.

Розташування значної частини вугледобувних підприємств у зоні АТО спричинює перешкоди у реформуванні галузі. Так, станом на 01.07.2017 р. 131 підприємство державного сектору економіки визначено як таке, що знаходиться на території, де державні органи влади не здійснюють свої повноваження.

Тим не менш, з метою комплексного вирішення існуючих проблем галузі та підвищення ефективного використання потенціалу у 2017 р. була затверджена нова Концепція реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року.

Нафта та природний газ

Балансові запаси нафти українських родовищ оцінені у 121 124 тис. т станом на 01.01.2017р. Кількість родовищ, що розробляються, державним балансом враховані на рівні 135 шт. Їх запаси становлять 81% балансових запасів нафти в Україні.

Ступінь розвіданості початкових потенційних запасів нафти оцінюється у 39,2%, у той час як їх виробленість становить 73,5%. Це свідчить про те, що лише 26,5% розвіданих запасів не вироблені. Як наслідок, необхідно продовжити розвідувальні роботи з метою покриття внутрішніх потреб держави у нафті.

Як свідчать дані ДНВП «Геоінформ України», кількість родовищ вуглеводнів, з яких здійснюється видобування природного газу, нараховується 402 шт. 269 родовищ знаходяться у промисловій розробці. Загалом, станом на 01.01.2017 р. балансові запаси

¹ У зв'язку з відсутністю відповідної офіційної статистичної інформації, дані про внесок в економіку не включають економічні результати діяльності підприємств, які займаються транспортування нафти та природного газу.

природного газу склали 905 623 млн куб. м, у той час як позабалансові 9 553 млн куб. м.

Загалом, за результатами 2016 р. обсяги видобування нафти склали 1 619 тис. т, що менше на 198 тис. т, ніж обсяги 2015 р.. Обсяги видобування природного газу на родовищах України становили 20 037 млн куб. м, що на 129 млн куб. м більше за показник 2015 р..

Традиційно лідерами за обсягами видобування нафти і природного газу у 2016 році, як і в попередніх роках, були підприємства державного сектору економіки. На групу компаній ПАТ «НАК «Нафтогаз України» припадає близько 90% видобутку нафти і природного газового конденсату, в тому числі на ПАТ «Укрнафта» припадає близько 68% від загального обсягу видобування нафти і на ПАТ «Укргазвидобування» - 22%. На ПАТ «Укргазвидобування» припадає 73% від загального обсягу видобування природного газу в Україні, на ПАТ «Укрнафта» - 6%.

Транспортування нафти та природного газу

Природний газ

Газотранспортна система України налічує 38,55 тис. км газопроводів, у т.ч. магістральних - 22,16 тис. км і газопроводів-відгалужень - 16,39 тис. км. Загальний обсяг транспортування природного газу в 2016 році склав 111 791 млн куб. м (транзит та транспортування внутрішнім споживачам), що більше фактичного показника за 2015 рік на 14,7%. В т.ч. обсяг транзиту природного газу збільшився на 22,5% у порівнянні з 2015 роком та склав 82,2 млрд куб. м.

В 2016 році продовжувалися активні процеси впровадження моделі лібералізованого ринку природного газу в Україні у відповідності до Закону України «Про ринок природного газу». Зокрема, було затверджено план реструктуризації ПАТ «НАК «Нафтогаз України» з відокремленням діяльності з транспортування та зберігання природного газу (unbundling).

Власне для практичної реалізації такого відокремлення та забезпечення незалежності Оператора ГТС від інших учасників ринку в листопаді 2016 року було створено ПАТ «Магістральні газопроводи України», який, як передбачається, в майбутньому буде здійснювати діяльність з управління операціями ГТС замість ПАТ «Укртрансгаз». Крім того, наразі триває процес передачі корпоративних прав від ПАТ «Укртрансгаз» до ПАТ «Магістральні газопроводи України» та пошуку міжнародних партнерів для спільного управління ГТС України.

Нафта

За інформацією ПАТ «НАК «Нафтогаз України» система магістральних нафтопроводів України включає 19 нафтопроводів загальною довжиною 3 506,6 км, 51 нафтоперекачувальну станцію (НПС) і морський нафтовий термінал «Південний». Потужність системи на вході - 114,5 млн т/рік, на виході - 56,3 млн т/рік.

ПАТ «Укртранснафта» містить у своїй структурі 3 філії: Магістральні нафтопроводи «Дружба» (транспортування нафта на Дрогобицький НПЗ та Нафтохімік Прикарпаття), Придніпровські магістральні нафтопроводи (Лисичанський НПЗ (зупинений станом на 2016 рік) та Кременчуцький НПЗ) та Південні магістральні нафтопроводи (Херсонський НПЗ, зупинений в 2005 році, та Одеський НПЗ, який зупинений станом на 2016 рік). Загальні обсяги транзиту нафти магістральними нафтопроводами ПАТ «Укртранснафта» у 2016 р. становили 13,8 млн т, а транспортування на НПЗ України - 1,4 млн т.

Руди заліза

На території України запаси руд заліза зосереджені в Криворізькому та Керченському залізорудних басейнах, Кременчуцькому, Білозірському та Маріупольському залізорудних районах.

Держгеонадра веде державний облік балансових запасів руд заліза за 60 родовищами України. Станом на 01.01.2017 р. балансові запаси за категорією А+В+С1 становили 19 725,9 млн т, за категорією С2 - 7 367,0 млн т.

Загальні обсяги видобування у 2016 р. становили 164 млн т руд заліза. Порівняно з попереднім роком, видобування зменшилось на 8 млн т.

У 2016 р. Україна продовжила експорт руд та концентратів заліза (агломерованих та неагломерованих), хоча загальний обсяг експорту зменшився на 14% порівняно з попереднім роком та становив сумарно 39,2 млн т.

Руди титану

Україна характеризується значними запасами, у тому числі і розвіданими, руд титану. Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», розвідувальні роботи протягом 2016 р. проводились за участі трьох підприємств: ТОВ «Житомирбуррозвідка», КП «Південурггеологія», ДРГП «Донецькгеологія».

Видобування руд титану здійснюється з розсипних відкладів. Ільменіт переважає в запасах та видобуванні, запаси рутилу є обмежені. Наразі в Україні розробляються 14 родовищ. Обсяги реалізації концентрату титанового найбільшою компанією даної галузі ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» у 2016 році становили 376,9 тис. т.

У 2016 р. обсяг експорту руд та концентрату титану зріс на 57% порівняно з попереднім роком і в натуральних одиницях становив 463,4 тис. т.

Руди марганцю

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», балансові запаси руд марганцю в Україні враховуються для трьох родовищ Нікопольського басейну та техногенного родовища «Шламосховище ім. Максимова». Станом на 01.01.2017 р. запаси руд марганцю за категорією А+В+С1 становили 2 179,7 млн т, а за категорією С2 - 197,3 млн т. Позабалансові запаси руд марганцю нараховували 58,0 млн т. Протягом 2016 р. суттєві геологорозвідувальні роботи не проводились.

Загальні обсяги видобування руд марганцю становили у 2016 році 2 874,1 тис т, що на 22% (800,8 тис. т) менше рівня 2015 р., коли обсяги видобування становили 3 674,9 тис. т.

У 2016 р. імпорт руд та концентратів марганцю перевищував експорт. Так, було експортовано 61 тис. т руд та концентратів марганцю вартістю 2,8 млн дол. США, а імпортовано 957,1 тис. т вартістю 132 млн дол. США.

Глини вогнетривкі

Україна володіє значними запасами глин вогнетривких. Основні розвідані родовища локалізовані в межах Дніпровсько-Донецької западини, Донецької складчастої споруди, Українського щита. ДНВП «Геоінформ України» обліковується 28 родовищ глин вогнетривких.

Станом на 01.01.2017 р. сумарні балансові запаси глин вогнетривких становили за категорією А+В+С1 617,6 млн т, за категорією С2 - 367,6 млн т. Позабалансові запаси глин вогнетривких нараховували 137,7 млн т.

Загальний обсяг видобування глин вогнетривких у 2016 р. становив 5 414 тис. т, що на 18% більше рівня 2015 р.

У 2016 році загальний обсяг експорту глин вогнетривких становив 85% загального видобування - у натуральних одиницях 4 579,6 тис. т вартістю 170,1 млн дол. США. Тобто Україна забезпечує внутрішню потребу у мінеральній сировині. Імпорт був незначним.

Глини тугоплавкі

Станом на 01.01.2017 р. ДНВП «Геоінформ України» обліковується 20 об'єктів із запасами глин тугоплавких, 17 з яких - це основні родовища. Розробка здійснювалася на 4 родовищах.

Балансові запаси глин тугоплавких станом на 01.01.2017 р. за категорією А+В+С1 становили 83 299,45 тис. т, за категорією С2 - 72 788,0 тис. т.

У 2016 р. обсяги видобування глин тугоплавких на території України становили 40,2 тис. т., що значно вище показника 2015 р. (0,55 тис. т).

Пісок кварцовий

Поклади скляної кварцвміщуючої сировини залягають в усіх геологічних регіонах України та зосереджені у понад 100 родовищах та проявах. До територій, які становлять собою цінність за запасами кварцвміщуючої сировини, відносять райони Донецької складчастої споруди, Дніпровсько-Донецької западини, Українського щита, Волино-Подільської плити.

Державним балансом запасів корисних копалин України обліковується 40 родовищ піску кварцового та одне родовище ліпариту. Станом на 01.01.2017 р. сумарні запаси піску кварцового за категорією А+В+С1 становили 227,67 млн т, за категорією С2 - 70,16 млн т.

Обсяг видобування сировини скляної на території України у 2016 р. на 47% (305,9 тис. т) вище показника 2015 р. та становив 961,9 тис. т.

Звірка даних про податки та інші платежі

Повнота звірки у Звіті ІПВГ за 2016 рік становить 91,8%. Було звірено 91 918 519,5 тис. грн. (з 100 088 748,23 тис. грн., що підлягали звірці). На запити до 60 видобувних компаній було отримано інформацію від 45.

Найвищий рівень охоплення звіркою було досягнуто у галузі видобування нафти та природного газу - 95,1% (звірено 81 239 165,95 тис. грн. з 85 436 753,79 тис. грн.), з 28 компаній на запити відповіло 23.

У Звіті ІПВГ за 2016 рік було звірено 72 038 561,94 тис. грн (з 72 362 578,59 тис. грн.) надходжень від 16 (з 18) компаній державного сектору економіки і 19 879 957,65 тис. грн. (з 27 726 169,63 тис. грн.) від 29 (з 42) компаній приватного сектору економіки. Таким чином, повнота звірки вища для компаній державного сектору економіки і становить 99,6%, повнота звірки для компаній приватного сектору економіки - 71,7%.

За результатами первинної звірки було виявлено розходження між даними державних органів і даними компаній у 33 компаній, з яких 29 надало уточнення інформації.

В результаті проведення звірки надходжень від видобувних компаній було з'ясовано 7 612 174,96 тис. грн. розбіжностей між даними державних органів і даними компаній. Невирішеною залишилась розбіжність в обсязі (5 514,71) тис. грн.

В розрізі видобувних галузей найбільші сумарні нез'ясовані розходження після звірки мають компанії з видобування кам'яного вугілля - (8 032,83) тис. грн. або (0,17%). Для галузі видобування руд металів нез'ясовані розходження становлять 2 792,46 тис. грн. або 0,05%, для видобування нафти та природного газу - (274,33) тис. грн. або (0,0003%).

В розрізі форми власності більшу нез'ясовану розбіжність мають компанії приватного сектору економіки - (16 270,41) тис. грн. або (0,08%), в порівнянні з компаніями



державного сектору економіки, для яких розбіжність становить 10 755,71 тис. грн. або 0,01%.

В розрізі видів платежів найбільше нез'ясоване за результатами звірки розходження залишилось по податку на доходи фізичних осіб, і становить (19 763,74) тис. грн. або (0,45%).

3 Ініціатива прозорості видобувних галузей у світі та в Україні

У жовтні 2013 року Україна отримала статус країни-кандидата Ініціативи прозорості видобувних галузей (ІПВГ). Метою впровадження ІПВГ в Україні є підвищення рівня прозорості управління природними ресурсами країни і розкриття інформації про рівень державних доходів від видобувних галузей.

Механізм дії Стандарту ІПВГ передбачає щорічне зіставлення офіційної інформації Уряду України та органів влади про суми надходжень від видобувних компаній з інформацією про такі платежі, заявлені самими компаніями. Результати зіставлення інформації про платежі, а також інша інформація про діяльність в сфері видобування в Україні оформляється як Національний звіт ІПВГ. Звіт супроводжується міжнародною експертною оцінкою та контролюється Багатосторонньою групою зацікавлених осіб (БГЗО).

26 грудня 2012 р. було створено БГЗО, а 17 жовтня 2013 р. Україна отримала статус країни-кандидата Ініціативи прозорості видобувних галузей.

Для впровадження стандартів ІПВГ 16 червня 2015 р. Верховною Радою ухвалено Закон № 521-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях». Зокрема, закон зобов'язує надрокористувачів надавати та оприлюднювати інформацію про загальнодержавні та місцеві податки та збори, інші платежі, а також про виробничу (господарську) діяльність з користування надрами для видобування корисних копалин, відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України. Також органи, що здійснюють державне управління у галузі геологічного вивчення, раціонального використання та охорони надр, зобов'язані надавати та публікувати інформацію про стан геологічного вивчення, використання та охорони надр в установленому Урядом порядку. Метою Закону є посилення прозорості видобувної галузі в Україні та вдосконалення системи управління природними ресурсами, впровадження стандартів Ініціатив щодо забезпечення прозорості видобувних галузей, у т.ч. для покращення інвестиційного клімату в Україні.

З метою популяризації ІПВГ проводилась відповідна діяльність через медіа-ресурси щодо висвітлення процесу реалізації стандарту як в Україні, так і за кордоном; створено веб-портал <http://eiti.org.ua>, де оприлюднюється інформація про події, що стосуються ІПВГ в Україні та за її межами. Також там розміщені Стандарт ІПВГ, звіти про аналіз законодавства та інша корисна інформація.

ІПВГ в Україні підтримують:

- ▶ Світовий банк;
- ▶ Міжнародний фонд «Відродження»;
- ▶ Агентство США з Міжнародного Розвитку (USAID) в Україні;
- ▶ Уряди Німеччини та Великої Британії через проект «Ефективне управління державними фінансами», що реалізується федеральною компанією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH.

У 2015 р. було випущено перший звіт ІПВГ в Україні (за 2013 р.), який охоплював нафтогазову галузь та містив інформацію щодо показників діяльності компаній, які здійснювали діяльність з видобування нафти і природного газу та їх транспортування всередині країни у відповідний період.

У загальному обсязі податкових платежів компаній, які надали анкети з інформацією за 2013 р. (24,2 млрд грн), 88% було підтверджено за результатами звірки, причину виявлених

розбіжностей (12%) встановити не вдалося. Також було зроблено висновок про низький відсоток достовірного збору інформації щодо неподаткових платежів у бік державних установ - центральних та місцевих органів виконавчої влади, а також державних підприємств.

У лютому 2017 року було опубліковано другий національний Звіт ІПВГ. Сфера охоплення була розширена та включала, окрім видобування природного газу і нафти, дані про видобування вугілля, руд заліза, титану та марганцю в Україні у 2014 та 2015 роках. Другий Звіт містив, окрім контекстуальної інформації та інформації щодо звірки платежів, додатково дані про бенефіціарних власників.

В Звіті ІПВГ України за 2014-2015 рр. вперше було розкрито інформацію про надходження податкових та неподаткових платежів з деталізацією за окремими видами платежів та видобувними компаніями. Згідно з даними державних органів, сумарні надходження від видобувних галузей у 2014 р. становили 57 997,5 млн грн. 81,5% вказаних надходжень були звірені у Звіті ІПВГ. У 2015 р. показник податкових надходжень від видобувних підприємств був на рівні 92 515,3 млн грн. На основі одержаної від видобувних компаній інформації було звірено 82,8% сумарних надходжень у 2015 р.

Протягом 2016 р. продовжувалась робота з поширення ініціативи ІПВГ в Україні, ініційована Національним секретаріатом ІПВГ, представниками територіальних громад, а також іншими зацікавленими особами. Зокрема, проведено низку круглих столів в обласних центрах нафтогазоносних регіонів за участю представників місцевих органів влади, місцевих громад та видобувних компаній. Крім того, Національним секретаріатом та представниками БГЗО було проведено ряд експертних обговорень поточних законодавчих ініціатив, які направлені на підвищення прозорості в галузі, та публічних заходів для представників ЗМІ з метою публічного поширення інформації щодо поточних досягнень, а також цілей і завдань Ініціативи у найближчий період².

В рамках вдосконалення нормативного забезпечення ІПВГ було розроблено та зареєстровано у Верховній Раді проект Закону України №6229 «Про забезпечення прозорості у видобувних галузях», який окрім підвищення прозорості у видобувних галузях, сприятиме також виконанню зобов'язань України за Угодою про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, та імплементації, в частині підвищення прозорості господарської діяльності у видобувних галузях, Директиви 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 року, Директиви 2013/50/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС від 22 жовтня 2013 року та Директиви 2007/14/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС від 8 березня 2007 року.

² Детальна інформація: веб-сайт ІПВГ в Україні, розділ «Новини»: <http://eiti.org.ua/category/novyny/>

4 Методологія і підхід до підготовки звіту ІПВГ

4.1. Сфера охоплення Звіту ІПВГ

Звіт ІПВГ за 2016 рік включає інформацію суб'єктів господарювання, незалежно від форми власності, які здійснювали господарську діяльність з видобування корисних копалин та транспортування нафти і природного газу територією України, а також органів виконавчої влади, які отримували платежі від компаній видобувних галузей.

Відповідно до рішення БГЗО (Протокол засідання БГЗО від 20 вересня 2017 року), контекстна частина Звіту ІПВГ за 2016 р. охоплює три нові видобувні галузі, а саме: видобування вогнетривких та тугоплавких глин, піску кварцового. Внесок вказаних додаткових видобувних галузей у 2016 р. в ВВП України та сумарні податкові надходження був незначним. Згідно з рішенням БГЗО, звірка платежів компаній, які працюють у вказаних вище трьох видобувних галузях, не проводилась.

Таким чином даний Звіт ІПВГ передбачає висвітлення контекстної інформації відповідно до вимог Стандарту ІПВГ для таких галузей:

- ▶ видобування кам'яного вугілля
- ▶ видобування нафти
- ▶ видобування природного газу
- ▶ видобування руд заліза
- ▶ видобування руд титану
- ▶ видобування руд марганцю
- ▶ видобування глин вогнетривких
- ▶ видобування глин тугоплавких
- ▶ видобування піску кварцового (для виробництва скла)
- ▶ транспортування нафти і природного газу.

Перелік компаній, які здійснювали господарську діяльність, пов'язану з видобуванням корисних копалин та їх транспортуванням територією України (Додаток 2)

До цього переліку увійшли усі компанії, які протягом 2016 року були власниками спеціальних дозволів на користування надрами (природний газ, нафта, вугілля, руди заліза, титану та марганцю, глини вогнетривкі та тугоплавкі, а також пісок кварцовий), а також компанії, що займалися транспортуванням нафти та природного газу територією України. Джерелами інформації про власників спеціальних дозволів були онлайн-реєстр ДНВП «Геоінформ України», веб-сайти компаній видобувної галузі та інші відкриті джерела інформації. Крім того, додатково для уточнення інформації про власників спеціальних дозволів був надісланий відповідний офіційний запит у Держгеонадра.

Перелік податків та інших платежів, які компанії видобувної галузі сплачували на користь держави

За результатами техніко-економічної оцінки Незалежним адміністратором на основі інформації, отриманої від ДФС, було визначено перелік видобувних галузей, податкових та інших платежів, а також видобувних компаній, які сумарно сплатили основну частину (понад 95%) усіх надходжень у Зведений бюджет та Пенсійний фонд від компаній видобувних галузей. Детальніша інформація щодо визначення сфери охоплення звіркою в рамках Звіту ІПВГ України за 2016 р. наведена в **розділі 7**.

Перелік контекстної та іншої не пов'язаної з платежами інформації

Цей перелік формувався відповідно до вимог Стандарту ІПВГ з врахуванням позиції БГЗО. До складу контекстної та іншої не пов'язаної з платежами інформації було включено відомості про загальні обсяги видобування корисних копалин на території України, інформацію про розвідані запаси, кількість спеціальних дозволів та іншу інформацію, яку необхідно розкривати відповідно до вимог Стандарту ІПВГ. Зазначену інформацію отримано за результатами анкетування компаній видобувних галузей (**Додаток 3**) та державних органів, а також з відкритих джерел (дані Державної служби статистики України, публікацій ДНВП «Геоінформ України» тощо).

Старательська та дрібномасштабна розробка корисних копалин

Враховуючи об'єктивні фактори, як наприклад абсолютна нематеріальність діяльності, відсутність офіційної і/або достовірної інформації про таку діяльність, розташування можливих об'єктів старательської та дрібномасштабної розробки корисних копалин на тимчасово неконтрольованій території у зоні проведення АТО, неможливо оцінити зазначений вид видобувної діяльності. Відповідно, БГЗО було з прийнято рішення (Протокол засідання БГЗО від 18 січня 2018 р.) щодо нематеріальності старательської та дрібномасштабної розробки та відповідно її виключення зі сфери охоплення Звіту ІПВГ України за 2016 р.

Розкриття інформації суб'єктами господарювання із зони АТО та з тимчасово окупованої території

Згідно з Законом України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» з 20 лютого 2014 року територія Автономної Республіки Крим (далі - АРК) та міста Севастополя є тимчасово окупованою територією.

Згідно з законом України «Про створення вільної економічної зони «Крим» та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України» (далі - Закон про ВЕЗ) на території АРК та міста Севастополя на 10 років створюється вільна економічна зона «Крим». Згідно зі ст. 12 Закону про ВЕЗ особи, які перебували на обліку в контролюючих органах або мали місцезнаходження (місце проживання) на території АРК або міста Севастополя на початок тимчасової окупації, звільняються від обов'язку подання до контролюючих органів декларацій (крім митних декларацій), звітності та інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів протягом строку тимчасової окупації та після її завершення.

Відповідно до Указу Президента «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 року «Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України», з квітня 2014 рр. на окремих територіях Донецької та Луганської областей проводиться антитерористична операція («АТО»).

У 2016 р. території проведення АТО та тимчасово окупована територія частково чи повністю не контролювалися українським урядом, а низка підприємств призупинили чи припинили діяльність. Таким чином, існували об'єктивні труднощі з отриманням інформації для Звіту ІПВГ за 2016 рік від підприємств на тимчасово окупованій території та у зоні проведення АТО, що значно впливає на підготовку частини третього Звіту ІПВГ.

Тому БГЗО 31 січня 2018 подала до Правління ІПВГ запит на адаптоване впровадження Стандарту ІПВГ стосовно охоплення у звітності видобувної діяльності у Донецькій та

Луганській областях та в анексованому Криму за 2016 рік. 13 лютого 2018 запит був підтверджений Правлінням ІПВГ.

Незважаючи на вказані факти, в Звіті ІПВГ за 2016 рік частково розкрито в односторонньому форматі інформацію про діяльність окремих видобувних компаній на тимчасово окупованій території та зоні проведення АТО, зокрема дані про сплату податків (джерело інформації - ДФС), обсяги видобування вугілля (джерело інформації - ДВНП «Геоінформ України»).

4.2. Збір інформації

Процедура збору інформації від компаній видобувних галузей і транспортування нафти та природного газу, а також від державних органів, включала:

- ▶ Консультації з членами БГЗО і представниками Міненерговугілля щодо сфери охоплення Звіту ІПВГ, а також переліку інформації, яку необхідно включити в опитувальні форми;
- ▶ Коригування опитувальних форм для компаній видобувних галузей та транспортування нафти та природного газу щодо контекстної інформації (**Додаток 3**) та податків, неподаткових та інших платежів (**Додаток 4**), а також відповідного супроводжувального листа за підписом Міністра енергетики та вугільної промисловості України;
- ▶ Складання окремих запитів для державних органів зі списку, що наведений у **Додатку 1**, та відповідного супроводжувального листа за підписом Міненерговугілля;
- ▶ Врахування коментарів, зауважень та рекомендацій членів БГЗО і представників Міненерговугілля щодо підготованих форм для інформаційного запиту;
- ▶ Розсилання Міненерговугілля та Незалежним адміністратором опитувальних форм і запитів з підписаними супроводжувальними листами від Міненерговугілля;
- ▶ Заповнення опитувальних форм з боку компаній та державних органів у паперовому або електронному вигляді (електронні версії анкет для підзвітних організацій були розміщені Національним Секретаріатом ІПВГ України на сайті eiti.org.ua);
- ▶ Надсилання підзвітними організаціями заповнених опитувальних форм на електронну адресу eiti@mev.gov.ua;
- ▶ Отримання заповнених опитувальних форм відповідальною особою з боку Міненерговугілля та передача Незалежному адміністратору захищеними каналами зв'язку;
- ▶ Обробка опитувальних форм Незалежним адміністратором та формування відповідних інтегрованих показників та інформації для підготовки Звіту ІПВГ.

4.3. Процедури аудиту та підтвердження в видобувних компаніях та державних органах

Незалежним адміністратором було проаналізовано процедури аудиту та підтвердження в видобувних компаніях (в т. ч. транспортування нафти та природного газу) та державних установах.

4.3.1 Проведення аудиту видобувними компаніями (в т. ч. транспортування нафти та природного газу)

Правові засади здійснення аудиторської діяльності в Україні регулюються Законом України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993 року № 3125-XII.

Згідно зі ст. 6 Закону України «Про аудиторську діяльність» при здійсненні аудиторської діяльності аудитори та аудиторські фірми застосовують відповідні стандарти аудиту. Стандарти аудиту, які використовуються в Україні, базуються на основі стандартів аудиту та етики Міжнародної федерації бухгалтерів з дотриманням вимог Закону України «Про аудиторську діяльність», Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» та інших нормативно-правових актів. Згідно зі ст. 3 Закону України «Про аудиторську діяльність» аудит може проводитися з ініціативи суб'єктів господарювання, а також у випадках, передбачених законом (обов'язковий аудит).

Згідно з чинним законодавством не існує прямої вимоги проводити аудит або інше підтвердження звітності саме для видобувних компаній (в т. ч. транспортування нафти та природного газу).

Згідно з ст. 8 Закону України «Про аудиторську діяльність» проведення аудиту є обов'язковим для:

- 1) підтвердження достовірності та повноти річної фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності публічних акціонерних товариств, підприємств - емітентів облігацій, професійних учасників ринку цінних паперів, фінансових установ та інших суб'єктів господарювання, звітність яких відповідно до законодавства України підлягає офіційному оприлюдненню, за винятком установ і організацій, що повністю утримуються за рахунок державного бюджету;
- 2) перевірки фінансового стану засновників банків, підприємств з іноземними інвестиціями, публічних акціонерних товариств (крім фізичних осіб), страхових і холдингових компаній, інститутів спільного інвестування, довірчих товариств та інших фінансових посередників;
- 3) емітентів цінних паперів, які здійснюють публічне розміщення, та похідних (деривативів), а також при отриманні ліцензії на здійснення професійної діяльності на ринку цінних паперів.

Проведення аудиту є обов'язковим також в інших випадках, передбачених законами України.

Формально, згідно зі ст. 18 ЗУ «Про господарські товариства» достовірність та повнота річної фінансової звітності товариства повинні бути підтверджені аудитором (аудиторською фірмою). Обов'язкова аудиторська перевірка річної фінансової звітності товариств з річним

господарським оборотом менш як двісті п'ятдесят неоподатковуваних мінімумів проводиться один раз на три роки. Проте, оскільки законодавство не встановлює контролю та відповідальності за непроведення аудиту, такі компанії часто його не проводять на практиці.

За останні роки в Україні були розроблено декілька законопроектів, які були спрямовані на запровадження обов'язкового аудиту та/або обов'язку ведення звітності за міжнародними стандартами для підприємств, які здійснюють видобуток корисних копалин загальнодержавного значення.

5 жовтня 2017 року Верховна Рада прийняла Закон Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Законом розширено перелік підприємств, що мають складати фінансову звітність за Міжнародними стандартами фінансової звітності («МСФЗ»). Крім того, підприємства, які здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення, повинні оприлюднювати консолідовану та окрему фінансову звітність разом з аудиторськими звітами на власній веб-сторінці.

4.3.2 Проведення аудиту в органах виконавчої влади та суб'єктах господарювання державного сектору економіки

Законодавством не передбачено обов'язкового незалежного аудиту для підприємств державного сектору економіки.

Водночас, згідно з Законом України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні» контроль за достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності в міністерствах та інших органах виконавчої влади, в державних фондах, у бюджетних установах і у суб'єктів господарювання державного сектору економіки, а також на підприємствах і в організаціях, які отримують кошти з бюджетів усіх рівнів та державних фондів або використовують державне чи комунальне майно, здійснюють органи державного фінансового контролю.

Державний фінансовий контроль забезпечується через проведення державного фінансового аудиту, перевірки державних закупівель та інспектування, в порядку встановленому КМУ. Відповідно, результати проведення державного фінансового контролю можуть бути використані при підготовці Звіту за 2016 р. Крім того, контроль за використанням бюджетних коштів від імені Верховної Ради України також здійснює Рахункова палата. Згідно з Законом України «Про Рахункову палату» Рахункова палата, зокрема, здійснює фінансовий аудит, що полягає у перевірці, аналізі та оцінці правильності ведення, повноти обліку і достовірності звітності щодо надходжень і витрат бюджету, встановлення фактичного стану справ щодо цільового використання бюджетних коштів, дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами.

Рахункова палата публікує звіти на своєму інтернет-сайті: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/category/16748561>.

Дані звітів Рахункової палати також можуть бути використані для цілей підготовки Звіту.

4.4. Якість даних та їхнє підтвердження

Узгоджені процедури стосовно суми внесених видобувними компаніями податків або інших платежів на користь держави описані в **розділі 7**.

Зазначені вище процедури не підтверджують того, що підзвітні організації не здійснювали інших платежів державним органам, крім тих, що відображені у Звіті. Відповідні платежі або суми могли бути не включені до звітів компаніями або державними органами. Чинні стандарти не вимагають від Незалежного адміністратора проведення детальної перевірки первинних документів компаній з метою виявлення таких упущень. Виявлення подібних ситуацій є складним навіть за проведення детального аудиту усіх компаній.

Незалежний адміністратор вважав інформацію, надану підзвітними організаціями, повною та достовірною, оскільки:

- ▶ Повнота та достовірність наданих з боку видобувних компаній (приватних та державних) даних підтверджувалась підписами вищих посадових осіб цих компаній, які гарантують коректність надання даних, та/або висновками зовнішнього аудитора щодо наданих даних (у випадку наявності вказаного висновку), по кожній компанії;
- ▶ Повнота та достовірність даних, отриманих від державних органів підтверджувалась підписами вищих посадових осіб відповідного органу, а також принципами взаємодії різних органів влади та надання відповідних достовірних даних.

Інформація про наявність у підзвітних видобувних компаній фінансової звітності та аудиторського підтвердження наведена у **Додатку 14**.

5 Загальна інформація про видобувні галузі

У надрах, що знаходяться на території України, виявлено понад 20 тис. родовищ та проявів, де зосереджено 117 видів мінеральної сировини. Як свідчать дані ДНВП «Геоінформ України», кількість родовищ промислового значення враховуються Державним балансом запасів корисних копалин і становили 9 168 шт. станом на 01.01.2017 р.

У промисловому освоєнні в Україні перебуває понад 3 371 родовищ корисних копалин, на базі яких діє понад дві тисячі гірничовидобувних, збагачувальних та переробних підприємств. Ступінь розвіданості запасів родовищ коливається від 40 до 75%.

Україна належить до однієї з провідних країн світу за обсягом розвіданих запасів вугілля, руд заліза, руд марганцю і титано-цирконієвих руд, графіту, каоліну, калійних солей, сірки, вогнетривких глин, облицювального каменю. Зокрема, запаси вугілля відносно світових становлять 7,5 %, руд заліза - 15%, марганцю - 42,8%³.

На даний час в Україні у значних обсягах видобуваються кам'яне вугілля (1,5% світового), товарні руди заліза (4,5%) та марганцю (9%), уран, титан, цирконій, каолін (18%), бром, нерудна металургійна сировина (кварцити, флюсові вапняки і доломіти), хімічна сировина (кам'яна сіль), облицювальний камінь (граніт, габро, лабрадорити тощо), скляний пісок тощо. Із надр держави вилучається вуглеводнева сировина, торф, цементна сировина, глини тугоплавкі та вогнетривкі, сировина для виробництва будматеріалів, йод, бром, різноманітні мінеральні води, дорогоцінне та коштовне каміння, п'єзокварц тощо. У відносно незначних обсягах видобуваються нікелеві руди, скандій, гафній, бурштин, цеоліти тощо. З різним рівнем детальності досліджені родовища нетрадиційних для України корисних копалин: хрому, свинцю, цинку, міді, молібдену, берилію, літію, танталу, ніобію, рідкісних земель, плавикового шпату, апатиту, горючих сланців, бішофіту тощо.

Аналіз проведених протягом останніх 10 років геологорозвідувальних робіт дає підтвердження потенційного приросту запасів вуглеводнів, відкриття і розвідки родовищ нових для України корисних копалин золота, хрому, міді, свинцю, цинку, молібдену, рідкісних та рідкісноземельних елементів, літію, ніобію, танталу, фосфоритів, флюориту, каменесамодіючої сировини, на які є значний попит у зв'язку з необхідністю створення умов для збільшення експортного потенціалу держави.

Однак наразі швидкість та масштаби відтворення власної мінерально-сировинної бази не задовольняють потреби економіки країни. Брак коштів зумовив скорочення у декілька разів обсягів геологорозвідувальних робіт протягом останнього десятиліття. Тому, починаючи з 1994 року, приріст розвіданих запасів більшості найважливіших корисних копалин не компенсує їх видобування⁴. Часто розвідані родовища не відповідають економічним умовам ринку. Так, поклади руд заліза, марганцю і урану належать до порівняно низькоякісних, а поклади вугілля характеризуються більш складними гірничо-геологічними умовами розробки, ніж у сусідніх Польщі та Росії.

До недоліків мінерально-сировинної бази України відноситься обмеженість ресурсів видобувних вуглеводнів - нафти та природного газу, а також відсутність (за окремими винятками) кольорових і рідкісних металів, а також деяких інших корисних копалин. Тому виникає потреба імпорту таких видів сировини і металів, як боксити, магнезит, плавиковий шпат, мідь, свинець, цинк, олово, нікель, хром, молібден, вольфрам.

³ <http://geoinf.kiev.ua/mineralno-syrovynna-baza-ukrayiny/stan-zapasiv-rodovyschch-korysnykh-kopalyn-ukrayiny/>

⁴ <http://geoinf.kiev.ua/mineralno-syrovynna-baza-ukrayiny/stan-zapasiv-rodovyschch-korysnykh-kopalyn-ukrayiny/>

5.1 Видобування кам'яного вугілля

5.1.1 Роль держави в галузі видобування вугілля та бюджетна підтримка галузі

Вугільна промисловість - одна з базових галузей енергетики України. У ній функціонують підприємства як державного, так і приватного сектору економіки. Основна частина вугледобувних підприємств належить до приватного сектору, зокрема: Група «ДТЕК» (ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля», ПрАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу», ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит», ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля», ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит», ТДВ «Шахта «Білозерська»), ПАТ «Шахтоуправління «Покровське», ПАТ «Шахта ім. О.Ф.Засядька», ПАТ «Лисичанськвугілля» та інші.

Державний сектор у галузі видобування вугілля представлений такими підприємствами, як: ДП «Львіввугілля», ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська», ДП «Селидіввугілля», ДП «Мирноградвугілля», ДП «Волиньвугілля» та інші.

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», станом на 01.01.2017 р. усього в Україні налічувалось 482 діючих шахти, 95 з яких відносяться до державних та 387 - недержавні.

Відповідно до даних Міненерговугілля, станом на 01.01.2016 р. кількість підприємств державного сектору економіки, управління якими здійснюється Міністерством, становила 216 шт. та 128 господарських товариств, щодо яких Міністерство енергетики та вугільної промисловості України здійснює повноваження з управління корпоративними правами держави. Кількість державних підприємств, установ та об'єднань вугільно-промислового та торфодобувного комплексу, управління якими здійснюється Міністерством енергетики та вугільної промисловості України, становила 219 шт. станом на 1 липня 2017р. Варто зазначити, що 131 підприємство державного сектору економіки з існуючих станом на 1 липня 2017 р. визначено як такі, що розташовані на території, де органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.⁵ Станом на 01.07.2017 р. налічувалось 126 господарських товариств, щодо яких Міненерговугілля здійснює повноваження з управління корпоративними правами держави. 88 з указаних господарських товариств розташовані на території, де органи влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Згідно з інформацією, наведеною на сайті Міненерговугілля, у 2016 році було заплановано виділення коштів на реалізацію бюджетних програм енергетичної галузі у розмірі 9 289 153,66 тис. грн. (дані з урахуванням загального та спеціального фондів), а фактичне використання коштів склало 6 833 792,90 тис. грн.⁶ Детальна інформація щодо використання коштів на бюджетні програми в галузі видобування вугілля наведена в таблиці нижче.

⁵ Перелік державних підприємств, установ, організацій та об'єднань, що належать до сфери управління Міністерства енергетики та вугільної промисловості України. Режим доступу:

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245223760&cat_id=244916218

⁶<http://mpe.kmu.gov.ua/> Останнє відвідування сайту Міненерговугілля 30.10.2017

Таблиця 5-1: Бюджетні програми в галузі видобування вугілля, тис. грн

Назва бюджетної програми	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
	план на 2016 рік з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2016 рік	план на 2016 рік з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2016 рік
Загальне керівництво та управління у сфері паливно-енергетичного комплексу та вугільної промисловості	38 879,2	38 483,8	4 080,5	3 819,7
Реструктуризація вугільної та торфодобувної промисловості	120 991,0	106 695,1	801,6	-
Гірничорятувальні заходи на вугледобувних підприємствах	271 031,0	263 210,2	-	-
Державна підтримка вугледобувних підприємств на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції	1 372 757,0	1 372 755,0	-	-
Поповнення обігових коштів або збільшення статутних фондів вугледобувних підприємств для погашення простроченої заборгованості із заробітної плати працівникам, що утворилася на 1 січня 2016 року	500 000,0	500 000,0	-	-
Державна підтримка будівництва шахти № 10 «Нововолинська»	50 000,0	50 000,0	-	-

У 2016 р. були здійснені платежі щодо виконання гарантійних зобов'язань зі сторони держави щодо кредитної угоди між ПАТ «Лисичанськвугілля» та Державним банком розвитку КНР у розмірі 17 864 087,82 дол. США.

Таблиця 5-2: Платежі з виконання державою гарантійних зобов'язань у 2016 р.⁷

Державна гарантія (дата та номер)	Кредитний договір (угода)/реквізити цінних паперів (дата та номер)	Сума платежів	
		у дол. США	у грн еквіваленті
Гарантійна угода від 26.12.2011	Договір кредиту від 21.12.2011 між ВАТ «Лисичанськвугілля» та Державним банком розвитку КНР	17 864 087,82	461 688 747,11

Відповідно до даних Державної казначейської служби, станом на 01.01.2017 р. прострочена заборгованість перед державою за кредити, залучені під держгарантії, становила 1 166 532,3 тис. грн з боку ПАТ «Лисичанськвугілля».

⁷ <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=359194>

Таблиця 5-3: Прострочена заборгованість суб'єктів господарювання у вугільній галузі перед державою за кредитами (позиками), залучені під державні гарантії у 2016 р.⁸

Назва компанії	Сума простроченої заборгованості перед державою за кредитами		Надходження коштів до держбюджету у рахунок погашення заборгованості, тис. грн	Сума заборгованості за пенею, нарахованою на прострочену заборгованість, тис. грн	
	тис. дол. США	тис. грн		Сума заборгованості	Сплачено до держбюджету
ПАТ «Лисичанськвугілля»	42 901,6	1 166 532,3	5,0	280 738,7	4,4

Загалом, стан галузі видобування вугілля потребує підтримки з боку держави. Як зазначається у Концепції⁹, у 2016 році обсяг видобування вугілля державними вугледобувними підприємствами становив 5,8 млн т вартістю у 4,4 млрд гривень, а з боку держави ними було отримано 1,372 млрд гривень на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції. Збитки від виробництва вугілля становили 2,5 млрд гривень. Проте економічна ситуація в країні унеможлиблює постійну державну підтримку галузі. Так, з метою комплексного вирішення основних проблем вугільної галузі та підвищення ефективного використання потенціалу галузі в травні 2017 року була затверджена нова Концепція, яка відображає державну політику у сфері реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року. Дана Концепція також передбачає збільшення обсягів видобування вугілля, а саме: 6,3 млн т у 2017 році, 8,7 млн т у 2018 році, та понад 10 млн т щороку у 2019 і 2020 роках.

5.1.2 Запаси вугілля

Основні запаси кам'яного вугілля зосереджені в Донецькому та Львівсько-Волинському басейнах і, згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», становлять 94,8% від загальних запасів вугілля в Україні.

Донецький вугільний басейн розташований на території Донецької, Луганської, Дніпропетровської та частково Харківської областей України, а також Ростовської області Російської Федерації. Підтвержені запаси кам'яного вугілля прораховані до глибини 1200 - 1500 м, а прогнозні запаси для глибини - 1800 - 2000 м. Загальна кількість робочих пластів басейну досягає 120, близько 65 з яких знаходяться в експлуатації. Глибина розробки вугільних пластів у басейні коливається від 200 до 1350 м і становить в середньому 730 м. За якістю вугілля варіюється від довгополуменевих сортів до антрациту.

У Львівській та Волинській областях розташований Львівсько-Волинський басейн, який простягається на захід і на території Польщі вже відноситься до Люблінського. Львівсько-Волинський басейн характеризується хвильовим заляганням кам'яновугільних відкладів. У складі басейну нараховується 88 вугільних пластів, лише 30 з яких досягають робочої потужності. Потужність кам'яновугільних покладів збільшується від 600 м на північному сході до 1200 м на південному заході. За класифікаційними параметрами для басейну характерні п'ять марок вугілля: довгополуменеве, газове, газове-жирне, жирне та коксівне.

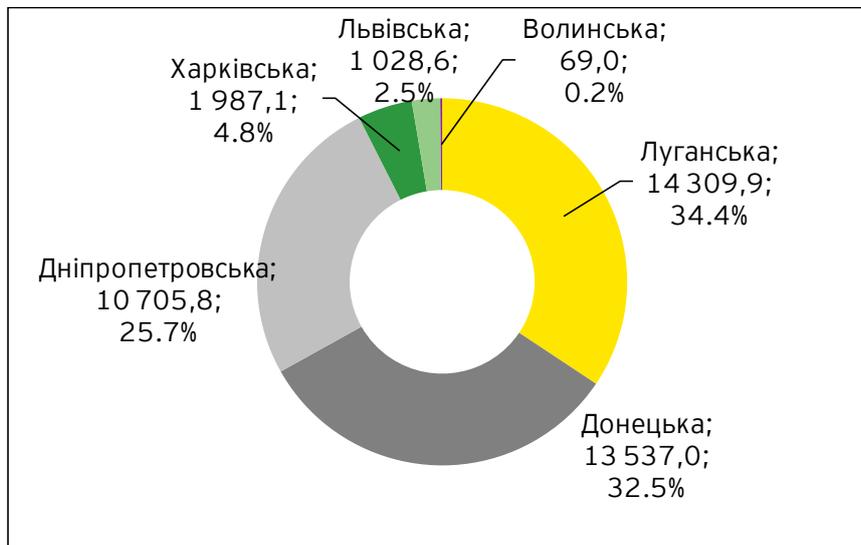
⁸ <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=359194>

⁹ Концепція реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року № 733-р від 24.05.2017



Малюнок 5-1: Розташування басейнів кам'яного вугілля України

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», балансові запаси кам'яного вугілля в Україні на 01.01.2017 р. становили 41 637 млн т¹⁰. Найбільші запаси зосереджені в Донецькій та Луганській областях - 32,5% (13 537,0 млн т) та 34,4% (14 309,9 млн т) вугілля від загальних балансових запасів вугілля. На Дніпропетровську область припадає 25,7% запасів вугілля, або 10 705,8 млн т.

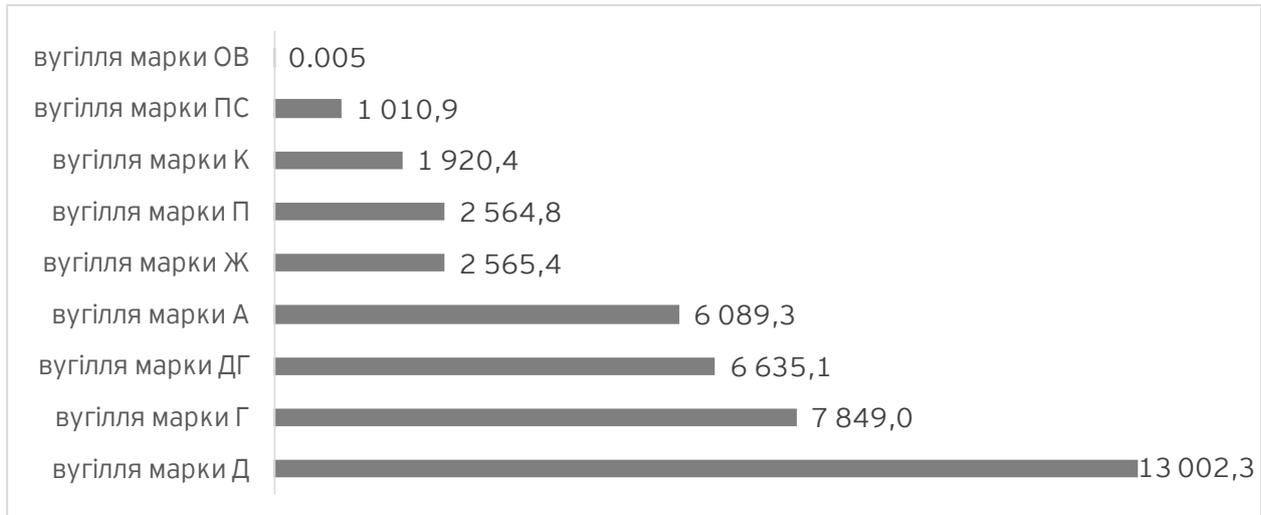


Малюнок 5-2: Структура запасів вугілля за областями України, млн т¹¹

¹⁰ ДНВП «Геоінформ України», Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.

¹¹ ДНВП «Геоінформ України», Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.

Як свідчить розподіл запасів кам'яного вугілля за марками, станом на 01.01.2017 р. переважає вугілля марки Д, яке становить 31% балансових запасів України. 19% припадає на газове вугілля (марка Г), 16% - на довгополуменеве (марка ДГ), 15% - антрацит (марка А).



Малюнок 5-3: Структура запасів кам'яного вугілля за марками в Україні, млн т ¹²

5.1.3 Суттєві розвідувальні роботи

Протягом 2016 р. роботи з геолого-економічної оцінки проводились на об'єктах Дніпропетровської області та Львівсько-Волинського басейну.

На полях шістьох шахт ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» були оцінені та переважно за всіма об'єктами затверджені запаси вугілля протоколами ДКЗ:

- ▶ На полі шахти «Степова» балансові запаси вугілля за категорією В+С1 були оцінені у 110,36 млн т, а загальні позабалансові - 167,78 млн т.
- ▶ Балансові запаси вугілля за категорією В+С1 шахти «Самарська» за підрахунками становили 53,07 млн т, а позабалансові - 34,26 млн т.
- ▶ За категорією В+С1 запаси вугілля були зафіксовані на рівні 213,14 млн т для поля шахти «Західно-Донбаська», а позабалансові - 121,39 млн т.
- ▶ Для шахти «Дніпровська» балансові запаси за категорією В+С1 становили 78,2 млн т, за категорією С2 - 8,37 млн т, позабалансові - 118,46 млн т.
- ▶ Для шахти ім. М. І. Сташкова балансові запаси вугілля категорії В+С1 налічували 45,43 млн т, категорії С2 - 15,81 млн т, а позабалансові - 71,68 млн т.
- ▶ Балансові запаси вугілля шахти «Благодатна» за категорією В+С1 становили 60,95 млн т, позабалансові - 33,42 млн т¹³.

Протягом 2016 р. Львівська геологорозвідувальна експедиція ДП «Західукргеологія» проводила геологорозвідувальні роботи на полі шахти «Любельська №4» Львівсько-Волинського басейну, у т.ч. складання геологічного звіту за станом виконання робіт.

Крім того, роботи велись і за об'єктом ділянка «Любельська №3», зокрема був підготовлений звіт щодо геолого-економічної оцінки запасів кам'яного вугілля ділянки, а

¹² Дані ДНВП «Геоінформ України» «Державний баланс запасів корисних копалин України», 2017 р.

¹³ Станом на 16.12.2016 р. Протокол ДКЗ України № 3768 не був затверджений.

також були проведені дослідження щодо технологічної його цінності.

До того ж, відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», станом на 01.01.2017 р. для Львівсько-Волинського басейну виділено 7 перспективних ділянок для розвідки: Межиріччя-Західна, поля шахт Тяглівська №2, Тяглівська №3, Червоноградська №5, Червоноградська №6, Північна Забузька та Кречівська Верхня, - балансові запаси вугілля яких оцінюють за категорією А+В+С1 - 290,2 млн т, категорією С2 - 153,9 млн т.

5.1.4 Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами

У 2016 р. в Україні загальна кількість діючих спеціальних дозволів на користування надрами для геологічного вивчення та видобування кам'яного вугілля та газу природного вугільних шахт становила 455 шт.¹⁴ відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України».

Серед діючих спеціальних дозволів найдавніші датуються 1997 р., таких дозволів було 2 у 2016 р.. Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», найбільша кількість спеціальних дозволів на користування надрами за період 1997 - 2016 рр. була видана в 2012 році - у розмірі 97 шт. Поступово кількість нових виданих спеціальних дозволів зменшувалася. Так, у 2013 р. цей показник сягав позначки 32 дозволи, у 2014 та 2015 - 10 та 1 відповідно. У 2016 р. Держгеонадра видало один спеціальний дозвіл на геологічне вивчення надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ кам'яного вугілля. Така тенденція може бути частково пояснена ситуацією на сході країни, де зосереджена більша частина родовищ вугілля.



Малюнок 5-4: Розподіл діючих у 2016 р. спеціальних дозволів на користування надрами (кам'яне вугілля¹⁵) в Україні за роками їх видачі¹⁶

¹⁴ Дані не враховують 12 дозволів, дію яких було призупинено ще в 2015 р., і станом на момент підготовки даного Звіту були визначені в інформаційній базі ДНВП «Геоінформ України» як недіючі.

¹⁵ У цьому підрозділі Звіту під «кам'яне вугілля» розуміються такі категорії: кам'яне вугілля, кам'яне вугілля (антрацит), газ природний вугільних шахт (метан).

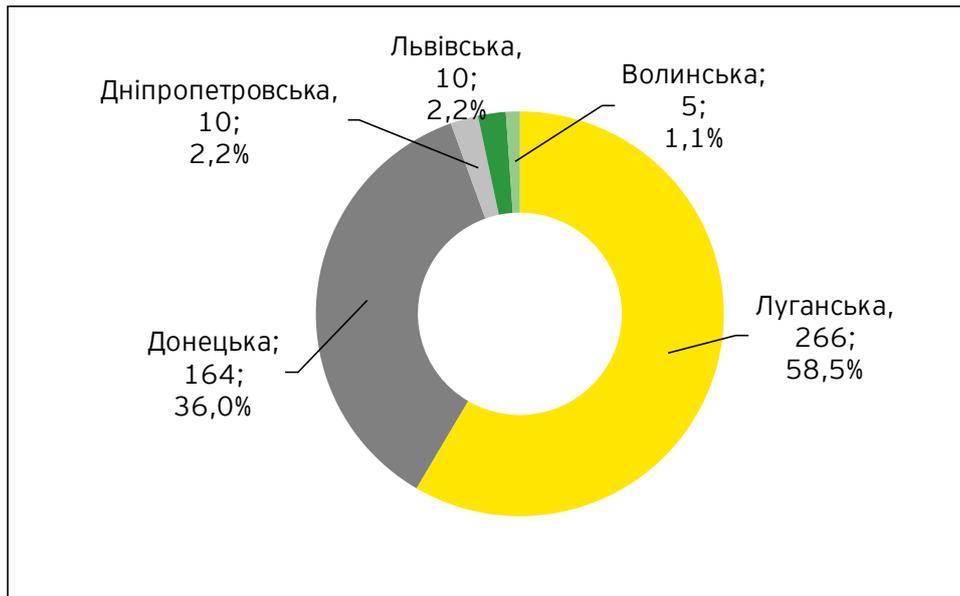
¹⁶ Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України»

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України» у галузі видобування вугілля¹⁷ 96% (439) спеціальних дозволів видані на видобування корисних копалин (промислова розробка родовищ), 3% (13) - на геологічне вивчення надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ, та менше 1% (3) - на геологічне вивчення надр.

Таблиця 5-4: Розподіл діючих у 2016 р. спеціальних дозволів за видами користування надрами (кам'яне вугілля)

Вид користування надрами	Кількість дозволів, шт.
Геологічне вивчення надр	3
Геологічне вивчення надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення	13
Видобування корисних копалин (промислова розробка родовищ)	439
Всього	455

Найбільша кількість діючих дозволів припадає на Луганську область, а саме - 266 шт., або 58,5%. 164 спеціальних дозволів, або 36,0%, видані на родовища, що знаходяться в Донецькій області. Рівна кількість дозволів - по 10 шт. - надана на користування надрами Львівської та Дніпропетровської областей. Лише 5 спеціальних дозволів були видані для об'єктів, що розміщені в Волинській області.



Малюнок 5-5: Розподіл діючих спеціальних дозволів на користування надрами для видобування кам'яного вугілля за областями України (діяли протягом 2016 р.)

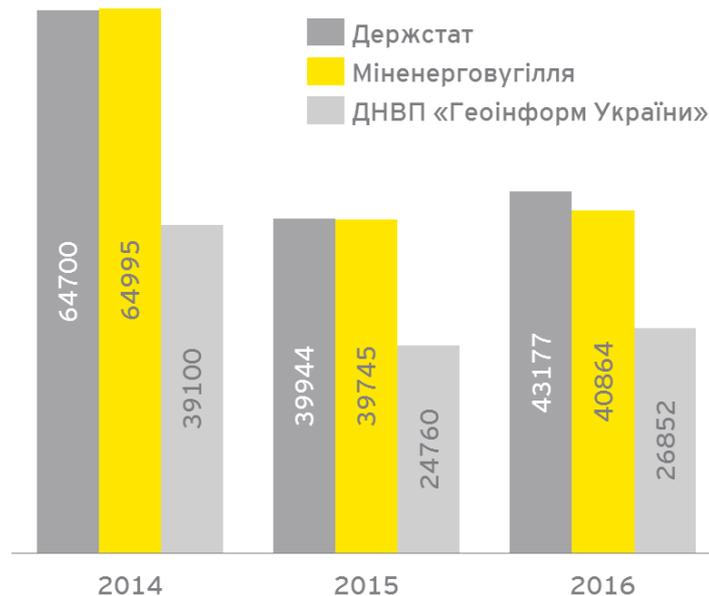
¹⁷ Тут і далі по тексту під терміном «вугілля» розуміємо «кам'яне вугілля», якщо не вказано інше.

5.1.5 Обсяги видобування кам'яного вугілля

Інформація про обсяги видобування кам'яного вугілля акумулюється трьома державними інституціями: Міненерговугілля, Держстат та ДНВП «Геоінформ України». Міненерговугілля та Держстат оперують даними, отриманими шляхом статистичного обліку, а ДНВП «Геоінформ України» - даними, отриманими за результатами маркшейдерських вимірів. В обох випадках інформація надходить від видобувних компаній, проте існують розбіжності в методології підрахунку обсягів видобування. Згідно з інформацією ДНВП «Геоінформ України», розбіжність в оцінках обсягів видобування, що визначена за підходом статистичного обліку і маркшейдерським виміром, зумовлена засміченням вугілля: породними проверстками, породами хибної покрівлі, що обрушуються, присічками бічних порід через невідповідність застосованої виїмкової техніки відносно потужності вугільних пластів, а також спільного транспортування вугілля і гірської маси з очисних та підготовчих виробок¹⁸.

Згідно з даними Держстату¹⁹, обсяг видобування кам'яного вугілля в 2016 р. становив 43 177 тис. т., згідно з даними Міненерговугілля - 40 864 тис. т.²⁰, а згідно з даними ДНВП «Геоінформ України» - 26 852 тис. т.²¹ В попередні періоди розбіжність між інформацією Держстату та Міненерговугілля була незначною (менше 1%), оскільки ці державні органи акумулюють інформацію, підготовлену за однаковим методологічним підходом. Проте в 2016 р. розбіжність становила - 5,4%.

Розбіжність між інформацією від ДНВП «Геоінформ України» та Держстатом і/або Міненерговугілля в попередні періоди коливалась в діапазоні 25-35%, в 2016 р. - 34,3% відносно даних Міненерговугілля та 37,8% відносно даних Держстату.



Малюнок 5-6: Динаміка видобування кам'яного вугілля за 2014 - 2016 рр. в Україні, тис. т

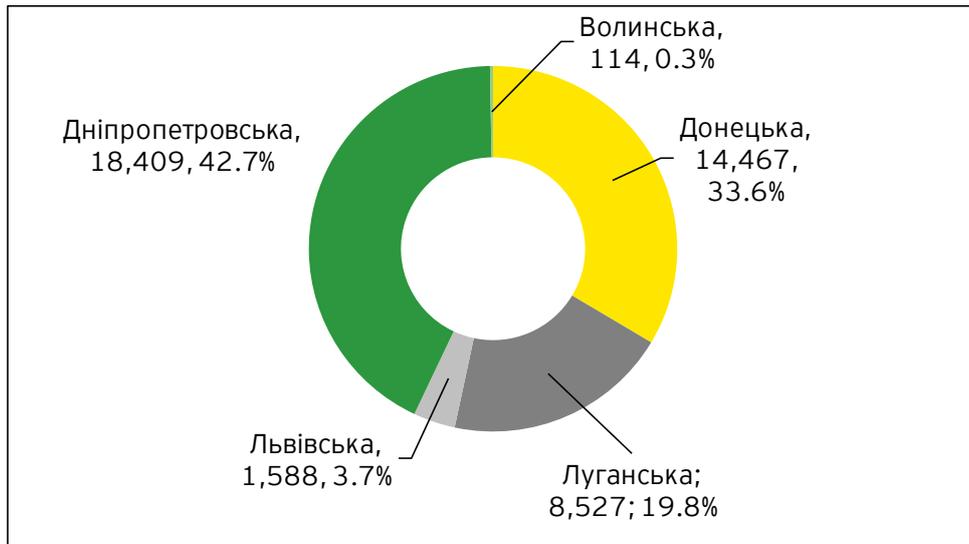
¹⁸ ДНВП «Геоінформ України», «Державний баланс запасів корисних копалин України», 2017 р., Вугілля, Книга 1, ст. 53

¹⁹ Інформація від Держстату отримана у відповідь на офіційний запит Незалежного адміністратора в рамках підготовки Звіту ІПВГ за 2016 р.

²⁰ Інформація від Міненерговугілля отримана з публічно доступних звітів на офіційному сайті міністерства, розділ «Статистична інформація» (http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=35081)

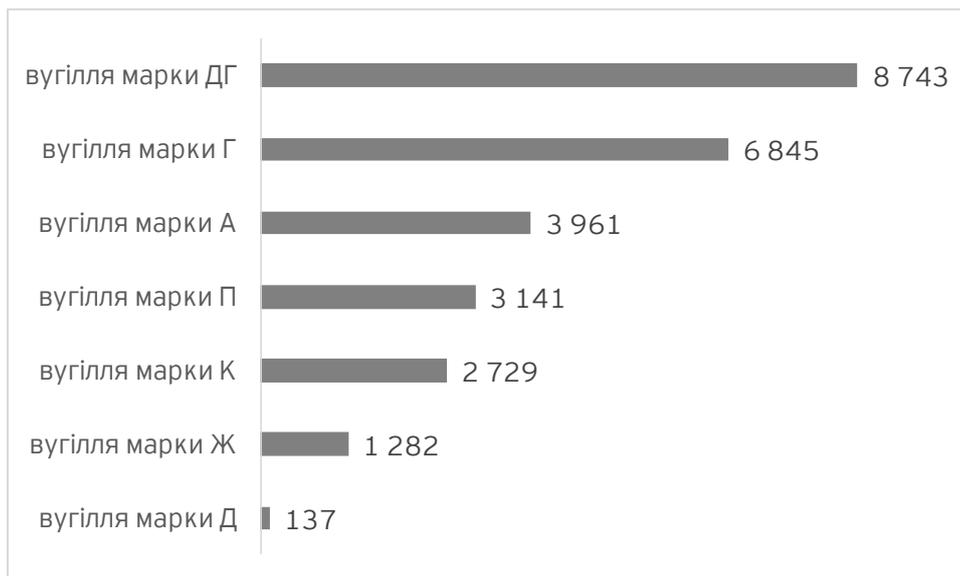
²¹ Інформація від ДНВП «Геоінформ України» отримана з «Державний баланс запасів корисних копалин України», 2017 р., Вугілля.

Основна частина обсягів видобування вугілля припадає на Дніпропетровську (42,7%) та Донецьку області (33,5%). Частка Луганської області в 2016 р. становила 19,7%.



Малюнок 5-7: Обсяги видобування кам'яного вугілля в Україні за областями у 2016 р., тис. т²²

Незважаючи на той факт, що загальні обсяги видобування вугілля збільшились, вугледобувні підприємства, підпорядковані Міненерговугілля, видобули у 2016 р. на 954,8 тис. т вугілля менше, ніж у попередньому році (або ж на 14,2%). Окрім того, у 2016 р. енергетичного вугілля було видобуто на 564,2 тис. т менше, ніж у попередньому році, а коксівного - на 390,5 тис. т.²³



Малюнок 5-8: Обсяги видобування кам'яного вугілля за марками в Україні у 2016 р., тис. т²⁴

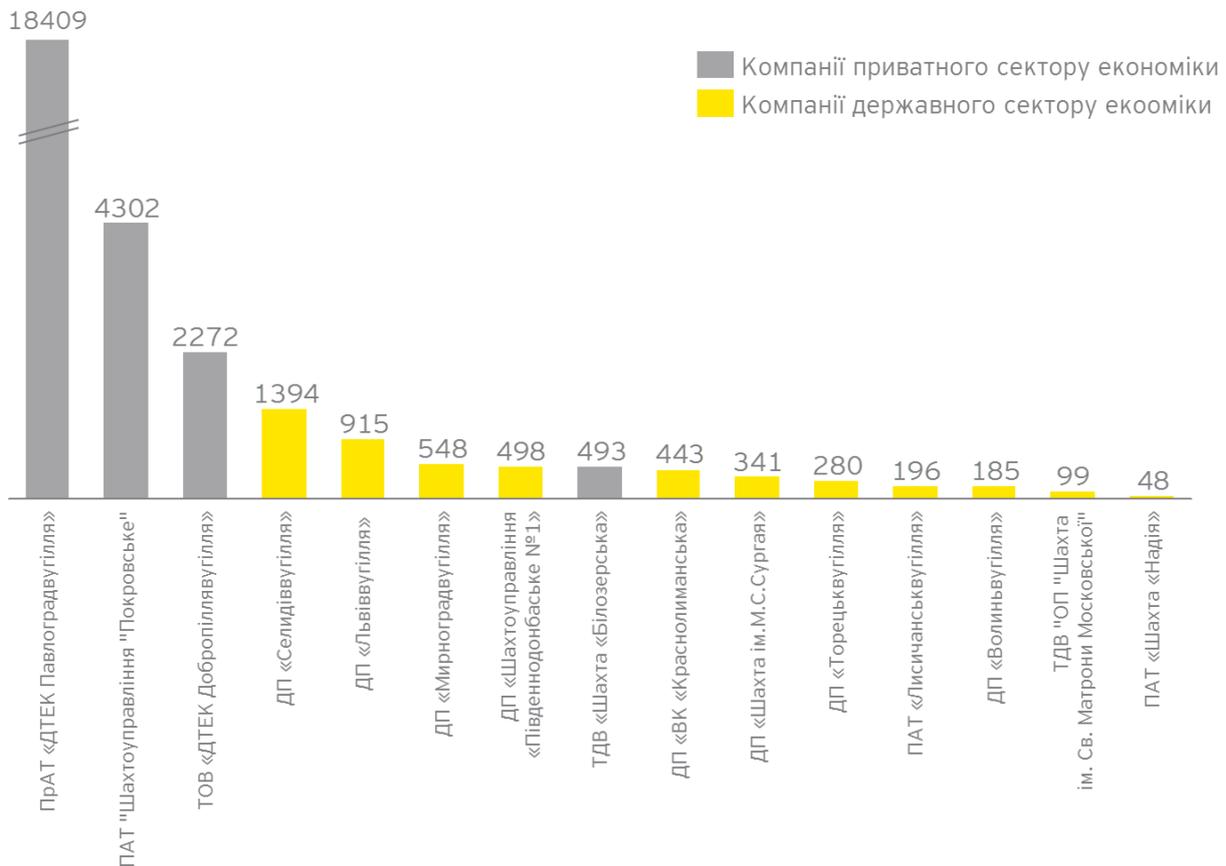
²² Дані щодо обсягів видобування вугілля у Волинській та Дніпропетровській областях не були розкриті Держстатом з метою забезпечення виконання вимог Закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності статистичної інформації. Тому джерело інформація щодо цих двох областей - Міненерговугілля.

²³ Дані Міненерговугілля http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245176314&cat_id=35081 (останнє відвідування сторінки 3.11.2017)

²⁴ Дані ДНВП «Геоінформ України» «Державний баланс запасів корисних копалин України», 2017 р.

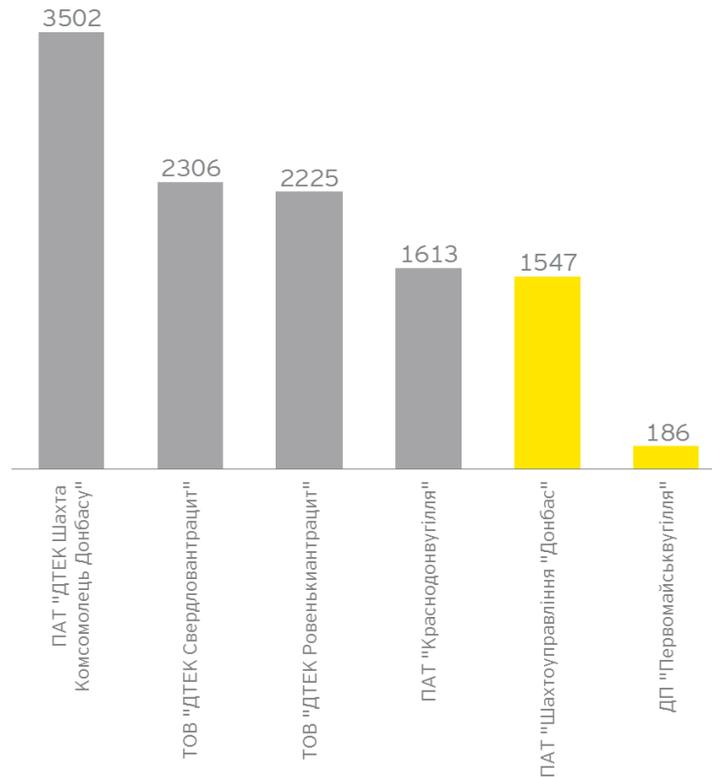
Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», розподіл видобування кам'яного вугілля у 2016 р. за марками свідчить, що 8 743 тис. т (32,6%) припадало на видобування марки ДГ, 6 845 тис. т (25,5%) - марки Г, 3 961 тис. т (14,7%) - марки А. Інформація від Держстату не містить даних щодо видобування кам'яного вугілля за марками.

Найбільшими вуглевидобувними підприємствами в 2016 р. залишались ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» (18 409 тис. т) та ПАТ «Шахтоуправління «Покровське» (4 302 тис. т). Протягом 2016 р. українські приватні компанії та Міненерговугілля ще утримували операційний контроль над вугільними підприємствами, які знаходяться на непідконтрольній території України. Проте, в березні 2017 р. було втрачено контроль над цими підприємствами. Сумарно в 2016 р. підприємства, які знаходяться на непідконтрольній Україні території, видобули 11 379 тис. т вугілля, з яких 9 646 тис. т. припадало на приватні компанії.



Малюнок 5-9: Обсяги видобування вугілля за компаніями, які знаходяться на підконтрольній Україні території у 2016 р., тис. т²⁵

²⁵ Дані Міненерговугілля для усіх компаній, крім ДП «Львіввугілля» (інформація отримана з анкети компанії для Звіту ІПВГ), ДП «Волиньвугілля» (інформація отримана з анкети компанії для Звіту ІПВГ) та ПАТ «Шахта «Надія» (інформація за маркшейдерськими вимірами)



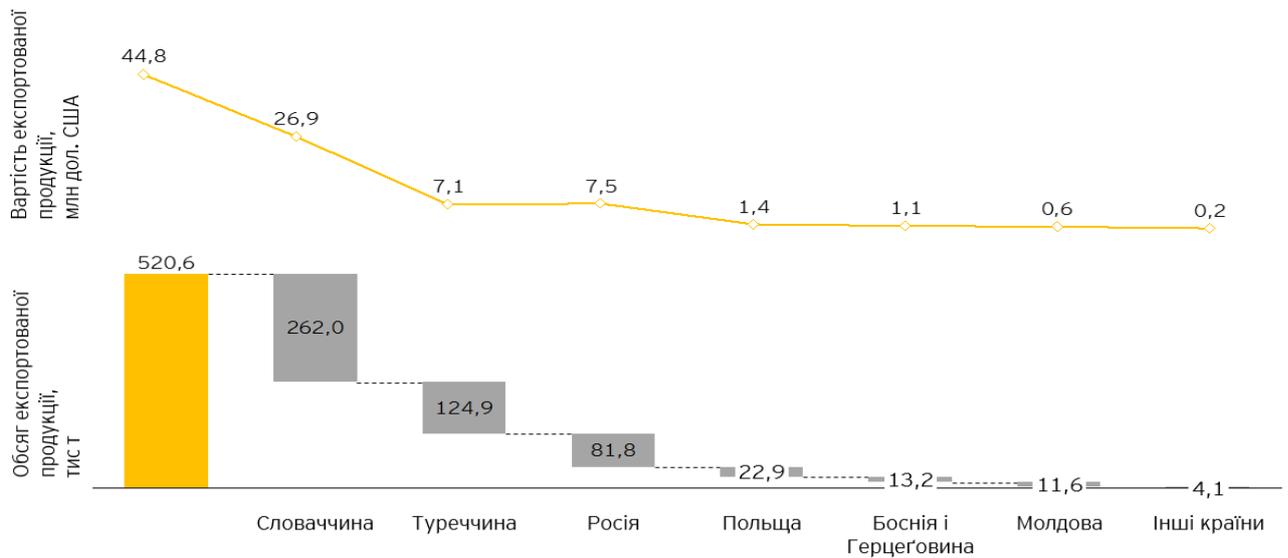
Малюнок 5-10: Обсяги видобування вугілля за компаніями, які знаходяться на тимчасово неконтрольованій території України²⁶ у 2016 р., тис. т²⁷

5.1.6 Експорт та імпорт вугілля

Обсяги експортованого кам'яного вугілля в 2016 р. зменшилися на 7% порівняно з 2015 р. та становили 520,6 тис. т. Найбільшу кількість вугілля у 2016 р. Україна експортувала у Словаччину - 262 тис. т, що становить 50% загального обсягу експорту вугілля. У Туреччину поставки вугілля з України склали 124,9 тис. т, або 24% від загального експорту кам'яного вугілля.

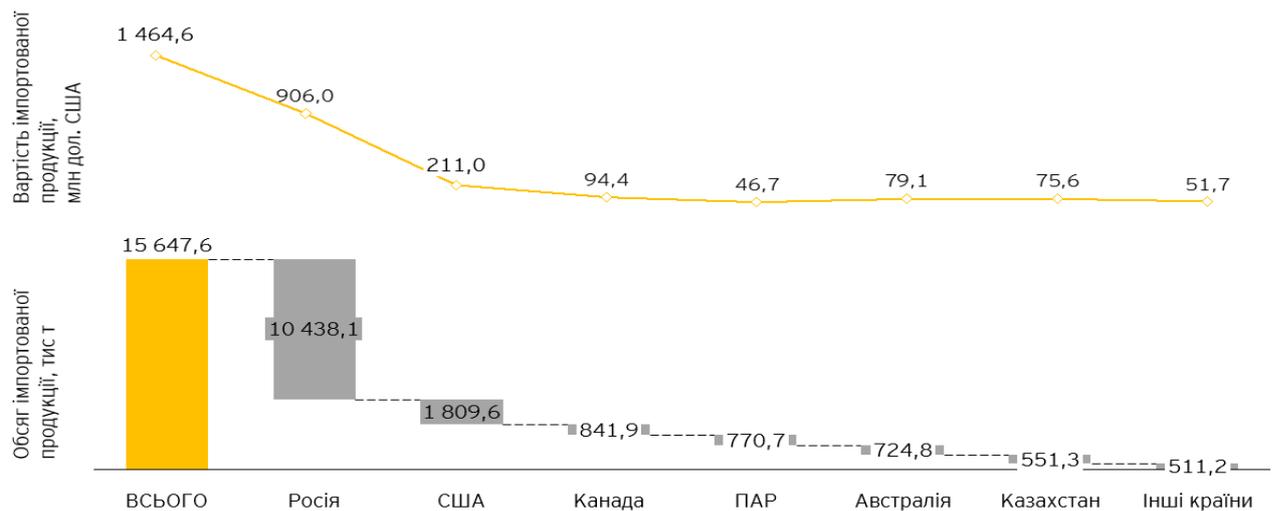
²⁶ Територія, на якій органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження (скорочено - тимчасово неконтрольована територія). Перелік таких територій визначений Розпорядженням КМУ «Перелік населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження» № 1085 від 07.11.2014 р.

²⁷ Дані Мінергоувугілля для усіх компаній, крім ПАТ «Шахтоуправління «Донбас» (інформація за маркшейдерськими вимірами), ДП «Первомайськвугілля» (інформація за маркшейдерськими вимірами)



Малюнок 5-11: Обсяги експорту кам'яного вугілля за країнами в натуральних та грошових одиницях²⁸

Незважаючи на той факт, що обсяги видобування вугілля зросли, обсяг імпортованого вугілля також збільшився і в 2016 р. сягав 15 647,6 тис. т., що на 7% більше, ніж у 2015 р.



Малюнок 5-12: Обсяги імпорту кам'яного вугілля за країнами в натуральних та грошових одиницях²⁹

²⁸ Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

²⁹ Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Висновки до розділу

Україна характеризується значними запасами кам'яного вугілля, які на 67% зосереджені в Донецькій та Луганській областях. За марками переважають запаси вугілля марки Д, яке становить 31% балансових запасів. Антрацит (марка А) у балансових запасах становить 15% або 6 089,3 млн т.

Обсяги видобування за 2016 р. не покрили внутрішню потребу України у вугіллі, що спричинило ріст імпортованого вугілля на 7% від показника 2015 р. Кількість імпортованого вугілля з Росії як найбільшого постачальника становила 10 438,1 тис. т, що більше на 2 512,1 тис. т, ніж у попередній рік.

Розташування значної частини вугледобувних підприємств в зоні АТО спричинює перешкоди у реформуванні галузі. Так, станом на 1 липня 2017 р. 131 підприємство державного сектору економіки визначено як таке, що знаходиться на території, де державні органи влади не здійснюють свої повноваження.

Тим не менш, з метою комплексного вирішення існуючих проблем галузі та підвищення ефективного використання потенціалу у 2017 р. була затверджена нова Концепція реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року. Даний документ, окрім іншого, передбачає збільшення обсягів видобування вугілля державними підприємствами до 6,3 млн т у 2017 році, 8,7 млн т у 2018 році, та понад 10 млн т щороку у 2019 і 2020 роках.

5.1 Видобування нафти та природного газу

5.2.1 Роль держави в галузі видобування нафти та природного газу

Нафтогазова галузь представлена в Україні як гравцями приватного, так і державного секторів. Найбільшим підприємством у галузі видобування нафти залишається ПАТ «Укрнафта». Серед інших нафтовидобувних компаній можна виділити ПАТ «Укргазвидобування», ПрАТ «Природні ресурси», ТОВ «СП «Укркарпатойл ЛТД», СП «Каштан Петролеум ЛТД», СП «Полтавська газонафтова компанія», СП «Бориславська нафтова компанія», ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння», ПрАТ «Нафтогазвидобування» та ін.

Найбільшим підприємством у галузі видобування газу в Україні є ПАТ «Укргазвидобування». Крім того, значні обсяги видобування здійснюють ПАТ «Укрнафта», ПрАТ «Нафтогазвидобування», ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ» та інші комерційні структури.

Держава бере участь у галузі видобування нафти та природного газу шляхом законодавчого регулювання ринку, а також надання спеціальних дозволів на користування надрами. Крім того, держава в особі Кабінету Міністрів України є власником 100% акцій ПАТ «НАК «Нафтогаз України», а також в особі Державної служби геології та надр України володіє 100% акцій НАК «Надра України».³⁰

ПАТ «НАК «Нафтогаз України» та НАК «Надра України» є найбільшими вертикально-інтегрованими компаніями нафтогазової галузі України. Вони реалізують державну політику в галузі видобування нафти та природного газу через управління підприємствами, бенефіціаром яких виступає держава. ПАТ «НАК «Нафтогаз України» здійснює повний цикл робіт від розвідки і розробки родовищ до постачання газу споживачам.³¹ Головним завданням НАК «Надра України» є геологічне вивчення, розвідування родовищ і сприяння залученню інвестицій у георозвідувальні проекти.³²

Протягом 2016 року не відбулось змін у частці держави в структурі власності нафтогазових компаній України.

Згідно з даними Міністерства енергетики і вугільної промисловості, станом на 01.03.2017 р. у переліку державних підприємств, організацій та об'єднань нафтогазової галузі, що належать до сфери його управління, нараховується 33 юридичні особи, а також у переліку господарських товариств, щодо яких Міненерговугілля здійснює управління корпоративними правами держави, - 2 юридичні особи.³³ Зазначені підприємства, організації та об'єднання можуть надавати сервісні та інші допоміжні послуги, проте не здійснюють видобувної діяльності.

³⁰ <https://smida.gov.ua/>

³¹ Сайт НАК «Нафтогаз України»: <http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/>

³² Сайт НАК «Надра України»: <http://nadrakrayny.com.ua/>

³³ Міністерство енергетики та вугільної промисловості:

http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=244916132

Таблиця 5-5: Схема бенефіціарної участі держави в нафтогазовій галузі (ПАТ «НАК «Нафтогаз України»)

Назва підприємства	Кількість акцій, що належить НАК «Нафтогаз України»
Виробництво природного газу, нафти та продуктів їх переробки	
ПАТ «Укргазвидобування»	100%
ДП «Закордоннафтогаз»	100%
ПАТ «ДАТ «Чорноморнафтогаз»	100%
ПАТ «Укрнафта»	50% + 1 акція
ПАТ «Укртатнафта»	43%
Petrosannan Company (СД, Єгипет)	50%
Транспортування нафти і природного газу	
ПАТ «Укртрансгаз»	100%
ПАТ «Укрспецтрансгаз»	100%
ПАТ «Укртранснафта»	100%
Оптова та роздрібна торгівля	
ДК «Газ України»	100%
ВАТ «Кіровоградгаз»	51%
Naftogaz Trading Europe S.A.	100%
ДП «Укравтогаз»	100,0%
Інші	
ДП «Вуглесинтезгаз України»	100%
ДП «Науканафтогаз»	100%
ДП «Нафтогазобслуговування»	100%
ДП «Укрнафтогазкомплект»	100%
ДП «Нафтогазбезпека»	100%
ДП «ЛІКВО»	100%

Таблиця 5-6: Схема бенефіціарної участі держави в нафтогазовій галузі (НАК «Надра України»)

Назва підприємства	Кількість акцій, що належить НАК «Надра України»
Дочірні підприємства НАК «Надра України»	
ДП НАК «Надра України» «Чернігівнафтогазгеологія»	100%
ДП НАК «Надра України» «Кримгеологія»	100%
ДП НАК «Надра України» «Полтавнафтогазгеологія»	100%
ДП «Укрнаукагеоцентр»	100%
ДП НАК «Надра України» «Агрогеофізика»	100%
ДП НАК «Надра України» «Західукргеологія»	100%
ДП НАК «Надра України» «Миргороднафтогазрозвідка»	100%
ДП НАК «Надра України» «Центрукргеологія»	100%
ДП НАК «Надра України» «Надраресурс»	100%
Інші підприємства, над якими здійснює контроль НАК «Надра України»	
ДАХК «Укргеолреммаш»	100%
ТОВ «Українська геофізична компанія»	100%
ТОВ «Надра Криму»	99,91%
ТОВ «Азовське рудоуправління»	99,9%
ТОВ «Надра Юзівська»	99%
ТОВ «Надра Скіфська»	99%
ТОВ «Надраінвест»	90%
ТОВ «Надра Олеська»	90%
ТОВ «Житомирбуррозвідка»	90%
ТОВ «Води України»	80%
ТОВ «Полтаванафтогазрозвідка»	70%
ТОВ «Надра Шельф»	58,44%
ТОВ «Інженерно-бурова група «Тритон»	50%
ТОВ «Гайчурський ГЗК»	50%
ТОВ «Пержанський кар'єр»	50%
ТОВ «Надра Городоцьке»	50%
ТОВ «Будівельно-монтажне управління ім. Нобільського»	45%
ТОВ «Західгазінвест»	34,99%
ТОВ «Голден Деррік»	33%
ТОВ «Надра Тунівська»	25%
ТОВ «Чорноморзахідінвест»	25%
ТОВ «Чорноморгеоресурс»	25%
ПАТ «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд «Стандарт Плюс»	21%

Відповідно до інформації Міненерговугілля, на бюджетну програму підтримки нафтогазової галузі було заплановано виділити 600 млн грн у 2016 р., проте касове виконання - 0 грн.³⁴

Таблиця 5-7: Бюджетні програми в нафтогазовій галузі, тис. грн

Назва бюджетної програми	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
	план на 2016 рік з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2016 рік	план на 2016 рік з урахуванням внесених змін	касове виконання за 2016 рік
Реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення магістрального газопроводу Уренгой-Помари-Ужгород	-	-	600 000,0	-

Детальніша інформація про програму надається Державною казначейською службою. За даними переліку кредитів (позик), що залучаються державою до спеціального фонду Державного бюджету України в 2016 р. від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій для реалізації інвестиційних програм³⁵, обсяг залучення кредиту (позики) на звітний рік для програми «Реконструкція, капітальний ремонт та технічне переоснащення магістрального газопроводу Уренгой-Помари-Ужгород» становив 300 млн. грн від Європейського банку реконструкції та розвитку та 300 млн. грн від Європейського інвестиційного банку. Проте залучення коштів у звітному 2016 р. не було.

Таблиця 5-8: Інформація про зовнішні зобов'язання, надані під державні гарантії суб'єктам господарювання нафтогазової галузі в 2016 р.

Назва компанії, код ЄДРПОУ	Державна гарантія	Дата набрання чинності	Гарантійні зобов'язання		
			Сума гарантованої позики/кредиту, млн дол. США	Сума гарантованої позики/кредиту, млн грн	Додаткові зобов'язання, що гарантуються
ПАТ «НАК «Нафтогаз України» код ЄДРПОУ 20077720	Договір про гарантію відшкодування від 30.12.2016 № G-2440-UA Постанова КМУ від 30.11.2016 №876	30.12.2016	500,0	13 595 429,0	Всі витрати МБРР, пов'язані з виконанням гарантійних зобов'язань

Як свідчить Державна казначейська служба України³⁶, протягом 2016 р. був укладений один

³⁴ Міністерство енергетики та вугільної промисловості: data.gov.ua/file/106820/download?token=IV_OvAbb

³⁵ <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=359194>

³⁶ <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=359194>

договір про надання державних гарантій під зовнішні зобов'язання. Так, у 2016 р. була надана державна гарантія МБРР на загальну суму 500 млн доларів США³⁷ на вимогу виконання Постанови КМУ №876 від 30 листопада 2016 р. «Деякі питання надання державної гарантії Міжнародному банку реконструкції та розвитку за зобов'язаннями публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України».

Відповідно до даних Державної казначейської служби України, протягом 2016 р. до державного бюджету надійшли кошти від ПАТ «НАК «Нафтогаз України» та ПАТ «Укртрансгаз» у рахунок погашення заборгованості і станом на 1.01.2017 р. сумарно становили 2 016 576,76 грн.

Таблиця 5-9: Прострочена заборгованість суб'єктів господарювання у нафтогазовій галузі перед державою за кредитами (позиками), залучені під державні гарантії у 2016 р.³⁸

Назва компанії	Код валют	Сума простроченої заборгованості перед державою за кредитами		Надходження коштів до держбюджету у рахунок погашення заборгованості, грн	Сума заборгованості за пенею, нарахованою на прострочену заборгованість, грн	
		в іноземній валюті	у національній валюті		Сума заборгованості	Сплачено до держбюджету
ПАТ «НАК «Нафтогаз України» (Договір від 05.06.2009 № 28010-02/60)	UAH	-	-	1 972 214,08	-	-
ПАТ «НАК «Нафтогаз України» ЄБРР (Угода від 23.10.2015 № 47283)»	USD	-	-	40 043,32	-	-
ПАТ «Укртрансгаз» (Договір від 11.12.2012 № 15010-03/127)	EUR	684,45	19 453,85	4 319,36	165,15	-

5.2.2 Запаси нафти та природного газу

Поклади та родовища нафти і природного газу України базуються в трьох основних нафтогазоносних регіонах: Східний (Дніпровсько-Донецька нафтогазоносна область), Західний (Волинсько-Подільська, Передкарпатська, Закарпатська нафтогазоносні області), Південний (Переддобрузька, Причорноморсько-Кримська, Азово-Березанська, Індоло-Кубанська та Чорноморська перспективна області).

³⁷ <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/876-2016-%D0%BF>

³⁸ <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=359194>



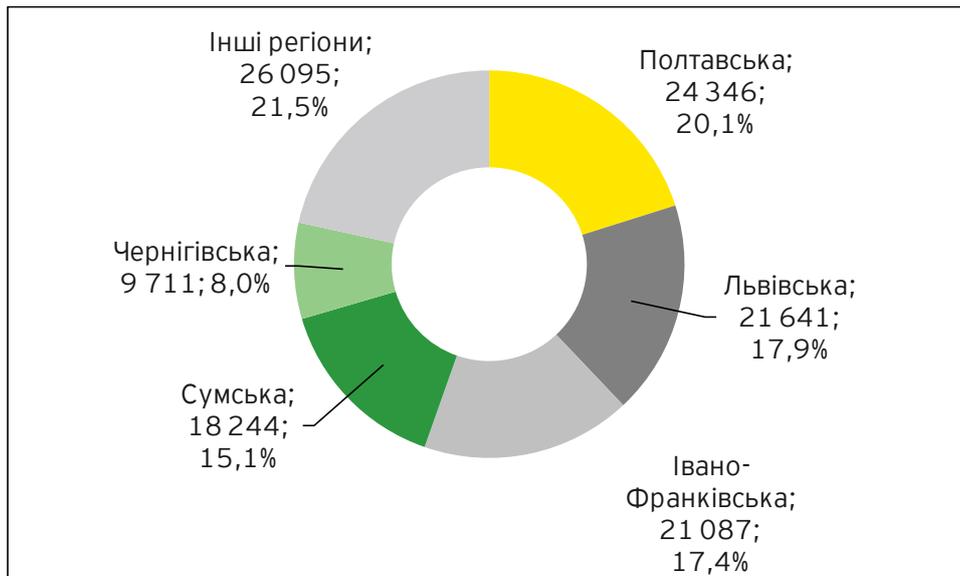
Малюнок 5-13: Розташування регіонів нафти та природного газу України

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», на території України налічується 197 родовищ з балансовими (видобувними) запасами нафти, які станом на 01.01.2017 оцінені у 121 124 тис. т. Кількість родовищ, що розробляються, державним балансом враховані на рівні 135 шт. Їх запаси становлять 81% балансових запасів нафти в Україні, або 98 112 тис. т. Загалом позабалансові запаси нафти в Україні станом на 01.01.2017 р. оцінені у 39 962 тис. т.

Згідно з ДНВП «Геоінформ України», загалом родовища нафти в Україні відносяться до категорії дрібних та дуже дрібних. До категорії середніх входять Бугруватівське (Сумська область) та Глинсько-Розбишівське (Полтавська область). Сумарне значення балансових запасів цих родовищ становить 21 175 тис. т, або 17,48% запасів України. До категорії невеликих відносять Яблунівське родовище (Полтавська область), балансові запаси якого оцінені у 7 424 тис. т, та Стинавське родовище (Львівська область), чії балансові запаси - 12 982 тис. т.

Основні запаси нафти у розмірі 48,3% розміщені на родовищах Східного регіону. На Західний регіон припадає 38,4% балансових запасів нафти, а на родовищах Південного регіону сконцентровані 13,3%.

Розподіл балансових (видобувних) запасів нафти за областями України свідчить, що найбільший обсяг запасів припадає на Полтавську область - 20,1%, або 24 346 тис. т. Трохи менше запасів нафти локалізовані у Львівській та Івано-Франківській областях - 21 641 тис. т (17,9% сумарних запасів нафти України) та 21 087 тис. т (або 17,4%) відповідно. 15,1% (18 244 тис. т) запасів зосереджені в Сумській області.



Малюнок 5-14: Структура запасів нафти за областями України, тис. т³⁹

Ступінь розвіданості початкових потенційних запасів нафти оцінюється у 39,2%, у той час як їх виробленість становить 73,5%. Це свідчить про те, що лише 26,5% розвіданих запасів не вироблені. Як наслідок, необхідно продовжити розвідувальні роботи з метою покриття внутрішніх потреб держави у нафті.

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», на території України налічується 224 родовища газового конденсату. Станом на 01.01.2017 р. балансові (видобувні) запаси газового конденсату становили 49 161 тис. т. Облікова кількість родовищ, що розробляються, становить 180 шт. Балансові запаси за ними оцінені у 44 623 тис. т.

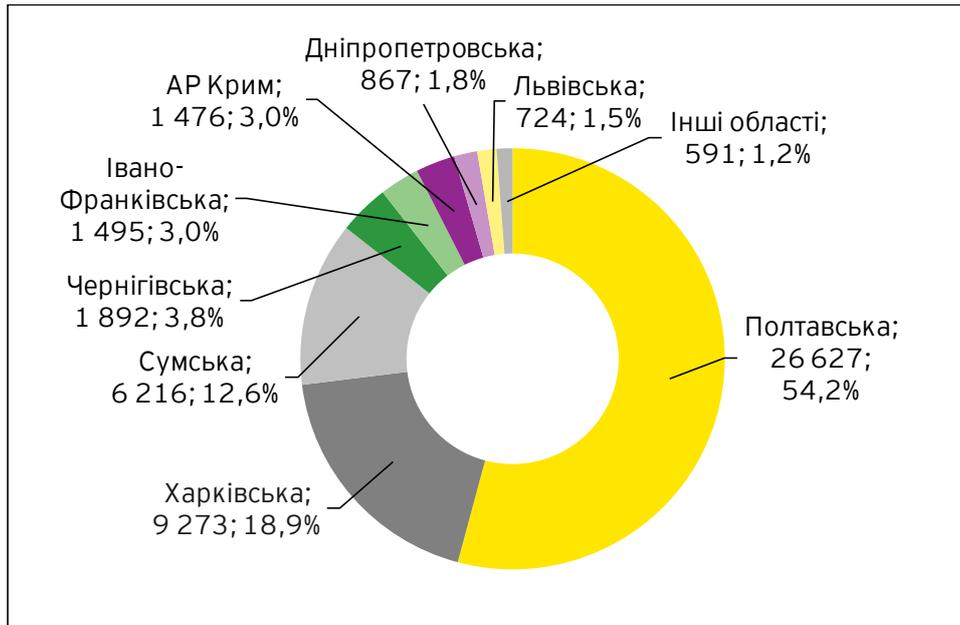
Серед найголовніших родовищ конденсату можна виділити Яблунівське, балансові (видобувні) запаси якого становлять 5 909 тис. т (12% балансових запасів України), Глинсько-Розбишівське з запасами 4 686 тис. т, або 9,5% від балансових запасів України, Андріяшівське, балансові запаси якого - 2 150 тис. т, або 4%, та Березівське - запаси 1 673 тис. т, 3%.

Найбільші поклади газового конденсату зосереджені у Східному регіоні і становлять 91%. Значно менше запасів розташовані в Західному та Південному регіонах - 5 та 4% відповідно.⁴⁰

Як свідчить розподіл балансових (видобувних) запасів газового конденсату, найбільшими запасами характеризується Полтавська область - 26 627 тис. т (54%). 19% (9 273 тис. т) припадає на Харківську область, а 13% (6 216 тис. т) - на Сумську.

³⁹Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.

⁴⁰ДНВП «Геоінформ України», Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.



Малюнок 5-15: Структура запасів газового конденсату за областями України, тис. т⁴¹

Початкові запаси газового конденсату розвідані на 27,1%, а ступінь виробленості запасів становить 62,2%. Так, незважаючи на те, що 37,8% розвіданих запасів можуть ще вироблятися, існує великий потенціал для розвідки запасів газового конденсату.

Як свідчать дані ДНВП «Геоінформ України», кількість родовищ вуглеводнів, з яких здійснюється видобування газу, нараховується 402 шт. Серед них 269 шт. припадає на ті, що розробляються, а 56 - належать до позабалансових. Загалом, станом на 01.01.2017 р. балансові запаси природного газу⁴² склали 905 623 млн куб. м, у той час як позабалансові 9 553 млн куб. м.⁴³

Основні запаси природного газу зосереджені в Східному регіоні України, де локалізуються 244 родовища з балансовими запасами у розмірі 726 651 млн куб. м, що еквівалентно 80% запасів України. Західний регіон країни характеризується наявністю 116 родовищ з балансовими запасами 111 047 млн куб. м, що становить 12% запасів України. У Південному регіоні базуються 42 родовища, сумарні запаси яких складають 67 925 млн куб. м, або 7,5%.

На території України запаси природного газу розподілені за 6 головними родовищами. Шебелинське (ПАТ «Укргазвидобування») за своїми характеристиками відноситься до категорії крупних родовищ. Його запаси природного газу станом на 01.01.2017 р. оцінювались у 110 552 млн куб. м, або 12,2% запасів України. Запаси Яблунівського родовища налічують 59 633 млн куб. м. Західно-Хрестищенське родовище (ПАТ «Укргазвидобування») характеризується балансовими запасами природного газу у розмірі 51 383 млн м куб. Єфремівське та Мелихівське родовища (ПАТ «Укргазвидобування») налічують запаси у розмірі 36 644 млн куб. м та 22 969 млн куб. м відповідно. Найменшим обсягом запасів характеризується Машівське родовище (ПАТ «Укргазвидобування»), запаси якого становили 3 819 млн куб. м станом на 01.01.2017 р.

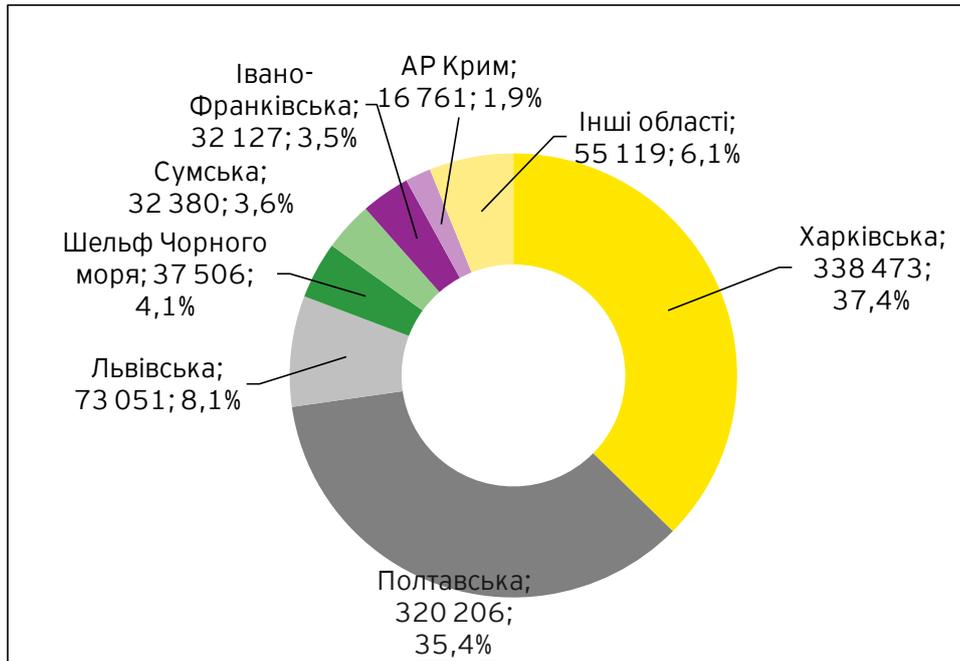
Відповідно до розподілу балансових запасів природного газу за областями, найбільший

⁴¹ ДНВП «Геоінформ України», Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.

⁴² Тут враховані газ вільний, газова шапка та розчинений

⁴³ Дані ДНВП «Геоінформ України»

обсяг запасів базується в Харківській області - 37%, або 338 473 млн куб. м та Полтавській - 35%, 320 206 млн куб. м. Значно менша кількість запасів зосереджена у Львівській області - 8% (73 051 млн куб. м).



Малюнок 5-16: Структура запасів природного газу за областями України, млн куб. м⁴⁴

5.2.3 Суттєві розвідувальні роботи

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», станом на 01.01.2017 р. у промисловій розвідці знаходились 22 об'єкти, сумарні балансові запаси нафти яких оцінені у 12 533 тис. т.

Проведені протягом 2016 р. геологорозвідувальні роботи дозволили оцінити приріст балансових (видобувних) запасів нафти для об'єктів ПАТ «Укрнафта» та ПАТ «Укргазвидобування» ПАТ «НАК «Нафтогаз України». Приріст запасів сумарно за об'єктами зазначених підприємств було прийнято на рівні 110 тис. т.

Таблиця 5-10: Приріст балансових запасів нафти за результатами геологорозвідувальних робіт у 2016 р.

Назва родовища	Приріст балансових запасів нафти, тис. т	
	Всього	У т.ч. за новими покладами та родовищами
ПАТ «Укрнафта»		
Качанівське	8	0
Коржівське	13	0
Мільківське	2	0

⁴⁴ ДНВП «Геоінформ України», Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.
стор. 46 з 358

Назва родовища	Приріст балансових запасів нафти, тис. т	
	Всього	У т.ч. за новими покладами та родовищами
Північно-Ярошівське	2	0
Південно-Гвіздецьке	2	0
Верхньомасловецьке	45	0
Хухринське	10	0
ПАТ «Укргазвидобування»		
Оливинівське	1	1
Борисівське	3	3
Гадяцьке	14	10
Перещепинське	2	0
Мигринське	1	0
Новоселівське	1	0
Скворцівське	5	0
Юліївське	1	0
Всього	110	14

Сумарні балансові запаси та приріст станом на 01.01.2017 р. за результатами проведених геологорозвідувальних робіт наведено нижче у таблиці.

Таблиця 5-11: Балансові запаси нафти та приріст станом на 01.01.2017 р., тис. т⁴⁵

Назва	Балансові запаси	Приріст балансових запасів у 2016 р.	Запаси з невизначеним промисловим значенням	Перспективні ресурси	Приріст
ПАТ «Укрнафта»	68 895	82	59 751	10 820	- 158
ПАТ «Укргазвидобування»	10 005	28	10 293	5 548	4 026

Загалом, у 2016 році були затверджені запаси нафти 11 родовищ, сумарні балансові запаси яких становили 14 661 тис. т. До переліку родовищ входять Прокопенківське, Бугруватівське, Матлахівське (ПАТ «Укрнафта»), Битків-Бабчинське, Красноградське, Новотроїцьке (ПАТ «Укргазвидобування»), Стинавське (СП «Бориславська нафтова компанія»), Північно-Яблунівське (ТОВ «Арабський Енергетичний Альянс ЮЕЙ»), Страшевицьке (ТОВ «Західенергобуд»), Південний блок Скоробагатківського (ТОВ «Надра-Геоінвест»), Сахалінське (ПРАТ «Укрнафтобуріння»).

⁴⁵ ДНВП «Геоінформ України», Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.

Таблиця 5-12: Приріст балансових запасів газового конденсату за результатами геологорозвідувальних робіт у 2016 р.

Назва родовища	Приріст балансових запасів газового конденсату, тис. т	
	Всього	У т.ч. за новими покладами та родовищами
ПАТ «Укрнафта»		
Рудівсько-Червонозаводівське	12	12
Качанівське	2	0
ПАТ «Укргазвидобування»		
Шебелинське	1	1
Максальське	2	2
Західно-Солохівське	14	0
Західно-Старовірівське	15	0
Кузьмичівське	16	0
Абазівське	6	0
Байрацьке	6	0
Борисівське	1	0
Лиманське	2	0
Матвіївське	2	0
Мелихівське	2	0
Опішнянське	2	0
Скворцівське	2	0
Яблунівське	99	0
Юліївське	6	0
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»		
Сахалінське	8	0
ТОВ «Куб-Газ»		
Макіївське	7	10
ТОВ «Надра-Геоінвест»		
Скоробагатьківське	7	0
ТОВ «Системойлінженерінг»		
Водянівське	26	26
Всього	238	41

Проведені геологорозвідувальні роботи щодо запасів конденсату дозволили прийняти приріст запасів за 21 об'єктом, які належать ПАТ «Укрнафта», ПАТ «Укргазвидобування», ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння», ТОВ «Куб-Газ», ТОВ «Надра-Геоінвест», ТОВ «Системойлінженерінг». Сумарний приріст становив 238 тис. т, з яких 41 тис. т

приходилась на нові поклади та родовища.

У 2016 р. були ДКЗ України були затверджені балансові запаси конденсату для 19 родовищ і сумарно становили 1 368 тис. т.

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», геологорозвідувальні роботи дозволили підрахувати приріст балансових запасів природного газу у 8 805 млн куб. м. Оцінка запасів була проведена за 45 об'єктами державного та приватного сектору економіки.

У 2016 р. ДКЗ України було затверджено запаси природного газу для 25 родовищ.

Таблиця 5-13: Приріст балансових запасів природного газу за результатами геологорозвідувальних робіт у 2016 р.

Назва родовища	Приріст балансових запасів природного газу, млн куб. м	
	Всього	У т.ч. за новими покладами та родовищами
ПАТ «Укрнафта»		
Рудівсько-Червонозаводівське	277	109
Качанівське	6	0
Андріяшівське	38	0
ПАТ «Укргазвидобування»		
Шебелинське	55	55
Максальське	66	66
Ульянівське	125	7
Недільне	11	11
Західно-Солохівське	72	0
Західно-Старовірівське	464	0
Східно-Полтавське	1773	0
Кегичівське	505	0
Західно-Соснівське	1319	0
Безпалівське	405	0
Комишнянське	627	0
Кузьмичівське	227	0
Малокринківське	49	0
Борисівське	28	0
Опарське	2	0
Виноградівське	9	0
Західно-Відраденське	22	0
Дружелюбівське	37	0
Левенцівське	19	0
Матвіївське	28	0
Новоукраїнське	32	0
Південно-Коломацьке	31	0
Перещепинське	17	0
Скворцівське	26	0
Червоноярське	22	0
Яблунівське	806	0

Назва родовища	Приріст балансових запасів природного газу, млн куб. м	
	Всього	У т.ч. за новими покладами та родовищами
Богатойське	15	0
Євгеніївське	9	0
Медведівське	10	0
Наріжнянське	4	0
Східно-Новоселівське	6	0
Юліївське	72	0
Битків-Бабчинське	34	0
Вишнянське	44	0
Дубаневицьке	35	0
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»		
Сахалінське	112	0
ТОВ «Куб-Газ»		
Макіївське	402	0
ТОВ «Надра-Геоінвест»		
Скоробагатьківське	88	0
ТОВ «Системойнженерінг»		
Водянівське	461	461
ТОВ САУП «Укр-Аз-Ойл»		
Великомостівське	104	104
ПП «Нордік»		
Колодницьке	311	311
Всього	8 805	1 124

5.2.4 Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами

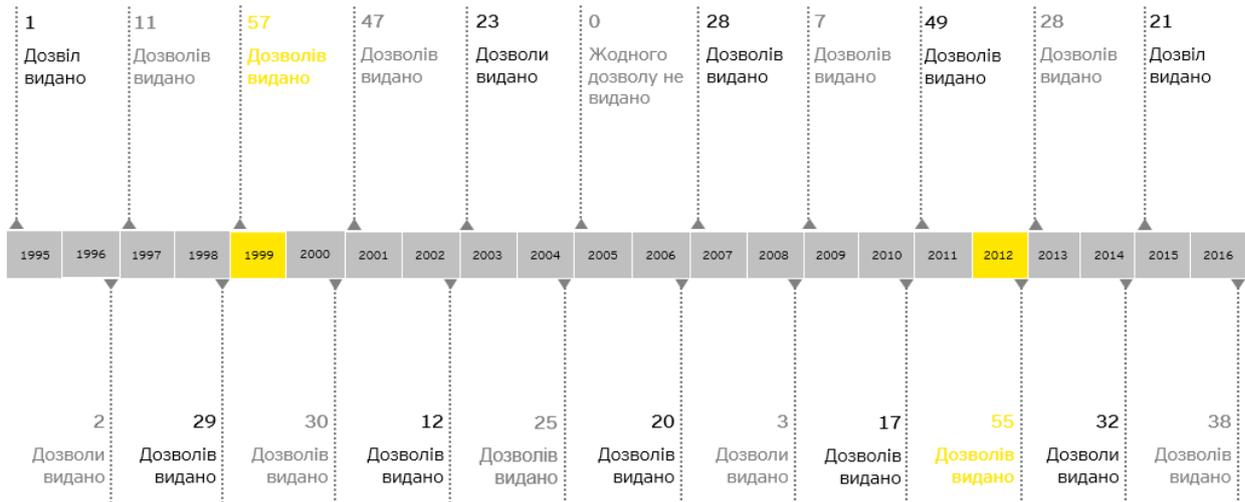
Протягом 2016 р. в Україні діяли 535⁴⁶ спеціальних дозволів на користування надрами для геологічного вивчення, дослідно-промислової розробки та видобування нафти та природного газу⁴⁷. Джерелом даних є публічно доступна інформація ДНВП «Геоінформ України»⁴⁸.

У 2016 р. дійсним залишався один спеціальний дозвіл на користування надрами для нафти і природного газу, який був виданий у 1995 р., та 2 дозволи, які видані в 1996 р. Серед діючих - 38 спеціальних дозволів, або 7%, були видані в 2016 р. Аналіз діючих у 2016 р. дозволів за датою їх надання показує, що пік видачі спеціальних дозволів припадає на 1999 р. і становить 57 шт. 55 спеціальних дозволів, що діяли у 2016 р., були видані у 2012 р.

⁴⁶ Дані не враховують 6 дозволів, дію яких було призупинено ще в 2015 р., і станом на 7 листопада 2017 р. визначені ДНВП «Геоінформ України» як недіючі.

⁴⁷ У цьому підрозділі Звіту під «нафта та природний газ» розуміються такі категорії: газ природний, нафта, газ сланцевих товщ, газ природний вільний, газ природний розчинений у нафті, конденсат.

⁴⁸ <http://geoinf.kiev.ua/specdozvoli/>



Малюнок 5-17: Розподіл діючих у 2016 р. спеціальних дозволів на користування надрами (нафта та природний газ) в Україні за роками їх видачі⁴⁹

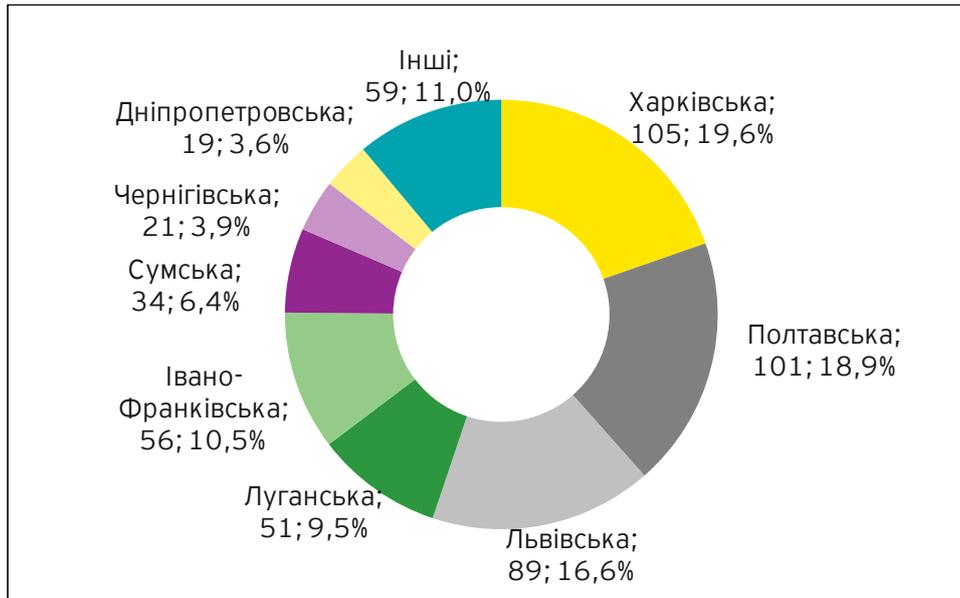
Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», серед усіх діючих у 2016 р. дозволів 301 (або 56%) були видані з метою видобування корисних копалин. З метою геологічного вивчення надр з промисловою розробкою та подальшим видобуванням діяло 227 дозволів: 119 - на геологічне вивчення нафтогазоносних надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ вуглеводнів з подальшим видобуванням нафти і газу (промислова розробка родовищ) та 108 - на геологічне вивчення надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення.

Таблиця 5-14: Розподіл діючих у 2016 р. спеціальних дозволів за видами користування надрами (нафта та природний газ)

Вид користування надрами	Кількість дозволів, шт.
Геологічне вивчення надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення	108
Геологічне вивчення нафтогазоносних надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ вуглеводнів з подальшим видобуванням нафти і газу (промислова розробка родовищ)	119
Виконання робіт (провадження діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції	3
Видобування корисних копалин (промислова розробка родовищ)	301
Створення геологічних територій та об'єктів, які мають важливе наукове, культурне, рекреаційно-оздоровче значення	4
Всього	535

Найбільша частина спеціальних дозволів на користування надрами для нафти та природного газу зосереджена в Харківській, Полтавській та Львівській областях - 19,6%, 18,9% та 16,6% відповідно. На Івано-Франківську область припадає 10,5% дозволів.

⁴⁹ Дані ДНВП «Геоінформ України»



Малюнок 5-18: Розподіл діючих спеціальних дозволів на користування нафтогазоносними надрами за областями України (діяли протягом 2016 р.)

Однією з проблем в даній сфері є те, що більшість нових спеціальних дозволів видаються поза аукціоном. Так, згідно з інформацією Асоціації газовидобувних компаній України, у 2016 році з використанням процедури аукціону були видано 11 спеціальних дозволів, поза аукціоном - 20 спеціальних дозволів⁵⁰. Загалом, аукціони в нафтогазовій галузі проводяться вкрай нерегулярно, а пропонувані лоти є дуже незначними за розмірами та не викликають інтересу у зовнішніх інвесторів.

5.2.5 Обсяги видобування нафти та природного газу

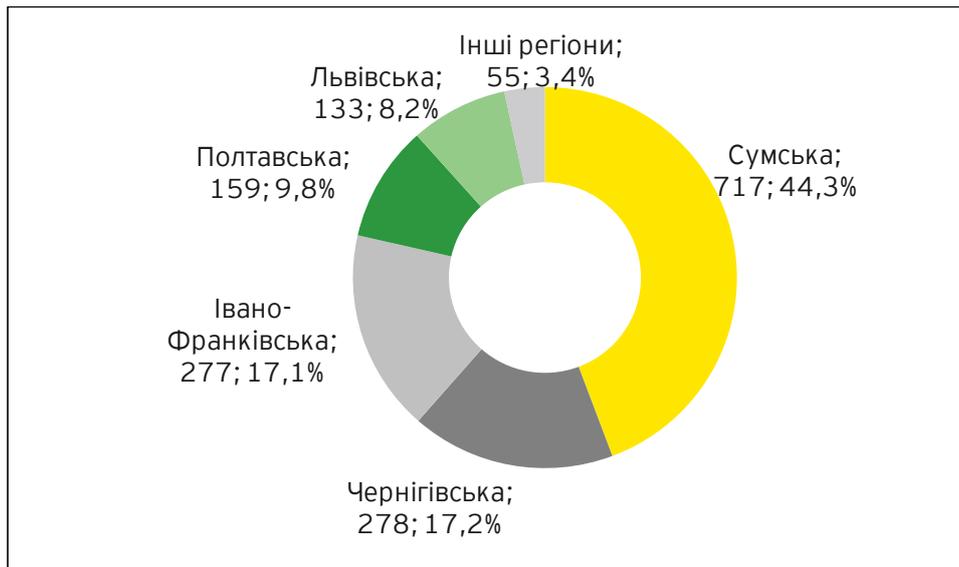
Традиційно лідерами за обсягами видобування нафти і природного газу у 2016 році, як і в попередніх роках, були підприємства державного сектору економіки. На групу компаній ПАТ «НАК «Нафтогаз України» припадає близько 90% видобутку нафти і газового конденсату, в тому числі на ПАТ «Укрнафта» припадає близько 68% від загального обсягу видобування нафти і на ПАТ «Укргазвидобування» - 22%⁵¹. На ПАТ «Укргазвидобування» припадає 73% від загального обсягу видобування природного газу в Україні, на ПАТ «Укрнафта» - 6%.

Загалом, за результатами 2016 р. обсяги видобування нафти склали 1 619 тис. т, що менше на 198 тис. т, ніж обсяги 2015 р. Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ», найбільша частина видобування нафти припадає на Сумську область та становить 717 тис. т, або 44,3% від сумарного видобування за 2016 р. Приблизно 17% видобування нафти припадає як на Чернігівську область (278 тис. т), так і на Івано-Франківську (277 тис. т). З родовищ Полтавської області було видобуто 159 тис. т нафти у 2016 р., що у свою чергу становить 9,8% загального видобування в країні.

Сумарно на 17 значущих родовищах України було добуто 1 015 тис. т нафти, або 62,7% від загальних обсягів видобування (детальніша інформація наведена в таблиці нижче).

⁵⁰ Асоціація газовидобувних компаній України, <http://agpu.org.ua/upload/files/10152204748142.pdf>

⁵¹ Річний звіт ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2016 р. http://www.naftogaz.com/files/Zvity/Annual_report_ukr_170608.pdf



Малюнок 5-19: Обсяги видобування нафти в Україні за областями у 2016 р., тис. т⁵²

Розподіл видобування нафти за родовищами свідчить, що Бугруватівське, Анастасівське, Долинське, Гнідинцівське, Північно-Долинське, Качанівське та Глинсько-Розбишівське родовища, які розробляє ПАТ «Укрнафта», сумарно становлять 51,14 % від обсягів видобування в Україні.

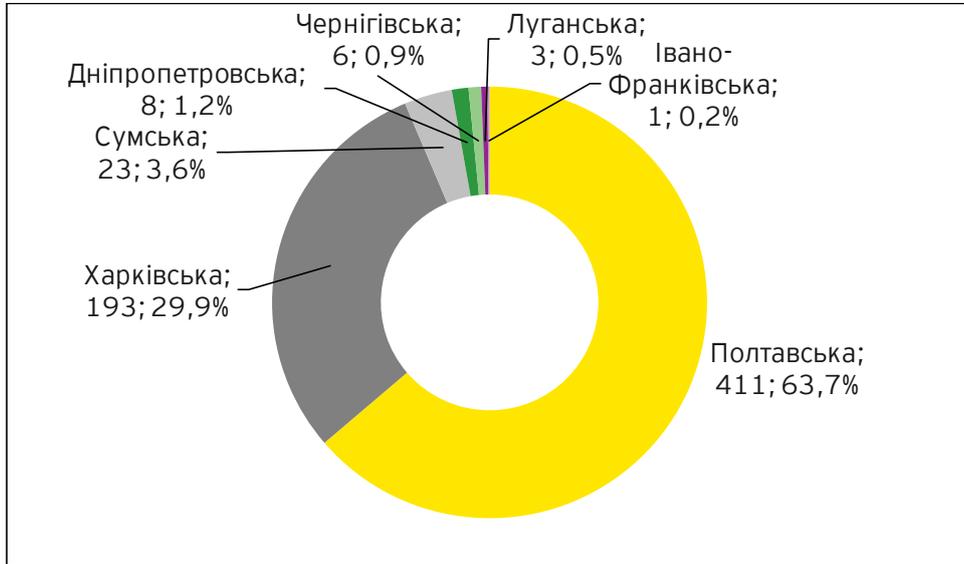
Таблиця 5-15: Видобування нафти за основними родовищами України у 2016 р., тис. т⁵³

Назва родовища	Видобуток нафти, тис. т	Відсоток від видобування в Україні, %
Бугруватівське	288	17,79
Анастасівське	214	13,22
Долинське	114	7,04
Гнідинцівське	102	6,3
Північно-Долинське	43	2,66
Качанівське	34	2,1
Глинсько-Розбишівське	33	2,04
Скороходівське	29	1,79
Рибальське	28	1,73
Струтинське	28	1,73
Яблунівське	24	1,48
Бориславське	23	1,42
Прилуцьке	19	1,17
Малодівицьке	14	0,86
Коржівське	13	0,8
Стинавське	9	0,56
Битків-Бабченське	0	0
Всього	1 015	62,7

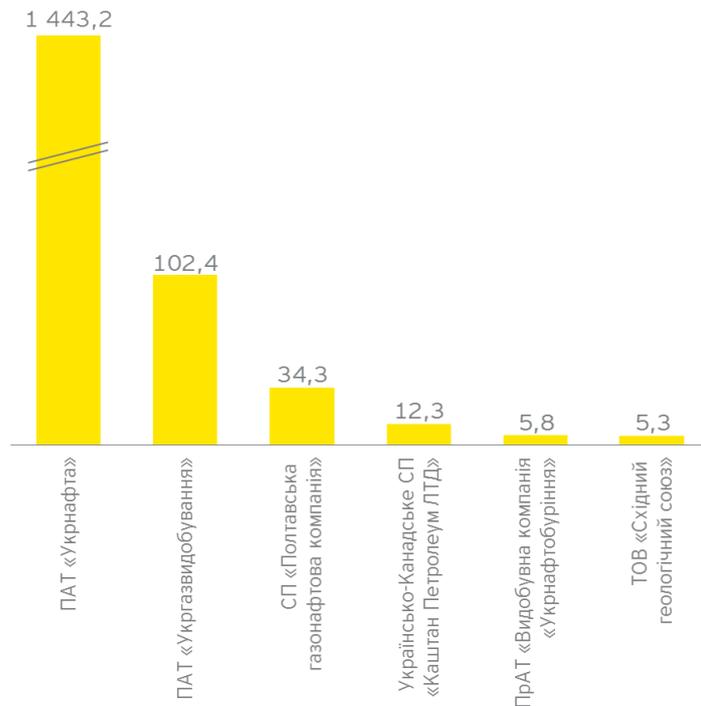
⁵² ДНВП «Геоінформ України», Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.

⁵³ Дані ДНВП «Геоінформ України» «Державний баланс запасів корисних копалин України», 2017 р.

Видобування газового конденсату в 2016 р. з родовищ України становило 645 тис. т, що на 8 тис. т нижче показника 2015 р. Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», видобування газового конденсату за областями України у 2016 р. розподіляється з переважанням видобування у Полтавській області - 411 тис. т, або 63,7%. Значно менша частина припадає на Харківську область, де було видобуто 193 тис. т газового конденсату.



Малюнок 5-20: Обсяги видобування газового конденсату в Україні за областями у 2016 р., тис. т⁵⁴

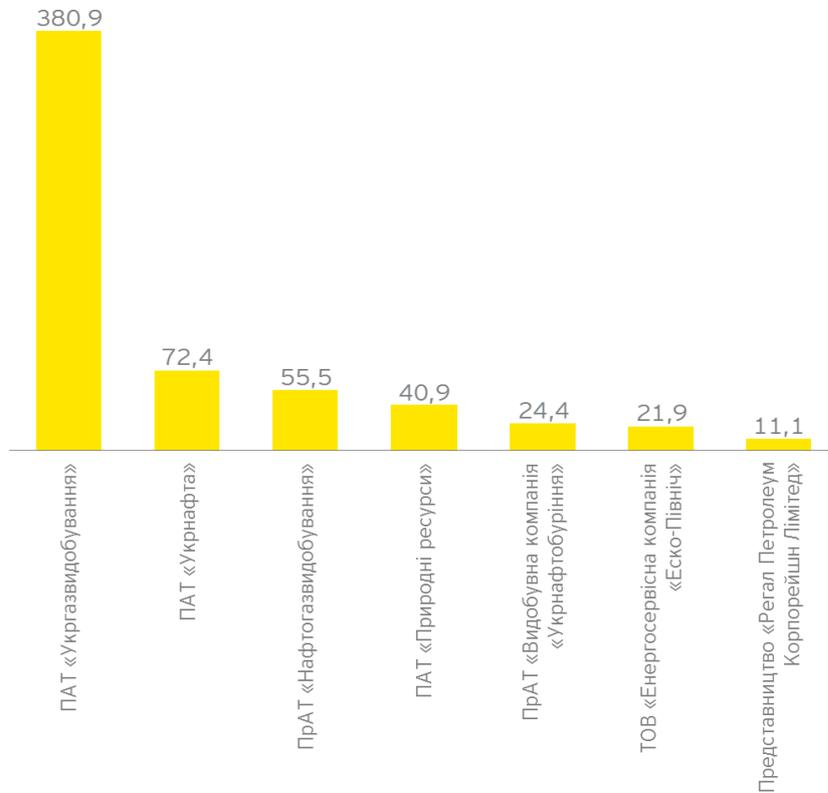


Малюнок 5-21: Обсяги видобування нафти в Україні за окремими компаніями у 2016 р., тис. т⁵⁵

⁵⁴ ДНВП «Геоінформ України», Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.

⁵⁵ Обсяги видобування нафти вказані на основі інформації, отриманої від видобувних компаній

У 2016 р. найбільшою нафтовою компанією країни залишалась ПАТ «Укрнафта», яка видобула 1 443,2 тис. т сирої нафти та 72,4 тис. т газового конденсату. Обсяги видобування сирої нафти ПАТ «Укрнафта» становили 102,4 тис. т., а газового конденсату – 380,9 тис. т. Достатньо суттєві обсяги видобування нафти та газового конденсату в 2016 році забезпечили такі компанії: ПАТ «Нафтогазвидобування», СП «Полтавська газонафтова компанія», ПАТ «Природні ресурси», ПАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння», ТОВ «Енергосервісна компанія «Еско-Північ».

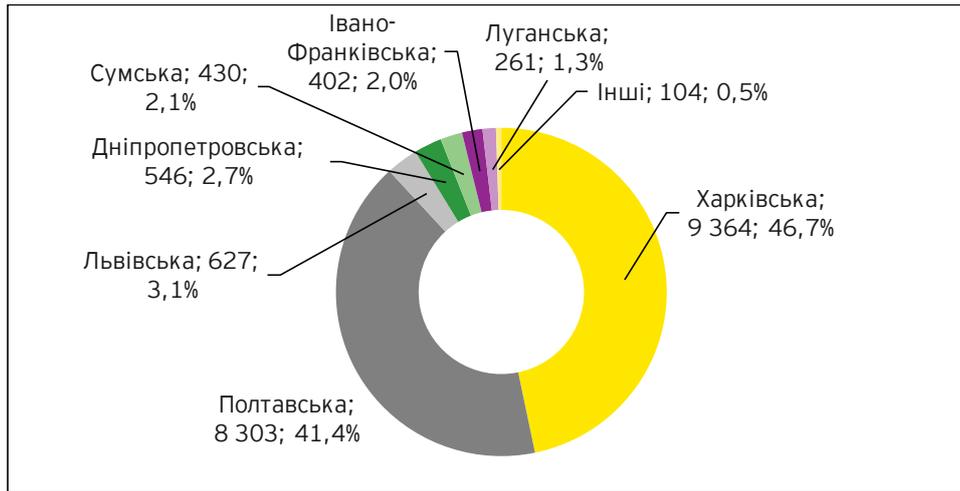


Малюнок 5-22: Обсяги видобування газового конденсату в Україні за окремими компаніями у 2016 р., тис. т⁵⁶

Обсяги видобування природного газу на родовищах України становили 20 037 млн куб. м, що на 129 млн куб. м більше за показник 2015 р.. Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», більша частина видобутого природного газу припадає на родовища Харківської та Полтавської областей. За результатами 2016 р. на території Харківської області було видобуто 9 364 млн м куб. природного газу, або 46,7%, на території Харківської області – 8 303 млн куб. м, або 41,4%.

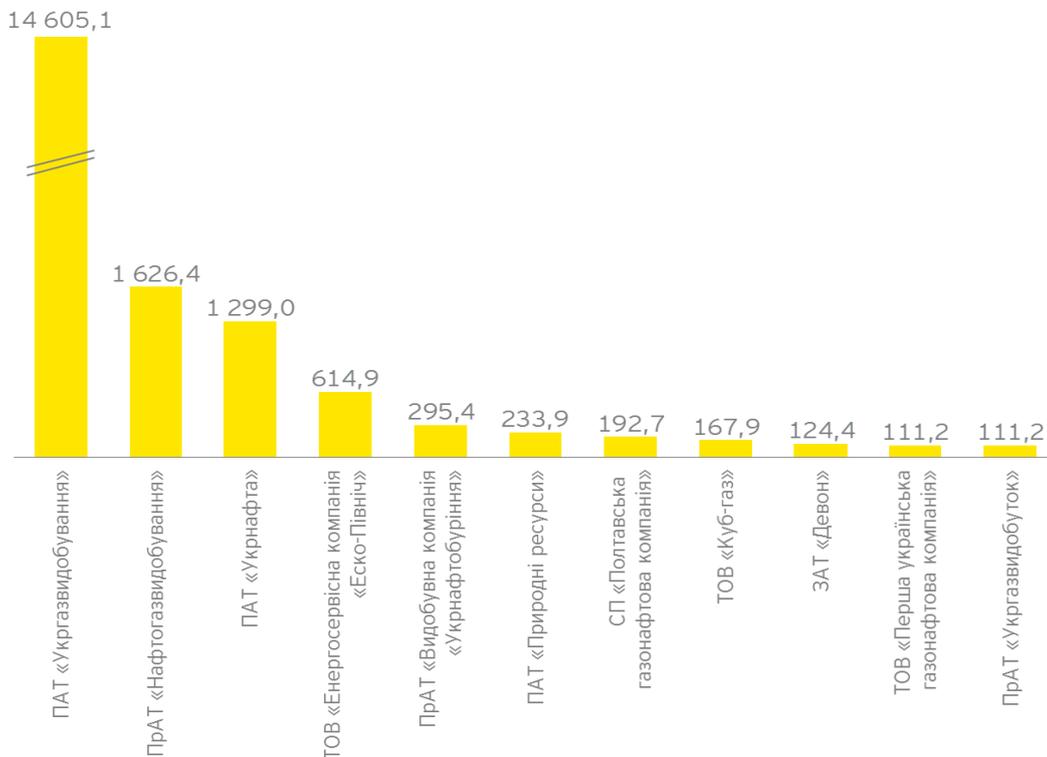
Сумарний обсяг видобування з основних родовищ України: Єфремівського, Західно-Хрещищенського, Мелихівського, Шебелинського, Яблунівського, Машівського, - становив 5 823 млн куб. м.

⁵⁶ Обсяги видобування газового конденсату вказані на основі інформації, отриманої від видобувних компаній
стор. 55 з 358



Малюнок 5-23: Обсяги видобування природного газу в Україні за областями у 2016 р., млн куб. м⁵⁷

У 2016 р. лідерами газовидобувної галузі України були ПАТ «Укргазвидобування» (14 605,1 млн куб. м), ПрАТ «Нафтогазвидобування» (1 626,4 млн куб. м), ПАТ «Укрнафта» (1 299,0 млн куб. м), ТОВ «Енергосервісна компанія «Еско-Північ» (614,9 млн куб. м).



Малюнок 5-24: Обсяги видобування природного газу в Україні за окремими компаніями у 2016 р., млн куб. м⁵⁸

⁵⁷ ДНВП «Геоінформ України», Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.

⁵⁸ Обсяги видобування природного газу усіх компаній, крім ЗАТ «Девон», вказані на основі інформації, отриманої від видобувних компаній. Джерело інформації про обсяги видобування природного газу ЗАТ «Девон» - Міненерговугілля стор. 56 з 358

5.2.6 Транспортування нафти та природного газу

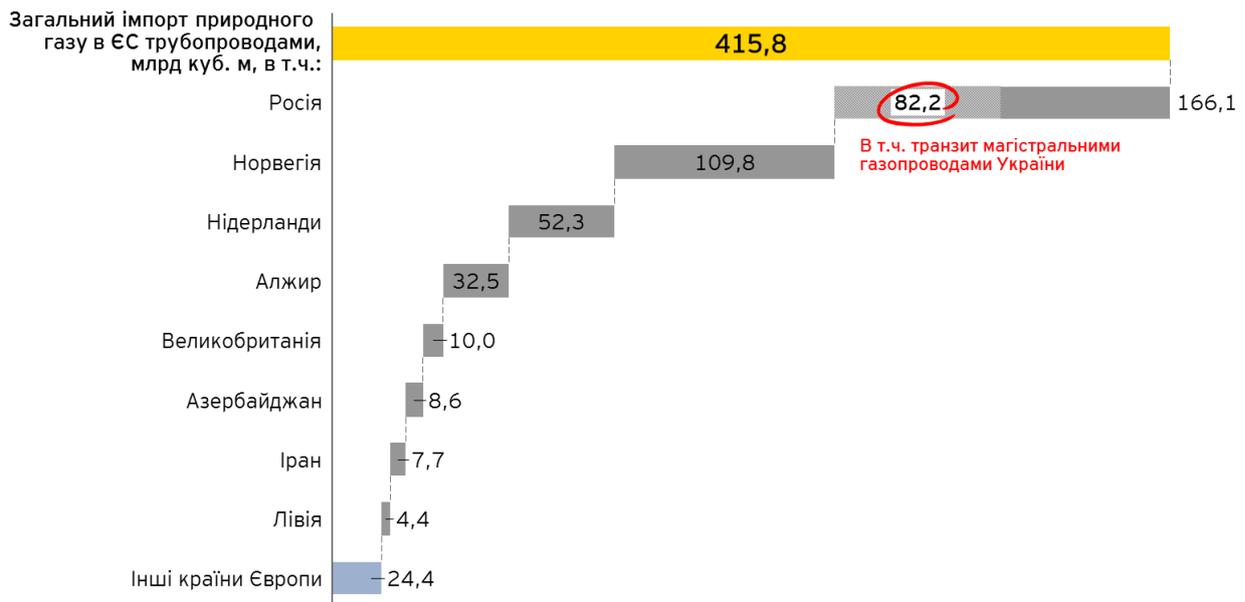
5.2.6.1 Транспортування природного газу

Загальна інформація про газотранспортну систему та основні маршрути транспортування

Розгалуженість та доступність газотранспортної системи (ГТС) України дає можливість забезпечувати не тільки стале транспортування газу, видобутого на території України, внутрішнім споживачам, а й гарантувати безперебійний транзит в бік споживачів Європи. Імпорт за рахунок транзиту через українську ГТС в 2016 році залишався одним з головних шляхів надходження природного газу в країни ЄС (*Малюнок 5-25*).

Газотранспортна система України налічує 38,55 тис. км газопроводів, у т.ч. магістральних – 22,16 тис. км і газопроводів-відгалужень – 16,39 тис. км. Кількість газорозподільчих станцій (ГРС) станом на кінець 2016 року складає 1 455. Парк газоперекачувальних агрегатів підприємства налічує 702 одиниці, що розміщені на 72 компресорних станціях. Продуктивність окремих гілок ГТС складає від 5,5 до 32,0 млрд куб. м на рік (*Малюнок 5-26*).

Загальний обсяг транспортування природного газу в 2016 році склав 111 791 млн куб. м (транзит та транспортування внутрішнім споживачам), що більше фактичного показника за 2015 рік на 14,7%. В т.ч. обсяг транзиту природного газу збільшився на 22,5% у порівнянні з 2015 роком та склав 82,2 млрд куб. м (*Малюнок 5-25*).

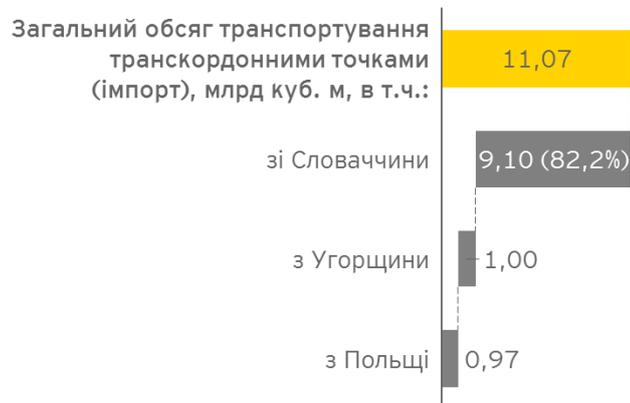


Малюнок 5-25: Структура загального надходження природного газу в країни ЄС магістральними газопроводами в 2016 році⁵⁹



Малюнок 5-26: Перелік та основні характеристики магістральних газопроводів України⁶⁰

Загальна величина імпорту природного газу з країн ЄС в 2016 році складала 11,1 млрд куб. м, що майже на 8% більше ніж у 2015 році (коли загальний імпорт з країн ЄС склав 10,3 млрд⁶¹).



Малюнок 5-27: Обсяги фізичного надходження природного газу у 2016 році транскордонними точками за країнами⁶²

За даними ПАТ «НАК «Нафтогаз України» в 2016 році природний газ імпортувався за контрактами з більш ніж 20 трейдерами, в т.ч.: Axpo Trading AG, CEZ, a.s., Engie SA, Eni Trading & Shipping S.p.A., RWE Supply & Trading GmbH and Uniper Global Commodities SE та ін⁶³.

Слід також зазначити, що значним чином зріс загальний обсяг природного газу, що постачався за угодами між приватними компаніями та трейдерами. В 2016 загальний натуральний обсяг таких угод склав 2,9 млрд куб. м, що більш ніж у 2,6 разів ніж у 2015 році.

⁶⁰ Дані ПАТ «Укртрансгаз» <http://utg.ua/utg/gts/description.htm>

⁶¹ Загальна величина імпорту природного газу у 2015 році складала 16,4 млрд куб. м

⁶² Звіт Міненерговугілля за результатами проведення моніторингу безпеки постачання природного газу за 2016 рік.

⁶³ Річний звіт ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2016 рік

<http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/9B0566E71C6B0F9CC2257EDD006E558B?OpenDocument&Expand=3&>



Малюнок 5-28: Обсяги транзиту та транспортування природного для споживачів України магістральними газопроводами у 2012 - 2016 роках⁶⁴

Маршрути транспортування

ПАТ «Укртрансгаз» як оператор системи магістральних газопроводів транспортував в 2016 році природний газ до країн ЄС, Балканських країн та Туреччини. Дані щодо обсягів надходження та фізичного відпуску природного газу по окремих прикордонних газовимірювальних станціях у 2016 році подано нижче (Малюнок 5-29).



Малюнок 5-29: Обсяги надходження та фізичного відпуску природного газу по окремих прикордонних газовимірювальних станціях (ГВС) у 2016 році⁶⁵

⁶⁴ Річний звіт ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2016 рік

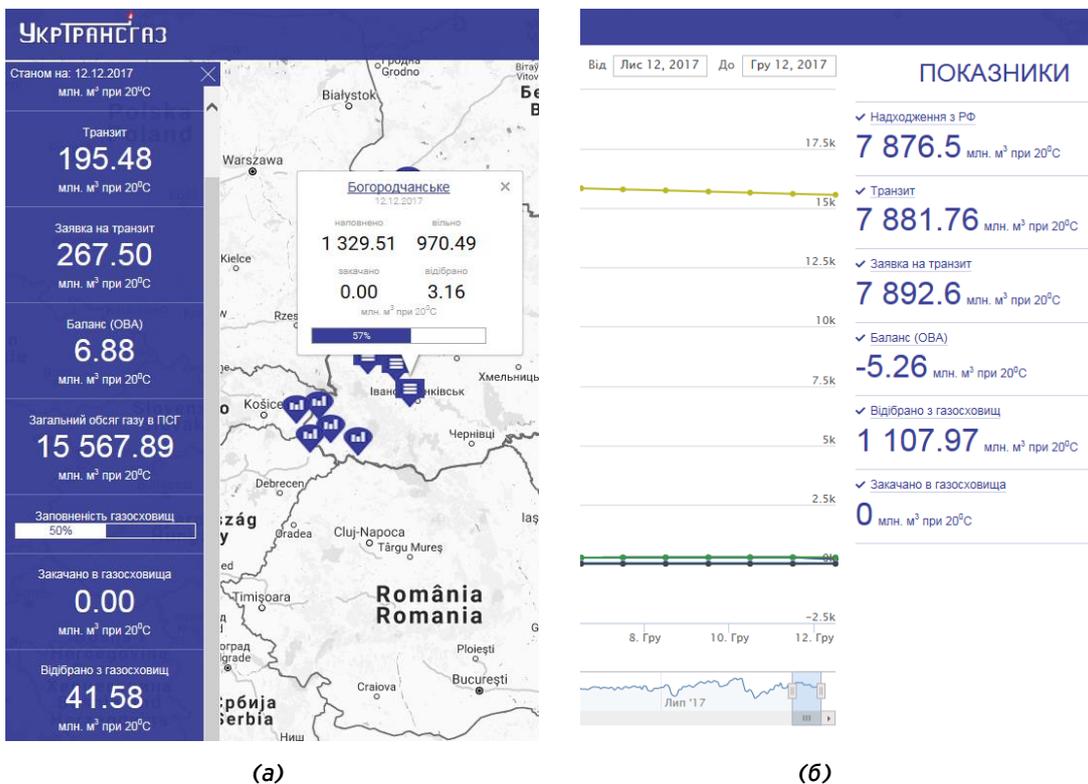
⁶⁵ Річний звіт ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2016 рік

Окрім зазначених операцій з транзиту та імпорту природного газу оператор системи магістральних газопроводів здійснює операції щодо наповнення підземних сховищ газу (ПСГ) української газотранспортної системи, а також відбору з них. За даними ПАТ «НАК «Нафтогаз України» загальний обсяг природного газу, накопичений у ПСГ перед початком опалювального сезону 2015-2016 рр. склав 14,7 млрд куб. м. Загальний обсяг відбору природного газу з ПСГ, який було здійснено протягом цього періоду склав майже 8,5 млрд куб. м, протягом опалювального сезону 2016-2017 рр. – 6,7 млрд куб. м.⁶⁶

Прозорість оператора ГТС

Протягом останніх декількох років спостерігався значний прогрес у покращенні операційної діяльності оператора ГТС, збільшення рівня його прозорості, забезпечення бездискримінаційного доступу газовидобувних компаній та трейдерів до ГТС задля забезпечення безперебійного транспортування законтракованих обсягів природного газу.

Гарним прикладом демонстрації прозорості оператора ГТС є поточна публічно доступна веб-платформа моніторингу діяльності системи. Платформа дає змогу широкому колу зацікавлених осіб отримати доступ до даних щодо поточних надходжень природного газу на територію України, обсягів транзиту, закачування в ПСГ та відбору з ПСГ, рівня заповнення ПСГ. Зображення інтерфейсу системи та основних даних, які доступні до аналізу, представлені нижче (Малюнок 5-30).



Малюнок 5-30: Зовнішній вигляд веб-платформи Оператора ГТС з інформацією про поточні (а) та історичні (б) дані надходжень, транзиту природного газу, закачування в ПСГ та відбору з них⁶⁷

⁶⁶ Річний звіт ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2016 рік

⁶⁷ Веб-платформа Оператора ГТС <http://utg.ua/live/>

Відокремлення Оператора ГТС

В 2016 році продовжувалися активні процеси впровадження моделі лібералізованого ринку природного газу в Україні у відповідності до Закону України «Про ринок природного газу». Зокрема, було затверджено план реструктуризації ПАТ «НАК «Нафтогаз України» з відокремленням діяльності з транспортування та зберігання природного газу (unbundling).

Власне для практичної реалізації такого відокремлення та забезпечення незалежності Оператора ГТС від інших учасників ринку в листопаді 2016 року було створено ПАТ «Магістральні газопроводи України», який, як передбачається, в майбутньому буде здійснювати діяльність з управління операціями ГТС замість ПАТ «Укртрансгаз». Крім того, наразі триває процес передачі корпоративних прав від ПАТ «Укртрансгаз» до ПАТ «Магістральні газопроводи України» та пошуку міжнародних партнерів для спільного управління ГТС України.

Серед інших важливих змін стосовно Оператора ГТС, що були здійснені у 2016 році, можна відзначити початок функціонування Кодексу газотранспортної системи, за яким Оператор ГТС почав проводити процедури з розподілу потужності системи у фізичних точках входу та виходу на міждержавних з'єднаннях (у вигляді електронного аукціону), збору номінацій – заявок виробників, постачальників, споживачів та трейдерів, а також алокації – підтвердження розподілу обсягів природного газу в розрізі контрагентів за певний період.

Тарифи на транспортування природного газу

В 2016 році було суттєво змінено підхід до ціноутворення на послуги з транспортування та зберігання природного газу. Так, з 1 січня 2016 року⁶⁸ було введено нові тарифи на послуги з транспортування природного газу для точок входу і точок виходу з ГТС, розташованих на державному кордоні, що дало застосувати гнучке ціноутворення з географічною локалізацією.

Крім того, в червні 2016 року було затверджено методологію розрахунку тарифів на послуги зберігання (закачування та відбору) в ПСГ, до яких застосовується режим регульованого доступу. Методика передбачає сплату послуг зберігання в ПСГ в залежності від обсягів розподіленої між заявниками потужності. Величина тарифу на закачування, зберігання та відбір природного газу в ПСГ в 2016 році складала 112 грн/тис. куб. м.

Питання щодо тарифу на транспортування природного газу для точок входу українських газовидобувних підприємств в 2016 році залишалося відкритим та було врегульоване в 2017 році коли Національною комісією, що здійснює держане регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (Регулятор) було встановлено два відповідні тарифи: 296,8 грн/тис. куб. м на добу для точок входу природного газу з родовищ в ГТС та віртуальних точок входу з газорозподільних систем, а також 0 грн/тис. куб. м на добу для точок входу в ПСГ⁶⁹.

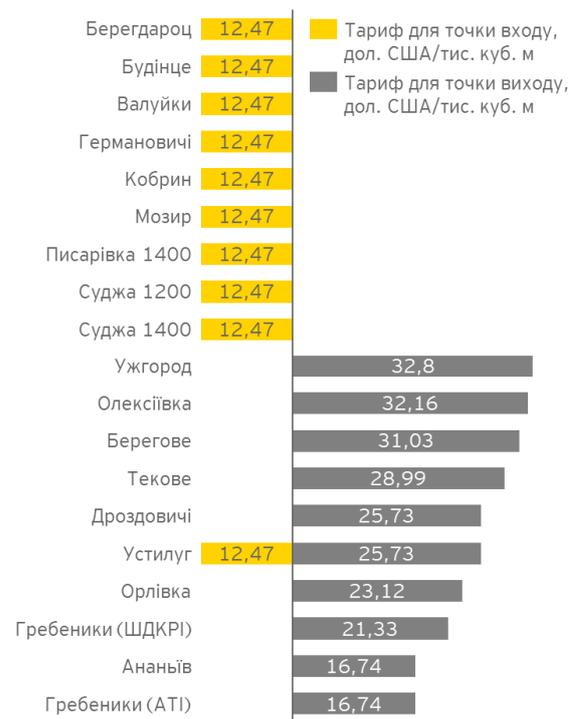
Загальний тариф на транспортування природного газу магістральними та розподільними трубопроводами українським споживачам в 2016 році зріс на 4% у порівнянні з 2015 роком (*Малюнок 5-31*). При цьому величина середньозваженого тарифу на транспортування магістральними газопроводами зменшилась на 7% з 236,7 до 219,0 грн/тис. куб. м.

⁶⁸ Затверджені постановою Національної комісії регулювання електроенергетики та комунальних послуг України (НКРЕКП) від 29.12.2015 р. №3158

⁶⁹ Затверджені постановою НКРЕКП від 28.03.2017 № 348 «Про встановлення тарифів на послуги транспортування природного газу для споживачів України для точок входу і точок виходу для ПАТ «Укртрансгаз»



Малюнок 5-31: Середні загальні тарифи на транспортування природного газу магістральними та розподільними трубопроводами українським споживачам⁷⁰



Малюнок 5-32: Тарифи на транспортування природного газу магістральними трубопроводами для точок входу і точок виходу з ГТС, дол. США/тис. куб. м⁷¹

Доходи та фінансовий результат діяльності Оператора газотранспортної системи

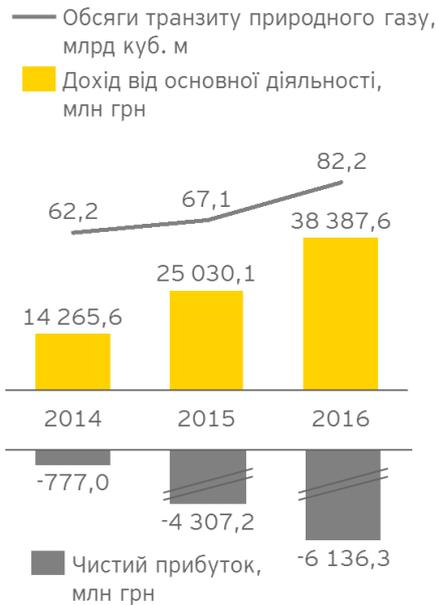
Головним фактором, що впливає на дохід Оператора ГТС (ПАТ «Укртрансгаз»), є обсяг транзиту природного газу територією України. В той же час з 2014 по 2016 рр. за умови стійкого зростання обсягів транзиту чистий збиток ПАТ «Укртрансгаз» збільшився майже в 8 разів - з 777 млн грн до більш ніж 6 млрд грн (**Малюнок 5-33**).

Грошові надходження ПАТ «Укртрансгаз» в 2016 році, отримані від транспортування природного газу, склали 36 864 810 тис. грн, в т.ч.:

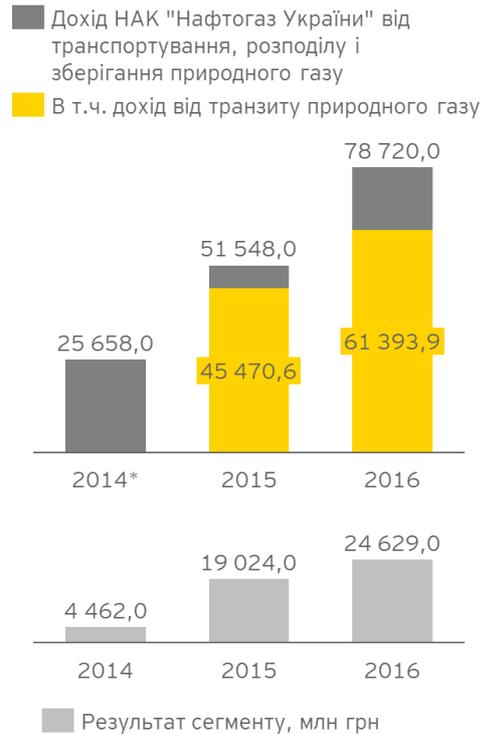
- ▶ Послуги з транзиту природного газу - 19 892 415 тис. грн;
- ▶ Послуги з транспортування природного газу магістральними газопроводами - 9 833 747 тис. грн;
- ▶ Послуги ПСГ - 1 346 839 тис. грн;
- ▶ Дохід від розподілу потужності (транскордонні точки) - 4 671 857 тис. грн;
- ▶ Дохід від балансування системи - 950 763 тис. грн.
- ▶ Інша продукція, товари, роботи та послуги - 169 188 тис. грн.

⁷⁰ Постанова НКРЕКП № 3159 від 29.12.2015

⁷¹ Постанова НКРЕКП № 3158 від 29.12.2015



Малюнок 5-33: Дохід від основної діяльності та чистий прибуток (збиток) ПАТ «Укртрансгаз»⁷²



Малюнок 5-34: Дохід та фінансовий результат ПАТ «НАК «Нафтогаз України» від транспортування, розподілу і зберігання природного газу у 2014-2016 рр.⁷³

При цьому для ПАТ «НАК «Нафтогаз України» як інтегрованої структури, до складу якої станом на 2016 рік входив і Оператор ГТС, діяльність з транспортування, розподілу і зберігання природного газу є прибутковою (Малюнок 5-34).

У зв'язку з відсутністю інформації від видобувних компаній, в рамках підготовки Звіту ІПВГ не вдалось звірити платежі за транспортування природного газу. Лише 11 нафтогазових компаній надали хоча б часткову інформацію про фізичні об'єми та витрати на транспортування природного газу. Так, згідно з отриманими даними, ці компанії витратили у 2016 році на транспортування 1 099,6 млн куб. м природного газу 174,4 млн грн, з яких основну частину отримала компанія ПАТ «Укртрансгаз», а саме - 108,2 млн грн. (Таблиця 5-16). Крім того, за надання інших послуг, пов'язаних з транспортування природного газу, у 2016 році п'ятьма видобувними компаніями було сплачено на користь ПАТ «Укртрансгаз» 29,5 млн грн. (Таблиця 5-17).

Природний газ, видобутий на території України, закачується в газотранспортну систему, в т.ч. підземні газосховища, і не можливо встановити маршрути його транспортування в розумінні стандарту ІПВГ.

⁷² Фінансова звітність ПАТ «Укртрансгаз» за 2014-2016 рр. <http://utg.ua/utg/about-company/reports.html>

⁷³ Річні звіти ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2015-2016 рр., Консолідовані фінансові звіти ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2014-2016 рр.

<http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/C4775D2495121A4AC2257AD90051F66D?OpenDocument&Expand=1&>

Таблица 5-16: Витрати на транспортування природного газу у 2016 році

Назва компанії-платника	Фізичний об'єм транспортування видобутого компанією природного газу, млн куб. м	Сумарні витрати на транспортування видобутого компанією природного газу, тис. грн. (без ПДВ)	Назва компанії, яка здійснювала транспортування видобутого природного газу
ТОВ «Куб-газ»	22,765	1 274,840	ПАТ «Укртрансгаз»
ДСД від 21.07.1997 р. №23-3/97-84Б-97 - уповноважена особа ТОВ «Газ-МДС» 24253556	2,517	1 664,200	ПАТ «Укргазвидобування»
ТОВ «Надра-Геоінвест»	87,793	58 040,500	ПАТ «Укргазвидобування»
ПАТ «Укрнафта»	562,274	85 790,833	ПАТ «Укртрансгаз»
ТОВ «Енергія-95»	90,055	нд	ПАТ «Укртрансгаз»
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	41,900	6 501,900	ПАТ «Укргазвидобування»
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	0,301	4,029	ТОВ «Укрнафтогазінвест»
ПАТ «Укргазвидобування»	33,140	21 113,440	ПАТ «Укртрансгаз»
ПрАТ «Природні ресурси»	233,850	нд	ПАТ «Укртрансгаз»
ТОВ «Східний геологічний союз»	9,810	нд	ПАТ «Укртрансгаз»
ТОВ «Західнадрасервіс»	15,159	нд	ПАТ «Укртрансгаз»
Всього	1 099,564	174 389,742	

Таблица 5-17: Інші платежі видобувних компаній у бік ПАТ «Укртрансгаз» у 2016 році

Назва компанії-платника	Призначення платежу	Сума платежу, тис. грн. (без ПДВ)
ТОВ «Куб-газ»	Плата за недотримання параметрів якості природного газу	156,950
	Плата за залишки природного газу	2,830
ПАТ «Укрнафта»	Плата за недотримання параметрів якості природного газу	179,944
	Оплата за відбір та закачування	11 462,012
	Оплата за відбір та зберігання	63,601
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	Оплата за закачування та зберігання	716,803
	Плата за послуги зв'язку філії «Управління «Укргазтехзв'язок»	54,600
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	Плата за зберігання природного газу	14 645,600
	Плата за закачування та зберігання природного газу	1 242,200
ПрАТ «Природні ресурси»	Плата за недотримання параметрів якості природного газу	327,900
	Плата за закачування природного газу	737,360
	Плата за зберігання природного газу	446,950
ПрАТ «Природні ресурси»	Плата за відбір природного газу	658,560
Всього		29 453,110

5.2.6.2 Транспортування нафти

Загальна інформація про основні маршрути транспортування та Оператора системи магістральних нафтопроводів

Україна володіє системою трубопровідного транспортування нафти від місць внутрішнього видобутку на вітчизняні НПЗ, а також транзиту нафти до інших країн, в першу чергу ЄС. Оператором системи магістральних нафтопроводів є ПАТ «Укртранснафта», 100% акцій якого належить ПАТ «НАК «Нафтогаз України».

За інформацією ПАТ «НАК «Нафтогаз України» система магістральних нафтопроводів України включає 19 нафтопроводів загальною довжиною 3 506,6 км, 51 нафтоперекачувальну станцію (НПС) і морський нафтовий термінал «Південний». Потужність системи на вході - 114,5 млн т/рік, на виході - 56,3 млн т/рік. Загальна номінальна ємність резервуарних парків системи магістральних нафтопроводів складає 1 083 тис. куб. м. Спрощена схема магістральних нафтопроводів України по відношенню до основних інфраструктурних об'єктів (НПЗ, морського нафтового терміналу та транскордонних точок) показана нижче (Малюнок 5-35).



Малюнок 5-35: Схема основних магістральних нафтопроводів України⁷⁴

Термінал «Південний» призначений для приймання, відвантаження та транспортування нафти магістральними нафтопроводами України. Потужність терміналу «Південний» - 14,5 млн т/рік, з можливістю розширення до 45 млн т/рік. Дедвейт танкерів - до 150 тис. т. Ємність резервуарного парку - 200 тис. куб. м.

⁷⁴ Річний звіт ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2016 рр.

Структурно до складу ПАТ «Укртранснафта» 3 філії: Магістральні нафтопроводи «Дружба» (транспортування нафта на Дрогобицький НПЗ та Нафтохімік Прикарпаття), Придніпровські магістральні нафтопроводи (Лисичанський НПЗ (зупинений станом на 2016 рік) та Кременчуцький НПЗ) та Південні магістральні нафтопроводи (Херсонський НПЗ, зупинений в 2005 році, та Одеський НПЗ, який зупинений станом на 2016 рік).



Малюнок 5-36: Обсяги транспортування та транзиту нафти магістральними нафтопроводами ПАТ «Укртранснафта» у 2009-2016 рр⁷⁵.

Історична динаміка обсягів транспортування вказана на **Малюнок 5-36**. Головною причиною суттєвого зниження обсягів постачання нафти всередині країни стала зупинка ряду вітчизняних НПЗ в 2000-ні роки, що була обумовлена тодішніми нормативними умовами та значним наповненням ринку нафтопродуктів продукцією білоруських та російських НПЗ.

Тарифи на транспортування нафти

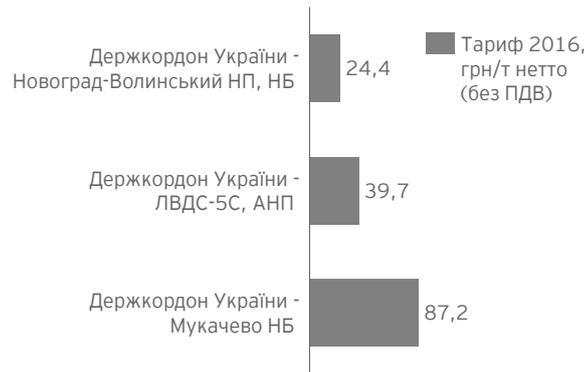
Поточні тарифи на транспортування нафти магістральними нафтопроводами ПАТ «Укртранснафта» встановлені Постановою НКРЕКП від 23.12.2016 № 2362 диференційовано для основних суттєвих ділянок нафтопроводів. Тарифи 2016 року у порівнянні з 2015 дещо змінилися причому як в сторону збільшення, так і в сторону зменшення по основних ділянках трубопроводів (**Малюнок 5-38**).

Крім ПАТ «Укртранснафта» в 2016 році діяльність з транспортування нафтопроводами здійснювалась дочірнім підприємством «ПрикарпатЗахідтранс», яка експлуатує ділянку нафтопродуктопроводу «Самара-Західний напрям» (загальна довжина - близько 1100 км) з транспортування дизельного пального з Росії та Білорусі до країн ЄС.

За інформацією з відкритих джерел, ДП «ПрикарпатЗахідтранс» відновило прокачування дизельного палива в травні 2016 року, обсяг трубопровідних поставок у відповідному році склав 860 тис. т⁷⁶.

⁷⁵ Джерело: Річні звіти ПАТ «Укртранснафта» за 2009-2014 рр., Річний звіт ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за 2016 рр.

⁷⁶ http://integrumventures.com/newsview/itogi_2016_ukrainskiy_ryinok_nefteproduktov_vyiros_na_9



Малюнок 5-37: Тарифи транспортування нафтопродуктів магістральними трубопроводами ДП «ПрикарпатЗахідтранс»⁷⁷



Малюнок 5-38: Тарифи на транспортування нафти магістральними нафтопроводами ПАТ «Укртранснафта» у 2016 рр⁷⁸.

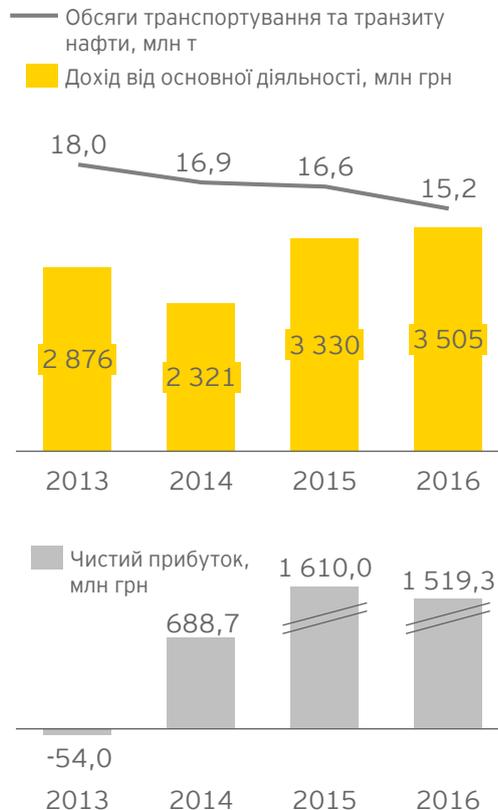
⁷⁷ Джерело: Постанова НКРЕКП від 09.07.2010 № 809

⁷⁸ Постанова НКРЕКП № 2362 від 23.12.2016

Доходи та фінансовий результат Оператора нафтотранспортної системи

У 2016 р. ПАТ «Укртранснафта» продовжувала демонструвати зростання прибутковості на тлі підвищення валового доходу (*Малюнок 5-39*).

Дохід від основної діяльності ПАТ «Укртранснафта» 2016 році склав близько 3 505 млн грн, що на 5,2% більше аналогічного показника за 2014 рік. Чистий прибуток компанії в 2016 році дещо зменшився - з 1,6 млрд грн до 1,5 млрд грн.



Малюнок 5-39: Дохід від основної діяльності та чистий прибуток ПАТ «Укртранснафта» у порівнянні з обсягами транзиту у 2016 рр⁷⁹

Згідно з інформацією від ПАТ «Укртранснафта», у 2016 році сумарна виручка від транспортування нафти, видобутої на території України, становили 126,4 млн грн. Загальний обсяг транспортування нафти - 1 406 тис. т. з них, для ПАТ «Укрнафта» було протранспортовано 345,4 тис. т нафти (*Таблиця 5-18*).

Згідно з інформацією від ПАТ «Укрнафта», у 2016 році було протранспортовано 1 327,1 тис. т нафти, за що компанія сплатила 89,3 млн грн (без ПДВ). В Незалежного адміністратора відсутня інформація про можливі причини розбіжностей між даними ПАТ «Укртранснафта» та ПАТ «Укрнафта». Інші видобувні компанії не надали інформації для Звіту ІПВГ з приводу транспортування нафти, видобутої на території України у 2016 році.

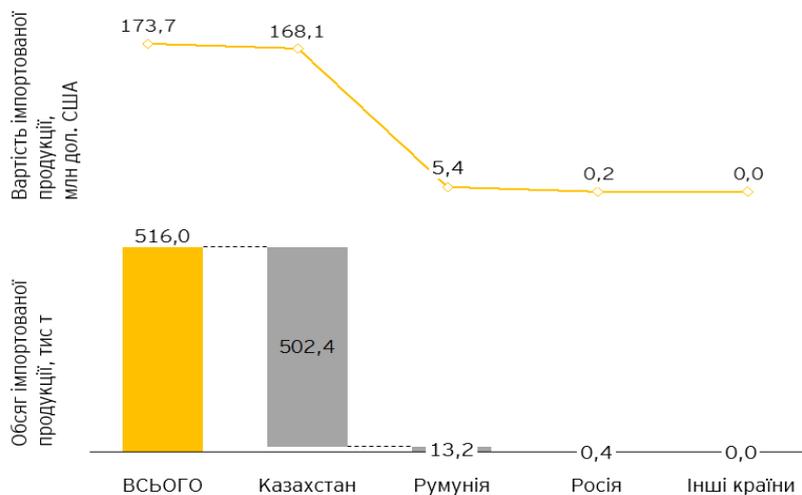
⁷⁹ Джерело: Річні звіти ПАТ «Укртранснафта» за 2009-2016 рр..

Таблиця 5-18: Маршрути та платежі за транспортування нафти у 2016 році

Назва компанії-платника	Сума платежу, тис. грн. (з ПДВ)	Маршрут транспортування	Обсяг транспортування нафти, т
ПАТ «Укрнафта»	30 816,890	Борислав - Дрогобич	104 786,4
		Долина - НПК Галичина	215 911,7
		Орив - Дрогобич	24 741,2
ПАТ «Укртатнафта»	95 534,040	Глинсько-Розбишівська - Кременчуцький НПЗ	92 128,6
		Гнідинці - Кременчуцький НПЗ	545 849,0
		М. Павлівка - Кременчуцький НПЗ	422 626,8

5.2.7 Експорт та імпорт нафти і природного газу

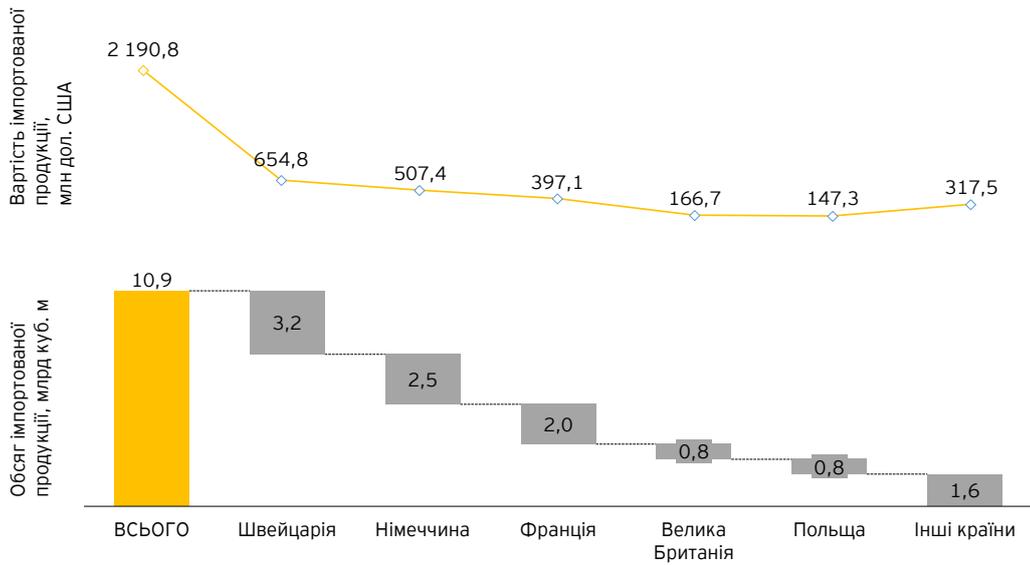
У 2016 році експорт нафти українського походження не здійснювався. Згідно з даними Держстату, загальний обсяг імпорту нафти у 2016 році становив 516 тис. т в натуральних одиницях або 173,7 млн дол. США в грошовому вимірі. Головною країною-імпортером нафти був Казахстан, що покривав близько 97% всього обсягу імпорту. Імпорт у незначних обсягах також здійснювався з Румунії, Росії та інших країн.


 Малюнок 5-40: Обсяги імпорту нафти за країнами в натуральних та грошових одиницях⁸⁰

У 2016 році експорт природного газу українського походження не здійснювався. Згідно з даними Держстату, загальний обсяг імпорту природного газу у 2016 році становив 10,9 млрд куб. м, а його вартість - 2190,8 млн дол. США. Природний газ імпортувався переважно зі Швейцарії⁸¹ та Німеччини, Франції, а також Великої Британії і Польщі.

⁸⁰ Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

⁸¹ Вірогідно врахована реєстрація трейдерів природного газу, а не походження.



Малюнок 5-41: Обсяги імпорту природного газу в натуральних та грошових одиницях⁸²

Висновки до розділу

Обсяги видобування нафти та природного газу у 2016 р. не задовольняли внутрішні потреби країни в цих ресурсах. Відповідно експорт нафти та природного газу протягом 2016 р. не здійснювався. Імпорт нафти у 2016 р. зріс майже в 2 рази, порівняно з 2015 р., а імпорт природного газу зменшився на 5,5 млрд куб. м.

В 2016 році вдалось стабілізувати ситуацію в галузі видобування природного газу, обсяги видобування зросли на 129 млн куб. м порівняно з 2015 роком, та становили 20 037 млн куб. м.

Обсяги видобування нафти продовжували зменшуватись. Відсоток розвіданих запасів нафти, які не вироблені, становить 26,5%, у той час як ступінь розвіданих запасів – 39,2%. Проте проведення подальших розвідувальних робіт ускладнюється стрімким зниженням цін на нафту та, як наслідок, призупинення інвестиційних програм.

⁸² Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

5.3 Видобування руд заліза

5.3.1 Роль держави в галузі видобування руд заліза

У галузі видобування руд заліза переважає приватний сектор. Держава представлена в галузі ДП «Дирекція Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд» (КГЗКОР), ДП «Українська геологічна компанія», КП «Південукргеологія».

ДП «Дирекція Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд» планувалось як видобувне, але через незавершене будівництво наразі його головним видом діяльності є технічні випробування та дослідження. За інформацією Вищого господарського суду України, комбінат перебуває в стані санації, яку було розпочато рішенням господарського суду Кіровоградської області від 16 червня 2009 р.

ДП «Дирекція КГЗКОР» знаходиться у сфері управління Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, яке і є головним розпорядником коштів за бюджетними програмами, метою яких є підтримка діяльності даного підприємства.

Таблиця 5-19: Використання коштів згідно з окремими бюджетними програмами в галузі видобування руд заліза, тис. грн⁸³

Назва бюджетної програми	Загальний фонд	
	Виділені кошти	Фактично використані кошти за 2016 р.
Забезпечення життєдіяльності Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд	23 850,00	23 850,00

ДП «Українська геологічна компанія» і КП «Південукргеологія» підпорядковуються Державній службі геології та надр України. Їх основною сферою діяльності є георозвідувальні роботи.

5.3.2 Запаси руд заліза

На території України запаси руд заліза сконцентровані в основному на Українському кристалічному щиті, який у свою чергу поділяється на такі райони залягання корисних копалин: Криворізький та Керченський залізородні басейни, Кременчуцький, Білозірський та Маріупольський залізородні райони.

Криворізький залізородний басейн характеризується неглибоким заляганням руд заліза, які видобуваються переважно відкритим способом і менше підземним. У південній та північній частинах басейну з багатих руд виділяють бурі залізнякаи, проте їх не розробляють.

Багаті руди Південно-Білозірського родовища, що розташоване у Білозірському рудному районі, видобуваються підземним способом.

На території Керченського залізородного басейну базуються дві групи родовищ бурих залізників. Південна група частково освоєна промисловістю, проте з 1992 р. родовища

⁸³ Державна казначейська служба України: <http://www.treasury.gov.ua/main/doccatalog/document?id=359221>

Загалом, за геолого-промисловою типологією руди заліза в Україні належать до таких категорій: залізисті кварцити, багаті магнетит-гематито-мартитові руди і оолітові бурі залізнякаи.

Держгеонадра веде державний облік балансових запасів руд заліза за 60 родовищами України. Станом на 01.01.2017 р. балансові запаси за категорією А+В+С1 становили 19 725,9 млн т, за категорією С2 - 7 367,0 млн т.

Найбільші запаси руд заліза локалізовані в Дніпропетровській області і становлять 52,3% балансових запасів категорії А+В+С1 України, або 10 321,8 млн т. На Полтавську область припадає 27,5% запасів руд заліза, або в натуральних одиницях - 5 420,9 млн т. У Запорізькій області зосереджено 2 490,9 млн т запасів.

5.3.3 Суттєві розвідувальні роботи

Протягом 2016 р. продовжувались розвідувальні роботи на таких ділянках родовищ

- ▶ Броварківська, Заруденська, Харченківська, Василівська ділянки в Полтавській області (роботи проводились ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»);
- ▶ Миколаївська ділянка в Кіровоградській області (ТОВ «Миколаївське Стіл»);
- ▶ Лозуватська ділянка в Кіровоградській області (ТОВ «Лозуватське Стіл»);
- ▶ Орхівська ділянка в Кіровоградській області (ТОВ «Орхівське Стіл»);
- ▶ Червонофедорівська ділянка в Кіровоградській області (ТОВ «Червонофедорівське Стіл»);
- ▶ Пролетарська ділянка в Кіровоградській області (ТОВ «Пролетарське Стіл»);
- ▶ Ділянка Рудник ім. Кірова поле шахти ім. Артема в Дніпропетровській області (ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», дозвіл на геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислово розробку станом на 14.01.2016 анульований)⁸⁵.

Крім того, геологорозвідувальні роботи проводить КП «Південукргеологія» на чотирьох об'єктах, які наразі законсервовані. Так, на першому об'єкті - Гуляйпільському родовищі залізистих кварцитів - підраховані і затверджені запаси залізистих руд за категоріями В+С1, проте є потреба у додатковому дослідженні ділянки Північного кар'єру. Другий законсервований об'єкт - Валявкинське родовище, метою робіт на якому є геологічне довивчення площ. Попельнастівське родовище є третім законсервованим об'єктом і потребує також довивчення, оскільки доцільність промислової розробки досі не підтверджена. Четвертий об'єкт - Чортотликське родовище - потребує вивчення та визначення оптимальних умов розробки та збагачення корисної копалини.

Пошукові роботи проводить з 2006 р. ДП «Українська геологічна компанія». Об'єктами є три залізородні прояви - Піщанське, Саранське, Байбузівське, - які локалізовані в Середньому Побужжі. Указані прояви характеризуються вигідним розміщенням один відносно одного, значними запасами руд заліза та неглибоким її заляганням. Сумарні запаси руди на трьох проявах оцінюються у понад 1 млрд т. Однак через недостатнє фінансування роботи наразі законсервовані.

⁸⁵ Дані ДНВП «Геоінформ України» «Державний баланс запасів корисних копалин України», 2017 р.

5.3.4 Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами

Відповідно до публічно доступної інформації ДНВП «Геоінформ України», у 2016 р. загальна кількість діючих спеціальних дозволів на користування надрами для геологічного вивчення та видобування руд заліза становила 33 шт.^{86,87}

Серед спеціальних дозволів, що діяли в 2016 р., найдавніші були видані у 1996 р., їх кількість складає 3 шт. Серед діючих дозволів на користування надрами найбільша їх кількість була видана у 2001 р. у розмірі 8 шт. Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», серед діючих у 2016 р. спеціальних дозволів немає жодного, який був би виданий в період 2008 - 2016 рр..



Малюнок 5-44: Розподіл діючих у 2016 р. спеціальних дозволів на користування надрами (руди заліза⁸⁸) в Україні за роками їх видачі⁸⁹

Дані ДНВП «Геоінформ України» свідчать, що 82% (27 шт.) спеціальних дозволів були видані з метою видобування корисних копалин. 18%, або 6 спеціальних дозволів відносяться до тих, метою яких є геологічне вивчення надр.

Таблиця 5-20: Розподіл діючих у 2016 р. спеціальних дозволів за видами користування надрами (руди заліза)

Вид користування надрами	Кількість дозволів, шт.
Геологічне вивчення надр	1
Геологічне вивчення надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення	5
Видобування корисних копалин (промислова розробка родовищ)	27
Всього	33

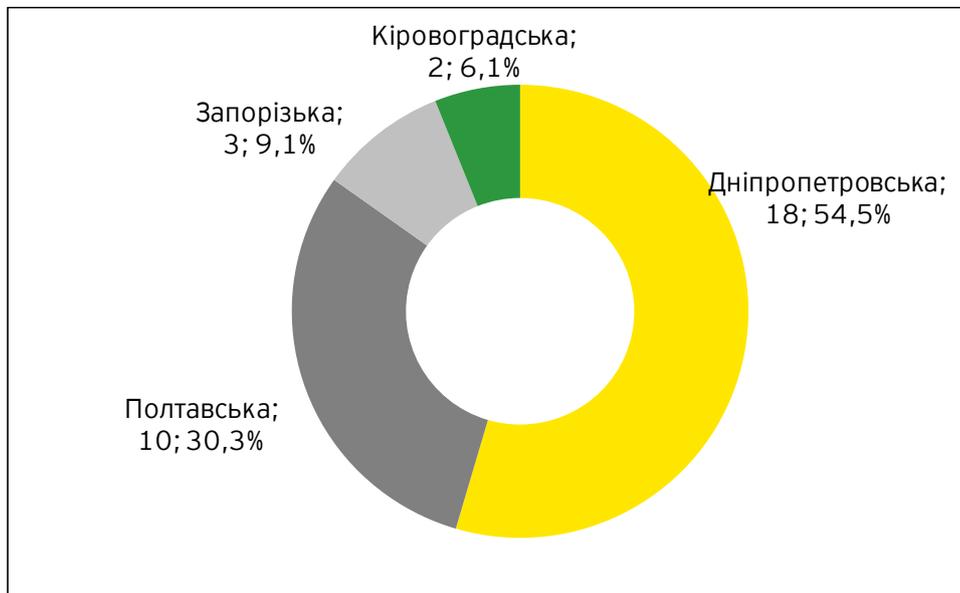
⁸⁶ Розраховано Незалежним адміністратором на основі публічно доступної інформації Держгеонадра (ДНВП «Геоінформ України»)

⁸⁷ Дані не враховують 1 дозвіл, який було призупинено в 2015 р., і станом на 7 листопада 2017р. визначений ДНВП «Геоінформ України» як недіючий.

⁸⁸ У цьому підрозділі Звіту під «руди заліза» розуміються такі категорії: кварцити залізисті, руди заліза, кварцит, кварцити залізисті магнетитові, руда кварцит магнетитова, руди кварцитів залізисті неокислені, руди заліза багаті

⁸⁹ Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України»

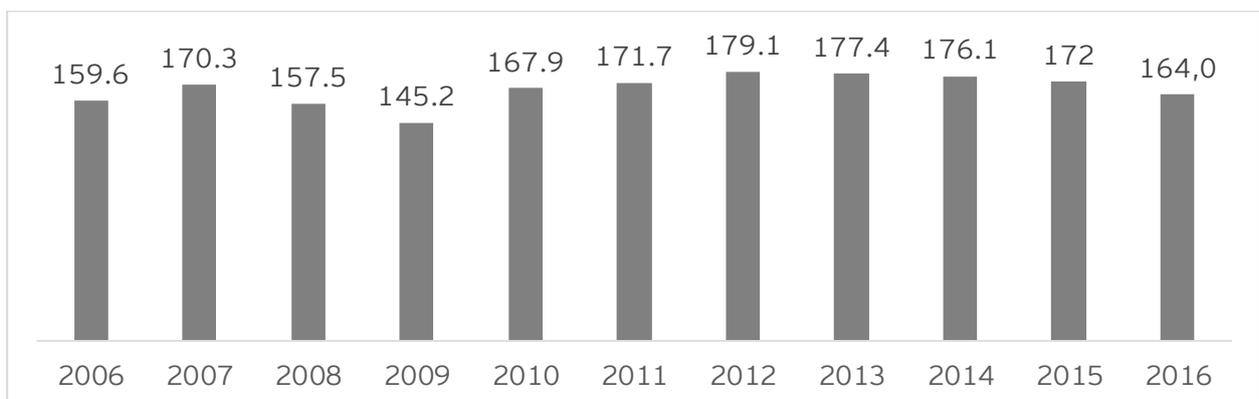
Регіональний розподіл діючих дозволів на користування надрами для видобування руд заліза показує, що на Дніпропетровську область припадає найбільша частина - 54,5%, або 18 шт. На ділянки Полтавської області видано 10 дозволів, або 30,3%. Значно менша кількість дозволів на користування надрами локалізована в Запорізькій та Кіровоградській областях - 3 (9,1%) та 2 шт. (6,1%) відповідно.



Малюнок 5-45: Розподіл діючих у 2016 р. спеціальних дозволів на користування надрами для видобування руд заліза за областями України (діяли протягом 2016 р.)

5.3.5 Обсяги видобування руд заліза

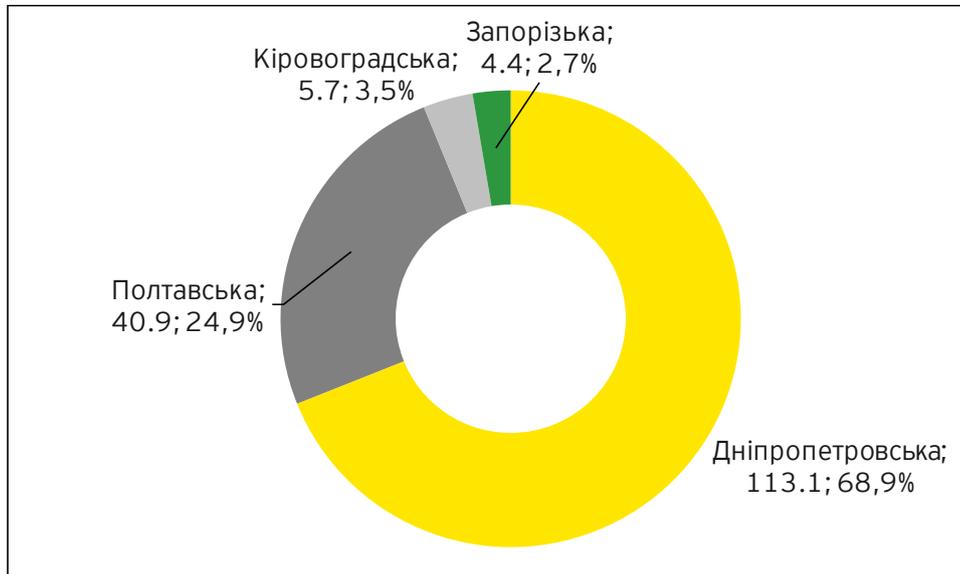
Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», у 2016 р. видобування руд заліза на території України здійснювали 11 підприємств. Загальні обсяги видобування становили 164 млн т руд заліза. Порівняно з попереднім роком, видобування зменшилось на 8 млн т.



Малюнок 5-46: Динаміка видобування руд заліза за 2006-2016 рр., млн т⁹⁰

⁹⁰ Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», видобування руд заліза в 2016 р. розподіляється за чотирма областями України. Найбільший відсоток видобування припадає на Дніпропетровську область - 68,9%, або 113,1млн т. У Полтавській області загалом у 2016 р. було видобуто 40,9 млн т руд заліза. Значно меншими рівнями видобування характеризуються Кіровоградська та Запорізька області - 3,5% (5,7 млн т) та 2,7% (4,4 млн т) відповідно.



Малюнок 5-47: Розподіл видобування руд заліза за областями України, млн т⁹¹

Протягом 2016 р. видобування руд заліза здійснювалось у 6 шахтах та 13 кар'єрах.

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», у 2016 р. ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат», шахтоуправління по підземному видобутку руди ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг», ПАТ «Суша Балка» здійснювали видобування багатих руд та магнетитових кварцитів шахтним способом у Криворізькому басейні. Відкритим способом видобували магнетитові та окислені кварцити ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат», ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат», ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат» та ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг». ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат» здійснював видобування як шахтним, так і кар'єрним способами.

Таблиця 5-21: Підприємства галузі, родовища та обсяги видобування в 2013-2016 рр.⁹²

№ п/п	Підприємство	Родовище	Обсяги видобування сирової руди, тис. т			
			2013	2014	2015	2016
1	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	поле шахти ім. Артема (колишня шахта ім. Кірова)	653,0	695,0	790,0	755,0

⁹¹ Дані ДНВП «Геоінформ України» «Державний баланс запасів корисних копалин України», 2017 р.

⁹² Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.

№ п/п	Підприємство	Родовище	Обсяги видобування сирової руди, тис. т			
			2013	2014	2015	2016
		кар'єр Південний	255,0	136,0	н/д ⁹³	н/д
		родовище Новокриворізьке	8 916,0	9 035,0	8 983,0	8 764,0
		родовище Валявкинське	15 243,0	14 900,0	14 321,0	11 679,0
2	ТОВ «Восток-Руда»	Жовторіченське родовище	583,0	412,0	28,0	н/д
3	ПАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча»	Саксаганське родовище (кар'єр Північний)	655,6	512,8	597,7	546,1
4	ПрАТ «Суха Балка»	шахта Ювілейна	1 785,0	1 746,0	1 782,0	1 641,6
		шахта ім. Фрунзе	1 123,0	1 086,0	1 094,0	988,7
5	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	родовище Велика Глеюватка	5 865,0	5 861,0	5 435,0	4 828,0
		шахта ім. Орджонікідзе	1 318,0	1 230,0	1 205,0	1 312,0
		родовище Петрівське	5 817,0	5 780,0	5 427,0	4 081,0
		родовище Артемівське	1 450,0	1 523,0	1 621,0	1 660,0
6	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	родовище Інгулецьке	32 388,0	31 687,0	28 093,0	27 368,7
7	ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	родовище Скелеватсько-Магнетитове	24 602,0	23 944,0	24 264,0	25 823,4
8	ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	родовище Первомайське	22 111,0	20 112,0	19 740,0	17 129,0
		родовище Ганівське	9 530,0	8 736,0	8 240,0	7 806,0
9	ПАТ «Криворізький залізорудний»	шахта ім. Леніна	1 236,0	1 389,0	1 462,0	1 200,0
		шахта Гвардійська	1 064,0	1 356,0	1 317,0	1 340,2

⁹³ Не видобувалось в 2015 р., підприємством проводилась розробка раніше втрачених руд при підземному способі розробки стор. 77 з 358

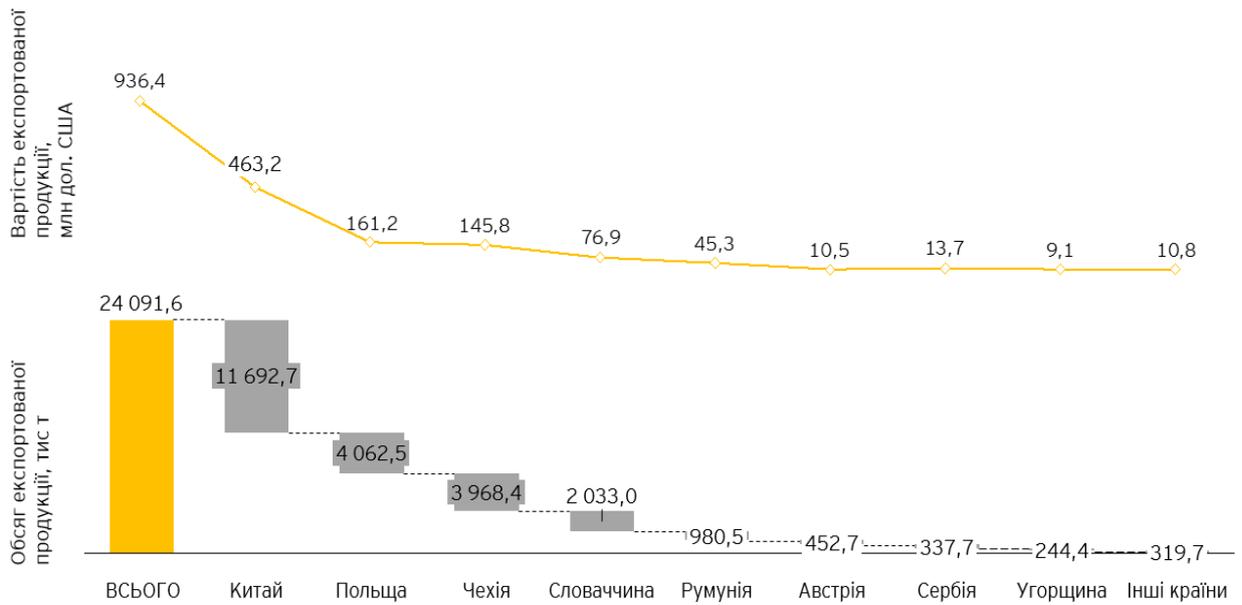
№ п/п	Підприємство	Родовище	Обсяги видобування сирової руди, тис. т			
			2013	2014	2015	2016
	комбінат»	шахта Октябрська	1 077,0	1 194,0	1 326,0	1 187,8
		шахта Родіна	1 812,0	1 536,0	1 049,0	1 233,5
10	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	родовище Південно-Білозерське	4 340,0	4 321,0	4 449,0	4 220,0
		родовище Переверзівське	22,0	60,0	60,0	138,0
11	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	родовище Горішне-Плавнінське-Лавриківське	22 660,0	28 876,0	24 623,0	27 864,0
		родовище Єристівське	6 518,0	9 162,0	14 197,0	12 989,0

5.3.6 Експорт та імпорт руд заліза та продуктів їх переробки

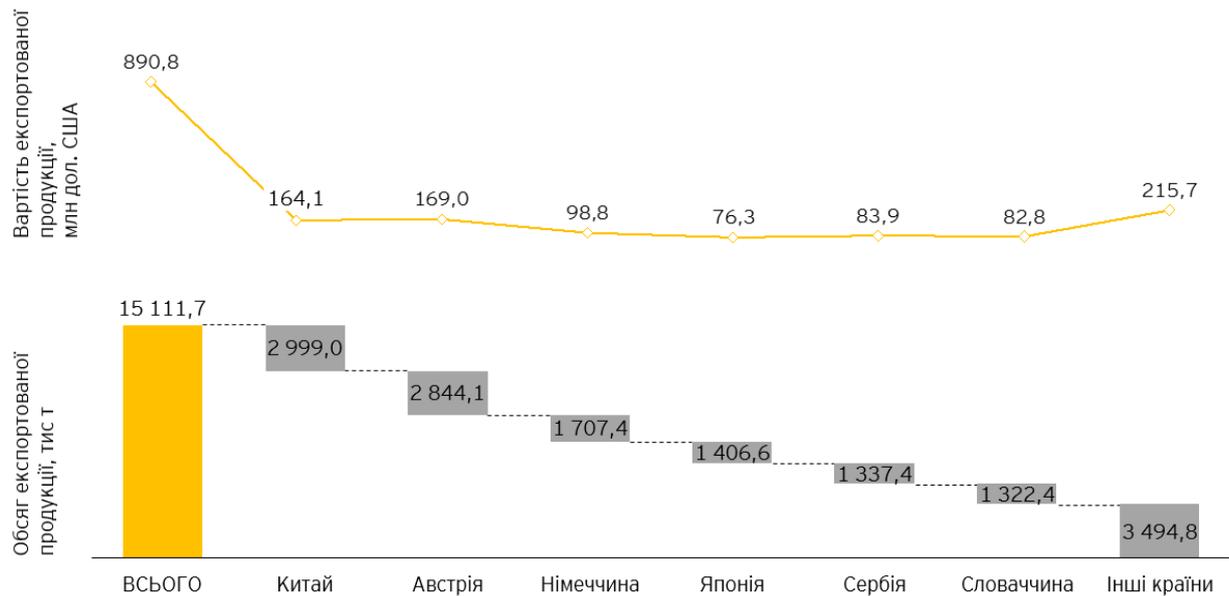
Відповідно до даних Держстату, в 2016 р. експорт руд і концентратів заліза зменшився на 14% порівняно з попереднім роком та становив сумарно 39,2 млн т, з яких неагломеровані руди становили 24,1 млн т, а агломеровані - 15,1 млн т.

Загальний обсяг експорту руд та концентратів заліза неагломерованих становив 24 091,6 тис. т. вартістю 936,4 млн дол. США. Його експорт, так само як і експорт руд заліза агломерованих, диверсифікований щодо країн-партнерів. Найбільший обсяг експорту здійснювався у Китай, помітно менший обсяг руд і концентратів заліза неагломерованих було експортовано в Польщу, Чехію і Словаччину, а також відносно невеликі обсяги - у Румунію, Австрію, Сербію, Угорщину.

Меншими обсягами характеризується торгівля України на міжнародному ринку руд агломерованих. У 2016 році експорт руд та концентратів заліза агломерованих склав 15 111,7 тис. т. вартістю 890,8 млн грн. Найбільший експорт за обсягом було здійснено в Китай і Австрію, дещо менші обсяги руд заліза були експортовані в Німеччину, Японію, Сербію, Словаччину.



Малюнок 5-48: Обсяги експорту руд та концентратів заліза (неагломерованих) за країнами в натуральних та грошових одиницях⁹⁴

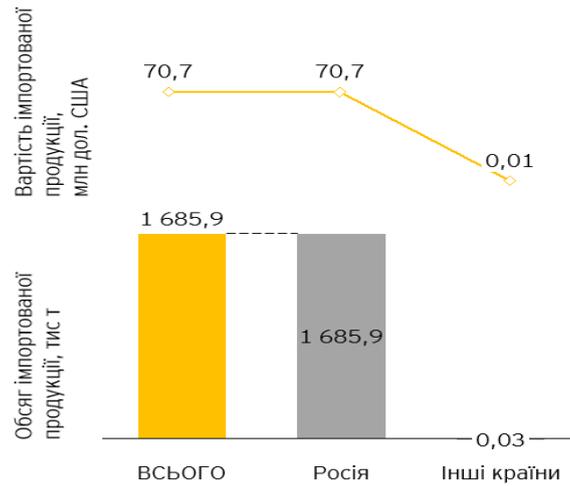


Малюнок 5-49: Обсяги експорту руд та концентратів заліза (агломерованих) за країнами в натуральних та грошових одиницях⁹⁵

Імпорт руд і концентратів заліза неагломерованих у 2016 році становив 1 685,9 тис. т. вартістю 70,7 млн дол. США. Майже весь обсяг руд заліза неагломерованих (близько 99%) надійшов з Росії, а незначна частка - з інших країн.

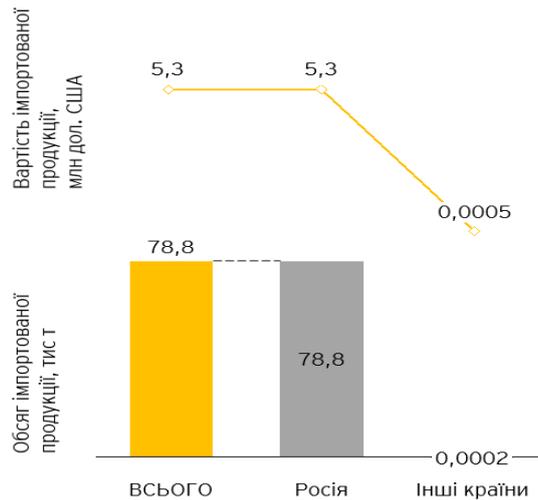
⁹⁴ Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

⁹⁵ Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>



Малюнок 5-50: Обсяги імпорту руд та концентратів заліза (неагломерованих) за країнами в натуральних та грошових одиницях⁹⁶

У 2016 році було імпортовано 78,8 тис. т агломерованих руд та концентратів заліза вартістю 5,3 млн дол. США. Майже весь імпорт (близько 100%) надійшов з Росії і лише незначна частина з інших країн.



Малюнок 5-51: Обсяги імпорту руд та концентратів заліза (агломерованих) за країнами в натуральних та грошових одиницях⁹⁷

⁹⁶ Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

⁹⁷ Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Висновки до розділу

На території України запаси руд заліза зосереджені в Криворізькому та Керченському залізорудних басейнах, Кременчуцькому, Білозірському та Маріупольському залізорудних районах.

У 2016 р. загальні обсяги видобування становили 164 млн т руд заліза. Порівняно з попереднім роком, видобування зменшилось на 8 млн т.

У 2016 р. Україна продовжила експорт руд та концентратів заліза (агломерованих та неагломерованих), хоча загальний обсяг експорту зменшився на 14% порівняно з попереднім роком та становив сумарно 39,2 млн т.

5.4 Видобування руд титану

5.4.1 Роль держави в галузі видобування руд титану

У галузі видобування руд титану держава представлена ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія», що належить до сфери управління Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. Компанія була створена у 2009 році, а в 2014 році в її управління перейшли Іршанський ГЗК і Вільногірський ГЗК, які раніше знаходились у користуванні підприємства «Кримський титан».

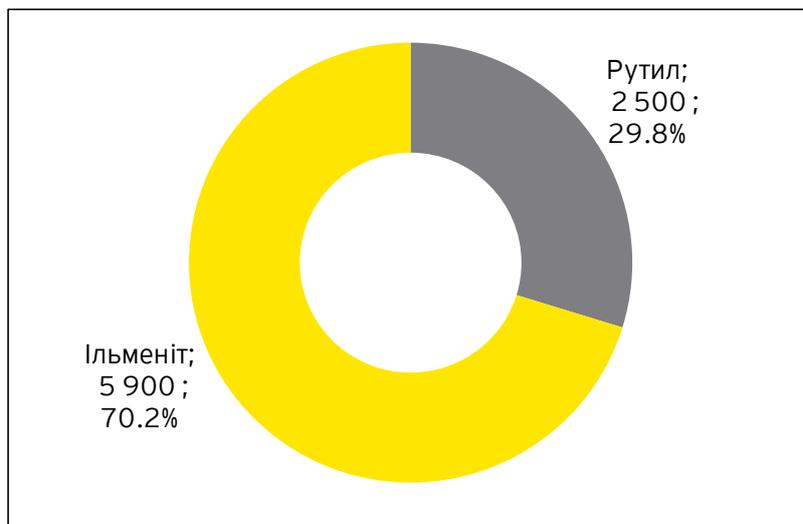
ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» є правонаступником ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія», яка припинила своє існування у грудні 2016 року в ході процесу корпоратизації. Після цього товариство випустило 2 млрд. акцій вартістю 1 грн. кожна. У вересні 2016 року Кабінет Міністрів України включив його у список підприємств, що підлягають приватизації. Наступним кроком є формування наглядової ради і передача підприємства в управління Фонду держмайна для подальшої приватизації.⁹⁸

5.4.2 Запаси руд титану

Україна характеризується значними запасами, у тому числі і розвіданими, руд титану. За оцінками Держгеонадра, запаси враховують апатит-ільменітові родовища, алювіальні континентальні розсипи, давні морські розсипи рутил-циркон-ільменітового (полімінерального) складу, екзогенні залишкові ільменітові родовища в корі вивітряння.

В Україні видобування руд титану здійснюється з розсипних відкладів. Ільменіт переважає в запасах та видобуванні, запаси рутилу є обмежені.

Наразі в Україні розробляються 14 родовищ.



Малюнок 5-52: Запаси руд титану в Україні у 2016 р., тис. т⁹⁹

Детальніша інформація щодо запасів руд титану в Україні відсутня в вільному доступі,

⁹⁸ Сайт ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»:

https://umcc.com.ua/news/570/obednana_g%D1%96rnicho_h%D1%96m%D1%96chna_kompan%D1%96ya_usp%D1%96shno_zave_rshila_korporatizats%D1%96yu

⁹⁹ Дані Геологічної служби США: <https://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/mcs/2017/mcs2017.pdf>

оскільки такі дані є державною таємницею та не підлягають розголошенню.

5.4.3 Суттєві розвідувальні роботи

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», розвідувальні роботи протягом 2016 р. проводились за участі трьох підприємств: ТОВ «Житомирбуррозвідка», КП «Південукргеологія», ДРГП «Донецькгеологія».

Розвідувальні роботи Паромівського родовища були розпочаті ще в 2003 р. Результати проведених досліджень дозволили затвердити параметри постійних кондицій для підрахунку запасів розсипних руд титану. У 2016 р. продовжились геологорозвідувальні роботи на цьому родовищі за участі ТОВ «Житомирбуррозвідка».

У 2016 р. КП «Південукргеологія» проводило геологорозвідувальні роботи на Покрово-Кириївському прояві комплексних ванадійвміщуючих титаномагнетитових руд. ДРГП «Донецькгеологія» здійснювали геологорозвідку на Янтарівській перспективній площі, враховуючи Андріївський та Успенівський розсипи. Також роботи велись на Красноріченському родовищі ільменітових руд за участі ТОВ «Житомирбуррозвідка».

5.4.4 Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України» у 2016 р. загальна кількість діючих спеціальних дозволів на геологічне вивчення та видобування руд титану становила 15 дозволів.^{100,101}



Малюнок 5-53: Розподіл діючих у 2016 р. спеціальних дозволів на користування надрами (руди титану) в Україні за роками їх видачі

¹⁰⁰ Дані не враховують 1 дозвіл, дію якого було призупинено ще в 2015 р., і станом на 7 листопада 2017 р. визначено ДНВП «Геоінформ України» як недіючий.

¹⁰¹ Розраховано Незалежним адміністратором на основі публічно доступної інформації Держгеонадра (ДНВП «Геоінформ України»)

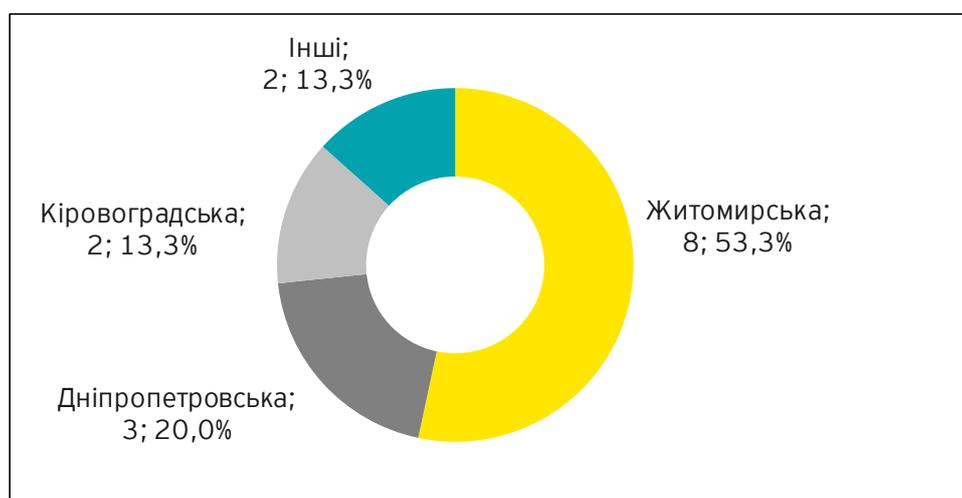
Серед діючих у 2016 р. найдавніший дозвіл був виданий у 2001 р. Найбільша кількість з діючих у 2016 р. дозволів на користування надрами була видана в 2013 р. (4 шт.) У 2016 р. дозволи на користування надрами для геологічного вивчення чи видобування руд титану не видавались.

Як свідчать дані ДНВП «Геоінформ України», 80% діючих протягом 2016 року спеціальних дозволів (12 шт.) на користування надрами (рудами титану) були видані з метою видобування корисних копалин (промислова розробка родовищ). 20% (3 шт.) діючих спеціальних дозволів були направлені на геологічне вивчення надр, у їх числі 2 спеціальні дозволи стосувалися геологічного вивчення надр і дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення.

Таблиця 5-22: Розподіл діючих у 2016 р. дозволів за видами користування надрами (руди титану)

Вид користування надрами	Кількість дозволів, шт.
Геологічне вивчення надр	1
Геологічне вивчення надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення	2
Видобування корисних копалин (промислова розробка родовищ)	12
Всього	15

Розподіл діючих дозволів за областями України свідчить, що найбільша кількість дозволів видана на об'єкти, що розташовані в Житомирській області, - це 8 шт., або 53,3%. На Дніпропетровську та Кіровоградську області припадає менша в - 3 спеціальні дозволи (20%) та 2 спеціальні дозволи (13%) відповідно.



Малюнок 5-54: Розподіл діючих у 2016 р. спеціальних дозволів на користування надрами для видобування руд титану за областями України

5.4.5 Обсяги видобування руд титану

Видобування руд титану в Україні здійснювали в 2016 році 7 підприємств. Серед них виділяється два крупних ГЗК, які належать до ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія», а саме:

- ▶ Філія «Іршанський гірничо-збагачувальний комбінат», що виробляє ільменітовий концентрат, який є сировиною для виробництва пігментного титану та титанової губки;
- ▶ Філія «Вільногірський гірничо-збагачувальний комбінат» продукує ільменітовий та рутиловий концентрати. Ільменітовий концентрат Малишевського родовища слугує сировиною для титанової губки та частково для рутилізації ільменіту.

Крім того, в галузі працює декілька невеликих приватних підприємств, зокрема:

- ▶ ТОВ «Валки-Ільменіт» розробляє Валки-Гацкіцьське родовище та виробляє ільменітовий концентрат.
- ▶ ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» розробляє Вовчанське розсипне родовище титано-цирконових руд.
- ▶ ТОВ «Межиріченський гірничо-збагачувальний комбінат» видобуває руду на Межирічному родовищі - Ісаківській та Південній ділянках - та виробляє ільменітовий концентрат, який є сировиною для подальшого виробництва діоксиду титану.
- ▶ ТОВ Виробничо-комерційна фірма «Велта» здійснює роботи на Бирзулівському родовищі.
- ▶ ТОВ з іноземними інвестиціями «Кольорові метали» здійснює розробку техногенного родовища циркон-рутил-ільменітових рудних пісків - Балка Крута, а саме: Західної та Східної його ділянок.

Згідно з інформацією Геологічної служби США, обсяги виробництва концентрату титанового в Україні в 2016 році становило 440 тис. т., що становило 6,7% світових обсягів. ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» у 2016 році було реалізовано 376,9 тис. т концентрату титанового на загальну суму 1 671,7 млн грн. З них 219,7 тис. т концентрату титанового було експортовано¹⁰².



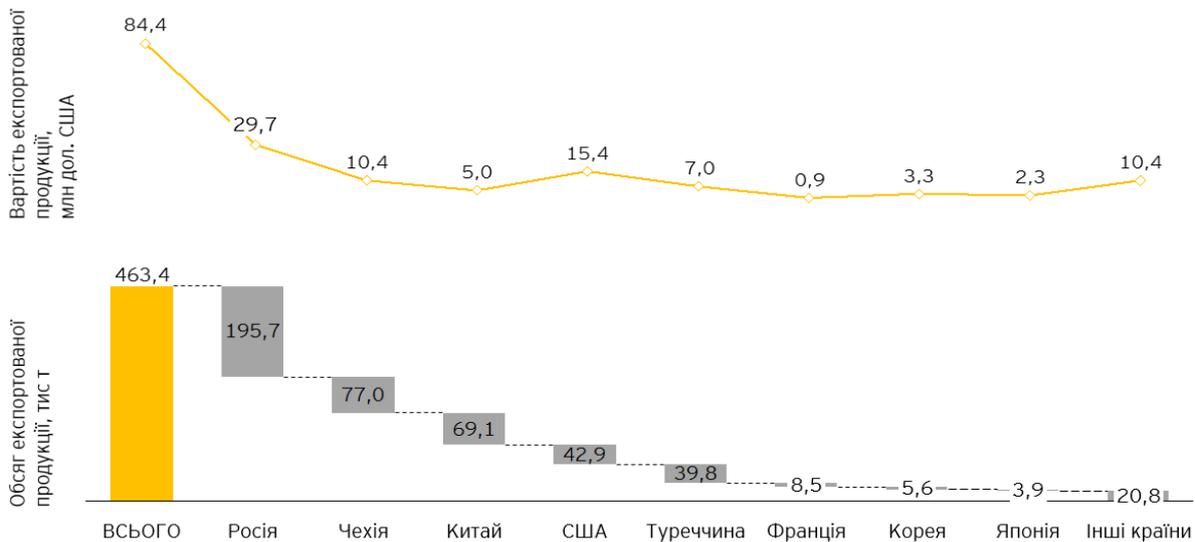
Малюнок 5-55: Обсяги виробництва концентрату титанового в Україні та світі у 2016 р., тис т¹⁰³

¹⁰² Інформація отримана від ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» для Звіту ІПВГ

¹⁰³ Дані Геологічної служби США: <https://minerals.usgs.gov/minerals/pubs/mcs/2017/mcs2017.pdf>

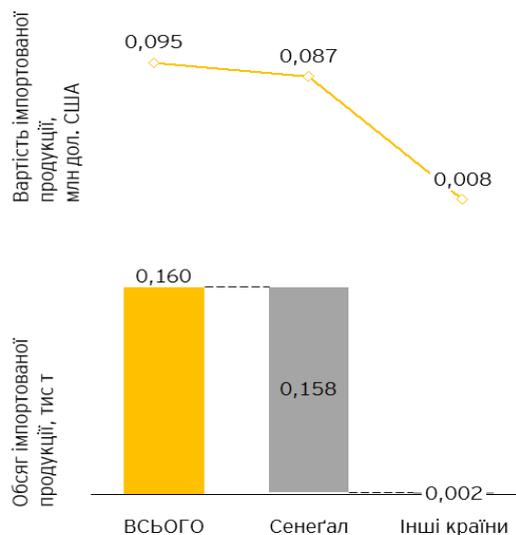
5.4.6 Експорт та імпорт руд титану

У 2016 році всього було експортовано 463,4 тис. т руд та концентратів титану вартістю 84,4 млн дол. США. За обсягом в натуральному вимірі руди титану найбільше постачались в Росію - 195,7 тис. т, меншою мірою експорт здійснювався в Чехію (77,0 тис. т), Китай (69,1 тис. т), США (42,9 тис. т), Туреччину (39,8 тис. т), у порівняно невеликих обсягах - у Францію, Корею, Японію.



Малюнок 5-56: Обсяги експорту руд та концентратів титану за країнами в натуральних та грошових одиницях¹⁰⁴

У 2016 році в Україну було імпортовано 0,16 тис. т руд та концентратів титану. Майже 99% імпорту було здійснено з Сенегалу.



Малюнок 5-57: Обсяги імпорту руд та концентратів титану за країнами в натуральних та грошових одиницях¹⁰⁵

¹⁰⁴ Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

¹⁰⁵ Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Експорт руд та концентратів титану значно перевищує їх імпорт, таким чином у 2016 році Україна була їх чистим експортером.

Висновки до розділу

Україна характеризується значними запасами, у тому числі і розвіданими, руд титану. Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», розвідувальні роботи протягом 2016 р. проводились за участі трьох підприємств: ТОВ «Житомирбуррозвідка», КП «Південургеологія», ДРГП «Донецькгеологія».

Видобування руд титану здійснюється з розсипних відкладів. Ільменіт переважає в запасах та видобуванні, запаси рутилу є обмежені. Наразі в Україні розробляються 14 родовищ. Протягом 2016 р. видобування здійснювалось 7 підприємствами. Обсяги реалізації концентрату титанового найбільшою компанією даної галузі ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» у 2016 році становили 376,9 тис. т.

У 2016 р. обсяг експорту руд та концентратів титану зріс на 57% порівняно з попереднім роком і в натуральних одиницях становив 463,4 тис. т. Обсяги імпорту були незначними.

5.5 Видобування руд марганцю

5.5.1 Роль держави в галузі видобування руд марганцю

Україна є провідною країною за рівнем споживання та виробництва марганцевої продукції, а саме: феромарганцю, силікомарганцю, металічного марганцю.

Розробка родовищ руд марганцю на території України характеризується діяльністю трьох основних підприємств: ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат», ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат» та ТОВ «Ландшафт». Державних програм щодо підтримки галузі видобування руд марганцю в 2016 р. не було реалізовано.

5.5.2 Запаси руд марганцю

Україна володіє значними запасами руд марганцю. Запаси локалізовані в північно-східній частині Причорноморської западини і формують Нікопольський марганцеворудний басейн. Нікопольський басейн враховує три родовища руд марганцю: Федорівське, Нікопольське та Велико-Токмацьке. Руди марганцю характеризуються середньою глибиною залягання 40-75 м. Мінімальна глибина залягання корисної копалини - 10 м, а максимальна - 140 м.



Малюнок 5-58: Карта розташування родовищ руд марганцю в Україні¹⁰⁶

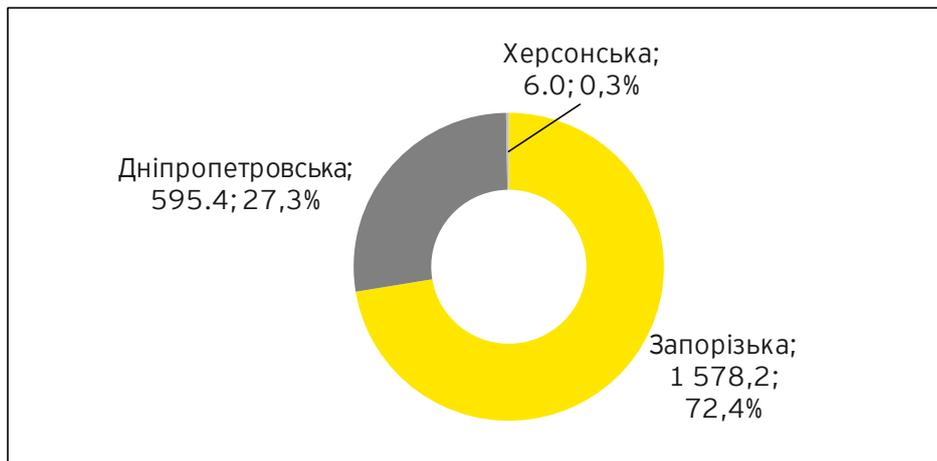
Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», балансові запаси руд марганцю в Україні враховуються для трьох родовищ Нікопольського басейну та техногенного родовища «Шламосховище ім. Максимова». Станом на 01.01.2017 р. запаси руд марганцю за

¹⁰⁶ Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.

категорією А+В+С1 становили 2 179,7 млн т, а за категорією С2 - 197,3 млн т. Позабалансові запаси руд марганцю нараховували 58,0 млн т.

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», розподіл запасів руд марганцю за типами руд свідчить, що переважають важкозбагачувальні карбонатні руди - 80% (1 743,3 млн т). Запаси легкозбагачувальних оксидних руд становлять 13% (271,8 млн т). Найменша частина запасів припадає на оксидно-карбонатні руди у розмірі 7% (158,3 млн т).

Розподіл запасів за регіонами свідчить, що 72,4% (1 578,2 млн т) запасів локалізовані у Запорізькій області, 27,3% (595,4 млн т) у Дніпропетровській, та менше одного відсотка у Херсонській - 6 млн т.



Малюнок 5-59: Структура запасів руд марганцю за областями України, млн т¹⁰⁷

5.5.3 Суттєві розвідувальні роботи

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», протягом 2016 р. суттєві розвідувальні роботи не проводились.

Єдиним об'єктом, на якому протягом останніх років здійснювалась розвідка, є Нововоронцівське родовище. Відповідні роботи тут почались з оцінювання перспективних ресурсів руд марганцю у 2007 - 2011 рр.. Пізніше, у 2012 р. було розпочато проведення геолого-економічної оцінки КП «Південукргеологія». Проте, у 2014 р. роботи на об'єкті були законсервовані.

5.5.4 Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами

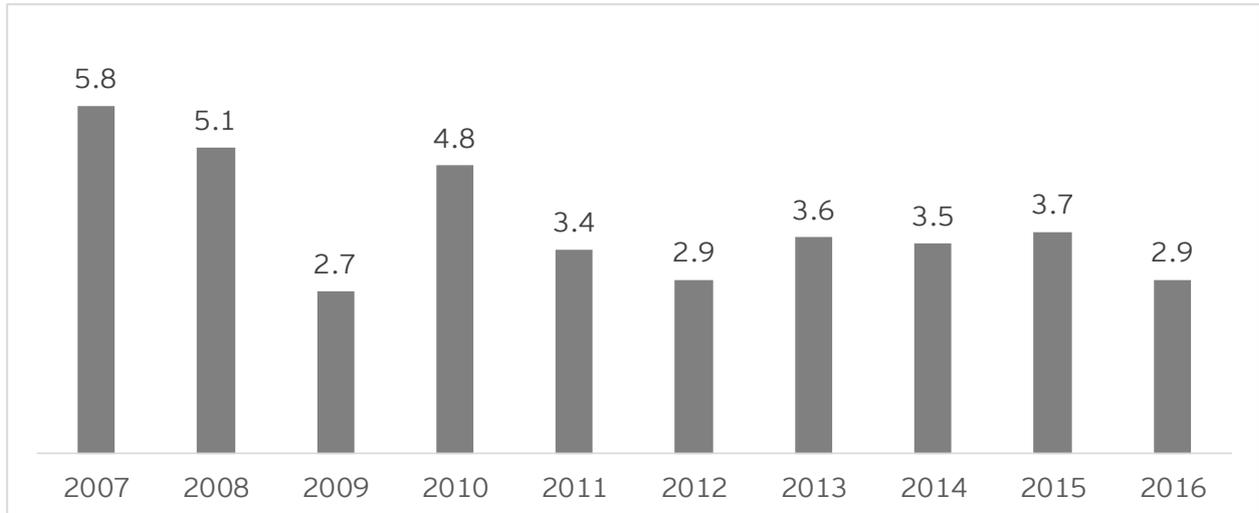
Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», у 2016 р. діяло 4¹⁰⁸ спеціальних дозволів на користування надрами для видобування руд марганцю. Всі чотири спеціальні дозволи були видані для видобування корисних копалин (промислової розробки родовищ). Діючі у 2016 р. спеціальні дозволи за датою їх видачі поділяються на ті, що були видані в 1996 р. - 2 шт., та ті, що видані у 2010 р. - 2 шт. Щодо розподілу за областями, то він рівноцінний за двома областями: 2 спеціальні дозволи видані на об'єкти, що базуються в Дніпропетровській області, і 2 спеціальні дозволи - на об'єкти Запорізької області.

¹⁰⁷ Дані ДНВП «Геоінформ України» «Державний баланс запасів корисних копалин України», 2017 р.

¹⁰⁸ Розраховано Незалежним адміністратором на основі публічно доступної інформації Держгеонадра (ДНВП «Геоінформ України»)

5.5.5 Обсяги видобування руд марганцю

Загальні обсяги видобування руд марганцю становили у 2016 році 2 874,1 тис т, що на 22% (800,8 тис. т) менше рівня 2015 р., коли обсяги видобування становили 3 674,9 тис. т.



Малюнок 5-60: Динаміка видобування руд марганцю за 2007-2016 рр. в Україні, млн т¹⁰⁹

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», весь обсяг видобування руд марганцю у 2016 р. сконцентрований у Дніпропетровській області.

Таблиця 5-23: Галузеві підприємства України, родовища та обсяги видобування в 2013-2016 рр.¹¹⁰

№ п/п	Підприємство	Родовище	Об'єми видобування руд марганцю, тис. т			
			2013	2014	2015 ¹¹¹	2016 ¹¹²
1	ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	Нікопольське (західна частина)	2 237,0	2 268,7	2 339,0	1 608,1
2	ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат» (МГОК)	Нікопольське (східна частина)	1 204,0	1 176,2	1 335,9	1 187,0
3	ТОВ «Ландшафт»	Шламосховище ім. Максимова	158,5	9,45	н/д ¹¹³	79,0

¹⁰⁹ Дані ДНВП «Геоінформ України» «Державний баланс запасів корисних копалин України», 2017 р.

¹¹⁰ Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України»

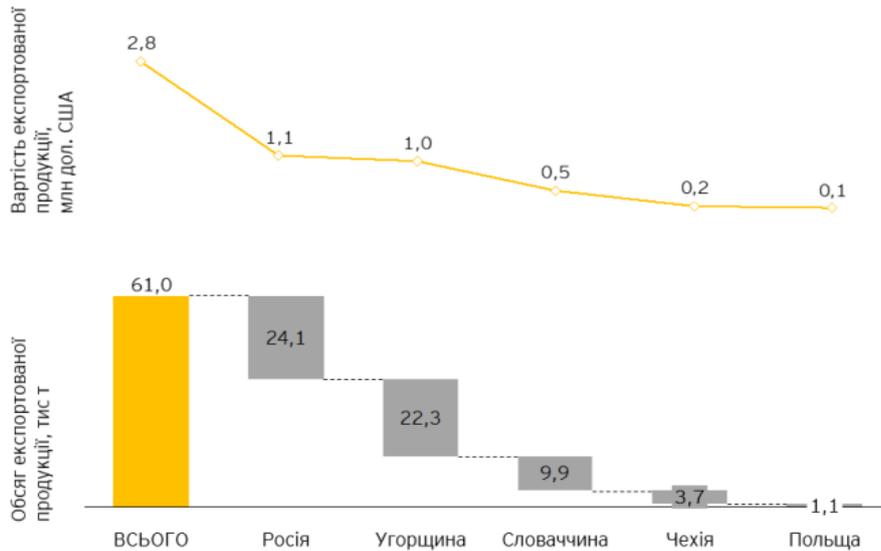
¹¹¹ Збірник «Державний баланс запасів корисних копалин України станом на 01.01.2016 р., руди марганцю, випуск 53». ДНВП «Геоінформ України»

¹¹² Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.

¹¹³ Не видобувалось. Збірник «Державний баланс запасів корисних копалин України станом на 01.01.2016 р., руди марганцю, випуск 53». ДНВП «Геоінформ України»

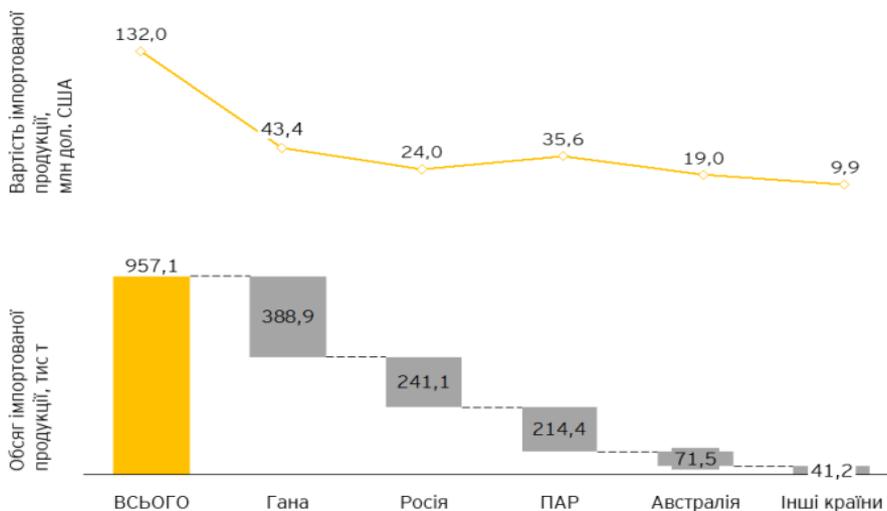
5.5.6 Експорт та імпорт руд марганцю

У 2016 р. було експортовано 61 тис. т руд та концентратів марганцю вартістю 2,8 млн дол. США. Експорт здійснювався в такі країни як Росія, Угорщина, Словаччина, Чехія, Польща. Обсяг експорту у Росію і Угорщину був найбільшим і становив в натуральних одиницях 24,1 та 22,3 тис т відповідно.



Малюнок 5-61: Обсяги експорту руд та концентратів марганцю за країнами в натуральних та грошових одиницях¹¹⁴

У 2016 р. було імпортовано 957,1 тис. т руд та концентратів марганцю вартістю 132 млн дол. США. Найбільшою країною-імпортером руд марганцю була Гана - 388,9 тис. т, децю менше продукції було імпортовано з Росії (241,1 тис. т) і ПАР (214,4 тис. т). Також імпорт в порівняно менших обсягах здійснювався з Австралії та інших країн.



Малюнок 5-62: Обсяги імпорту руд та концентратів марганцю за країнами в натуральних та грошових одиницях¹¹⁵

¹¹⁴ Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

¹¹⁵ Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Обсяг імпорту руд та концентратів марганцю перевищував їх експорт, тому у 2016 році Україна була їх чистим імпортером.

Висновки до розділу

Україна володіє значними запасами руд марганцю, проте видобування не покриває внутрішніх потреб країни в ресурсі. Загальні обсяги видобування руд марганцю зменшились на 22% та становили у 2016 році 2 874,1 тис т. В галузі працює три підприємства приватної форми власності, держава прямо чи опосередковано не приймає участі у видобуванні руд марганцю. Також відсутня інформація про будь-які державні програми підтримки галузі видобування руд марганцю.

У 2016 р. імпорт руд та концентратів марганцю перевищував експорт. Так, було експортовано 61 тис. т руд та концентратів марганцю вартістю 2,8 млн дол. США, а імпортовано 957,1 тис. т вартістю 132 млн дол. США.

5.6 Видобування глин вогнетривких

5.6.1 Роль держави в галузі видобування глин вогнетривких

Протягом 2016 р. державним бюджетом України не було заплановано реалізацію програм щодо підтримки галузі видобування глин вогнетривких.

5.6.2 Запаси глин вогнетривких

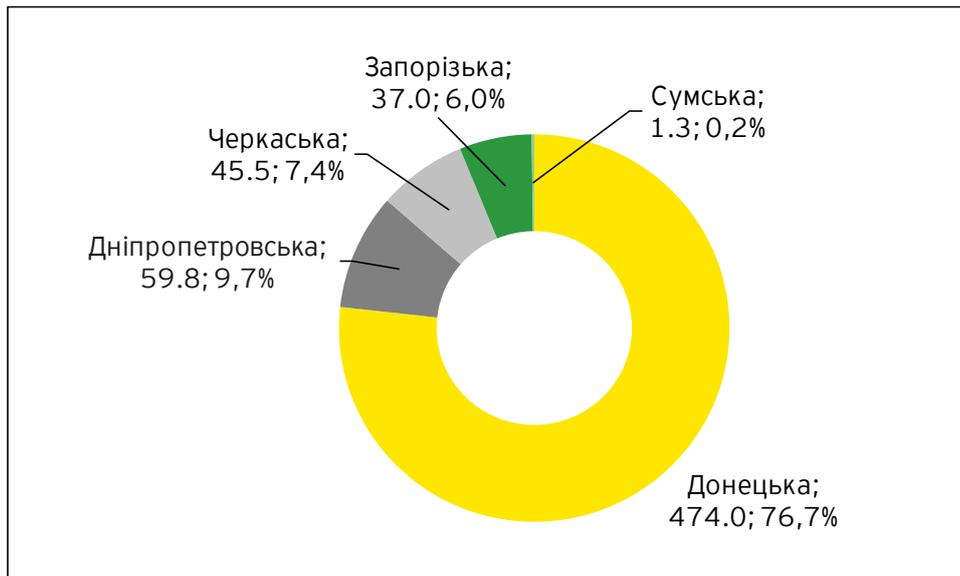
Україна володіє значними запасами глин вогнетривких. Основні розвідані родовища локалізовані в межах Дніпровсько-Донецької западини, Донецької складчастої споруди, Українського щита. Глибина залягання глин коливається від 1 м до 60 м.

ДНВП «Геоінформ України» обліковується 30 об'єктів глин вогнетривких, 28 з них це родовища.



Малюнок 5-63: Карта розташування родовищ глин вогнетривких на території України

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», станом на 01.01.2017 р. сумарні балансові запаси глин вогнетривких становили за категорією А+В+С1 617,6 млн т, за категорією С2 - 367,6 млн т. Позабалансові запаси глин вогнетривких нараховували 137,7 млн т.



Малюнок 5-64: Структура балансових запасів глин вогнетривких за областями України, млн т¹¹⁶

Регіональний розподіл запасів глин вогнетривких нерівномірний: 76,7% запасів або 474 млн т. базується в Донецькій області, значно менша частина балансових запасів зосереджена в Дніпропетровській області - 9,7%, або 59,8 млн т. На Черкаську та Запорізьку області припадає 45,5 млн т та 37,0 млн т відповідно.

5.6.3 Суттєві розвідувальні роботи

Суттєвих геологорозвідувальних робіт у 2016 р. не проводилось. Протягом 2011-2015 рр. проводилась геолого-економічна оцінка Центральної ділянки Донського родовища глини вогнетривких.

5.6.4 Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України» протягом 2016 р. діяли 29¹¹⁷ дозволів на користування надрами для геологічного вивчення та видобування глини вогнетривких.

Серед діючих у 2016 р. найдавніший спеціальний дозвіл на користування надрами (глинами вогнетривкими) був виданий у 1994 р. Найбільша кількість спеціальних дозволів була видана в 2013 р. - 5 шт. У 2016 р. було видано 2 дозволи на користування надрами.

¹¹⁶ Дані ДНВП «Геоінформ України» «Державний баланс запасів корисних копалин України», 2017 р.

¹¹⁷ З них 11 спеціальних дозволів були видані спільно на користування надрами для вивчення та видобування як глини вогнетривких, так і тугоплавких.



Малюнок 5-65: Розподіл діючих у 2016 р. спеціальних дозволів на користування надрами (глини вогнетривкі) в Україні за роками їх видачі

За цільовим призначенням переважають спеціальні дозволи на користування надрами для видобування корисних копалин, їх кількість становила 23 шт., що відповідає 79% від загальної кількості діючих у 2016 р. спеціальних дозволів. Значно менша кількість припадала на геологічне вивчення надр - 3 шт., така сама кількість спеціальних дозволів стосувалася геологічного вивчення надр, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення.

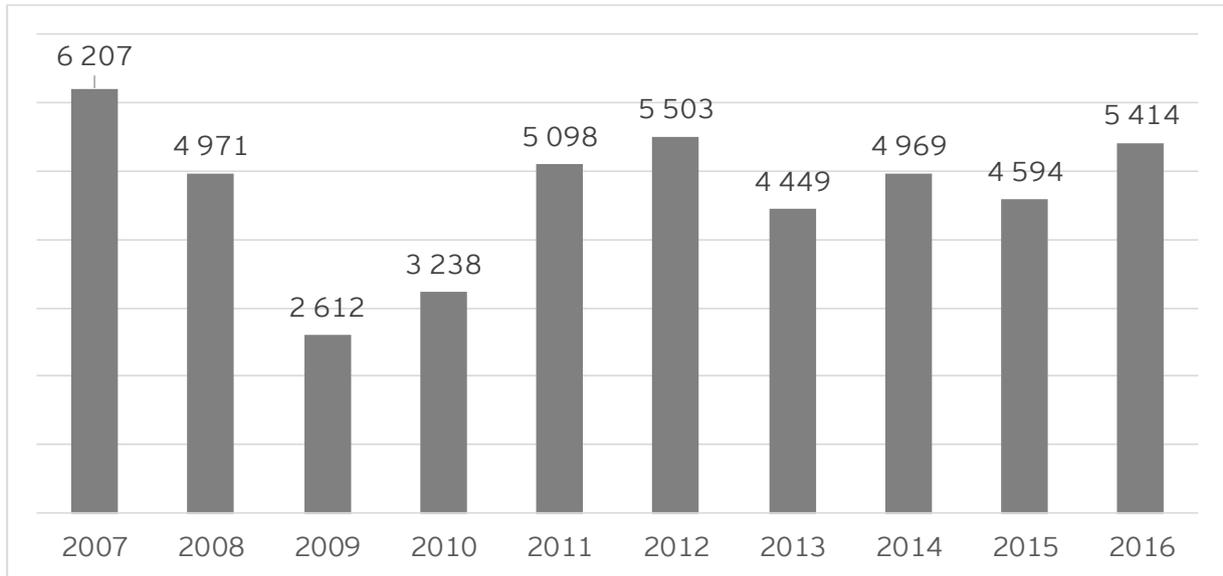
Таблиця 5-24: Розподіл діючих у 2016 р. дозволів за видами користування надрами (глини вогнетривкі)

Вид користування надрами	Кількість дозволів, шт.
Геологічне вивчення надр	3
Геологічне вивчення надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення	3
Видобування корисних копалин (промислова розробка родовищ)	23
Всього	29

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», об'єкти на які діяли спеціальні дозволи для користування надрами (глини вогнетривкі) протягом 2016 р., розташовувались у двох областях: на Донецьку область припадало 28 дозволів, а на Запорізьку - один.

5.6.5 Обсяги видобування глин вогнетривких

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», загальний обсяг видобування глин вогнетривких у 2016 р. становив 5 414 тис. т, що на 18% більше рівня 2015 р.



Малюнок 5-66: Динаміка видобування глини вогнетривких за 2007-2016 рр. в Україні, тис. т¹¹⁸

Як свідчать дані ДНВП «Геоінформ України», видобування глини вогнетривких у 2016 р. на території України відбувалося в Донецькій та Запорізькій областях. Так, рівень видобування глини вогнетривких у Донецькій області становив 5 196,96 тис. т, або 96% від загального видобування даного типу глини у 2016 р. Видобування глини вогнетривких з об'єктів, розташованих на території Запорізької області, у 2016 р. відповідало 217,4 тис. т.

Необхідно відзначити, що інформація про обсяги видобування, одержана від ДНВП «Геоінформ України» та Держстату, відрізняється. Відповідно до даних Держстату¹¹⁹, обсяги видобування глини вогнетривких у 2016 р. становили 6 770 тис. т., що на 1 356 тис. т менше, ніж згідно з даними ДНВП «Геоінформ України». За інформацією Держстату, з родовищ Донецької області було видобуто 6 250 тис. т глини вогнетривких. Крім того, інформація Держстату свідчить про те, що видобування глини вогнетривких в 2016 році також проводилось у Вінницькій та Івано-Франківській областях, проте не оприлюднюються кількісні дані через дотримання вимог закону України «Про державну статистику» щодо конфіденційності інформації. З іншого боку, відповідно до інформації ДНВП «Геоінформ», вказані області не володіють запасами глини вогнетривких і відповідно діючих спеціальних дозволів на користування надрами у 2016 р. на території цих областей не було. За даними Держстату видобування у 2016 р. здійснювалось і на території Черкаської області, де є запаси глини вогнетривких (відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України»), але відповідно до публічно доступної інформації, діючих спеціальних дозволів на користування надрами (глини вогнетривкі) у 2016 р. в Черкаській області не було. У Незалежного адміністратора відсутня інформація щодо можливих причин таких розбіжностей у інформації різних державних органів.

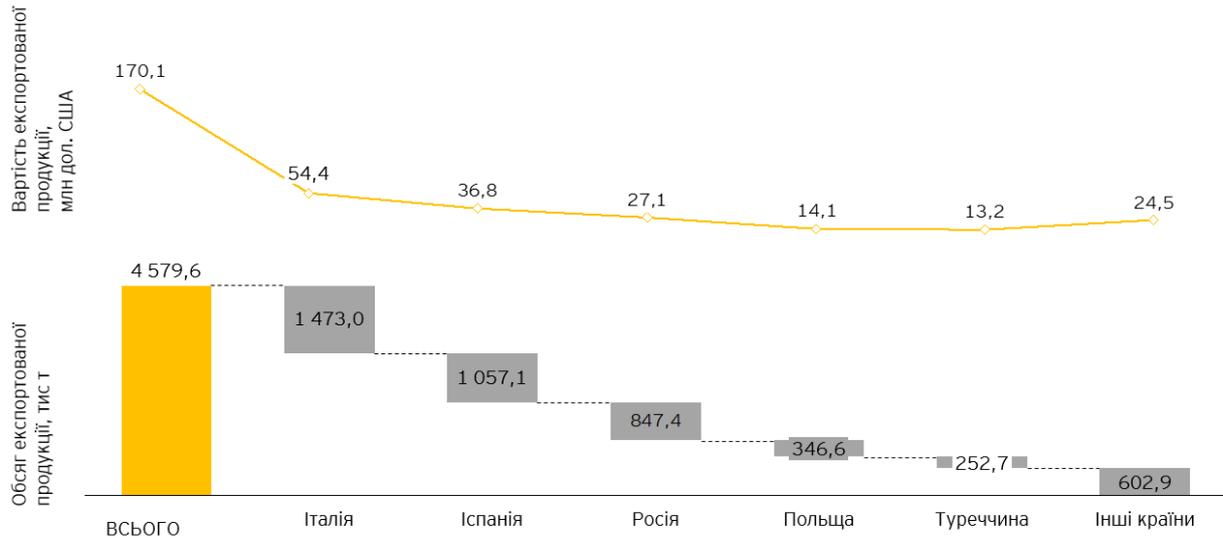
5.6.6 Експорт та імпорт глини вогнетривких

У 2016 році загальний обсяг експорту глини вогнетривких становив 4 579,6 тис. т вартістю

¹¹⁸ Дані ДНВП «Геоінформ України» «Державний баланс запасів корисних копалин України», 2017 р.

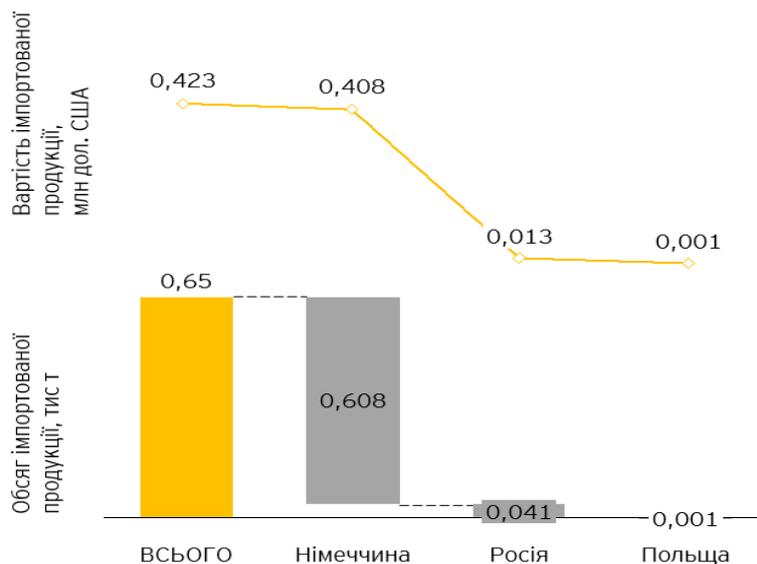
¹¹⁹ Інформація отримана у відповідь на офіційний запит Незалежного адміністратора в рамках підготовки Звіту ІПВГ за 2016 р.

170,1 млн дол. США. Структура експорту була доволі диверсифікованою, найбільша частка продукції припадає на Італію (1 473 тис. т) та Іспанію (1 057,1 тис. т). Деяко менший обсяг глин вогнетривких експортувався в Росію (847,4 тис. т) і Польщу (346,6 тис. т).



Малюнок 5-67: Обсяги експорту глин вогнетривких за країнами в натуральних та грошових одиницях¹²⁰

У 2016 році було імпортовано 0,65 тис. т глин вогнетривких вартістю 0,423 млн дол. США. Імпорт здійснювався з трьох країн: найбільша частка припадає на Німеччину - 0,608 тис. т, на Росію - 0,041 тис. т, Польщу - 0,001 тис. т продукції. У 2016 році Україна була чистим експортером глин вогнетривких, оскільки обсяг експорту перевищує обсяг імпорту.



Малюнок 5-68: Обсяги імпорту глин вогнетривких за країнами в натуральних та грошових одиницях¹²¹

¹²⁰ Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

¹²¹ Дані Держстату: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Висновки до розділу

Україна володіє значними запасами глин вогнетривких. На території країни налічується 28 родовищ корисної копалини. Обсяг видобування глин вогнетривких у 2016 р. збільшився на 18% та становив 5 414 тис. т.

Протягом проведення аналізу показників видобування було виявлено, що інформація про обсяги видобування, одержана від ДНВП «Геоінформ України» та Держстату, відрізняється. Так, згідно з даними Держстату обсяги видобування глин вогнетривких у 2016 р. на 1 356 тис. т менше, ніж згідно з даними ДНВП «Геоінформ України».

У 2016 році загальний обсяг експорту глин вогнетривких становив 85% загального видобування - у натуральних одиницях 4 579,6 тис. т вартістю 170,1 млн дол. США. Тобто Україна забезпечує внутрішню потребу у мінеральній сировині. Імпорт у 2016 році був незначним.

5.7 Видобування глин тугоплавких

5.7.1 Роль держави в галузі видобування глин тугоплавких

Видобування глин тугоплавких на території України відбувається завдяки діяльності двох підприємств - ТОВ «Русинія», ТОВ «Керамік-Арт». Державних програм з підтримки видобувних підприємств у 2016 р. не було.

5.7.2 Запаси глин тугоплавких

Поклади глин тугоплавких на території України залягають у межах Дніпровсько-Донецької западини, Закарпатської внутрішньої западини, Донецької складчастої споруди, Волино-Подільської плити, Українського щита та на його схилах.

Серед районів залягання глин тугоплавких найбільш перспективними вважається район Донецької складчастої споруди та Дніпровсько-Донецької западини, де потужність пластів варіює від 0,6 м до 63,5 м. Територія Українського щита та його схилів характеризується потужністю заляганням пластів до 20,6 м. Глини залягають у вигляді пластів та лінз, потужність яких коливається від 0,3 до 27 м, у районі Волино-Подільської плити. В Закарпатській міжгірській западині потужність пластів глин оцінюється 0,5 - 18,9 м.

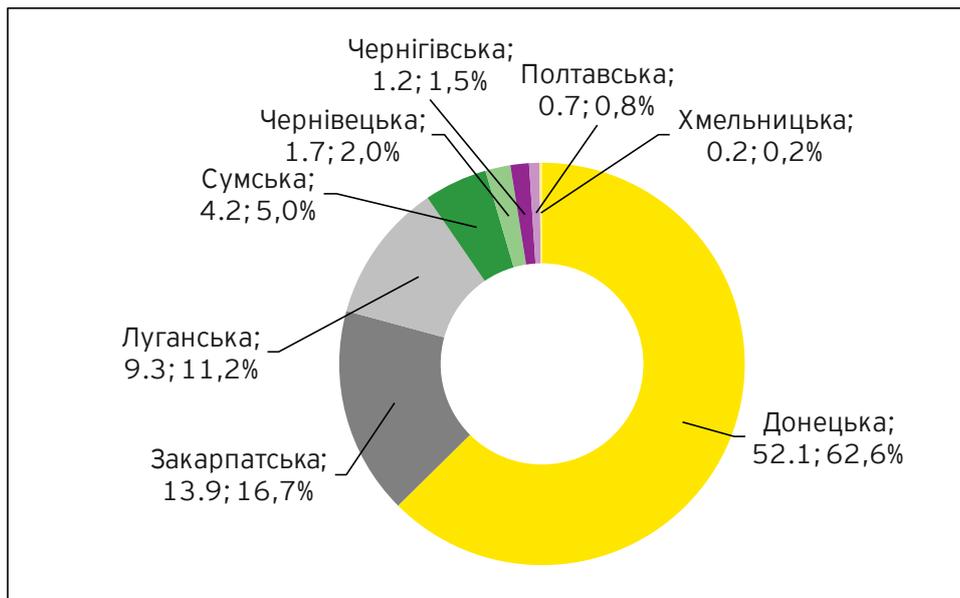


Малюнок 5-69: Карта розташування родовищ глин тугоплавких на території України

Станом на 01.01.2017 р. ДНВП «Геоінформ України» обліковується 20 об'єктів із запасами глин тугоплавких, 17 з яких – це основні родовища. Серед родовищ (17 родовищ та 3 об'єкти обліку), що входять до складу Державного фонду корисних копалин, лише 4 родовища розробляються.

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України» балансові запаси глин тугоплавких станом на 01.01.2017 р. за категорією А+В+С1 становили 83 299,45 тис. т, за категорією С2 – 72 788,0 тис. т. Позабалансові запаси налічували 2 364,1 тис. т глин тугоплавких.

Найбільша кількість розвіданих запасів глин тугоплавких припадає на Донецьку область та становить 52,1 млн т (62,6%). Значно меншими запасами характеризується Закарпатська область, де запаси відповідають 13,9 млн т (16,7%). В Луганській області зосереджено 9,3 млн т (11,2%) запасів глин тугоплавких.



Малюнок 5-70: Структура балансових запасів глин тугоплавких за областями України, млн т¹²²

5.7.3 Суттєві розвідувальні роботи

Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України», протягом звітної періоду геологорозвідувальні роботи щодо глин тугоплавких не проводились.

5.7.4 Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України»¹²³, загальна кількість діючих у 2016 р. спеціальних дозволів на користування надрами для цілей геологічного вивчення та видобування глин тугоплавких складала 15 дозволів.

Розподіл діючих спеціальних дозволів за роком їх видачі свідчить, що найдавніший дозвіл був виданий у 1994 р. Протягом 2015 – 2016 рр. дозволи на користування надрами для

¹²² Дані ДНВП «Геоінформ України» «Державний баланс запасів корисних копалин України», 2017 р

¹²³ Інформація отримана у відповідь на офіційний запит Незалежного адміністратора в рамках підготовки Звіту ІПВГ за 2016 р.
стор. 100 з 358

видобування глини тугоплавких не видавали.



Малюнок 5-71: Розподіл діючих у 2016 р. спеціальних дозволів на користування надрами (глини тугоплавкі) в Україні за роками їх видачі¹²⁴

Дані щодо спеціальних дозволів на користування надрами вказують, що 93% (14 шт.) спеціальних дозволів видані для видобування глини тугоплавких, 7%, або 1 дозвіл направлений на геологічне вивчення надр.

Таблиця 5-25: Розподіл діючих у 2016 р. дозволів за видами користування надрами (глини тугоплавкі)

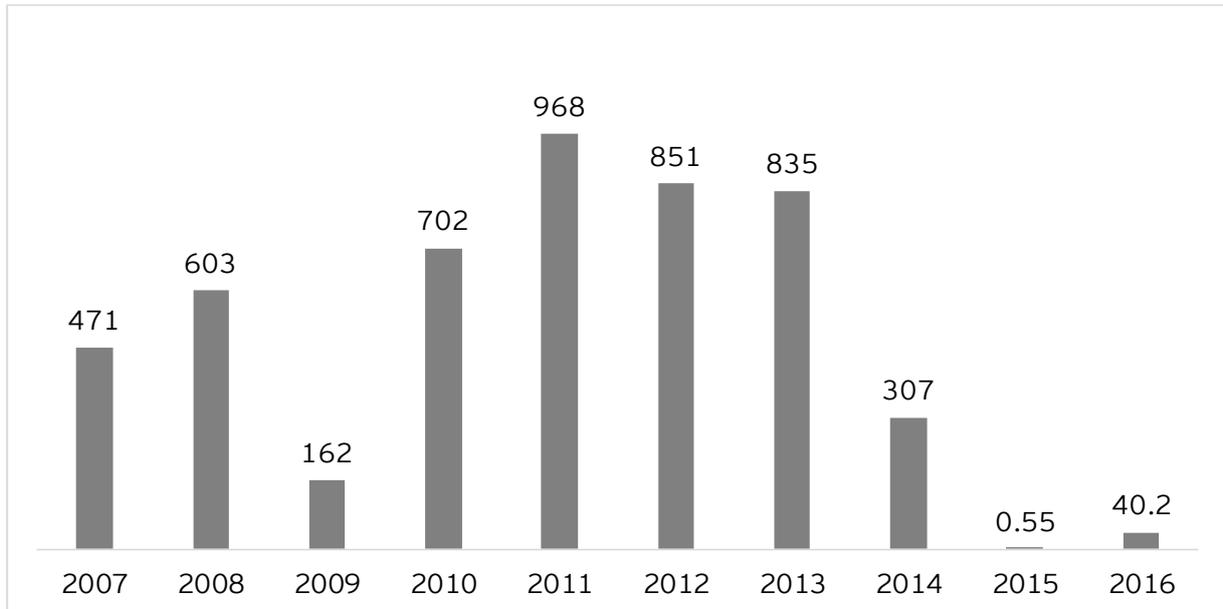
Вид користування надрами	Кількість дозволів, шт.
Геологічне вивчення надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення	1
Видобування корисних копалин (промислова розробка родовищ)	14
Всього	15

Розподіл діючих дозволів за областями показує, що 93% або 14 спеціальних дозволів припадають на Донецьку область та 1 дозвіл (7%) - на Закарпатську.

5.7.5 Обсяги видобування глини тугоплавких

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», у 2016 р. обсяги видобування глини тугоплавких на території України становили 40,2 тис. т., що значно вище показника 2015 р. - 0,55 тис. т. У динаміці видобування корисних копалин протягом 2007 - 2016 рр. пік припадає на 2011 р. з обсягом видобутих глини тугоплавких 968 тис. т.

¹²⁴ Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України»



Малюнок 5-72: Динаміка видобування глин тугоплавких за 2017-2016 рр., тис. т¹²⁵

Регіональний розподіл обсягів видобування глин тугоплавких дуже нерівномірний, 94% від загальних обсягів видобування за 2016 р. або 37,7 тис. т відноситься до Закарпатської області. В Донецькій області було видобуто лише 2,5 тис. т, що становило 6% від загальних обсягів видобування за 2016 р.

5.7.6 Експорт та імпорт глин тугоплавких

Інформація щодо експорту та імпорту глин тугоплавких у відкритих джерелах відсутня.

Висновки до розділу

Запаси глин тугоплавких на території України залягають у межах Дніпровсько-Донецької западини, Закарпатської внутрішньої западини, Донецької складчастої споруди, Волино-Подільської плити, Українського щита та на його схилах. Загалом на території України налічується 17 родовищ, 4 з яких розробляються.

За результатами 2016 р. обсяги видобування глин тугоплавких на території України становили 40,2 тис. т., що значно вище показника 2015 р. (0,55 тис. т). До 2013 року середньорічні обсяги видобування глин тугоплавких коливались в межах 700-800 тис. т. Таким чином, в 2016 році в галузі відчувався вплив наслідків конфлікту в східній частині України.

У 2016 році видобування глин тугоплавких на території України розподіляється між двома підприємствами - ТОВ «Русинія», ТОВ «Керамік-Арт». 94% обсягів видобування припадає на Закарпатську область.

¹²⁵ Баланси ДНВП «Геоінформ України»

5.8 Видобування піску кварцового

5.8.1 Роль держави в галузі видобування піску кварцового

Участь у видобуванні піску кварцового для виробництва скла на території України в 2016 р. брали такі підприємства: ТОВ «Броницький склозавод», ПАТ «Мар'янівський склозавод», ТОВ «Каолін-Азов», ПП «Терра-Захід», ПрАТ «Рокитнівський скляний завод», ПрАТ «Новоселівський гірничо-збагачувальний комбінат», ТОВ «Георесурси», ТОВ «Папернянський кар'єр скляних пісків». Бюджетних програм щодо підтримки видобувних підприємств протягом 2016 р. не було.

5.8.2 Запаси піску кварцового

Поклади скляної кварцвміщуючої сировини залягають в усіх геологічних регіонах України. За інформацією Держгеонадра виявлено понад 100 родовищ та проявів.

До територій, які становлять собою цінність за запасами кварцвміщуючої сировини, відносять райони Донецької складчастої споруди, Дніпровсько-Донецької западини, Українського щита, Волино-Подільської плити. На території Закарпатської міжгірської западини та в гірських утвореннях Карпат зосереджені поклади ліпариту.

Пісок кварцовий характеризується заляганням у вигляді пластів потужністю від 2-3 до 35-40 м під шаром розкривних порід.



Малюнок 5-73: Географічне розташування районів залягання піску кварцового та ліпариту¹²⁶

¹²⁶ Дані ДНВП «Геоінформ України»

Серед родовищ піску кварцового виокремлюється Новоселівське, чий ресурси використовує ПрАТ «Новоселівський гірничозбагачувальний комбінат» та виробляє понад 10 видів кварцового концентрату. Високоякісну сировину також отримують у процесі розробки Малишевського комплексного родовища.

Державний баланс запасів корисних копалин України враховує 40 родовищ піску кварцового та одне родовище ліпариту.

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», станом на 01.01.2017 р. сумарні запаси піску кварцового за категорією А+В+С1 становили 227,67 млн т, за категорією С2 - 70,16 млн т.

Найбільша частина запасів піску кварцового у розмірі 44% відноситься до Харківської області. 14% запасів зосереджені у Львівській області, 12% - у Донецькій та 11% - у Запорізькій. Інші області України характеризуються значно меншими запасами.

Таблиця 5-26: Структура запасів піску кварцового за областями України

Область	Запаси за категорією А+В+С1, млн т	Запаси за категорією С2, млн т
Харківська	99,49	11,75
Львівська	30,90	0
Донецька	27,77	25,74
Запорізька	24,60	30,54
Чернігівська	18,93	0
Чернівецька	5,87	1,07
Херсонська	5,84	0
Житомирська	3,38	1,06
Рівненська	3,29	0
Волинська	2,11	0
Сумська	1,92	0
Київська	1,80	0
АР Крим	0,73	0
Тернопільська	0,46	0
Хмельницька	0,34	0
Івано-Франківська	0,23	0
Всього	227,67	70,16

5.8.3 Суттєві розвідувальні роботи

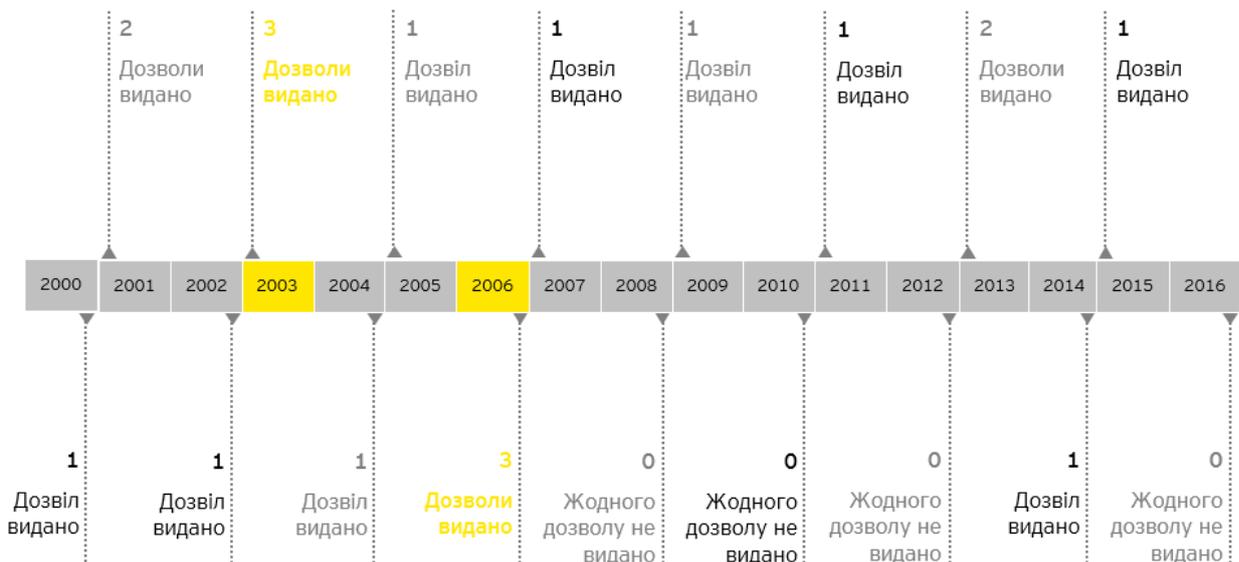
У 2016 р. на замовлення ПАТ «Мар'янівський склозавод» було проведено детальну геолого-економічну оцінку родовища Мар'янівського - 1. За результатами оцінки піски родовища Мар'янівського - 1 визначені в якості придатних для виготовлення скловиробів.

Гідрогеологічні умови дозволяють відпрацьовувати корисну копалину відкритим способом. Запаси піску кварцового були затверджені ДКЗ України за категоріями В - 23 тис. т, С1 - 82 тис. т. Родовище підготовлене до промислової експлуатації.

На замовлення ТДВ «Рогатинпісок» у 2016 р. було проведено геолого-економічна оцінка запасів будівельних пісків Північно-Західної ділянки Москалівського родовища та переоцінку запасів блоку С1 з метою подальшого використання за напрямом сировина скляна. Результати лабораторних досліджень підтвердили придатність піску кварцового Північно-Західної ділянки для використання як сировини для скляної промисловості. Запаси були затверджені ДКЗ України за категорією С1 - 233 тис. т. Північно-Західна ділянка Москалівського родовища підготовлена до промислової експлуатації.

5.8.4 Інформація щодо спеціальних дозволів на користування надрами

У 2016 р. діяли 19 спеціальних дозволів на користування надрами з метою геологічного вивчення та видобування піску кварцового. Інформація, надана ДНВП «Геоінформ України»¹²⁷, свідчить про те, що серед вказаних спеціальних дозволів найдавніший був виданий у 2000 р. Найбільше нових спеціальних дозволів було видано у 2003 та 2006 рр. у кількості 3 шт. Протягом 2016 р. дозволи на видобування піску кварцового не видавалися.



Малюнок 5-74: Розподіл діючих у 2016 р. спеціальних дозволів на користування надрами (пісок кварцовий) в Україні за роками їх видачі¹²⁸

За цільовим призначенням діючі спеціальні дозволи розподіляються таким чином: 89% (17 шт.) для видобування корисних копалин, 11% (2 шт.) для геологічного вивчення надр, у тому числі дослідно-промислової розробки родовищ.

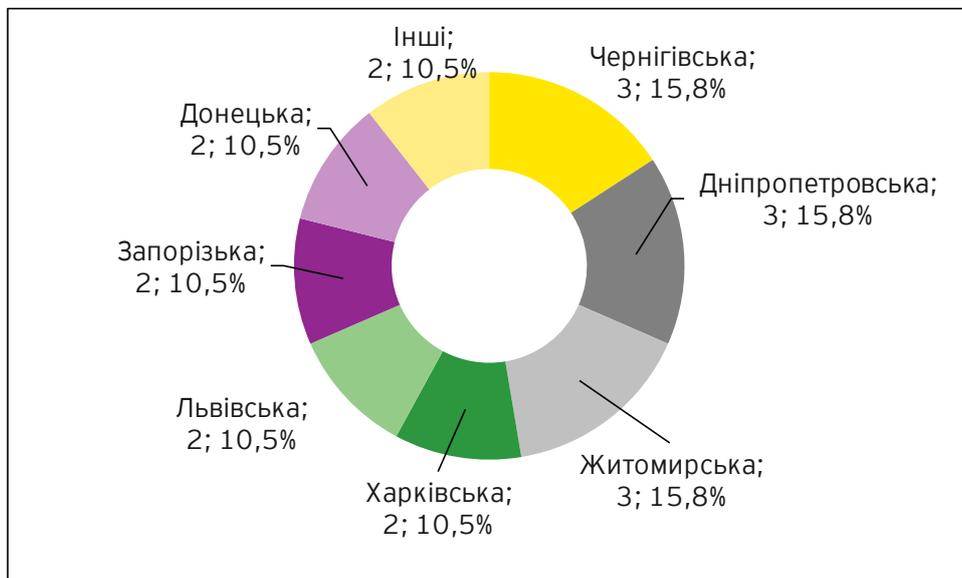
¹²⁷ Інформація отримана у відповідь на офіційний запит від Незалежного адміністратора в рамках підготовки Звіту ІПВГ за 2016 р.

¹²⁸ Згідно з даними ДНВП «Геоінформ України»

Таблиця 5-27: Розподіл діючих у 2016 р. спеціальних дозволів за видами користування надрами (пісок кварцовий)

Вид користування надрами	Кількість дозволів, шт.
Геологічне вивчення надр, в тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення	2
Видобування корисних копалин (промислова розробка родовищ)	17
Всього	19

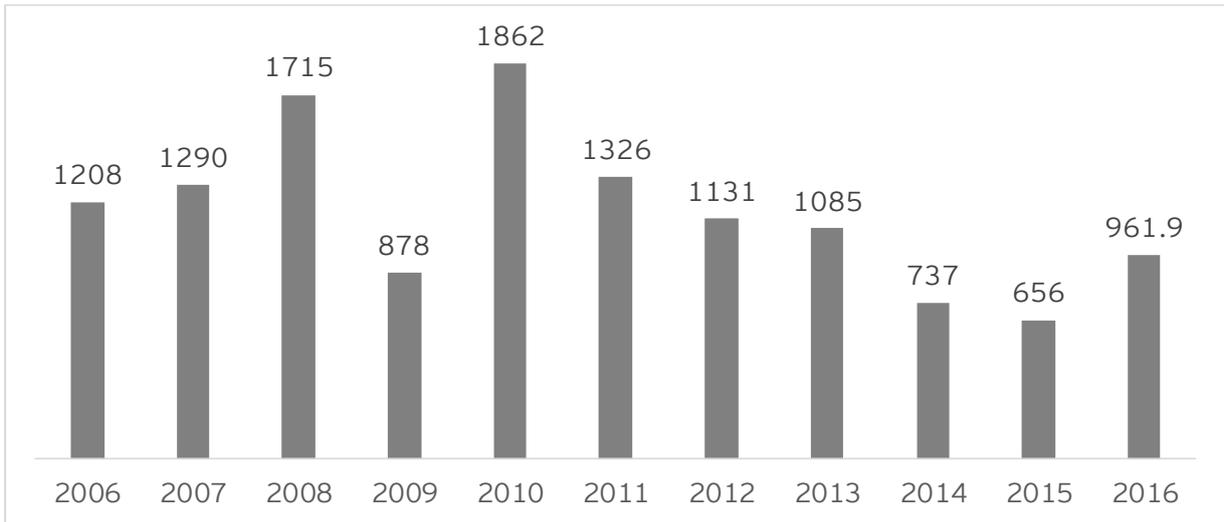
Більшість діючих спеціальних дозволів були видані на ділянки, що розташовані в семи областях України. На Чернігівську, Дніпропетровську та Житомирську області припадає рівна кількість дозволів - по 3 на кожну область. На ділянки Донецької, Запорізької, Львівської та Харківської областей діяли у 2016 р. 8 спеціальних дозволів, що рівномірно розподілені за цими областями.



Малюнок 5-75: Розподіл діючих спеціальних дозволів на користування надрами для геологічного вивчення та видобування піску кварцового за областями України (діяли протягом 2016 р.)

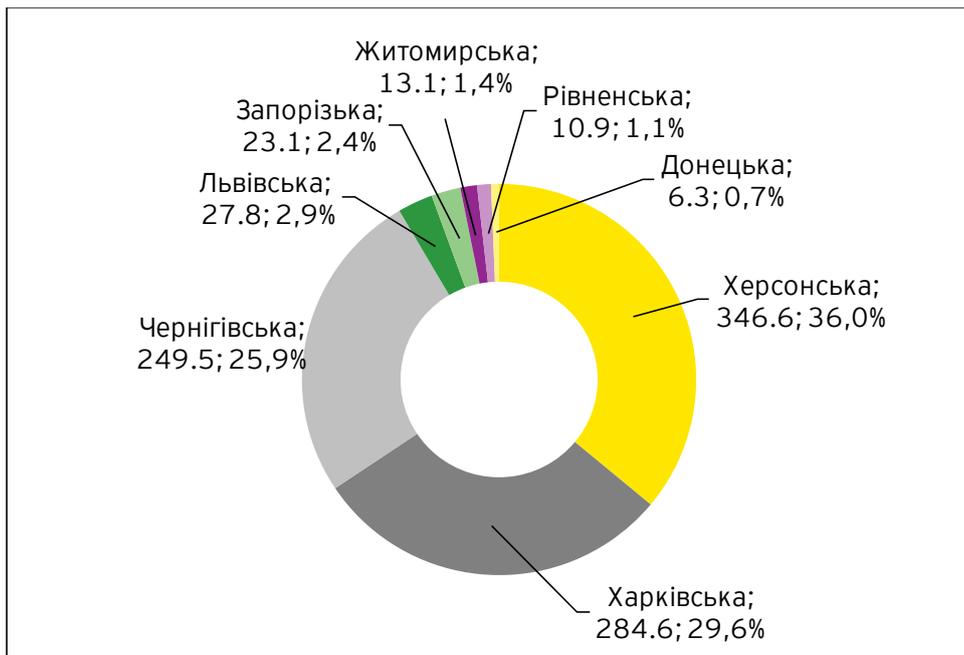
5.8.5 Обсяги видобування піску кварцового

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», обсяг видобування сировини скляної на території України у 2016 р. склав 961,9 тис. т, що на 47% або 305,9 тис. т вище показника 2015 р. Максимальні обсяги видобування в 2006 - 2016 рр. припадали на 2010 р. та становили 1 862 тис. т.



Малюнок 5-76: Динаміка видобування сировини скляної за 2006 - 2016 рр., тис. т¹²⁹

Відповідно до даних ДНВП «Геоінформ України», основний обсяг видобування піску кварцового на території України здійснювався 7 підприємствами. Три області України: Херсонська, Харківська та Чернігівська, - забезпечують сумарно 92% загального обсягу видобування в Україні у 2016 р. Окремо на Херсонську область припадає 36,0% обсягу видобування, або 346,6 тис. т, на Харківську область - 29,6% або 284,6 тис. т. Чернігівська область - 249,5 тис. т або 25,9%.



Малюнок 5-77: Розподіл видобування піску кварцового за областями України, тис. т¹³⁰

¹²⁹ Щорічник Мінеральні ресурси України, 2017 р.

¹³⁰ Дані ДНВП «Геоінформ України» «Державний баланс запасів корисних копалин України», 2017 р.

5.8.6 Експорт та імпорт піску кварцового

Інформація щодо експорту та імпорту піску кварцового у відкритих джерелах відсутня.

Висновки до розділу

Поклади скляної кварцвміщуючої сировини залягають в усіх геологічних регіонах України та зосереджені у понад 100 родовищах та проявах.

Державним балансом запасів корисних копалин України обліковується 40 родовищ піску кварцового та одне родовище ліпариту.

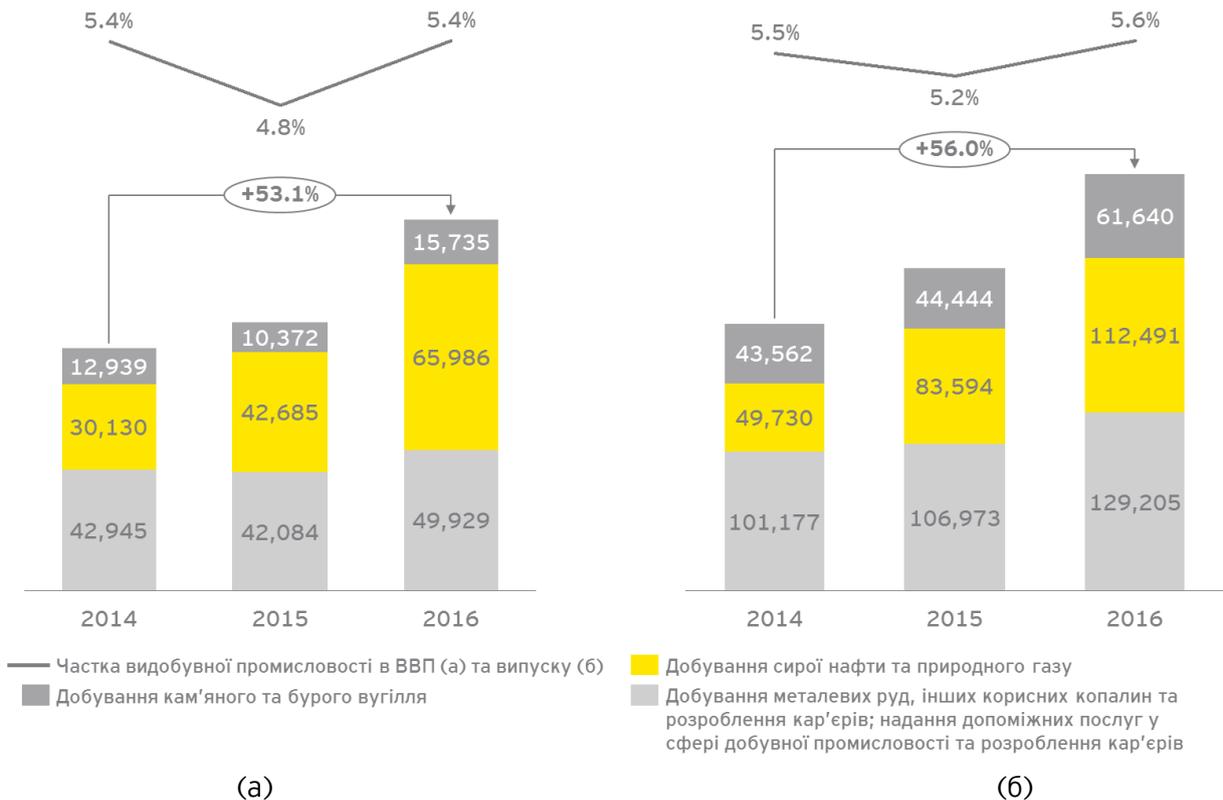
Обсяг видобування сировини скляної на території України у 2016 р. на 47% (305,9 тис. т) вище показника 2015 р. та становив 961,9 тис. т.

5.9 Внесок видобувних галузей в економіку України

5.9.1 Внесок в формальний сектор економіки

5.9.1.1 Внесок в ВВП

Економічне значення видобувних галузей для України залишається достатньо високим. Вартість¹³¹ продукції видобувних галузей¹³² в 2016 році перевищувала 253 770 млн грн, що становить 4,68% випуску в економіці України.



Малюнок 5-78: Частина видобувної галузі в ВВП (а) та випуску (б) товарів і послуг України в 2014-2016 рр., млрд грн.¹³³

¹³¹ У статистиці для відображення цієї економічної категорії використовується термін - випуск товарів і послуг у ринкових цінах.

¹³² В даному параграфі, якщо не зазначено інше, під «видобувною галуззю» розуміється відповідний вид економічної діяльності - «Добувна промисловість і розроблення кар'єрів» (код КВЕД-2010 - В), який включає:

- Добування кам'яного та бурого вугілля (код КВЕД-2010 - В05);
- Добування сирової нафти та природного газу (код КВЕД-2010 - В06);
- Добування металевих руд, інших корисних копалин та розроблення кар'єрів; надання допоміжних послуг у сфері добувної промисловості та розроблення кар'єрів (код КВЕД-2010 - В07-В09).

У зв'язку з відсутністю відповідної офіційної статистичної інформації, усі зазначені в даному параграфі дані не включають економічні результати діяльності підприємств, які займаються транспортування нафти та газу.

¹³³ Дані Державної служби статистики України, статистичні збірники «Таблиця «витрати-випуск» України за 2014 р. в цінах споживачів», «Таблиця «витрати-випуск» України за 2015 р. в цінах споживачів» «Таблиця «витрати-випуск» України за 2016 р. в цінах споживачів».

Внесок видобувних галузей до валового внутрішнього продукту України в 2016 р. становив 131 650 млн грн, або 5,4% ВВП. Вперше за останні 6 років видобувні галузі зростали швидше, ніж ВВП України.

У структурі видобувних галузей, згідно з класифікацією КВЕД-2010, **найбільшим сегментом в аспекті вартості кінцевої продукції** залишається видобування металевих руд, інших корисних копалин та розроблення кар'єрів, а також надання допоміжних послуг у сфері видобувної промисловості та розроблення кар'єрів, в основному за рахунок розвиненої залізорудної промисловості. На даний вид економічної діяльності в 2016 р. припадало 2,38% випуску України (129,2 млрд грн.). Частка нафтогазової галузі в випуску України становила в 2016 р. - 2,08% (112,5 млрд грн.). При цьому, **в аспекті внеску в ВВП України найбільшим сегментом** була нафтогазова галузь (2,77%, або 66,0 млрд. грн).

З метою одержання дезагрегованої інформації Незалежним адміністратором було приблизно розраховано вартість продукції видобувних галузей України (**Таблиця 5-28**). В Україні не існує повністю нерегульованих конкурентних ринків видобувних продуктів, тому відсутня точна інформація про вартість вугілля, нафти, природного газу. Таким чином, розрахунок носить орієнтовний характер і ґрунтується на припущеннях щодо цін на вказані товари. Відхилення між результатами розрахунку та інформацією Держстату для вугілля не перевищує 5%, для нафти і газу - 18%. Варто відзначити, що фактично більше половини природного газу внутрішнього походження, відповідно до встановленого КМУ режиму спеціальних обов'язків (ПСО), продавалось у 2016 році за нижчими цінами, ніж на нерегульованому сегменті ринку, що частково може пояснити відхилення оцінки.

Таблиця 5-28: Вартість видобутих продуктів в Україні в 2016 році

Продукт	Обсяги видобування ¹³⁴	Ціна, грн	Вартість, млн грн.	
			Згідно розрахунку Незалежного адміністратора	Згідно з даними Держстату
Кам'яне вугілля, т	43 177 000	1 487,84 ¹³⁵	64 240,58	61 640,00
Сира нафта, т	2 264 000	1 115,06 ¹³⁶	18 508,04	112 491,00
Природний газ, тис. куб. м	20 026,00	5 701,90 ¹³⁷	114 186,25	

Основні труднощі з оцінкою вартості видобутих руд заліза, марганцю та титану пов'язані з експортною орієнтацією вказаних галузей та відсутністю повної достовірної інформації у відкритих джерелах. Інформація про обсяги видобування та ціну продукції на міжнародних ринках є публічно доступною. Проте, більшість вітчизняних підприємств в цих галузях реалізують руди металів з різним рівнем збагачення (агломерована руда, концентрат, окатиші тощо). Тому в Незалежного адміністратора немає можливості точно оцінити вартість окремих видів товарної продукції вітчизняних підприємств, які працюють в галузі

¹³⁴ Обсяги видобування вугілля вказані згідно з інформацією Держстату, нафти, природного газу, руд заліза, руд марганцю - згідно з інформацією ДНВП «Геоінформ України», руд титані - згідно з інформацією Геологічної служби США

¹³⁵ Ціна вугілля розрахована на основі середньої ринкової ціни на європейському ринку (на основі середніх індексів API2 на умовах CIF в основних портах Західної Європи Амстердам - Роттердам - Антверпен), скорегована на калорійність українського вугілля. Розрахунок включає середню вартість фрахту на перевезення вугілля до українських портів, а також ставку перезавантаження вугілля в порту. Для поррахунку ціни в гривні використано середньорічний курс (згідно з інформацією НБУ)

¹³⁶ Ціна сирої нафти розрахована на основі середньорічної вартості нафти Brent на спот-ринку Європи, FOB (U.S. Energy Information Administration, <https://www.eia.gov/dnav/pet/hist/LeafHandler.ashx?n=pet&s=rbrte&f=a>) та середньорічного курсу (згідно з інформацією НБУ)

¹³⁷ Середньозважена оптова ціна природного газу у нерегульованому сегменті ринку у 2016 році (без ПДВ)

видобування руд металів. В якості альтернативного підходу для оцінки можна використати інформацію, отриману в опитувальних листах від підзвітних компаній для Звіту ІПВГ (Таблиця 5-29).

Таблиця 5-29: Виручка від реалізації товарної продукції власного видобутку в 2016 році

Продукт	Обсяги видобування незбагаченої руди, тис. т.	Обсяги реалізації товарної продукції, тис. т.	Виручка від реалізації товарної продукції, млн грн (без ПДВ)	Товарна продукція, що реалізовувалась
Руди заліза				
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	27 368,70	11 571,60	11 306,50	залізорудний концентрат
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	11 881,00	4 958,82	7 102,20	залізорудний концентрат, окатиші
ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	25 823,40	11 570,80	14 605,30	залізорудний концентрат
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	24 935,00	10 830,30	15 106,51	залізорудний концентрат, окатиші
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	12 989,00	12 843,61	1 391,80	незбагачена руда, залізорудний концентрат, окатиші
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	4 961,50	5 300,67	4 453,10	незбагачена руда
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	21 198,00	1 185,00	1 033,00	залізорудний концентрат
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	27 864,00	11 222,13	16 640,90	окатиші
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	4 358,00	нд	нд	нд
ПрАТ «Суха Балка»	2 630,30	нд	нд	нд
Всього	164 008,90	69 482,93	71 639,30	
Руди марганцю				
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	1 187,00	272,34	435,81	марганцевий концентрат
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	1 608,10	нд	нд	нд
ТОВ «Ландшафт»	79,00	нд	нд	нд
Всього	2 874,10	272,34	435,81	
Руди титану				
ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	8 675,00	396,90	1 696,70	титановий концентрат
Всього	8 675,00	396,90	1 696,70	

Так, сумарна виручка від реалізації продукції компаній, які працюють в галузі видобування руд металів і надали інформацію для Звіту ІПВГ, у 2016 році становила 73 771,81 млн грн¹³⁸, з них:

- ▶ видобування руд заліза - 71 639,30 млн грн,
- ▶ видобування руд марганцю - 435,81 млн грн,
- ▶ видобування руд титану - 1 696,70 млн грн.

Серед публічно доступної інформації Держстату, відсутні дезагреговані дані про вартість продукції в галузі видобування руд заліза, марганцю та титану. Найближчим орієнтиром може слугувати інформація про вартість продукції галузі видобування металевих руд, інших корисних копалин та розроблення кар'єрів, а також надання допоміжних послуг у сфері видобувної промисловості та розроблення кар'єрів, яка в 2016 році становила 129 205,00 млн грн.

5.9.1.2 Внесок в експорт

Сумарна вартість експортованої продукції видобувних галузей, які увійшли в сферу охоплення Звіту ІПВГ, становила в 2016 році 2 129,25 млн дол. США, або 4,7% від сукупного експорту товарів та послуг (*Таблиця 5-30*). Основна частка експорту припала на видобування руд заліза (4,1% від сукупного експорту України).

Таблиця 5-30: Експорт продукції видобувних галузей України у 2016 році

Видобувна галузь	Вартість експортованої продукції, млн дол. США	Частка в сукупному експорті товарів і послуг України, % ¹³⁹
Видобування кам'яного вугілля	44,76	0,1%
Видобування нафти	0,00	0,0%
Видобування природного газу	0,00	0,0%
Видобування руд заліза	1 827,20	4,1%
Видобування руд титану	84,36	0,2%
Видобування руд марганцю	2,80	0,0%
Видобування глин вогнетривких	170,13	0,4%
Видобування глин тугоплавких	нд	нд
Видобування піску кварцового (для виробництва скла)	нд	нд
Всього	2 129,25	4,7%

5.9.1.3 Внесок в надходження Зведеного бюджету та Пенсійного фонду

Сумарні платежі на користь держави від видобувних галузей, що потрапили в сферу охоплення звіркою в Звіті ІПВГ, становили у 2016 році 104 963,46 млн грн, або 11,8% надходжень Зведеного бюджету та Пенсійного фонду (*Таблиця 5-31*).

¹³⁸ Вказані цифри не враховують компанії, які не надали інформацію для Звіту ІПВГ.

¹³⁹ Розраховано Незалежним адміністратором на основі інформації Держстату, статистичний збірник «Зовнішня торгівля України товарами та послугами у 2016 році»,

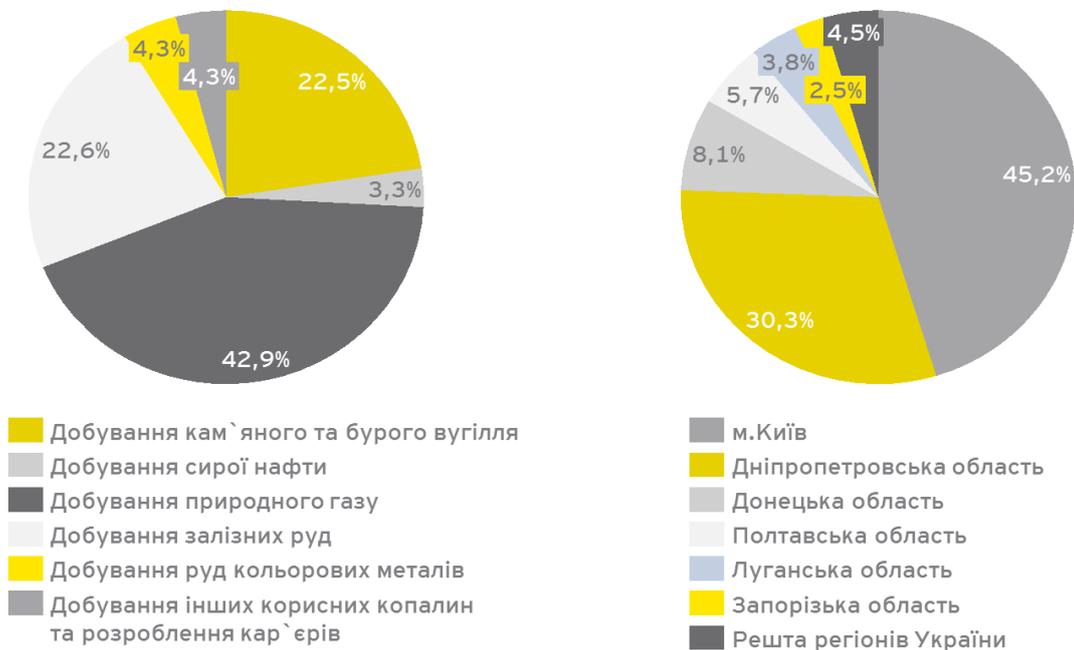
http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/zb/06/Zb_ztutp2016pdf.zip

Таблиця 5-31: Надходження в Зведений бюджет та Пенсійний фонд від видобувних галузей України у 2016 році

Видобувна галузь	Платежі від видобувних галузей, млн грн	Частка в сукупних надходженнях Зведеного бюджету та Пенсійного фонду, % ¹⁴⁰
Видобування кам'яного вугілля	8 188,11	0,9%
Видобування нафти та природного газу	81 280,03	9,1%
Видобування руд заліза	5 920,18	0,7%
Видобування руд титану	882,46	0,1%
Видобування руд марганцю	398,22	0,04%
Транспортування нафти та природного газу	8 294,47	0,9%
Всього	104 963,46	11,8%

5.9.1.4 Внесок в капітальні інвестиції

Капітальні інвестиції у видобувні галузі України в 2016 році становили 22,5 млрд грн¹⁴¹, або 6,3% сумарних капітальних інвестицій в Україні. Основна частка (42,9%) цієї суми була спрямована у газовидобувну галузь.


Малюнок 5-79: Капітальні інвестиції у видобувних галузях України в 2016 році

В Україні поширеною практикою серед видобувних компаній є реєстрація юридичних осіб у столиці, незалежно від того, в якому регіоні ведеться безпосередня виробнича діяльність. Через це м. Київ в 2016 році залишалось лідером серед усіх регіонів України за показником

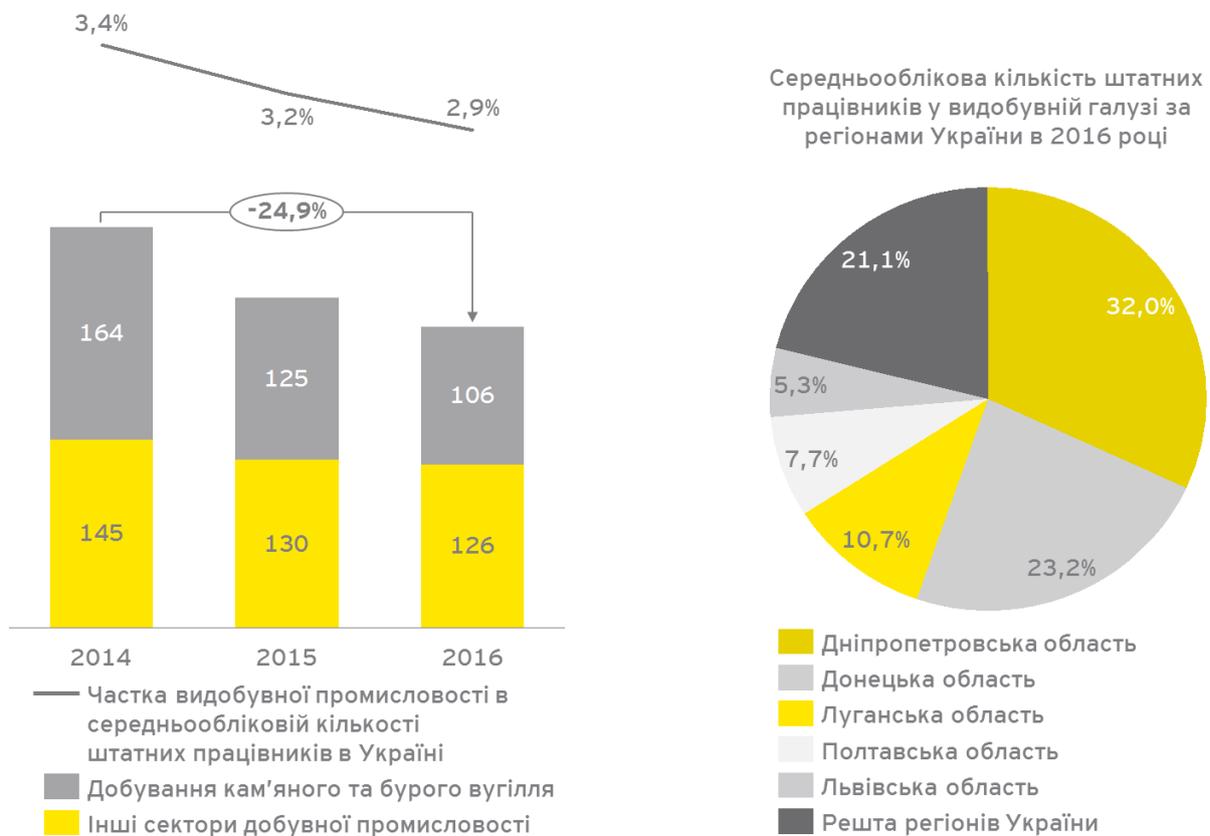
¹⁴⁰ Розраховано Незалежним адміністратором на основі інформації Міністерства фінансів України: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=359194>. Серед доходів Пенсійного фонду враховувались лише надходження єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: <http://www.pfu.gov.ua/informatsiya/byudzhet/arhiv-zvitnist-byudzhet/2016/vikonannya-byudzhet-u-pensijnogo-fondu-u-2/>

¹⁴¹ Дані Державної служби статистики України, статистичний бюлетень «Капітальні інвестиції в Україні за січень - грудень 2016 року»

інвестицій в основний капітал у видобувній галузі (45,2%). Серед інших регіонів можна виділити Дніпропетровську область, де знаходяться основні залізорудні підприємства України, Донецьку область (завдяки вугільним компаніям) та Полтавську область (завдяки нафтогазовим та залізорудним компаніям).

5.9.1.5 Внесок в зайнятість

Підприємства, які займаються видобуванням корисних копалин в Україні, є важливими роботодавцями. У зв'язку з економічними труднощами, які переживає Україна з кінця 2013 р., а також військовими діями у східній частині країни, в 2014-2016 рр. кількість зайнятих у видобувних галузях зменшувалась швидкими темпами - на 24,9% щорічно. Так, згідно з даними Державної служби статистики України, у 2016 р. середньооблікова кількість штатних працівників у видобувних галузях становила 232 тис. осіб¹⁴², що складало 11,8% усіх штатних працівників у промисловості та 3,0% усіх штатних працівників в Україні. У 2016 році середньооблікова кількість штатних працівників у видобувних галузях зменшилась на 23 тис. осіб, з яких 19 тис. осіб становили працівники, які були зайняті в галузі видобування вугілля.



Малюнок 5-80: Зайнятість у видобувних галузях України в 2014-2016 рр.

Приблизно 66% усіх зайнятих у видобувних галузях сконцентровані у трьох основних регіонах: Донецькій, Дніпропетровській та Луганській областях. Варто відзначити, що Полтавська область в 2016 році була єдиним регіоном України, в якому чисельність зайнятих у видобувних галузях зростає (з 15,5 тис. осіб в 2015 р. до 17,9 тис. осіб в 2016 р.).

¹⁴² Дані Державної служби статистики України, статистичний збірник «Праця України у 2016 році»

5.9.2 Внесок в неформальний сектор економіки

В публічному доступі відсутня достовірна інформація щодо оцінок неформального сектору економіки у видобувних галузях.

Єдиним офіційним джерелом інформації про неформальний сектор економіки у 2016 р. є Звіт Держстату «Економічна активність населення України 2016»¹⁴³. У вказаному звіті наведена інформація щодо кількості неформально зайнятого населення у промисловості (6,1% від сумарної кількості неформально зайнятого населення в Україні, або 241,6 тис. осіб.). При цьому, сумарна облікова кількість штатних працівників у промисловості в 2016 р. становила 1 990,7 тис. осіб¹⁴⁴. Таким чином, співвідношення чисельності неформально зайнятого населення в промисловості до загальної облікової кількості штатних працівників становило у 2016 р. - 12,1%.

Якщо на основі цієї інформації зробити припущення, що частка неформально зайнятих у видобувних галузях відповідає частці неформально зайнятих у всій промисловості, тоді зайнятість у неформальному секторі у видобувних галузях можна оцінити в 28,2 тис. осіб.

Отримане значення має дуже орієнтовний характер та не може бути підтверджено через відсутність інших надійних джерел інформації і достовірних оцінок.

¹⁴³ Держстат, http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/zb/07/zb_eanu2016pdf.zip

¹⁴⁴ Держстат, Статистичний збірник «Праця у 2016 році»,
http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/zb/08/zb_pracia_2016.zip

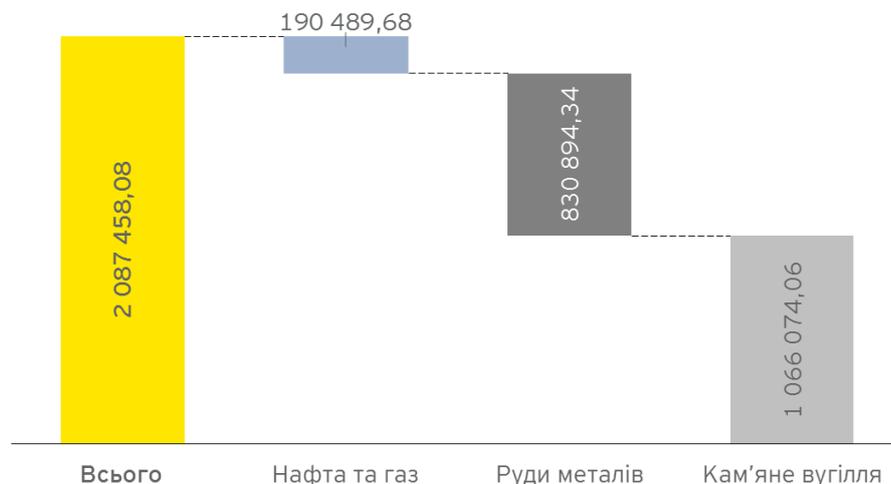
5.9.3 Платежі видобувних компаній на соціальні та благодійні цілі

У Звіті ІПВГ за 2016 рік за результатами анкетування видобувних компаній було зібрано інформацію про їх платежі на соціальні та благодійні цілі, а саме:

- ▶ Соціальні витрати в грошовій та натуральній формі, які вимагаються від компаній згідно з законодавством України, угодами про розподіл продукції, угодами про користування надрами, інвестиційними зобов'язаннями, концесійними договорами, договорами купівлі-продажу державного майна чи будь-якими іншими зобов'язаннями перед державою, центральним та місцевими органами влади, обов'язковість яких встановлена нормативно-правовими актами чи договорами, пов'язаними з видобувною діяльністю;
- ▶ Будь-які витрати на соціальні цілі, які здійснені компаніями добровільно;
- ▶ Вартість товарів, робіт, послуг, безоплатно наданих компаніями державним підприємствам, установам та організаціям, органам державної влади та місцевого самоврядування або іншим реципієнтам;
- ▶ Благодійні внески та пожертви (у розумінні Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації»), надані компаніями державним підприємствам, установам та організаціям, органам державної влади та місцевого самоврядування або іншим реципієнтам.

Крім цього, витрати на соціальні та благодійні цілі були проаналізовані за такими напрямками їх призначення як:

- ▶ охорона здоров'я;
- ▶ освіта та наука;
- ▶ охорона природного середовища;
- ▶ підтримка місцевих громад та інше.



Малюнок 5-81: Платежі видобувних компаній на соціальні та благодійні цілі за 2016 рік, тис. грн.¹⁴⁵

¹⁴⁵ Для цілей звірки платежів компанії, які працювали у галузях «Видобування сирової нафти» та «Видобування природного газу», «Транспортування нафти та природного газу» було об'єднано в категорію - нафтогазові компанії, або компанії галузі «Нафта та газ». Компанії, які працювали у галузях «Видобування руд заліза», «Видобування руд марганцю» та «Видобування руд титану» було об'єднано в компанії галузі «Руди металів»

Відповідно до інформації, наданої компаніями, їх сумарні витрати на соціальні та благодійні цілі у 2016 р. становили 2 087 458,08 тис. грн. З них основна частка припадала на компанії, що належать до галузі видобування кам'яного вугілля, - 1 066 074,06 тис. грн. або 51,07%. (Малюнок 5-81).

Згідно з даними компаній, найбільша частка витрат припала на категорію «Добровільні витрати на соціальні цілі» та на «Благодійні внески та пожертви». Детальніша структура витрат у розрізі видобувних галузей подана у **Таблиця 5-32**.

Таблиця 5-32: Платежі на соціальна та благодійні цілі за 2016 рік у розрізі категорій витрат і видобувних галузей, тис. грн.

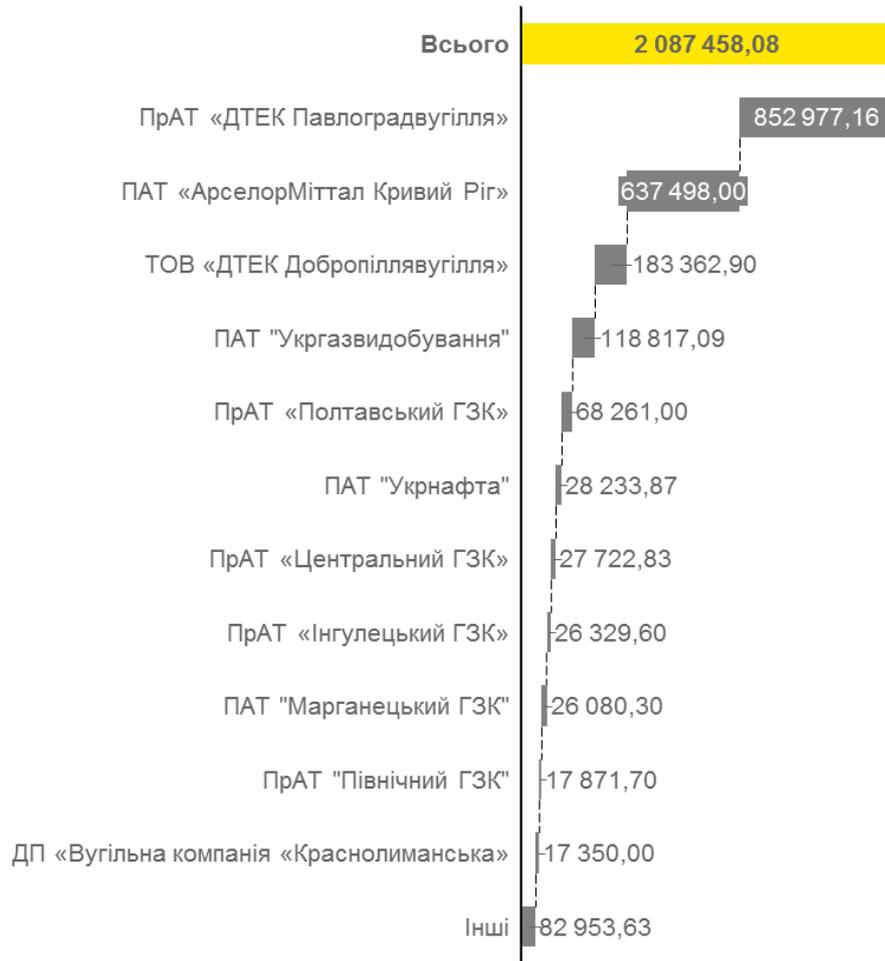
Види соціальних і благодійних платежів	Нафта та газ	Кам'яне вугілля	Руди металів	ВСЬОГО
Соціальні витрати за вимогами законодавства	2 960,56	17 350,00	52 889,47	73 200,03
Добровільні витрати на соціальні цілі	163 923,49	118 359,10	704 907,18	987 189,77
Вартість безоплатно наданих товарів, робіт, послуг	1 670,60	81 594,40	26 619,10	109 884,10
Благодійні внески та пожертви	21 935,03	848 770,56	46 478,59	917 184,18
ВСЬОГО	190 489,68	1 066 074,06	830 894,34	2 087 458,08

За результатами анкетування, найбільшу частку соціальних і благодійних витрат компаніями було віднесено до категорії «Інші», окрім компаній у галузі видобування нафти та природного газу, які найбільше витратили на категорію «Підтримку місцевих громад» (**Таблиця 5-33**).

Таблиця 5-33: Платежі на соціальні та благодійні цілі за 2016 рік у розрізі сфер призначення витрат, тис. грн.

Цільове спрямування витрат	Нафта та газ	Кам'яне вугілля	Руди металів	ВСЬОГО
Охорона здоров'я	280,89	35,00	4 460,84	4 776,73
Освіта та наука	2 480,63	80,00	7 787,00	10 347,63
Охорона природного середовища	40,00	0,00	16 873,00	16 913,00
Підтримка місцевих громад	148 407,58	118 924,10	64 360,68	331 692,36
Інше	39 280,58	947 034,96	737 412,82	1 723 728,36
ВСЬОГО	190 489,68	1 066 074,06	830 894,34	2 087 458,08

Лідерами серед компаній, які прозвітували про витрати на соціальні та благодійні цілі, у 2016 р. були ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля» і ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» (Малюнок 5-82).



Малюнок 5-82: Компанії з найбільшими витратами на соціальні та благодійні цілі за 2016 рік, тис. грн.

5.10 Квaziфіскальні операції

Стандарт ІПВГ вимогою 6.2 акцентує увагу на розкритті інформації щодо квазіфіскальних операцій підприємств державного сектору економіки у Звіті ІПВГ. Відповідно до Стандарту, квазіфіскальні операції враховують платежі за соціальні послуги, державну інфраструктуру, паливні субсидії та обслуговування національного боргу. Стандарт також зазначає, що БГЗО повинна розробити процес звітування з урахуванням дотримання рівня прозорості, співмірного з іншими потоками платежів та доходів, а також з розкриттям даних дочірніх підприємств та спільних підприємств.

Оскільки квазіфіскальні операції суттєво впливають на економіку та фіскальний баланс країни, для розкриття інформації про квазіфіскальні операції доцільно брати до уваги Керівництво МВФ з питань фіскальної прозорості¹⁴⁶.

МВФ наголошує на важливості ідентифікації квазіфіскальних операцій та їх кількісної оцінки. Квазіфіскальна діяльність може спричинити виникнення непередбачених зобов'язань з боку держави. Квазіфіскальні операції часто мають перерозподільовальні ефекти, тому їх вплив має бути темою для громадських обговорень.

Відповідно до Керівництва з питань фіскальної прозорості МВФ, виділяється 3 основні типи квазіфіскальних операцій:

- ▶ Операції, пов'язані з фінансовою системою:
 - Субсидоване надання позик;
 - Недоплачені резервні вимоги;
 - Кредитні ліміти;
 - Рятівні роботи;
- ▶ Операції, пов'язані з системами обміну та торгівлі:
 - Множинні валютні курси;
 - Імпортні депозити;
 - Депозити на купівлю іноземних активів;
 - Гарантії обмінного курсу;
 - Субсидування страхування від валютного ризику;
 - Нетарифні бар'єри;
- ▶ Операції, пов'язані з комерційним підприємницьким сектором:
 - Занижені комерційні ціни;
 - Надання некомерційних послуг;
 - Розцінки для цілей бюджетних доходів;
 - Виплата завищених комерційних цін постачальникам.

Згідно з Кодексом фіскальної прозорості МВФ¹⁴⁷, квазіфіскальні операції - це урядові операції, що проводяться установами, які не належать до органів державної влади (центральною банком та іншими державними корпораціями). До таких операцій належать пільгові кредити центрального банку, пільгове кредитування державними корпораціями та надання послуг за цінами, нижчими від ринкових.

На основі наявної інформації та рекомендацій Незалежного адміністратора, БГЗО (Протокол засідання БГЗО від 18 січня 2018 р.) було прийняте рішення про розкриття в Звіті ІПВГ за 2016 р. інформації про квазіфіскальні операції у газовій та вугільній галузях України, оскільки квазіфіскальні операції саме цих видобувних галузей були визначені як суттєві.

¹⁴⁶ Керівництво з фіскальної прозорості МВФ, <https://www.imf.org/external/np/pp/2007/eng/051507m.pdf>

¹⁴⁷ Кодексу фіскальної прозорості МВФ, <http://blog-pfm.imf.org/files/ft-code.pdf>

5.10.1 Квaziфіскальні операції в газовидобувній галузі

Засади регулювання та функціонування ринку природного газу закладені в Законі України «Про ринок природного газу» № 329-VIII від 09.04.2015 р. Даний закон передбачає поряд з державним регулюванням монопольних ринків запровадження принципу вільного ціноутворення, окрім випадків коли КМУ покладає спеціальні обов'язки на суб'єктів ринку природного газу.

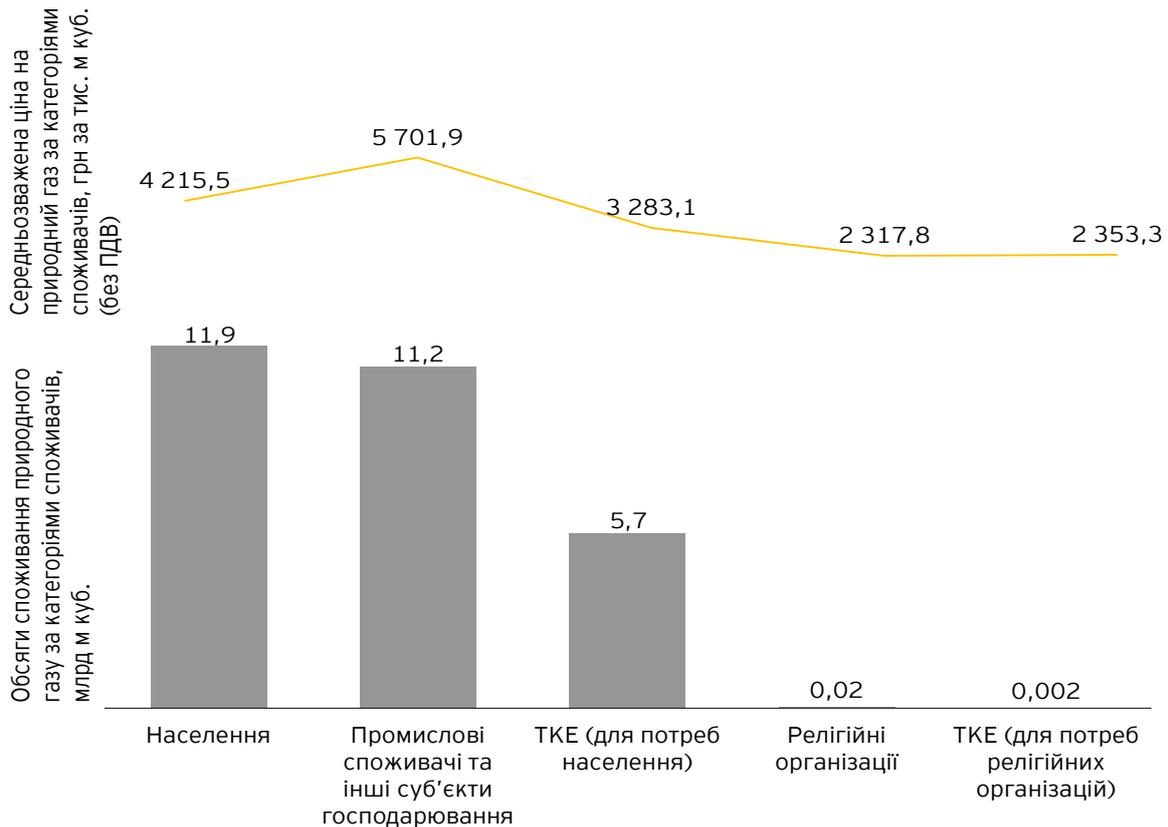
Відповідно до Постанови КМУ «Про затвердження Положення про покладання спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу» №758 від 1 жовтня 2015 р. (Постанова про ПСО) та Закону України «Про ринок природного газу» № 329-VIII від 09.04.2015 р., НАК «Нафтогаз України» зобов'язаний купувати природний газ, видобутий ПАТ «Укргазвидобування», для формування ресурсу природного газу для побутових споживачів, релігійних організацій (крім обсягів, що використовуються для провадження їх виробничо-комерційної діяльності) та виробників теплової енергії за цінами, на умовах та у порядку, що визначаються Постановою про ПСО.

Оскільки НАК «Нафтогаз України» є головним постачальником природного газу для категорії споживачів, які підпадають під Постанову про ПСО, оцінка квазіфіскальних операцій здійснювалась Незалежним адміністратором на основі даних про діяльність НАК «Нафтогаз України».

Рішенням БГЗО (Протокол засідання БГЗО від 18 січня 2018 року) для оцінки квазіфіскальних операцій було прийнято підхід, який полягає у розрахунку різниці між фіксованою ціною на природний газ для пільгових категорій споживачів та ринковою ціною для промисловості з урахуванням об'ємів споживання. Для розрахунків повинна використовуватись лише публічно доступна інформація.

Оскільки інформація щодо помісячних обсягів споживання природного газу за категоріями споживачів за 2016 р. відсутня у відкритому доступі, для оцінки квазіфіскальних операцій використовувались валові показники споживання за категоріями та середньозважені ціни для відповідних категорій. Так, згідно з інформацією НКРЕКП¹⁴⁸, середньозважена ціна продажу природного газу НАК «Нафтогаз України» постачальникам для побутових споживачів становила 4 215,5 грн за тис. куб. м (без ПДВ), для потреб релігійних організацій - 2 317,8 грн за тис. куб. м (без ПДВ). Середньозважена ціна природного газу НАК «Нафтогаз України» виробникам теплової енергії з метою надання послуг з опалення та постачання гарячої води населенню у 2016 р. була на рівні 3 283,1 грн за тис. куб. м (без ПДВ), для виробництва теплової енергії для релігійних організацій - 2 353,3 грн за тис. куб. м (без ПДВ). У рамках сегменту оптового ринку із вільним ціноутворенням середньозважена оптова ціна природного газу у 2016 році становила 5 701,9 грн за тис. куб. м (без ПДВ).

¹⁴⁸Звіт про результати діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у 2016 році, http://nerc.gov.ua/data/filearch/Catalog3/Richnyi_zvit_NKREKP_2016.pdf



Малюнок 5-83: Обсяги споживання природного газу за категоріями споживачів та середньозважена ціна для відповідних категорій у 2016 р.¹⁴⁹

За оцінкою Незалежного адміністратора, вартість природного газу, спожитого у 2016 р. категоріями споживачів, які підпадають під Постанову про ПСО, становила за 68 969,1 млн грн. Для розрахунку були використані середньозважені ціни (без ПДВ) для категорій споживачів, а також відповідні сумарні обсяги споживання природного газу цими категоріями споживачів (Малюнок 5-83).

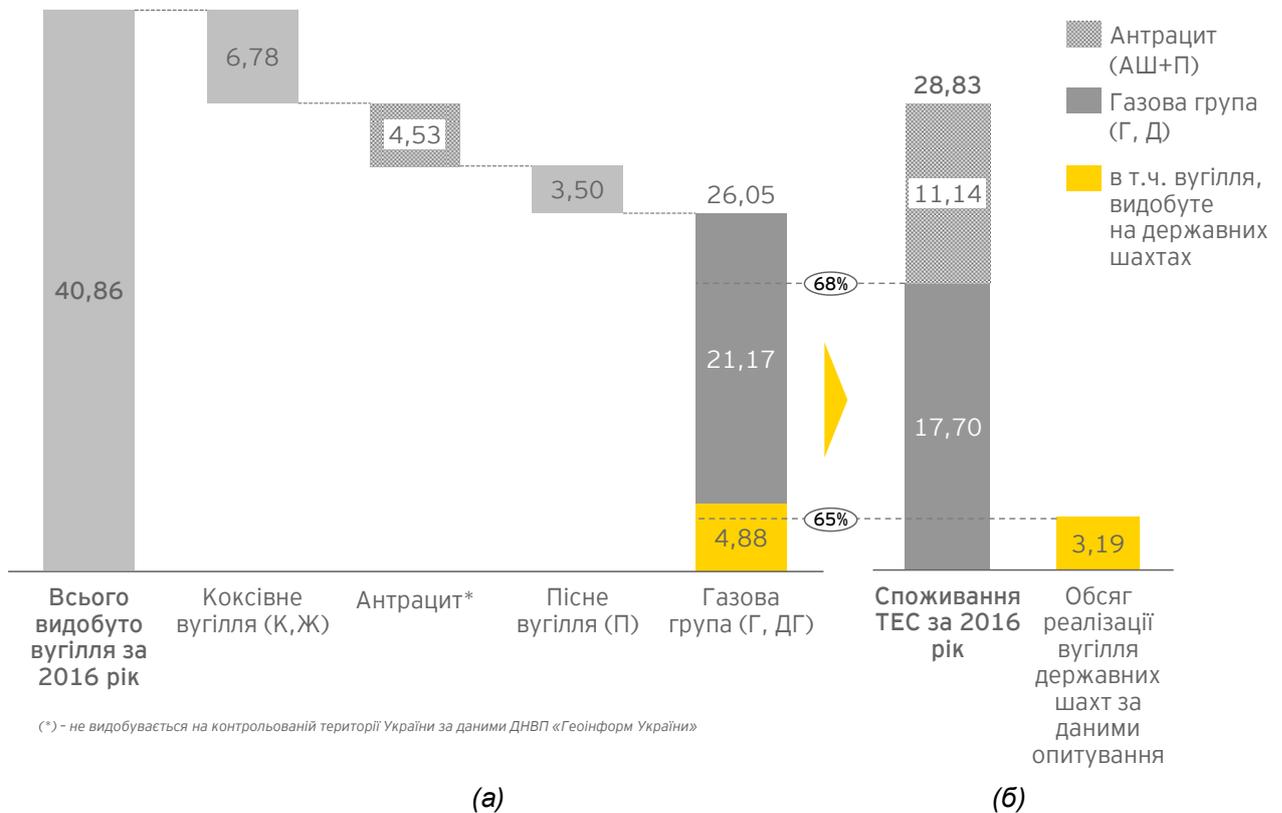
Якщо припустити, що середньозважена ціна на природний газ для пільгових категорій споживачів у 2016 р. дорівнювала б середньозваженій ціні для промислових споживачів та інших суб'єктів господарювання (тобто 5 701,9 грн за тис. куб. м), то загальна вартість природного газу, спожитого пільговими категоріями, становила б 100 575,8 млн грн. Відповідно до прийнятого підходу оцінки квазіфіскальних операцій, можна припустити, що квазіфіскальні операції НАК «Нафтогаз України» у 2016 р. були на рівні 31 606,7 млн грн.

¹⁴⁹ За офіційними даними НАК «Нафтогаз України» та НКРЕКП

5.10.2 Квazăфіскальні операції в галузі видобування вугілля

Призначення вугілля, що видобувається в Україні

Більшість кам'яного вугілля, що видобувається в Україні, - енергетичне (газова група) і використовується генеруючими компаніями (ГК ТЕС) для виробництва електричної енергії. Загальні обсяги видобування та використання вугілля газової групи ГК ТЕС для виконання основної діяльності представлені нижче.



Малюнок 5-84: Обсяги видобування вугілля газової групи у загальній структурі видобутого в 2016 році вугілля (а) у порівнянні з обсягами споживання вугілля ТЕС¹⁵⁰, а також обсягом реалізації вугілля газової групи державних шахт за даними опитування (б), млн т

Основну частину вугілля газової групи видобувають приватні компанії. За даними Міненерговугілля, частка видобування вказаного вугілля, що відноситься до державних шахт, складає 18,7% (4,88 млн т) від загального обсягу видобування вугілля газової групи.

Ціноутворення на вугілля для ТЕС

В Україні фактично відсутній ринок вугілля, за яким можна достовірно прослідкувати індекси зміни цін. Проте, величина прогнозованої оптової ринкової ціни на електроенергію, яка в тому числі складає паливну складову ГК ТЕС, визначається Регулятором (НКРЕКП) на базі

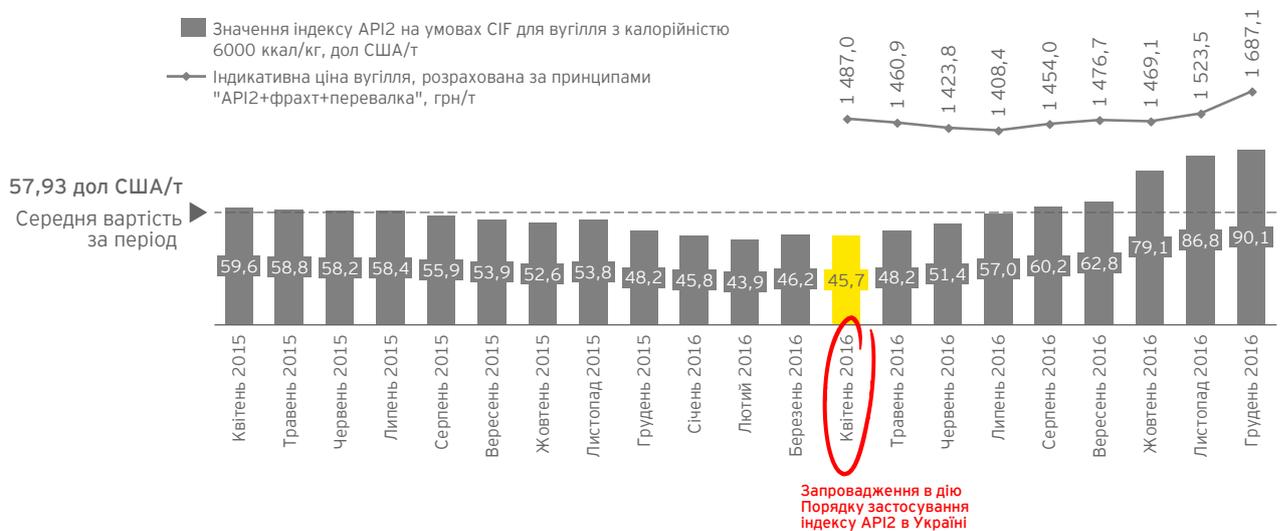
¹⁵⁰ «Видобуток рядового вугілля у грудні 2016 року», «Інформація щодо споживання вугілля ТЕС у 2015-2017 рр» - Інформаційні довідки Міненерговугілля,

Постанови НКРЕКП «Про затвердження Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії» № 289 від 03.03.2016¹⁵¹ (Порядок №289).

Вказаний Порядок передбачає врахування в ціні виробників електроенергії, що працюють за ціновими заявками (ГК ТЕС), індикативну ціну вугілля, що визначається на підставі середньої ринкової ціни на європейському ринку (на основі середніх індексів API2 на умовах CIF в основних портах Західної Європи Амстердам - Роттердам - Антверпен) за 12 місяців, що передують місяцю встановлення прогнозованої оптової ринкової ціни з урахуванням середньозваженого курсу гривні на дату проведення розрахунку. Крім того, до вказаної ціни додається середня вартість фрахту на перевезення вугілля зі вказаних портів до українських портів, а також ставка перезавантаження вугілля в порту.

Порядок було оприлюднено в газеті «Урядовий кур'єр» №60 від 30.03.2016. Відповідно, розрахунок прогнозованої оптової ціни електроенергії повинен був проводитись на підставі цінового індексу API2 протягом 9 місяців 2016 року - з квітня по грудень 2016 року.

Значення індексу API2 на умовах CIF для вугілля з калорійністю 6000 ккал/кг, дол. США/т за період квітень 2015-грудень 2016 років, а також оцінка відповідної індикативної ціни вугілля для формування прогнозованої оптової ціни електроенергії в ОРЕ представлено нижче.



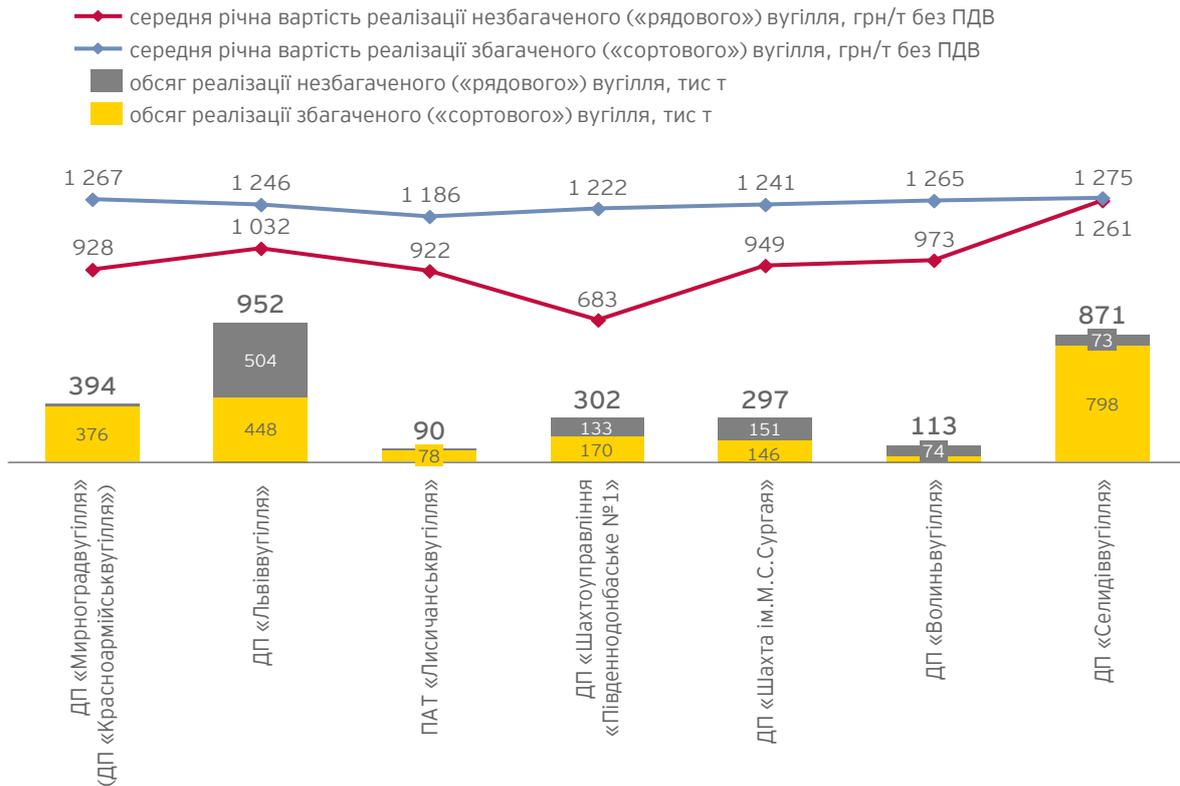
Малюнок 5-85: Фактичні значення індексу API2 на умовах CIF для вугілля з калорійністю 6000 ккал/кг, дол. США/т, а також оціночна індикативна ціна вугілля, розрахована за принципами «API2+фрахт+ доставка»¹⁵²

Дані державних шахт щодо отриманих доходів від реалізації вугільної продукції

Незалежним адміністратором було проаналізовано доходи та обсяги видобування 7-ми вугледобувних підприємств (65% загального обсягу видобування енергетичного вугілля газової групи в Україні), що знаходяться у державній власності, на підставі отриманих даних. Розрахована середня вартість вугілля вказаних підприємств нижча за індикативну ціну, розраховану на підставі методології Порядку №289 НКРЕКП (**Малюнок 5-86**).

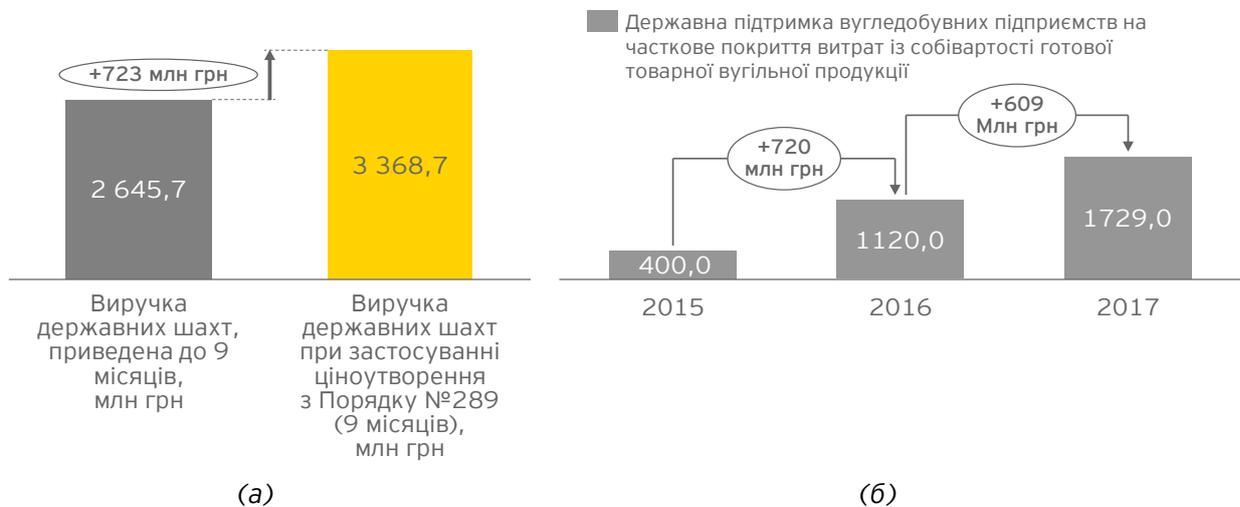
¹⁵¹ Постанова НКРЕКП № 289 від 03.03.2016, режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=19380>

¹⁵² З урахуванням середніх даних фрахту на перевезення вугілля з портів Амстердам-Роттердам-Антверпен до українських портів та Розрахунку середньої ставки перевантаження вугілля в порту («Формування оптово-ринкової ціни електричної енергії, деталізація ключових параметрів на 2017 рік», Презентація НКРЕКП, 2016) та скоригована на фактичну середню калорійність енергетичного вугілля, що видобувається в Україні - 5156 ккал/кг (Дані Міненерговугілля)



Малюнок 5-86: Обсяг та середня річна вартість реалізації вугілля державними шахтами у 2016 році¹⁵³

Незалежним адміністратором було проаналізовано величину потенційного доходу, який був би отриманий 7-ма шахтами, що знаходяться у державній власності, при застосуванні принципів ціноутворення, які закладені в Порядку №289 НКРЕКП. Результати представлені нижче (Малюнок 5-87).



Малюнок 5-87: Виручка державних шахт, що аналізуються, при застосуванні порядку НКРЕКП №289 (а) та витрати Зведеного бюджету на підтримку вугледобувних підприємств (б)

¹⁵³ За даними анкетування семи шахт (65% загального обсягу видобування енергетичного вугілля газової групи підприємствами державного сектору економіки) Незалежним Адміністратором

Таким чином, при умові застосування принципів ціноутворення, які закладені в Порядку №289 НКРЕКП, виручка державних шахт становила б у 2016 р. 3 368,7 млн грн.

Якщо припустити, що вказаний недоотриманий дохід від реалізації вугільної продукції (723 млн грн) пов'язаний зі недопущенням зростання прогнозованої оптової ринкової ціни електроенергії (що в кінцевому випадку напряму впливає на роздрібну вартість електроенергії для споживачів України), то він може бути трактований як квазіфіскальні витрати державних вугільних підприємств.

Проте, необхідно зазначити, що вказана сума (723 млн грн) в цілому співмірна з величиною витрат Зведеного бюджету на державну підтримку вугледобувних підприємств, пов'язаної з частковим покриттям витрат собівартості готової вугільної продукції (приріст у 2016 р. становив 720 млн грн.).

5.11 Оцінка регіонального походження платежів на користь держави від видобувних галузей України

Більшість податкових та неподаткових платежів, які здійснюють видобувні компанії в Україні, не мають чітко визначеного цільового спрямування та потрапляють в загальний фонд Зведеного бюджету та/або місцеві бюджети. Винятком є єдиний соціальний внесок, який спрямовується в Пенсійний фонд і використовується для фінансування витрат, пов'язаних з пенсійним та соціальним забезпеченням. Детальна інформація щодо спрямування податків та зборів до державного або місцевих бюджетів наведена у **розділі 6.5**.

Надходження Державного бюджету від плати за користування надрами для видобування природного газу і газового конденсату, рентної плати за транзитне транспортування трубопроводами природного газу територією України та збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності у 2016 р. повинні використовуватись для перерахування субвенцій із державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг і субсидій населенню (зокрема, на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати тощо)¹⁵⁴. Детальна інформація щодо відповідних субвенцій в 2016 р. представлена в **Додатку 11**.

Таким чином, через відсутність об'єктивних офіційних даних, Незалежним адміністратором була проведена власна оцінка регіонального походження платежів державі від видобувних компаній.

Результати оцінки відображають орієнтовні розміри надходжень Зведеного бюджету та Пенсійного фонду, які були згенеровані конкретним регіоном України у 2016 р.. Оцінка носить приблизний характер.

Алгоритм оцінки та основні припущення полягали у наступному:

1. Сфера охоплення оцінки - надходження від підзвітних компаній (60 видобувних компаній) за усіма видами платежів у 2016 р.. Джерело інформації - дані ДФС щодо надходжень у Зведений бюджет та Пенсійний фонд у 2016 р., отриманих для звірки в рамках Звіту ІПВГ.
2. Надходження від галузі транспортування нафти та природного газу (ПАТ «Укртрансгаз» та ПАТ «Укртранснафта»), а також НАК «Нафтогаз України» не були розподілені між регіонами України, оскільки неможливо точно співставити сплату податків та неподаткових платежів цими компаніями з конкретними регіонами України.
3. Розподіл надходжень від видобування руд заліза, титану та марганцю між регіонами країни відбувався шляхом простого зіставлення фактичної адреси ведення діяльності та суми сплачених компаніями платежів. Наприклад, ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» веде видобувну діяльність виключно в Дніпропетровській області, тому усі платежі компанії можна віднести на Дніпропетровську область.
4. Сумарні надходження від компаній галузі видобування вугілля розподілялись між регіонами України пропорційно обсягам видобування в натуральних одиницях.

¹⁵⁴ Постанова КМУ №20 від 20.01.2005 «Про затвердження Порядку перерахування деяких субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг, субсидій та компенсацій»

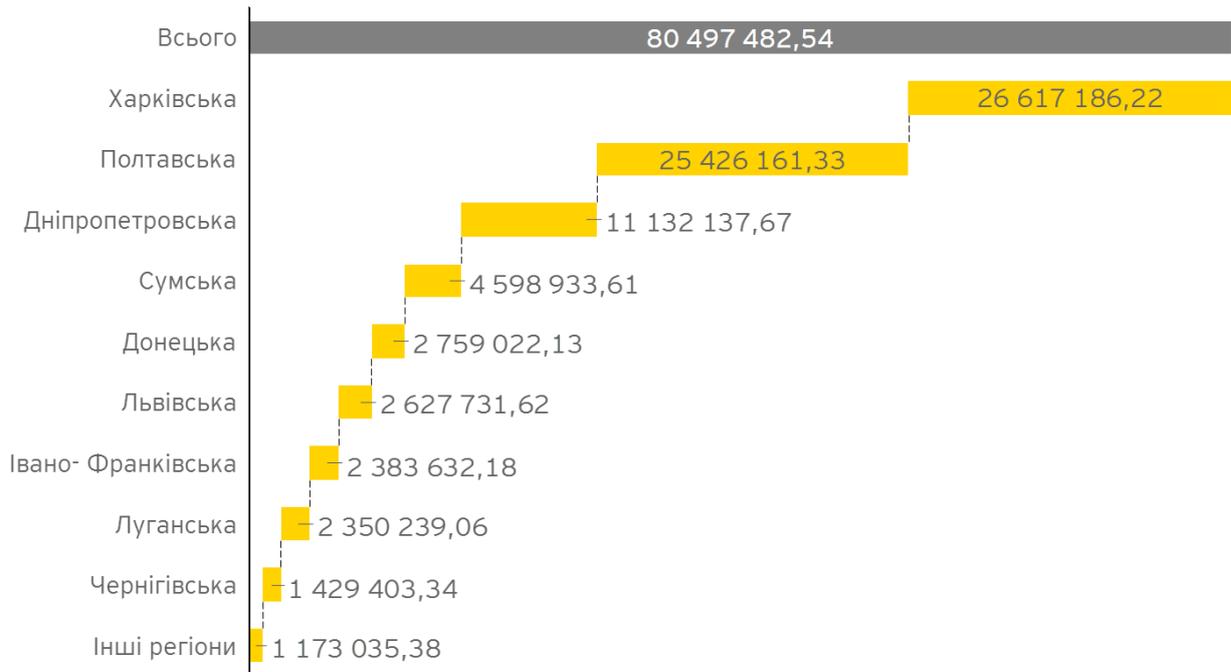
Таким чином, було зроблено припущення, що оскільки в Дніпропетровській області в 2016 р. було видобуто 42,7% усього вугілля України, то частка і 42,7% надходжень від галузі видобування вугілля можна віднести до Дніпропетровської області. Джерело інформації про регіональний розподіл обсягів видобування - Держстат та Міненерговугілля.

5. Визначення сумарних надходжень окремо від галузі видобування природного газу та видобування нафти. У випадку компаній, які одночасно займаються видобуванням нафти та природного газу, їхні платежі розподілялись між галузями природного газу та нафти пропорційно до обсягів сплаченої ними плати за користування надрами (ренти) за відповідними кодами бюджетної класифікації. Оскільки базою оподаткування плати за користування надрами щодо видобутку вуглеводнів є вартість товарної продукції (нафти, конденсату та природного газу), було зроблено припущення, що платежі нафтогазових компаній доцільно розподілити на ті, що пов'язані з видобуванням природного газу, та ті, що пов'язані з видобуванням нафти, пропорційно сплаченій ними ренті.
6. Розподіл сумарних надходжень окремо від видобування нафти та окремо від видобування природного газу пропорційно до регіональної структури видобування відповідних корисних копалин.

Використовуючи цей алгоритм, було оцінено регіональне походження приблизно 77% платежів від видобувних галузей у 2016 р.. Зрозуміло, що такий розподіл містить похибки, проте точнішого підходу при наявній інформації не виявлено. Незалежний адміністратор не отримав відповідей від багатьох видобувних компаній і на основі тільки відкритих джерел інформації не завжди можна точно визначити, на території якого регіону веде діяльність окрема компанія. Більше того, у випадку, коли компанія веде діяльність в декількох регіонах, або займається видобуванням одночасно і нафти, і природного газу, зробити коректний розподіл платежів взагалі неможливо без отримання детальних пояснень від кожної такої компанії, зокрема для визначення того, яку долю у базі оподаткування по більшості видів податків становить діяльність щодо видобування конкретного виду корисних копалин.

Нерозподіленими на регіони країни залишились платежі НАК «Нафтогаз України» (15,4% від сумарних надходжень, або 16 171 507,50 тис. грн), а також усі платежі галузі транспортування нафти та природного газу (7,9%, або 8 294 474,50 тис. грн).

Результати оцінки свідчать про те, що три регіони України (Харківська, Полтавська та Дніпропетровська області), де зосереджені основні родовища природного газу, нафти та руди заліза, забезпечували у 2016 р. 78,5% надходжень держави від видобувних галузей. Ще 20,1% надходжень припадало на 6 регіонів (Сумська, Донецька, Львівська, Івано-Франківська, Луганська та Чернігівська області). Решта регіонів України в 2016 р. забезпечило 1,5% надходжень держави від видобувних галузей.



Малюнок 5-88: Оцінка Незалежним адміністратором регіонального походження платежів на користь держави від видобувних галузей України у 2016 р.

Таблиця 5-34: Оцінка Незалежним адміністратором регіонального походження платежів на користь держави від видобувних галузей України у 2016 р.

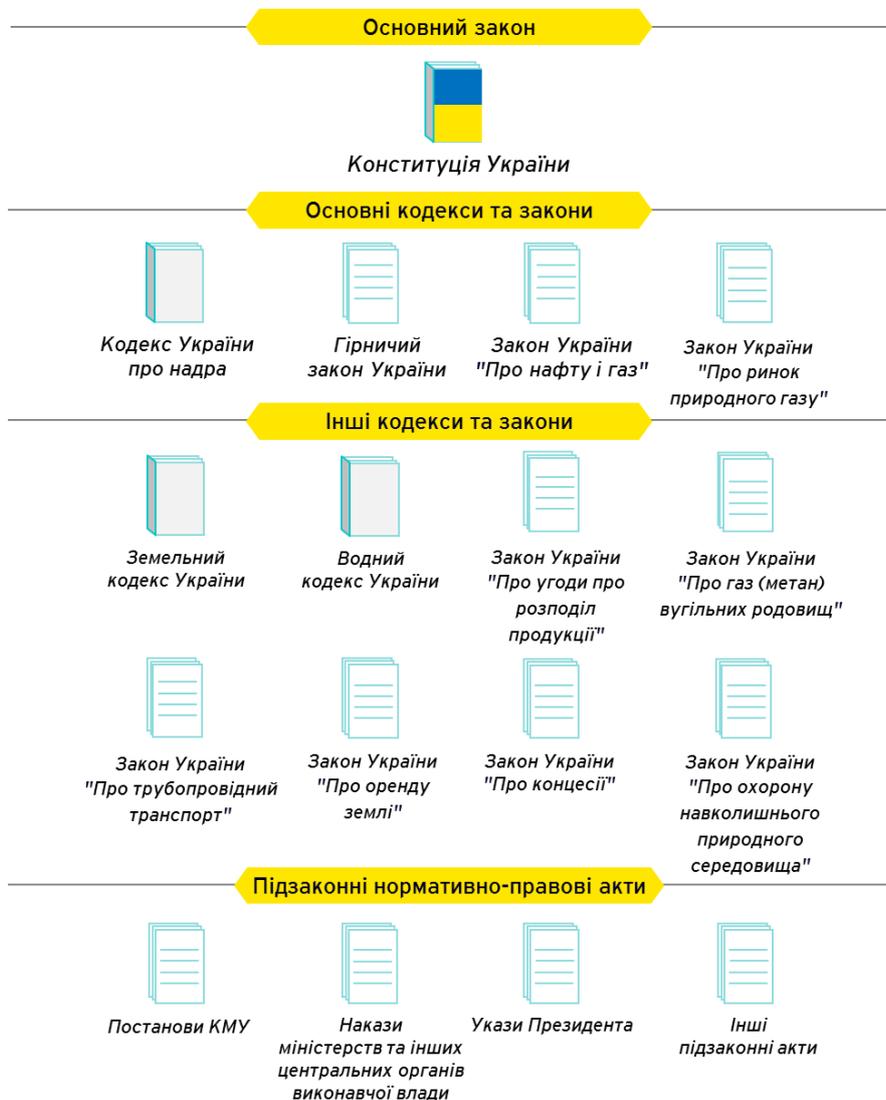
Назва регіону	Всього, тис. грн.	в тому числі:					
		Нафта	Природний газ	Руди заліза	Руди титану	Руди марганцю	Вугілля
Волинська область	98 033,45		76 378,33				21 655,12
Дніпропетровська область	11 132 137,67	97 223,78	1 489 377,39	5 273 225,91	378 084,93	397 303,40	3 496 922,26
Донецька область	2 759 022,13		10 911,19				2 748 110,94
Житомирська область	471 737,05				471 737,05		
Закарпатська область	19 094,58		19 094,58				
Запорізька область	409 668,60			408 754,13		914,48	
Івано-Франківська область	2 383 632,18	1 287 057,62	1 096 574,56				
Київська область	46,60				46,60		
Кіровоградська область	132 059,51			99 631,27	32 428,24		
Луганська область	2 350 239,06	18 518,81	711 955,12				1 619 765,12
Львівська область	2 627 731,62	615 750,59	1 710 328,98				301 652,05
Миколаївська область	240,46			240,46			
Полтавська область	25 426 161,33	2 638 931,10	22 648 901,91	138 328,31			
Сумська область	4 598 933,61	3 425 980,72	1 172 952,89				
Харківська область	26 617 186,22	1 074 091,25	25 543 094,97				
Черкаська область	162,15				162,15		
Чернівецька область	41 992,98	9 259,41	32 733,57				
Чернігівська область	1 429 403,34	1 314 835,85	114 567,49				
Всього	80 497 482,54	10 481 649,13	54 626 870,98	5 920 180,08	882 458,98	398 217,88	8 188 105,50

6 Нормативне та фінансове регулювання видобувних галузей у 2016 році

6.1 Огляд законодавства, що регулює питання видобування корисних копалин

Відповідно до статті 13 Конституції України надра та природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією.

Нормативне регулювання видобувної галузі: основні регуляторні акти



Малюнок 6-1: Нормативне регулювання видобувної галузі

Система українського законодавства, що регулює видобування корисних копалин, є досить складною. Окремі питання можуть регулюватися кількома нормативними актами, які іноді містять розходження. Окрім законів, відносини в галузі регулюються значною кількістю підзаконних нормативно-правових актів. Тексти законів і підзаконних актів можна знайти на сайті Верховної Ради України за посиланням <http://rada.gov.ua> (у цьому Звіті використано посилання на нормативно-правові акти, доступні станом на 14 лютого 2018 р.)

У цьому розділі наведено інформацію про нормативне та податкове регулювання видобувних галузей, актуальну на кінець 2016 року. У разі, якщо окремі правила чи норми були чинними лише в певному періоді, про це зазначається окремо.

6.1.1 Кодекс України про надра

Кодекс України про надра № 132/94-ВР від 27.07.1994 р. є основним нормативним актом, що регулює питання раціонального використання та охорони надр. Кодексом визначається правовий статус надр, види корисних копалин, компетенція органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері регулювання гірничих відносин (тобто відносин, пов'язаних з раціональним використанням та охороною надр), встановлюються правила надання надр у користування та власне умови користування ними.

Зокрема, згідно з Кодексом про надра копалини за своїм значенням поділяються на корисні копалини загальнодержавного і місцевого значення.¹⁵⁵ Переліки копалин загальнодержавного і місцевого значення затверджені Кабінетом Міністрів України.¹⁵⁶ Згідно з переліками, до корисних копалин загальнодержавного значення належить, зокрема, природний газ, нафта, кварцовий пісок, глина¹⁵⁷.

Для користування надрами необхідно отримати спеціальний дозвіл на користування надрами. При цьому Кодекс про надра прямо забороняє власнику спеціального дозволу у будь-якій формі відчужувати права, надані таким спеціальним дозволом, у тому числі шляхом передачі до статутного капіталу юридичних осіб чи як вклад у спільну діяльність¹⁵⁸. Більше інформації про порядок видачі спеціальних дозволів наведено у **6.6.2 Процедура надання спеціальних дозволів на користування надрами**.

Для промислової розробки родовищ корисних копалин надрокористувачеві також необхідно одержати гірничий відвід¹⁵⁹. Гірничі відводи для розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення, починаючи з березня 2016 року, надаються Держпраці¹⁶⁰. Документом, що засвідчує право на користування надрами, є акт про надання гірничого відводу. Геологічне вивчення надр не потребує отримання гірничого відводу. Для

¹⁵⁵ Стаття 6 Кодексу України про надра, режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80>.

¹⁵⁶ Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліків корисних копалин загальнодержавного та місцевого значення» №827 від 12.12.1994, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/827-94-%D0%BF>.

¹⁵⁷ Перелік копалин загальнодержавного і місцевого значення відносить глину до загальнодержавних корисних копалин, якщо така глина є вогнетривкою цементною сировиною або сировиною, формувальною та для грудкування залізрудних концентратів. Окремі різновиди глини (наприклад, сировина цегельно-черепична) Переліком віднесено до корисних копалин місцевого значення.

¹⁵⁸ Ч. 6 ст. 16 Кодексу України про надра, режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80>.

¹⁵⁹ Звертаємо увагу на те, що законопроект № 3096-д «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення деяких аспектів нафтогазової галузі», підписаний Президентом України у березні 2018 р., передбачає скасування гірничого відводу.

¹⁶⁰ Пункт 20 Постанови КМУ «Про затвердження Положення про порядок надання гірничих відводів» № 59 від 27.01.1995 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/59-95-%D0%BF> згідно зі змінами, внесеними Постановою КМУ № 76 від 11.02.2016 р. «Про внесення змін до деяких актів КМУ», режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/76-2016-%D0%BF>. До набрання чинності відповідних змін, а саме до 04.03.2016 р., функцію надання гірничих відводів здійснював Держгірпромнагляд.

визначення промислової цінності родовищ і оцінки запасів корисних копалин по кожному родовищу встановлюються кондиції на мінеральну сировину, що становлять сукупність вимог до якості й кількості корисних копалин, гірничо-геологічних та інших умов розробки родовища¹⁶¹. Кондиції на мінеральну сировину підлягають експертизі Держгеонадра. Порядок розробки кондицій на мінеральну сировину має встановлюватись Міністерством екології і природних ресурсів України¹⁶². Запаси корисних копалин розвіданих родовищ, а також запаси корисних копалин, додатково розвіданих у процесі розробки родовищ, підлягають експертизі та оцінюються Держгеонадра в порядку, встановленому КМУ¹⁶³.

Кодексом про надра також визначаються права та обов'язки користувачів надр. До основних прав належать виконання на наданій ділянці надр геологічного вивчення, комплексної розробки родовищ корисних копалин та інших робіт, а також розпорядження видобутими корисними копалинами. Основними обов'язками користувачів надр є цільове використання надр, забезпечення повноти геологічного вивчення, раціонального, комплексного використання та охорони надр, забезпечення безпеки людей, майна та навколишнього природного середовища.

Роботи і дослідження, пов'язані з геологічним вивченням надр, підлягають обов'язковій державній реєстрації та обліку в Державному інформаційному геологічному фонді. Державну реєстрацію¹⁶⁴ та облік робіт і досліджень¹⁶⁵, пов'язаних з геологічним вивченням надр, здійснює Держгеонадра.

Геологічна інформація, одержана за рахунок коштів Державного бюджету, є державною власністю. Порядок та умови надання геологічної інформації у користування різним категоріям користувачів надр та її продажу визначається **Положенням про порядок розпорядження геологічною інформацією**¹⁶⁶.

Розмір плати за право користування геологічною інформацією визначається Державним геофізичним підприємством «Геоекспертиза» згідно з **Методикою визначення вартості геологічної інформації**, отриманої за рахунок коштів державного бюджету¹⁶⁷. Геологічна інформація, одержана за власні кошти користувача надрами, є його власністю, а її реалізація здійснюється за погодженням з Держгеонадра.

Державний контроль за дотриманням правил і нормативів користування надрами здійснюють Держгеонадра та органи місцевого самоврядування. Державний нагляд за веденням робіт з геологічного вивчення надр та їх використання, починаючи з березня 2016 року, здійснює Держпраці та її територіальні органи згідно з **Положенням про порядок**

¹⁶¹ Ст. 45 Кодексу про надра, режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80>.

¹⁶² На сьогодні Положення про порядок розробки та обґрунтування кондицій на мінеральну сировину для підрахунку запасів твердих корисних копалин у надрах, затверджене Наказом ДКЗ № 300 від 7.12.2005 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0065-06>.

¹⁶³ Ч. 4 ст. 45 Кодексу України про надра. Фактично, експертизу та оцінку запасів корисних копалин проводить ДКЗ при Держгеонадра відповідно до пункту 4 постанови КМУ «Про затвердження Положення про порядок проведення державної експертизи та оцінки запасів корисних копалин» № 865 від 22.12.1994 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1689-2000-%D0%BF>.

¹⁶⁴ Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Порядку державної реєстрації робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр» № 263 від 14.06.2013 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1157-13>.

¹⁶⁵ Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Порядку обліку робіт і досліджень, пов'язаних із геологічним вивченням надр» № 262 від 14.06.2013 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1156-13>.

¹⁶⁶ Положення про порядок розпорядження геологічною інформацією, затверджене Постановою КМУ № 423 від 13.06.1995 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/423-95-%D0%BF>.

¹⁶⁷ Постанова КМУ «Про затвердження Методики визначення вартості геологічної інформації, отриманої за рахунок коштів державного бюджету» № 1075 від 10.12.2008 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1075-2008-%D0%BF>.

здійснення державного гірничого нагляду¹⁶⁸.

Крім цього, Кодекс про надра містить положення, що регулюють низку інших питань, зокрема, питання геологічного вивчення надр, державного обліку родовищ корисних копалин, проектування та будівництва гірничодобувних об'єктів, охорони надр тощо.

6.1.2 Гірничий закон України

Основним законом, що регулює відносини у сфері видобування корисних копалин та проведення гірничих робіт, є Гірничий закон України № 1127-XIV від 06.10.1999 р. (далі – «Гірничий закон»).

Серед іншого, Гірничий закон регулює питання розміщення і створення гірничих підприємств, основні вимоги щодо проведення гірничих робіт, заходи технічної безпеки, запобігання аварійним ситуаціям, заходи екологічної безпеки та впливу на навколишнє середовище, а також низку особливостей умов праці у гірничодобувній промисловості. Гірничий закон встановлює передумови надання державної підтримки суб'єктам гірничих відносин (включно з працівниками гірничих підприємств) у вигляді субсидій, пільг, компенсацій, допомоги тощо.

6.1.3 Закон України «Про нафту і газ»

Основним законом, який регулює відносини щодо користування нафтогазоносними надрами, видобування, транспортування, зберігання та використання нафти, газу та продуктів їх переробки, є Закон України «Про нафту і газ» № 2665-III від 12.07.2001 р.

Порядок користування нафтогазоносними надрами на відповідній ділянці нафтогазоносних надр визначається угодою про умови користування нафтогазоносними надрами, яка є додатком до спеціального дозволу на користування нафтогазоносними надрами. За загальним правилом, нафта та газ, видобуті користувачем нафтогазоносних надр, належать користувачу нафтогазоносних надр.

Як і Кодекс про надра, Закон про нафту і газ прямо забороняє власнику спеціального дозволу в будь-якій формі відчужувати права, надані спеціальним дозволом, у тому числі шляхом передачі до статутного капіталу юридичних осіб чи як вклад у спільну діяльність.¹⁶⁹ При цьому Закон про нафту і газ встановлює, що якщо діяльність, пов'язана з користуванням нафтогазоносними надрами, здійснюється на умовах договору про спільну інвестиційну діяльність, спільне виробництво, виробничу кооперацію, то один із учасників цього договору зобов'язаний мати спеціальний дозвіл.¹⁷⁰

Після закінчення строку дії спеціального дозволу державне майно, що було надане у користування власнику дозволу, повертається державі, а майно (споруди, обладнання), створене власником дозволу в процесі видобування, залишається в його власності.

Для компаній та учасників договорів про спільну діяльність, у яких держава прямо або опосередковано володіє 50% та більше, встановлені особливі правила щодо продажу

¹⁶⁸ Постанова КМУ № 134 від 21.02.1995 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/134-95-%D0%BF> згідно зі змінами, внесеними постановою КМУ № 76 від 11.02.2016 р. «Про внесення змін до деяких актів КМУ», режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/76-2016-%D0%BF>. До набрання чинності відповідних змін, а саме до 04.03.2016 р., функцію надання гірничих відводів здійснював Держгірпромнагляд.

¹⁶⁹ Ч. 2 ст. 14 Закону про нафту і газ, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2665-14>.

¹⁷⁰ Ст. 49 Закону про нафту і газ.

видобутої ними продукції. Зокрема, нафта сира, газовий конденсат власного видобування та скраплений газ повинні щомісячно продаватися винятково на біржових аукціонах, порядок проведення яких визначається КМУ, причому стартова ціна на таких аукціонах для нафти та газового конденсату визначається на підставі митної вартості нафти. У разі, якщо повний обсяг зазначених продуктів не було реалізовано на таких аукціонах, нереалізовані обсяги нафти сирої та газового конденсату реалізуються ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за стартовою ціною додаткового біржового аукціону.¹⁷¹

Після прийняття нового закону «Про ринок природного газу» обов'язок продажу природного газу власного видобування на користь ПАТ «НАК «Нафтогаз України» залишився лише для ПАТ «Укргазвидобування».¹⁷² Протягом 2016 р. ПАТ «Укргазвидобування» повинне було щомісяця здійснювати продаж природного газу власного видобування¹⁷³ ПАТ «НАК «Нафтогаз України» за фіксованою ціною для формування ресурсу природного газу для побутових споживачів, релігійних організацій та виробників теплової енергії.

Закон про нафту і газ регулює також низку інших питань, серед яких питання введення родовищ нафти та газу у промислову розробку, питання основних вимог до промислової розробки, охорони довкілля, особливих умов праці, відповідальності за порушення у нафтогазовій галузі.

6.1.4 Закон України «Про ринок природного газу»

Закон України «Про ринок природного газу» № 329-VIII від 09.04.2015 р. (далі - «Закон про ринок природного газу») був прийнятий на виконання міжнародних зобов'язань України щодо імплементації Третього енергетичного пакета.

Закон про ринок природного газу охоплює доволі широке коло питань, пов'язаних із функціонуванням ринку природного газу. Закон визначає принципи функціонування ринку природного газу і роль держави на ньому (зокрема, щодо встановлення технічних вимог та ліцензування господарської діяльності на ринку природного газу), правила постачання, транспортування, розподілу і зберігання природного газу, а також правила установки LNG.

6.1.5 Нормативні акти у сфері оподаткування

Оподаткування компаній у видобувних галузях здійснюється відповідно до таких основних нормативно-правових актів:

- ▶ Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 р. визначає перелік податків та зборів та порядок їх адміністрування, права та обов'язки платників податків, компетенцію та повноваження контролюючих органів, а також відповідальність за порушення податкового законодавства;
- ▶ Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 р. визначає порядок справляння

¹⁷¹ Ст. 4-1 Закону про нафту і газ, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2665-14>.

¹⁷² Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (відносини у перехідний період), затверджене Постановою КМУ № 758 від 1.10.2015 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/758-2015-%D0%BF>. Прийняте на виконання ст. 11 Закону України «Про ринок природного газу» № 329-VIII від 9.04.2015 р.

¹⁷³ Крім обсягів виробничо-технологічних витрат, обсягів, які використовуються для забезпечення власних потреб, пов'язаних з видобутком, підготовкою до транспортування та транспортуванням природного газу, а також для виробництва скрапленого природного газу та стабільного бензину.

митних платежів під час переміщення товарів через митний кордон України;

- ▶ Закон України «Про Митний тариф України» № 584-VII від 19.09.2013 р. встановлює ставки ввізного мита для товарів, що ввозяться на митну територію України;
- ▶ Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI від 08.07.2010 р. регулює порядок збору та обліку ЄСВ;
- ▶ Бюджетний кодекс України № 2456-VI від 08.07.2010 р. встановлює порядок затвердження та виконання бюджетів, зокрема, порядок розподілу податків між державним і місцевими бюджетами.

Окремі питання оподаткування також врегульовані на рівні підзаконних нормативно-правових актів КМУ, Міністерства фінансів України та Державної фіскальної служби України.

Нормативне регулювання видобувної галузі: основні акти в сфері оподаткування



Малюнок 6-2: Нормативне регулювання видобувної галузі (основні акти в сфері оподаткування)

6.1.6 Інші нормативні акти

Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» № 1264-XII від 25.06.1991 р. містить основні вимоги щодо використання природних ресурсів, у тому числі корисних копалин. Законом визначаються повноваження органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також порядок контролю та нагляду у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Також законом визначені загальні екологічні вимоги, яких необхідно дотримуватися під час

використання природних ресурсів (раціональне та економне використання природних ресурсів, здійснення заходів щодо запобігання псуванню, забрудненню, виснаженню природних ресурсів, здійснення господарської та іншої діяльності без порушення екологічних прав інших осіб та інші вимоги), та заходи щодо забезпечення екологічної безпеки під час здійснення різних видів діяльності.

Законом України «Про трубопровідний транспорт» № 192/96-ВР від 15.05.1996 р. регулюються засади діяльності трубопровідного транспорту, зокрема, що стосується сфери видобування нафти та газу - питання промислових трубопроводів (приєднаних мереж), тобто немагістральних трубопроводів в межах виробництв, а також нафтогазових та внутрішньопромислових нафто- і газопроводів. Серед іншого, дія Закону поширюється на відносини в галузі трубопровідного транспорту, призначеного для транспортування вуглеводнів та інших продуктів і речовин з місць їх знаходження, видобування (промислу), виготовлення або зберігання до місць їх переробки чи споживання, перевантаження та подальшого транспортування.

Закон України «Про угоди про розподіл продукції» № 1039-XIV від 14.09.1999 р. регулює питання проведення конкурсу на укладення УРП, укладення таких угод та їх виконання.

Закон України «Про газ (метан) вугільних родовищ» № 1392-VI від 21.05.2009 р. визначає засади діяльності у сфері геологічного вивчення газу (метану) вугільних родовищ, умови його видобування і вилучення під час дегазації та подальшого використання, у тому числі - доступу газу (метану) вугільних родовищ до газотранспортних мереж.

Надання земельних ділянок у користування для видобування корисних копалин здійснюється в порядку, встановленому земельним законодавством України, основними актами якого є **Земельний кодекс України** № 2768-III від 25.10.2001 р. та **Закон України «Про оренду землі»** № 161-XIV від 06.10.1998 р. Проведення геологорозвідувальних робіт потребує наявності угоди з власником землі або погодження з землекористувачем.

Ділянки, на які надаються спеціальні дозволи, обмежуються відповідною площею та глибиною. Розміри та межі ділянок, що надаються у користування, встановлюються Держгеонадра. При цьому максимальна площа ділянок, які надаються для геологічного вивчення нафтогазоносних надр, не може перевищувати 500 квадратних кілометрів, а для ділянок Чорного моря - 1000 квадратних кілометрів.¹⁷⁴

Водний кодекс України № 213/95-ВР від 06.06.1995 р. регулює питання, пов'язані з використанням водних ресурсів у ході видобування корисних копалин. Зокрема, цим Кодексом встановлена необхідність одержання дозволу на спеціальне водокористування, яким є забір води з водних об'єктів із застосуванням споруд або технічних пристроїв, використання води та скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти, в тому числі забір води та скидання забруднюючих речовин із зворотними водами зі застосуванням каналів.

Закони «Про концесії» № 997-XIV від 16.07.1999 р. та **«Про особливості оренди чи концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності»** № 3687-VI від 08.07.2011 р. визначають порядок та особливості оренди чи концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності.

Низка питань у сфері видобування корисних копалин регулюється численними підзаконними нормативно-правовими актами.

¹⁷⁴ Ст. 19 Закону України про нафту і газ.

Висновки до розділу

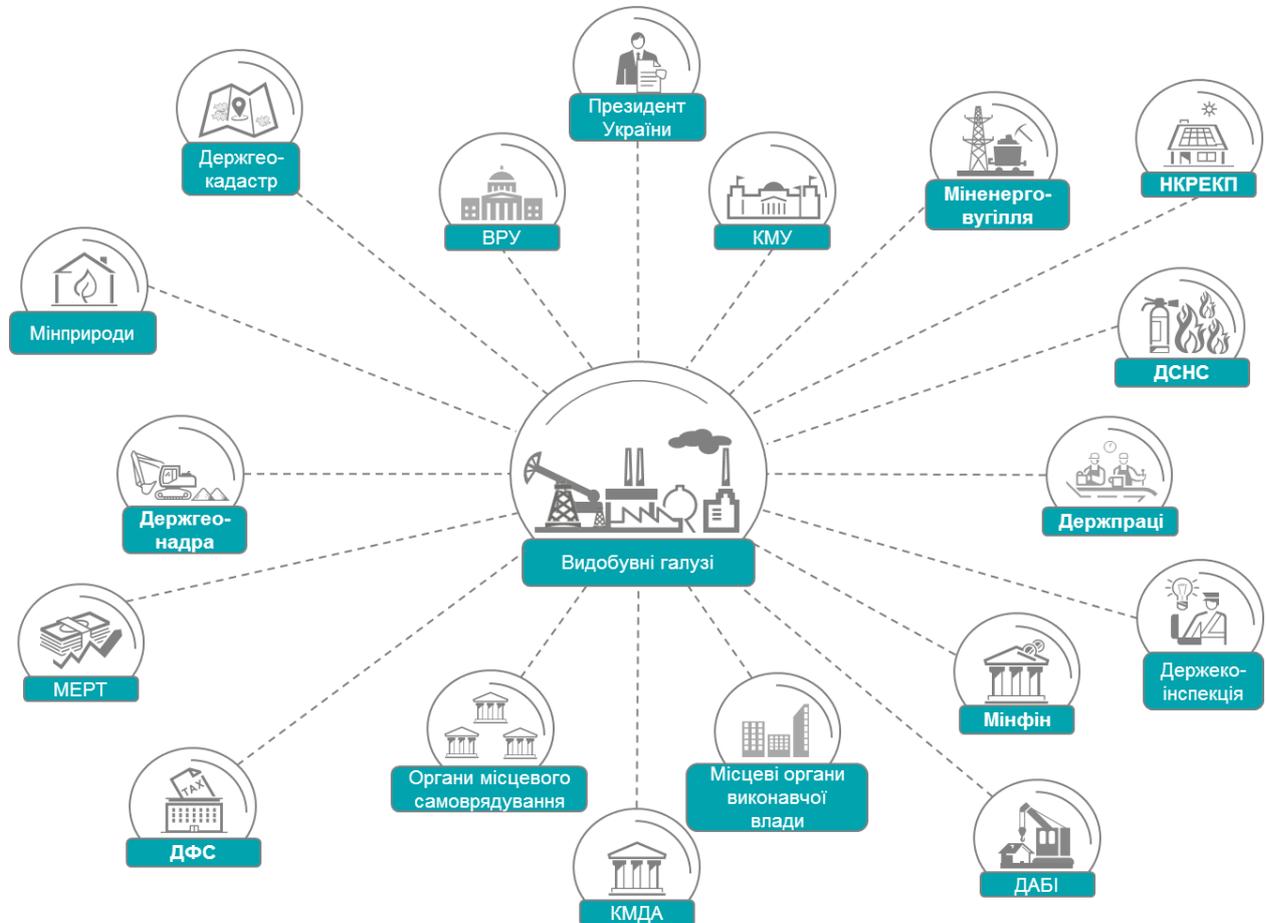
Відносини, пов'язані з видобуванням корисних копалин, регулюються Конституцією України, а також значною кількістю законів та підзаконних актів.

Пріоритетними напрямками реформування законодавства є спрощення та уніфікація нормативних актів. Це може включати прийняття оновленого Кодексу про надра, спрощення дозвільної системи у сфері надрокористування та приведення інших нормативно-правових актів у відповідність до сучасних стандартів у видобувних галузях. Важливим є також прийняття підзаконних актів на виконання прийнятих законів, а також впровадження подальших реформ, спрямованих на підвищення прозорості у видобувних галузях, зокрема, у частині видачі спеціальних дозволів на користування надрами.

Україна має значний природо-ресурсний потенціал, що має велике перспективне значення для її економіки. Законодавство, що регулює використання природних багатств, повинне давати змогу державі і приватним компаніям ефективно реалізовувати цей потенціал. Зміни, що відбулися в законодавчій сфері у 2016-2017 рр. (наприклад, зниження ставок рентної плати за видобування газу), можуть сприяти підвищенню інвестиційної привабливості українського видобувного сектору, але необхідність у подальших комплексних змінах досі лишається нагальною.

6.2 Функції та повноваження органів державної влади

Діяльність видобувних компаній підлягає регулюванню низки центральних і місцевих органів державної влади:¹⁷⁵



Малюнок 6-3: Органи державної влади, що регулюють діяльність видобувних компаній

Верховна Рада України (ВРУ) визначає основні напрями державної політики у видобувних галузях та здійснює законодавче регулювання відносин у ній, приймаючи закони.

Президент України бере участь у законодавчому процесі (має право законодавчої ініціативи, право вето), а також бере участь в утворенні, ліквідації та реорганізації міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

Кабінет Міністрів України (КМУ) реалізує державну політику у видобувних галузях та здійснює управління ними. На виконання законів КМУ приймає постанови, в яких деталізує правила, процедури та вимоги. Також КМУ координує роботу міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. КМУ відповідальний перед Президентом України, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України.

¹⁷⁵ Цей розділ не включає інформації щодо органів державної влади, які фактично не здійснювали регулювання діяльності видобувних компаній у 2016 р. (наприклад, Рада АРК та Рада міністрів АРК тощо)

Основні функції центральних органів виконавчої влади України у сфері видобування корисних копалин розподілені таким чином:

- ▶ **Міністерство енергетики та вугільної промисловості України (Міненерговугілля)** забезпечує нормативно-правове регулювання низки питань у паливно-енергетичному комплексі, приймає рішення щодо введення родовищ нафти та газу в розробку, здійснює моніторинг нафтогазового ринку, затверджує технологічні проектні документи на розробку родовищ нафти і газу, формує та реалізує заходи щодо здійснення енергетичного нагляду та дотримання якості вугільної продукції;
- ▶ **Міністерство екології та природних ресурсів України (Мінприроди)** забезпечує нормативно-правове регулювання низки питань, зокрема щодо обліку робіт з геологічного вивчення надр, обліку обсягу погашених і видобутих корисних копалин та їх втрат, обліку нафтових і газових свердловин, а також погоджує надання надр у користування;
- ▶ **Державна служба геології та надр України (Держгеонадра)** здійснює державний облік родовищ, запасів і проявів корисних копалин, а також видає спеціальні дозволи на користування надрами;
- ▶ **Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)** забезпечує формування та реалізацію цінової та тарифної політики у сферах енергетики, затверджує правила постачання природного газу, видає ліцензії на провадження діяльності з транспортування, розподілу, зберігання, постачання природного газу та надання послуг установки LNG. Функції та повноваження НКРЕКП були впорядковані у новому Законі «Про НКРЕКП», прийнятому 22.09.2016 р.;
- ▶ **Державна служба України з питань праці (Держпраці)** здійснює функцію державного гірничого нагляду, надання гірничих відводів та інших дозвільних документів, пов'язаних із виконанням небезпечних робіт та використанням небезпечних об'єктів;
- ▶ **Державна служба з надзвичайних ситуацій** організовує та забезпечує охорону від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів;
- ▶ **Державна комісія по запасах корисних копалин (ДКЗ)** затверджує та переоцінює запаси корисних копалин, встановлює кондиції на мінеральну сировину для обчислення запасів корисних копалин у надрах, готує висновки про доцільність проектування розроблення та облаштування родовищ на базі попередньо оцінених запасів корисних копалин і введення їх у дослідно-промислове розроблення та ін.;
- ▶ **Державна служба з питань геодезії, картографії та кадастру** передає земельні ділянки сільськогосподарського призначення державної власності у власність або у користування¹⁷⁶. Земельні ділянки несільськогосподарського призначення передаються у власність або користування органами місцевого самоврядування або обласними державними адміністраціями, Київською міською державною адміністрацією, КМУ залежно від того, чи такі ділянки перебувають у державній чи комунальній власності та від розташування таких ділянок;
- ▶ **Державна фіскальна служба України (ДФС)** здійснює адміністрування та контроль за справлянням податків, зборів, митних платежів та ЄСВ;
- ▶ **Міністерство фінансів України (Мінфін)** забезпечує формування та реалізує державну

¹⁷⁶ Стаття 122 Земельного кодексу України № 2768-III від 25 жовтня 2001 р.

податкову, митну, фінансову, бюджетну політику, а також державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування податкового та митного законодавства;

- ▶ **Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (МЕРТ)**, серед іншого, забезпечує формування та реалізує державну політику в сфері управління об'єктами державної власності, в тому числі корпоративними правами держави; розробляє та подає КМУ проекти рішень з питань передачі об'єктів права державної та комунальної власності, здійснює методологічне та нормативно-правове забезпечення з питань управління об'єктами державної власності.

Окремі аспекти діяльності видобувних компаній регулюються й іншими органами виконавчої влади (Державною архітектурно-будівельною інспекцією тощо). Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування також мають низку повноважень у сфері видобування корисних копалин.

Більш детальну інформацію щодо повноважень органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері видобування корисних копалин наведено в **Додатку 5** до цього Звіту ІПВГ.

Висновки до розділу

Повноваження у сфері видобування корисних копалин розподілені між низкою органів державної влади. Наразі відсутній єдиний орган формування та реалізації державної політики у видобувних галузях.

Діяльність видобувних компаній регулюється більш ніж 10 державними органами та установами, і видобувні компанії змушені отримувати низку дозвільних документів і погоджень для здійснення своєї основної діяльності, що створює суттєве бюрократичне навантаження на їхню діяльність. Так, за оцінками Асоціації газовидобувних компаній України, для введення в промислову розробку родовища видобувні компанії мають звернутися до 16 державних органів і установ для отримання близько 44 погоджень і дозволів, що може зайняти до 3.5 років, і деякі погодження дублюються.¹⁷⁷

Незважаючи на певні позитивні зрушення у реформуванні державного регулювання у 2016 р. (зокрема, остаточна ліквідація Держгірпромнагляду та передання його повноважень до Держпраці, а також прийняття окремого Закону «Про НКРЕКП»), вони незначною мірою зачепили повноваження державних органів у сфері регулювання видобувних галузей, що залишаються розпорошеними.

Одним із напрямків реформування може бути зосередження профільних функцій у меншій кількості центральних органів державної влади, з метою підвищення ефективності державного управління у видобувних галузях, а також скорочення кількості погоджень і дозвільних документів, необхідних, зокрема, для буріння свердловин та переведення родовищ у промислову розробку.

¹⁷⁷ Див. дослідження Асоціації газовидобувних компаній України «Рекомендації: дерегуляція дозвільної системи у нафтогазовидобувній галузі», режим доступу: <http://agpu.org.ua/analytcs/section-infographics/rekomendaci-deregulyaciya-do-zvilno-sistemi-u-naftoga-zovidobuv-niy-galuzi.htm>

6.3 Реформування регуляторного та фіскального режиму видобувної галузі у 2016 р.

Протягом 2016 р. тривало впровадження регуляторних реформ, основні напрями яких були визначені програмах та концепціях, ухвалених раніше.¹⁷⁸

Основні напрямки розвитку та реформування видобувних галузей були закладені в Енергетичній стратегії України на період до 2030 р.¹⁷⁹, Стратегії сталого розвитку «Україна-2020»¹⁸⁰, Коаліційній угоді 2014 р.¹⁸¹ Середньострокові реформи були визначені в програмах діяльності Кабінету Міністрів України.¹⁸²

В 2016-2017 роках також розроблялася Енергетична стратегія України на період до 2035 р.¹⁸³, що передбачає, що до 2025 р. буде завершено реформування енергетичного комплексу України, досягнуто першочергових цільових показників з безпеки та енергоефективності, забезпечено його інноваційне оновлення та інтеграцію з енергетичним сектором ЄС, а після 2025 р. - забезпечення сталого розвитку енергетичного сектору країни, що включатиме низку завдань, серед яких - досягнути зниження енергоємності ВВП більш ніж у два рази, будувати нову генерацію енергії, збільшити національного газовидобутку, адаптувати ГТС в умовах розвитку загальноєвропейського ринку природного газу, досягнути конкурентних та прозорих умов функціонування вугільного сектору тощо.

Нижче ми описуємо основні напрями реформ, які почались, тривали або завершилися у 2016 р.

Реорганізація Публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»

- ▶ **Затвердження плану реструктуризації ПАТ «НАК «Нафтогаз».** З метою відокремлення діяльності з транспортування та зберігання (закачування, відбору) природного газу і на виконання Директиви ЄС 2009/73/ЄС (Третього енергетичного пакету) в 2016 році було затверджено План реструктуризації ПАТ «НАК «Нафтогаз України».¹⁸⁴ Планом передбачено, зокрема, створення ПАТ «Магістральні газопроводи України» як незалежного оператора газотранспортної системи України та ПАТ «Підземні газосховища України» для управління підземними сховищами природного газу, що наразі перебувають на балансі ПАТ «Укртрансгаз». Управління корпоративними правами цих товариств здійснюватиме Міненерговугілля. Передбачено передачу

¹⁷⁸ Постанова КМУ «Про затвердження програми «Українське вугілля» № 1205 від 19.09.2001 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1205-2001-%D0%BF>, постанова КМУ «Про хід структурної перебудови вугільної промисловості» № 280 від 28.03.1997 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280-97-%D0%BF>.

¹⁷⁹ Схвалено розпорядженням КМУ № 1071-р від 24.07.2013 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1071-2013-%D1%80>.

¹⁸⁰ Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна - 2020» № 5/2015 від 12.01.2015 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

¹⁸¹ Угода про коаліцію депутатських фракцій «Європейська Україна» від 27.11.2014 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/n0001001-15>.

¹⁸² Постанова КМУ «Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України» № 26-VIII від 11.12.2014 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/26-19>; Постанова КМУ «Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України» № 1099-VIII від 14.04.2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1099-19>.

¹⁸³ Енергетична стратегія України на період до 2035 р. була розроблена у 2016-2017 р. та була ухвалена Розпорядженням № 605-р від 18 серпня 2017 р., режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245234085&cat_id=35109

¹⁸⁴ План реструктуризації публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» з метою відокремлення діяльності з транспортування та зберігання (закачування, відбору) природного газу, затверджений постановою КМУ «Про відокремлення діяльності з транспортування та зберігання (закачування, відбору) природного газу» № 496 від 01.07.2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/496-2016-%D0%BF> (далі - «План реструктуризації»).

необхідних активів товариствам для здійснення їхньої діяльності, але в 2016 році така передача активів не здійснювалася.

- ▶ **Створення ПАТ «Магістральні газопроводи України».** На виконання Плану реструктуризації КМУ заснував ПАТ «Магістральні газопроводи України» і затвердив його статут. Згідно зі статутом, єдиним акціонером товариства є держава в особі Міненерговугілля. Статутом передбачено, що окрім звичних органів управління, а саме загальних зборів, наглядової ради і правління, в ПАТ «Магістральні газопроводи України» будуть також призначені (утворені) такі органи: корпоративний секретар (служба корпоративного секретаря), керівник з питань управління ризиками, контролер, уповноважений антикорупційної програми, фінансовий контролер і служба внутрішнього аудиту.¹⁸⁵

У 2017 р. КМУ ухвалив перелік матеріальних активів газотранспортної системи та план їх передачі до ПАТ «Магістральні газопроводи України»¹⁸⁶. Зокрема, своїм протокольним рішенням від 14 червня 2017 р. КМУ зобов'язав, у тому числі, ПАТ «НАК «Нафтогаз України» вжити заходів щодо виконання плану передачі таких активів. Через неузгодженість позицій ПАТ «НАК «Нафтогаз України», КМУ, ПАТ «Укртрансгаз» та ПАТ «Магістральні газопроводи України» передача активів не відбулася в 2016 році, а 6 вересня 2017 р. КМУ доручив Міненерговугілля створити міжвідомчу комісію з розслідування систематичного невиконання ПАТ «НАК «Нафтогаз України» плану передачі активів, матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для ефективної роботи ПАТ «Магістральні газопроводи України».¹⁸⁷

- ▶ **Зміна підпорядкування ПАТ «НАК «Нафтогаз України».**¹⁸⁸ Від 8 грудня 2015 до 4 жовтня 2016 р. функція управління ПАТ «НАК «Нафтогаз України» належала Мінекономрозвитку.¹⁸⁹ Після 4 жовтня 2016 р. управління 100% акцій ПАТ «НАК «Нафтогаз України» здійснював КМУ.¹⁹⁰
- ▶ **Призначення незалежних директорів до наглядової ради ПАТ «НАК «Нафтогаз України».** 02.06.2016 був прийнятий Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної та комунальної власності», спрямований на покращення корпоративного управління державних і комунальних підприємств. Зміни, серед іншого, передбачали обов'язок створення наглядових рад, більшість членів яких повинні бути незалежними, для окремих видів товариств.¹⁹¹ На виконання зазначених змін було відібрано три незалежних директори у члени наглядової

¹⁸⁵ Постанова КМУ «Питання публічного акціонерного товариства «Магістральні газопроводи України» № 837 від 16.11.2016, режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/837-2016-%D0%BF>.

¹⁸⁶ Відповідне рішення КМУ не було оприлюднене, а інформація про його появу була опублікована на офіційному веб-сайті КМУ, режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245216554&cat_id=35109

¹⁸⁷ Див. офіційне повідомлення на веб-сайті КМУ, режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/250247598>

¹⁸⁸ МЕРТ 09.09.2016 року прийняв Наказ № 1503 «Про затвердження нової редакції Статуту Публічного акціонерного товариства «Укртрансгаз» (режим доступу: http://utg.ua/img/menu/company/docs/nakaz_new_statut.PDF), фактично перейнявши функцію ПАТ «НАК «Нафтогаз України» щодо управління ПАТ «Укртрансгаз». Після цього КМУ прийняв рішення про зміну підпорядкування ПАТ «НАК «Нафтогаз України». Наказ МЕРТ № 1503 було призупинено (див. повідомлення: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/249329740>), офіційне рішення не було опубліковане.

¹⁸⁹ Постанова КМУ «Деякі питання вдосконалення корпоративного управління публічного акціонерного товариства «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» № 1002 від 5.12.2015 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1002-2015-%D0%BF>.

¹⁹⁰ Постанова КМУ «Деякі питання управління публічним акціонерним товариством «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України» № 675 від 22.09.2016 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/675-2016-%D0%BF>.

¹⁹¹ Пункт 9 частини 4 Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо управління об'єктами державної та комунальної власності» № 1405-VIII від 02.06.2016, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1405-19/page>.

ради.¹⁹²

- ▶ У вересні 2017 р. троє з директорів Наглядової ради ПАТ «НАК «Нафтогаз України» заявили про свою відставку.¹⁹³ Новий склад Наглядової ради ПАТ «НАК «Нафтогаз України» був затверджений урядом у листопаді 2017 р.¹⁹⁴

Реформування порядку надання спеціальних дозволів та проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів

Протягом 2016 р. КМУ декілька разів вносив зміни до Порядку надання спеціальних дозволів¹⁹⁵ та Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів. Зміни, серед іншого, передбачають наступне:

- ▶ Скорочення підстав отримання спеціального дозволу без проведення аукціону. Зокрема, було виключено такі підстави, як:
 - ▶ геологічне вивчення, дослідно-промислова розробка та видобування підземних питних та технічних вод для забезпечення потреб виробництва та сільського господарства;
 - ▶ геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка, якщо заявник є власником цілісно-майнового комплексу, побудованого (реконструйованого) для видобування та переробки корисних копалин, або якщо такий комплекс наданий заявнику в оренду (концесію);
 - ▶ видобування корисних копалин з родовищ, що містять незначні запаси;
 - ▶ геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислова розробка та видобування торфу і бурштину з ділянок, розмір яких не перевищує один гектар¹⁹⁶.
- ▶ До внесення змін суб'єкти господарювання державного сектора економіки і господарські товариства з 25% часткою держави могли отримати спеціальний дозвіл без аукціону. Зміни передбачали підвищення для господарських товариств необхідної для цього частки держави до 100% (або якими володіє інша юридична особа з часткою держави 100%). Окрім того, можливість отримання спеціального дозволу без аукціону для суб'єктів державного сектора і для компаній зі 100% часткою держави була повністю скасована з 1 квітня 2017 р.
- ▶ Зобов'язання публікувати на офіційному веб-сайті Держгеонадр інформацію про

¹⁹² Зокрема, незалежним членами наглядової ради стали Маркус Річардс, Пол Уорвік, Чарльз Проктор, режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=248917424&cat_id=244276429.

¹⁹³ Див., наприклад, повідомлення: <http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/AF6087CA9435890EC2258192004C2928?OpenDocument&year=2017&month=09&nt=%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8&>

¹⁹⁴ До складу наглядової ради увійшли шестеро членів, зокрема, Клер Споттсвуд, Бруно Лескуа, Амос Хохштайн та Стівен Хейсом, див. повідомлення: <http://www.naftogaz.com/www/3/nakweb.nsf/0/C8ED6BC50945A6A3C2257F81004EF7EE?OpenDocument&Expand=4&>

¹⁹⁵ Постанова КМУ «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України» № 76 від 11.02.2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/76-2016-%D0%BF/ed20170216/paran63#n63>; Постанова КМУ «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594 і 615, та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» № 277 від 06.04.2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/277-2016-%D0%BF/paran99#n99>, постанова КМУ «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594 і 615» № 775 від 02.11.2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/775-2016-%D0%BF/ed20161110/paran15#n15>; Постанова КМУ «Деякі питання реалізації пілотного проекту рекультиватії земель лісгосподарського призначення, порушених внаслідок незаконного видобування бурштину» № 1063 від 30.11.2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1063-2016-%D0%BF/ed20170216/paran98#n98>.

¹⁹⁶ Водночас, було дозволено отримати спеціальний дозвіл для геологічного вивчення, в тому числі дослідно-промислової розробки бурштину, на землях лісгосподарського призначення, порушених внаслідок незаконного видобування бурштину, та щодо яких встановлено механізм рекультиватії.

рішення, прийняті в процесі надання спеціальних дозволів. Зокрема, повинна публікуватись інформація про реєстрацію документів для отримання дозволу та результат їхнього розгляду, а також інформація про проведення аукціону (включно з забезпеченням трансляції в режимі реального часу). Окрім цього, на офіційному веб-сайті Держгеонадр мають бути опубліковані як інформація про спеціальні дозволи, так і відповідні укладені угоди про умови користування надрами (див. *Розділ 6.6.4*) щодо інформації про фактичну публікацію таких угод).

- ▶ Перелік геологічної інформації та програма робіт були включені до пакету аукціонної документації, який повинен придбати учасник для участі в аукціоні.
- ▶ З'явилося зобов'язання учасника розкривати при поданні заявки на участь в аукціоні структуру власності до кінцевого бенефіціарного власника.
- ▶ Для отримання спеціального дозволу або продовження строку його дії потрібно отримати підтвердження від правоохоронних органів та суб'єктів фінансового моніторингу, що заявник не здійснює фінансування тероризму в Україні, а також підтвердження від ДФС, що у заявника відсутній борг із сплати загальнодержавних податків та зборів станом на останній звітний період. Вимога щодо відсутності податкового боргу була оскаржена в суді однією із видобувних компаній.¹⁹⁷
- ▶ Зміна строків здійснення окремих процесуальних дій, зокрема:
 - ▶ збільшення строків для вчинення окремих дій на користь заявників, наприклад втричі збільшений строк публікації оголошення про аукціон до його проведення (90 днів замість 30-ти) і вп'ятеро збільшений строк для подання заявок для участі в аукціоні (75 днів замість 15-ти)
 - ▶ зменшення строків для органів державної влади, наприклад, удвічі скорочено строк прийняття рішення про надання дозволу без проведення аукціону (30 днів замість 60-ти) та скорочено строк щодо прийняття рішення про подовження дії дозволу з 60 до 45 днів.

Детальніше про порядок надання спеціальних дозволів описано в **6.6.2. Процедура одержання спеціальних дозволів на користування надрами**

Приєднання України до Глобального реєстру бенефіціарних власників

З метою виконання зобов'язань України за результатами Лондонського антикорупційного саміту була прийнята постанова КМУ «Деякі питання надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» № 593 від 08.09.2016 р.

Цією постановою передбачена можливість передачі інформації в електронному вигляді з метою інтеграції відомостей про кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) юридичних осіб з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань до Глобального реєстру бенефіціарних власників у рамках міжнародного проекту OpenOwnership.¹⁹⁸

¹⁹⁷ Див. резолютивну частину рішення Київського окружного адміністративного суду від 11.11.2016, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/v1553805-16#n2>, підтриманого рішенням від 17.01.2017 Київського апеляційного адміністративного суду, режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/64151259>, у справі № 826/15532/16. Наразі триває розгляд справи судом касаційної інстанції

¹⁹⁸ Задля реалізації цього документу 22.05.2017 р. був підписаний меморандум про співробітництво між Мін'юстом, Державним агентством з питань електронного урядування, громадською організацією Transparency International Україна та консорціумом OpenOwnership який передбачає забезпечення передачі відповідних відомостей до Глобального реєстру до кінця 2017 р. (режим доступу: https://ti-ukraine.org/wp-content/uploads/2017/05/220517_memorandum.pdf)

Децентралізація частини надходжень від рентної плати за вуглеводні з 2018 року

- ▶ 20 грудня 2016 р. було ухвалено Закон «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату» №1793-VIII, спрямований на часткову децентралізацію надходжень від рентної плати на користь місцевих бюджетів.
- ▶ Так, відповідно до закону, з 1 січня 2018 р. надходження від рентної плати за користування надрами для видобування вуглеводнів будуть частково зараховуватися за місцезнаходженням (місцем видобутку) цих вуглеводнів:
 - ▶ до районних бюджетів - 2%
 - ▶ до бюджетів міст обласного значення, бюджетів об'єднаних територіальних громад - 3%
 - ▶ до обласних бюджетів - 2%
 - ▶ до бюджетів місцевого самоврядування - 1%.

Зниження ставок рентної плати для видобутку газу

- ▶ У 2016 р. було знижено як загальні ставки рентної плати за користування надрами для видобування газу (з 55%/28% до 29%/14%), так і спеціальна ставка для видобування газу, що реалізується для потреб населення (з 70% до 28% із застосуванням у 2016 р. перехідного періоду).¹⁹⁹ Детальніше щодо змін у фіскальному режимі зазначено в Розділі 6.5 Фіскальний режим видобувних галузей.

Прийняття Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» № 1540-VIII від 22.09.2016 р.

- ▶ До прийняття окремого закону функції НКРЕКП визначались в Положенні про НКРЕКП, затвердженому указом Президента України,²⁰⁰ а окремі функції були передбачені законах, в тому числі в Законі «Про ринок природного газу».
- ▶ Прийнятий закон визначає статус, повноваження та порядок обрання членів НКРЕКП. Повноваження НКРЕКП щодо ринку газу в основному повторюють повноваження, визначені в Законі «Про ринок природного газу».²⁰¹
- ▶ Окрім того, увагу в цьому законі приділено складу Комісії, особливостям його формування і ротації, а також забезпеченню незалежності НКРЕКП як шляхом призначення незалежних членів, так і шляхом забезпечення фінансування її з боку учасників ринку, які здійснюватимуть відповідні внески до спеціального фонду Державного бюджету.

Розроблення проектів нормативно-правових актів та стратегічних документів в сфері видобування

- ▶ Розроблення проекту оновленої Енергетичної стратегії України до 2035 року «Безпека,

¹⁹⁹ Зміни були внесені Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» № 909-VIII від 24 грудня 2015 р. Також див. Лист ДФС України №2038/7/99-99-15-04-02-17 «Про особливості справляння рентної плати у 2016 році» від 22 січня 2016 р., режим доступу: <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkove-zakonodavstvo/listi-dps/66179.html>

²⁰⁰ Формально, Указ Президента «Про затвердження Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» № 715/2014 від 10.09.2014, режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/715/2014> залишається чинним.

²⁰¹ Серед нових повноважень слід згадати, зокрема, про встановлення обмежень для суб'єктів природних монополій щодо суміщення видів діяльності у сферах енергетики та комунальних послуг (пп.3 п. 1 ст. 17), та здійснення контролю за недопущенням перехресного субсидювання (пп.12 п.1, ст. 17 Закону).

Енергоефективність, Конкурентоспроможність». Наприкінці 2016 р. на сайті Міненерговугілля було оголошено про оприлюднення проекту оновленої Енергетичної стратегії України до 2035 року,²⁰² розробленої на виконання Плану пріоритетних дій Уряду на 2016 р.²⁰³

Стратегія є базовим документом державної енергетичної політики, що визначає мету і цілі розбудови енергетичного сектору на період до 2035 р. Після тривалого обговорення проекту,²⁰⁴ Стратегія була схвалена КМУ у другій половині 2017 р.²⁰⁵

- Розроблення проекту Закону України «Про ринок вугільної продукції». Проект було розроблено на початку 2016 р. Міненерговугіллям на виконання Плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України²⁰⁶ та Стратегії сталого розвитку «Україна - 2020» у 2015 році.²⁰⁷ Метою проекту є встановлення правил торгівлі на ринку вугільної продукції в умовах поетапного роздержавлення енергетичної галузі.

Окрім цього, ним передбачено забезпечення формування ціни на вугільну продукцію за допомогою ринкових механізмів (електронні біржові торги, довгострокові контракти без державних посередників тощо)²⁰⁸ У 2017 р. проект перебував на стадії розробки.

- Розроблення Концепції реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 р.²⁰⁹ Концепція описує кризовий стан вугільної промисловості та пропонує шляхи її подальшого розвитку. При цьому, реформування вугільної галузі визначається як найбільш оптимальний варіант. Згідно з Концепцією, реформування передбачає приватизацію перспективних і ліквідацію неперспективних вуглевидобувних підприємств. Окрім цього, пропонується розподілити шахтний фонд на перспективні шахти, які мають значний обсяг запасів вугілля та можливість у найкоротший строк виходу на беззбитковий рівень роботи, та неперспективні шахти.²¹⁰ Концепція і план її

²⁰² Це є третьою версією Енергетичної стратегії України. До цього діяли дві Енергетичні стратегії до 2030 р., перша версія була прийнята у 2006 р. (режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/145-2006-%D1%80>), та втратила чинність з прийняттям оновленої версії у 2013 році (режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/n0002120-13/ed20130724>).

²⁰³ П. 5 Ч. 2 Розділу III Плану пріоритетних дій Уряду на 2016 рік, затвердженого розпорядженням КМУ № 418-р від 27 травня 2016 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/418-2016-%D1%80>.

²⁰⁴ Слід зазначити, що відповідно до інформації з відкритих джерел, після оприлюднення проекту Стратегії Міненерговугілля отримало критичні зауваження від Європейської Комісії щодо недосконалості та наявності концептуальних недоліків Стратегії, що полягають, зокрема, в опрацюванні лише оптимістичного сценарію без аналізу інших варіантів, використанні необґрунтованих показників, та відсутності інформації про виконання Україною міжнародних зобов'язань у цій сфері. Режим доступу до статті: <http://ua.interfax.com.ua/news/general/397840.html>.

²⁰⁵ Розпорядження КМУ «Про схвалення Енергетичної стратегії України до 2035 року «Безпека, енергоефективність, конкурентоспроможність» № 605-р від 18 серпня 2017 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/605-2017-%D1%80>.

²⁰⁶ П. 267.4 Плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна - 2020» у 2015 році, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України № 213-р від 4 березня 2015 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/213-2015-%D1%80>.

²⁰⁷ Законопроект розміщений від 10.02.2016 р. на офіційному веб-сайті Міненерговугілля, режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/doccatalog/list?currDir=49913&documentList_stind=41.

²⁰⁸ Наразі проект закону перебуває в стадії розробки. Відповідно до повідомлення прес-служби Віце-прем'єр міністра України від 21 березня 2017 р., за дорученням КМУ було створено робочу групу з питань лібералізації ринку вугілля, у яку ввійшли керівні посадові особи з Міненерговугілля, Мінкономрозвитку, Мінфіну, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, НКРЕКП, Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки ВРУ, а також представники Секретаріату КМУ, Офісу реформ, компанії «Енергетичні ресурси України», Української енергетичної біржі, аналітичного центру DiXi Group, громадянської мережі «Опора», Центру економічної стратегії та інші. Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=249831196&cat_id=244276429.

²⁰⁹ Проект Концепції розміщений на офіційному веб-сайті Міненерговугілля, режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/officialcategory?cat_id=244916227.

²¹⁰ Відповідно до інформації з публічних джерел, КМУ схвалив Концепцію («Уряд прийняв рішення про схвалення Концепції реформування та розвитку вугільної промисловості на період до 2020 року та затвердив План її реалізації» від 24 травня 2017 р., режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245211119&cat_id=35109).

реалізації були схвалені в травні 2017 р.

- ▶ Схвалення КМУ Концепції розвитку газовидобувної галузі України. Концепція розвитку газовидобувної галузі України, спрямована на збільшення обсягів видобутку газу в Україні.²¹¹ Метою Концепції є визначення заходів, які сприятимуть збільшенню обсягів власного видобутку природного газу для зменшення залежності від імпорту енергоносіїв, залученню інвестицій в енергетичну галузь, забезпеченню енергетичної незалежності України, тощо. Концепція передбачає, зокрема:
 - ▶ затвердження порядку правил розробки родовищ нафти і газу (були прийняті в 2017 р.)²¹²;
 - ▶ децентралізацію рентної плати за видобування вуглеводнів²¹³ (ухвалена наприкінці 2016 р., вступила в силу з 1 січня 2018 р.);
 - ▶ запровадження стимулюючого режиму оподаткування для нових свердловин і встановлення окремих ставок рентної плати за користування надрами в умовах дії УРП²¹⁴ (що відбулися в 2017 р. і вступили в силу в 2018 р.);
 - ▶ супровід у ВРУ законопроекту № 3096-д «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення деяких аспектів нафтогазової галузі».²¹⁵ Цей законопроект передбачає, зокрема, спрощення порядку набуття прав на земельні ділянки для розвідки та видобування нафти й газу, спрощення доступу до геологічної інформації та скасування гірничого дозволу для нафтогазоносних надр. Законопроект № 3096-д був прийнятий у цілому та підписаний Президентом України в березні 2018 р.
 - ▶ підтримка законопроекту № 4868 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо їх приведення у відповідність з Законом України «Про ринок природного газу»)» (в 2017 році не був включений Верховною радою до порядку денного²¹⁶
- ▶ Решта передбачених Планом заходів щодо реалізації Концепції перебували на етапі розробки у 2016-2018 рр.

Законодавче забезпечення впровадження ІПВГ в Україні.

- ▶ На продовження процесу впровадження ІПВГ в Україні²¹⁷ 17 червня 2016 р. був зареєстрований законопроект № 4840 «Про розкриття інформації у видобувних галузях».²¹⁸ Законопроект був розроблений задля імплементації міжнародних практик та стандартів щодо розкриття інформації у видобувних галузях відповідно до стандартів ІПВГ. Проект передбачав, зокрема, обов'язок видобувних компаній, їхніх материнських

²¹¹ Розпорядження КМУ «Про схвалення Концепції розвитку газовидобувної галузі України» № 1079-р від 28 грудня 2016 р., <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1079-2016-%D1%80>.

²¹² Правила розробки родовищ газу та нафти затверджені наказом Мінприроди від 15 березня 2017 № 118, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0692-17>.

²¹³ Закон України №1793-VIII «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату» від 20 грудня 2016 р.

²¹⁴ Закон України «Закон України від 07.12.2017 №2245-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2018 році»

²¹⁶ Законопроект № 4868 в порядок денний не включено 14 липня 2016 р. (режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59497)

²¹⁷ Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення прозорості у видобувних галузях» № 521-VIII від 16 червня 2015 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/521-19>, а також затвердження Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, Постановою КМУ № 835 від 21.10.2015 р. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF>.

²¹⁸ Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59455.

компаній та отримувачів платежів оприлюднювати інформацію про платежі на користь бюджету шляхом подання звіту Міненерговугілля або опублікування відповідної інформації на своїй офіційній веб-сторінці.²¹⁹ Проект був відхилений 21 лютого 2017 р.

- ▶ На дату підготовки цього Звіту в ВРУ прийняла у першому читанні проект Закону «про забезпечення прозорості у видобувних галузях» №6229 від 23 березня 2017²²⁰, який спрямований на виконання тих же завдань, що і проект Закону № 4840.
- ▶ Окрім того, деякі кроки щодо забезпечення прозорості були здійснені пізніше, у 2017 р. шляхом внесення змін до законодавства про бухгалтерський облік і фінансову звітність щодо оприлюднення звітності компаній, що видобувають корисні копалини загальнодержавного значення²²¹.

Підвищення прозорості звітування видобувних компаній

- ▶ У 2017 році було ухвалено Закон №2164-VIII від 05.10.2017 «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень». Закон вступає в силу з 1 січня 2018 р.
- ▶ Серед іншого, цей закон зобов'язує підприємства, які здійснюють діяльність з видобутку корисних копалин загальнодержавного значення готувати фінансову звітність винятково за міжнародними стандартами фінансової звітності та оприлюднювати її разом з аудиторським висновком. Також закон встановлює обов'язок для таких підприємств подавати звіт про платежі на користь держави та підвищує відкритість і доступність фінансової звітності інших компаній.

Висновки до розділу

Незважаючи на складне економічне та політичне становище України, протягом 2016 р. було здійснено низку кроків щодо реформування видобувних галузей, основні з яких були спрямовані на виконання міжнародних зобов'язань України щодо впровадження положень Третього енергетичного пакету Енергетичного співтовариства ЄС, спрощення регуляторних процесів для видобувних компаній та стимулювання видобутку корисних копалин.

Імплементація реформ у цілому відбувалася повільніше, ніж заплановано. Водночас, в 2016-2017 рр. вже були реалізовані окремі важливі заходи, спрямовані на підвищення ефективності видобувних галузей для економіки України та виконання її зобов'язань перед міжнародними партнерами. Такі заходи мали широке публічне обговорення реформ серед зацікавлених осіб, а перебіг основних подій висвітлювався у ЗМІ.

Прискорення темпів реформ залишається актуальним питанням, оскільки це необхідне для того, аби ефективніше розв'язувати проблеми і недоліки у регулюванні і функціонуванні видобувних галузей України. Активна розробка, пропозицій щодо регуляторних і фіскальних змін, їх прийняття та ефективна імплементація є важливими для українського суспільства.

²¹⁹ Проект був відхилений 21 лютого 2017 р.

²²⁰ Див. http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=61409

²²¹ Закон №2164-VIII від 5 жовтня 2017 «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>

6.4 Регулювання державної участі у видобувних галузях

6.4.1 Визначення «підприємств, що перебувають у власності держави»

Відповідно до п.2.6 Стандарту ІПВГ, у тих випадках, де участь держави у видобувних галузях є джерелом істотних платежів доходів, країни, що впроваджують ІПВГ, повинні розкривати інформацію щодо пояснення чинних правил та процедур стосовно фінансових взаємовідносин між урядом та державними підприємствами (ДП), наприклад, правила та процедури, що регулюють перекази коштів між ДП та державою, утримані прибутки, повторне інвестування та фінансування третіх осіб. Відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ, підприємство, що перебуває у власності держави (state-owned entity, SOE)²²² - це підприємство, що займається видобувною діяльністю від імені уряду і знаходиться в повній власності або у власності з контролюючою участю держави.

Українське законодавство містить низку визначень, що можуть відповідати визначенню Стандарту ІПВГ, зокрема - «суб'єкти господарювання державного сектора економіки».

До суб'єктів господарювання державного сектора економіки належать²²³:

- ▶ суб'єкти, що діють на основі лише державної власності, зокрема, державні унітарні підприємства; та
- ▶ суб'єкти, державна частка у статутному капіталі яких перевищує 50% чи становить величину, що забезпечує державі право вирішального впливу на господарську діяльність цих суб'єктів. До таких суб'єктів належить, наприклад, публічне акціонерне товариство ПАТ «НАК «Нафтогаз» та НАК «Надра України».

Державне унітарне підприємство (тобто державне підприємство, створене одним засновником) є підприємством, утвореним компетентним органом державної влади, і входить до сфери його управління. Ключовими особливостями державного підприємства як окремої форми підприємства можна виокремити такі:

- ▶ Підприємство утворюється у розпорядчому порядку (на підставі рішення компетентного органу державної влади);
- ▶ Функції власника такого підприємства виконує орган державної влади, до сфери управління якого входить таке підприємство. Зокрема, якщо відсутня наглядова рада, то керівник підприємства призначається таким органом;
- ▶ Підприємство здійснює діяльність на базі державної власності.

Державні унітарні підприємства включають комерційні і казенні підприємства.

Державне комерційне підприємство є суб'єктом підприємницької діяльності, який несе відповідальність за наслідки своєї діяльності усім належним йому на праві господарського відання майном²²⁴. Окрім того, за загальним правилом держава та орган, до сфери

²²² В Українському перекладі Стандарту ІПВГ для позначення терміну «state-owned entity (SOE)» використовується термін «державне підприємство (ДП)». Оскільки термін Стандарту є ширшим, ніж визначення «державного підприємства» в українському законодавстві, для цілей цього звіту поняття «state-owned entity» (в Стандарті ІПВГ) і «державне підприємство» (в українському законодавстві) слід розрізняти.

²²³ Частина 2 статті 22 Господарського кодексу України № 436-IV від 16.01.2003, режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (далі - «Господарський кодекс»).

²²⁴ Господарське відання означає речове право, при якому підприємство володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником, проте може розпоряджатись окремими видами майна лише за згодою власника у випадках, передбачених законом (стаття 136 Господарського кодексу).

управління якого входить державне комерційне підприємство, не несуть відповідальності за його зобов'язаннями²²⁵.

Казенне підприємство створюється за рішенням Кабінету Міністрів України, у якому визначається характер діяльності підприємства та орган, до сфери управління якого входить підприємство. Майно казенного підприємства закріплюється за ним на праві оперативного управління²²⁶. Казенні підприємства створюються в окремих галузях економіки, визначених Господарським кодексом, зокрема, у яких (i) законом дозволено здійснення господарської діяльності лише державним підприємствам, (ii) основним (понад 50%) споживачем продукції (робіт, послуг) виступає держава, (iii) переважаючим (понад 50%) є виробництво суспільно необхідної продукції (робіт, послуг), яке за своїми умовами не може бути рентабельним²²⁷.

Також до суб'єктів господарювання державного сектора економіки належать господарські товариства, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі, та господарські товариства, частка держави в яких становить 100 відсотків²²⁸. Законодавчі акти щодо управління господарськими товариствами, учасником яких є держава, часто містять нечіткі або суперечливі норми. Наприклад, ПАТ «НАК «Нафтогаз України» і ПАТ «НАК «Надра України» є підприємницькими товариствами як акціонерне товариство, але були створені на підставі розпорядчих актів²²⁹.

Нижче наводиться таблиця, яка схематично ілюструє суб'єктів господарювання державного сектора економіки згідно з Господарським кодексом.

Слід також зазначити недостатньо визначений статус підприємств, що знаходяться під опосередкованим контролем держави (зокрема, дочірніх підприємств державних підприємств, а також підприємств, більше 50% акцій яких належить підприємствам, які належать до суб'єктів господарювання державного сектора економіки).

До таких підприємств, зокрема, належать ПАТ «Укргазвидобування», ПАТ «Укртрансгаз», ПАТ «Укртранснафта», 100% акцій яких володіє ПАТ «НАК Нафтогаз України», та ПАТ «Укрнафта», 50% +1 акцією якого володіє ПАТ «НАК Нафтогаз України», а також дочірні підприємства «НАК Надра України».

Зазначені підприємства формально не відповідають визначенню «суб'єктів господарювання державного сектора економіки», яке не містить критерію опосередкованого володіння. Водночас, в окремих випадках органи державної влади здійснюють окремі функції власника таких підприємств на підставі законів чи підзаконних актів. Зокрема:

- ▶ Реорганізація дочірніх підприємств ПАТ «НАК «Нафтогаз України», що провадять діяльність з транспортування магістральними трубопроводами і зберігання у підземних газосховищах, здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України;
- ▶ Відчуження основних фондів, акцій та часток у статутному капіталі таких підприємств забороняється, за винятком передачі майна для здійснення функцій оператора Єдиної

²²⁵ Стаття 74 Господарського кодексу.

²²⁶ Оперативне управління означає речове право, при якому підприємство володіє, користується і розпоряджається майном, закріпленим за ним власником, для здійснення некомерційної господарської діяльності. При цьому, власник майна має право вилучати у суб'єкта господарювання майно, що використовується не за призначенням (стаття 137 Господарського кодексу).

²²⁷ Стаття 76 Господарського кодексу.

²²⁸ Стаття 18 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» від 21 вересня 2006 року N 185-V.

²²⁹ Постанова КМУ від 25 травня 1998 р. № 747 «Про утворення Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України», Постанова КМУ від 14 липня 2000 р. N 1128 «Про утворення Національної акціонерної компанії «Надра України», режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1128-2000-%D0%BF>.

газотранспортної системи України²³⁰;

- ▶ Господарські товариства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100%, зобов'язані сплачувати дивіденди безпосередньо до Державного бюджету²³¹;
- ▶ Окремі акти КМУ містять положення, які передбачають залишення 100 відсотків корпоративних прав (акцій, часток) деяких підприємств, акції яких належать ПАТ «НАК Нафтогаз України», в державній власності, попри те, що ці корпоративні права (акції, частки) були передані до статутного капіталу ПАТ «НАК «Нафтогаз України» або набуті в інший спосіб. Зокрема, ПАТ «Укртрансгаз», ПАТ «Укргазвидобування», ПАТ «Укртранснафта», ПАТ «Укрнафта», а також Дочірня компанія ПАТ «НАК «Нафтогаз України» «Газ України» внесені до переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави відповідно до постанови КМУ № 83 від 4 березня 2015 року.



Малюнок 6-4: Суб'єкти господарювання державного сектора економіки за Господарським кодексом

Відповідно, з метою повноти розкриття для цілей цього звіту підприємствами, що перебувають у власності держави (SOE) відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ, вважалися підприємства, що належать до державного сектору економіки, та підприємства, в яких держава опосередковано володіє більше ніж 50% акцій (часток).

²³⁰Стаття 7 Закону України «Про трубопровідний транспорт» від 15 травня 1996р. N 192/96-ВР, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/192/96-%D0%B2%D1%80>

²³¹ частина 5 статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» № 185-16 від 21.09.2006 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/185-16>.

6.4.2 Державна політика в сфері управління суб'єктами господарювання державного сектора економіки

Відповідно до інформації, опублікованої КМУ²³², в Україні існує близько 80 суб'єктів управління державною власністю, яким підпорядковано більше 3 500 підприємств різних організаційно-правових форм. Разом із тим, в Україні відсутня єдина державна політика в сфері управління суб'єктами господарювання державного сектора економіки, що визначала би вплив держави на ключові аспекти діяльності таких суб'єктів.

Особливості управління об'єктами державної власності,²³³ в тому числі - регулювання фінансових відносин держави і підприємств, власником яких частково чи повністю є держава, встановлені в Законі України «Про управління об'єктами державної власності» № 185-V від 21.09.2006р.²³⁴ Такі особливості також установлені окремими положеннями Конституції України²³⁵, Господарського кодексу України²³⁶, Цивільного кодексу України²³⁷, Законів України «Про захист економічної конкуренції»²³⁸, «Про господарські товариства»²³⁹, «Про оренду державного та комунального майна»²⁴⁰, «Про акціонерні товариства»²⁴¹, Законом «Про нафту і газ» та інших.

Державні органи, що здійснюють управління підприємствами у державній власності

Органи державної влади здійснюють функції з управління об'єктами державної власності. Такими органами можуть бути КМУ, міністерства та інші центральні органи виконавчої влади, в тому числі Міненерговугілля, МЕРТ і Держгеонадра, Фонд державного майна України.

У відкритому доступі відсутній сукупний перелік підприємств, що перебувають у сфері управління кожного із державних органів. Натомість, такі відомості зазвичай розміщені на офіційних веб-сайтах таких державних органів, що подекуди призводить до фрагментарності інформації та ускладнює отримання повної картини участі держави у видобувних галузях.²⁴²

Розроблення та імплементація політики державної власності є однією з вимог Меморандумів МВФ про економічну і фінансову політику та активів КМУ (наприклад, розпорядження КМУ № 662-р від 27 травня 2015 року) у контексті реформи суб'єктів господарювання, які належать державі.

В 2016 р. тривала реформа корпоративного управління державними підприємствами. Протягом 2016 р. МЕРТ²⁴³ і КМУ²⁴⁴ розробляли Основні засади здійснення державної

²³² Реформа управління державними підприємствами - офіційний веб-сайт КМУ, режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/prodazh-neefektivnogo-derzhavnogo-majna>

²³³ До таких об'єктів, зокрема, належать майно, передане державним підприємствам і корпоративні права, що належать державі у статутних капіталах господарських організацій)

²³⁴ Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/185-16/ed20160101/print>

²³⁵ Стаття 116 Конституції України

²³⁶ Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/436-15>

²³⁷ Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/435-15>

²³⁸ Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2210-14>

²³⁹ Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12>

²⁴⁰ Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2269-12>

²⁴¹ Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/514-17>

²⁴² Таких висновків дійшла технічна місія МВФ у своєму «Звіті про надання технічної допомоги – реформа управління державним майном і нагляду над ним» п.44, ст. 33 (січень 2016 р.)

²⁴³ 100 найбільших державних підприємств України за 2016 р., режим доступу: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=141fbafc-abe3-4d18-8bbe-94bf889bcf26&title=100-NaibilshikhDerzhavnikhPidprimstvUkrainiZa2016-Rik>

²⁴⁴ Запровадження політики власності - офіційний веб-сайт КМУ, режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/diyalnist/reformi/prodazh-neefektivnogo-derzhavnogo-majna>

політики власності щодо державних підприємств, що визначатимуть принципи, цілі та пріоритети управління державними підприємствами, та в якому буде висвітлено розділення функцій держави як власника та регуляторних функцій. Передбачалося, що Основні засади здійснення державної політики будуть модельним документом, на основі якого державні органи та інші суб'єкти управління будуть розробляти власні стратегії управління для конкретних державних підприємств з урахуванням їхньої специфіки. У 2016 р. та протягом 2017 року цей документ не було прийнято.

У 2017 р. КМУ затвердив Основні засади здійснення державної власності щодо ПАТ «НАК «Нафтогаз України»²⁴⁵, що мають визначати основні цілі та пріоритети володіння державою цим підприємством, очікувані результати діяльності та основні принципи корпоративного управління. Цей документ визначає стратегічне бачення держави щодо корпоративного управління ПАТ «НАК «Нафтогаз України».

6.4.3 Платежі підприємств із державною участю на користь держави

Основним видом платежів підприємств із державною участю на користь держави, крім податків, є дивіденди та перерахування частки чистого прибутку до державного бюджету.

Сплата частки чистого прибутку державними унітарними підприємствами

У 2016 р. державні унітарні підприємства повинні були відраховувати до державного бюджету частину свого чистого прибутку за відповідний період у розмірі 75 %²⁴⁶. Державні унітарні підприємства подавали розрахунок частини чистого прибутку ДФС, а сплачена частина чистого прибутку зараховувалася до загального фонду державного бюджету.

Дивіденди господарських товариств з державною часткою у статутному капіталі

За загальним правилом, господарські товариства, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави, повинні відраховувати не менше 30% чистого прибутку на виплату дивідендів²⁴⁷.

Дивіденди нараховуються пропорційно розміру державної частки у статутних капіталах зазначених господарських товариств і повинні бути сплачені до Державного бюджету не пізніше 1 липня року, що настає за звітним. Господарські товариства, 50 і більше відсотків акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100%, також зобов'язані сплачувати дивіденди безпосередньо до Державного бюджету²⁴⁸.

КМУ встановлює базовий норматив відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у відповідному році. У 2016 році цей норматив встановлено у розмірі 75 %²⁴⁹.

²⁴⁵ Постанова КМУ від 26 квітня 2017 р. № 351, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/351-2017-n>

²⁴⁶ Порядок відрахування до державного бюджету частини чистого прибутку (доходу) державними унітарними підприємствами та їх об'єднаннями, затвердженого Постановою КМУ № 138 від 23.02.2011 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/138-2011-%D0%BF/ed20161215>

²⁴⁷ Частина 5 статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» № 185-16 від 21.09.2006 р.

²⁴⁸ частина 5 статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» № 185-16 від 21.09.2006 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/185-16>.

²⁴⁹ Постанова КМУ «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2015 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави» № 228 від 23 березня 2016 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/228-2016-%D0%BF>. Варто зауважити, що наступною постановою КМУ № 120 від 01.03.2017 р. базовий норматив відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами

Несвоєчасна сплата відповідної суми дивідендів також може призвести до застосування пені, розрахованої на основі подвійної облікової ставки Національного банку України²⁵⁰.

Дивіденди підприємств, що перебувають у власності підприємств із державною часткою участі

Господарські товариства, 50% і більше акцій (часток) яких знаходяться у статутних капіталах господарських товариств, частка держави в яких становить 100%, зобов'язані сплачувати дивіденди безпосередньо до Державного бюджету України за правилами, встановленими Законом України «Про управління об'єктами державної власності».²⁵¹

Недосконале формулювання цього правила призводило до судових спорів щодо того, чи поширюється воно на господарські товариства, 50% і більше акцій (часток) були отримані акціонером не шляхом внесення до статутного капіталу.

Так, у 2013 р. між ПАТ «Укргазвидобування» та ПАТ «НАК «Нафтогаз України», яке є його єдиним акціонером, виник спір щодо механізму виплати дивідендів ПАТ «Укргазвидобування». Зокрема, ПАТ «Укргазвидобування» у судовому порядку оскаржило²⁵² рішення ПАТ «НАК «Нафтогаз» про виплату 30% чистого прибутку компанії за 2012 р. до Державного бюджету. Суд підтримав позицію ПАТ «Укргазвидобування»²⁵³. В 2017 році ПАТ «Укргазвидобування» прийняло рішення про виплату дивідендів за результатами 2016 року на користь ПАТ «НАК Нафтогаз України»²⁵⁴.

ПАТ «Укртранснафта», 100% акцій якого відповідно до рішення КМУ було залишено в державній власності та передано до статутного капіталу ПАТ «НАК «Нафтогаз України»²⁵⁵, в 2016 році прийняло рішення про сплату дивідендів за результатами 2015 року до державного бюджету²⁵⁶.

6.4.4 Платежі держави на користь підприємств із державною участю

Бюджетна підтримка видобувних галузей

Державна підтримка видобувних галузей може включати надання видобувним компаніям коштів за затвердженими відповідним Законом про Державний бюджет програмами. Таке надання відбувається згідно з порядком, що затверджується КМУ для кожної програми.

Бюджетний кодекс України передбачає, що головні розпорядники бюджетних коштів мають розробляти порядок використання таких коштів за програмами, передбаченими у

фінансово-господарської діяльності у 2016 році, був зменшений до 50% у порівнянні з минулим роком, режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/120-2017-%D0%BF>.

²⁵⁰ Наказ Мінекономрозвитку «Про затвердження Порядку нарахування пені на суму дивідендів на державну частку, несвоєчасно сплачених господарським товариством, у статутному капіталі якого є корпоративні права держави, та господарським товариством, 50 і більше відсотків акцій (часток, паїв) якого знаходяться у статутному капіталі господарського товариства, частка держави якого становить 100 відсотків» № 725 від 02.07.2013 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1830-13>.

²⁵¹ Частина 5 статті 11 Закон України «Про управління об'єктами державної власності» № 185-16 від 21.09.2006 р.

²⁵² Рішення Господарського суду м. Києва у справі № 910/10255/13 від 27 червня 2013 року, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/32063317>

²⁵³ Постанова Київського апеляційного господарського суду у справі № 10/10255/13 від 10 липня 2013 року, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/32403812>, Постанова Вищого господарського суду України у справі № 10/10255/13 від 13 серпня 2013 року, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/33042667>

²⁵⁴ Режим доступу: <http://ugv.com.ua/uploads/1517404060.pdf>

²⁵⁵ Розпорядження КМУ «Про утворення ВАТ «Укртранснафта» N 256-р від 23 червня 2001 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/256-2001-%D1%80>. Також див. річну інформацію ПАТ «Укртранснафта» за 2016 р., режим доступу: <http://www.ukrtransnafta.com/wp-content/uploads/2017/09/%D0%A0%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B0-2016.pdf>

²⁵⁶ Див. повідомлення компанії: <http://www.ukrtransnafta.com/pat-ukrtransnafta-splatit-rekordnu-sumu-dividendiv-1-mlrld-grn/>

державному бюджеті, а КМУ чи такий головний розпорядник, за погодженням із Мінфіном, має його затвердити. Затвердження порядків щодо програм, які визначені відповідним Законом про державний бюджет уперше, має відбутися протягом 30 днів з дня набрання чинності таким законом.²⁵⁷

У 2016 р. для відповідних бюджетних програм діяли, зокрема (але не виключно), такі порядки використання коштів за бюджетними програмами, що стосувалися видобувних галузей:

- ▶ Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для підтримки будівництва шахти № 10 «Нововолинська»²⁵⁸;
- ▶ Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для часткового покриття витрат вугледобувних підприємств, що включаються до собівартості готової товарної вугільної продукції²⁵⁹;
- ▶ Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті на поповнення обігових коштів або збільшення статутних фондів вугледобувних підприємств для погашення заборгованості із заробітної плати працівникам, що утворилася на 1 січня 2016 року²⁶⁰;
- ▶ Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для реструктуризації вугільної та торфодобувної промисловості²⁶¹ ;
- ▶ Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для забезпечення життєдіяльності Криворізького гірничо-збагачувального комбінату окислених руд²⁶² тощо.

Субвенція місцевим бюджетам для проведення взаєморозрахунків між ПАТ «НАК «Нафтогаз України», ПАТ «Укртрансгаз», вугледобувними підприємствами, виробниками теплоенергії і теплопостачальниками

Українське законодавство окремо передбачає надання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню, зокрема - на оплату електроенергії і природного газу.²⁶³

Такі субвенції надаються за рахунок надходження до загального фонду державного бюджету рентної плати за користування надрами для видобування природного газу та газового конденсату і ПДВ, що сплачується ПАТ «НАК «Нафтогаз України» та ПАТ «Укртрансгаз», а також за рахунок надходження до загального фонду державного бюджету від погашення податкового боргу з ПДВ, що сплачується виробниками електроенергії і вугледобувними підприємствами.

Механізм субвенції передбачає такі етапи:

1. Казначейство перераховує суми субвенцій на рахунки обласних бюджетів та бюджету м. Києва, відкриті в органах Казначейства, згідно з розписом державного

²⁵⁷ П.7 статті 20 Бюджетного кодексу України

²⁵⁸ Постанова КМУ № 298 від 12 травня 2015 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/298-2015-%D0%BF>

²⁵⁹ Постанова КМУ № 153 від 23 лютого 2011 р. (втратила чинність від 25 лютого 2017 р.), режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/153-2011-%D0%BF/ed20170225>

²⁶⁰ Постанова КМУ №1 від 13 січня 2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1-2016-%D0%BF>

²⁶¹ Постанова КМУ № 236 від 11 березня 2011 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236-2011-%D0%BF>

²⁶² Постанова КМУ №324 від 30 березня 2011 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/324-2011-%D0%BF>

²⁶³ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку перерахування деяких субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг, субсидій та компенсацій» №20 від 11 січня 2005 р. (втратила чинність з 1 січня 2018 р.), режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/20-2005-%D0%BF/ed20170314>

бюджету в межах зобов'язань місцевих бюджетів за видатками.

2. Обласні та Київська міська держадміністрації розподіляють субвенцію між бюджетами районів і міст обласного значення, об'єднаних територіальних громад відповідно до загальних планових обсягів субвенцій, а відповідні органи місцевого самоврядування перераховують її головним розпорядникам бюджетних коштів місцевих бюджетів.
3. Органи Казначейства на підставі платіжних доручень головних розпорядників коштів місцевих бюджетів перераховують кошти на рахунки постачальників ресурсів (товарів, послуг), відкриті в органах Казначейства.
4. Розрахунки між розпорядниками (зокрема, споживачами газу) ПАТ «НАК «Нафтогаз України» та/або ПАТ «Укртрансгаз», проводяться на підставі актів звірення або договорів, які визначають величину щомісячного споживання ресурсів (товарів, послуг), і спільних протокольних рішень, підписаних усіма учасниками таких розрахунків.
5. ПАТ «НАК «Нафтогаз України» перераховує кошти субвенції з поточного рахунка, відкритого в Казначействі, на відкриті в Казначействі рахунки:
 - ▶ ПАТ «Укргазвидобування» для сплати грошових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування природного газу та газового конденсату;
 - ▶ ПАТ «НАК «Нафтогаз України» в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ;
 - ▶ ПАТ «Укртрансгаз» з подальшим перерахуванням коштів субвенції на рахунок цього товариства в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ.
6. ПАТ «Укртрансгаз» перераховує кошти субвенції з поточного рахунка, відкритого в Казначействі, на відкриті в Казначействі рахунки:
 - ▶ ПАТ «Укргазвидобування» - для сплати грошових зобов'язань з рентної плати за користування надрами для видобування природного газу та газового конденсату;
 - ▶ ПАТ «Укртрансгаз» в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ;
 - ▶ ПАТ «НАК «Нафтогаз України» в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ.
7. Виробники електроенергії перераховують кошти субвенції з поточного рахунка, відкритого в Казначействі, на відкриті в Казначействі рахунки:
 - ▶ вугледобувних підприємств в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ;
 - ▶ ПАТ «НАК «Нафтогаз України» в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ;
 - ▶ виробників електроенергії в системі електронного адміністрування ПДВ для сплати до бюджету ПДВ.

Порядок проведення розрахунків за природний газ, теплопостачання і електроенергію за

рахунок субвенції затверджено Міненерговугілля.²⁶⁴

На практиці функціонування такого механізму субвенцій залежить від наявності в Державному бюджеті коштів від надходжень рентної плати і ПДВ. У 2016 р. з передбачених Державним бюджетом на 2016 р. 47 млрд. грн. субвенції фактично було надано лише 44,1 млрд грн (з урахуванням змін до Державного бюджету).²⁶⁵ У звіті ПАТ «НАК «Нафтогаз України» зазначено, що через недостатнє та/або невчасне фінансування борг за субсидіями на 31.12.2016 року становив 21,8 млрд грн за газ та газ для виробництва теплової енергії.²⁶⁶

Надання державних гарантій за запозиченнями суб'єктів господарювання

Відповідно до Бюджетного кодексу, за рішенням КМУ або на підставі міжнародних договорів України суб'єктам господарювання можуть надаватися державні гарантії для повного чи часткового виконання їхніх боргових зобов'язань. Такі гарантії надаються виключно в обсягах і за напрямками, передбаченими відповідним Законом про Державний бюджет.²⁶⁷

Гарантії мають надаватися на умовах платності, строковості та забезпечення виконання зобов'язань. Бюджетним кодексом визначені обов'язкові умови такого договору гарантії.²⁶⁸ Мінфін за дорученням КМУ вчиняє відповідні правочини і веде Реєстр державних гарантій, наданих протягом бюджетного періоду²⁶⁹ (не перебуває у відкритому доступі).

Інформація про державні гарантії, надані у 2016 р. компаніям, охопленим цим Звітом, наведена у **Розділі 5.1.1, 5.2.1, 5.3.1, 5.4.1, 5.5.1, 5.6.1, 5.7.1, 5.8.1** (зокрема, ПАТ «НАК «Нафтогаз України»).

Збільшення статутних капіталів підприємств із державною формою участі

Держава як акціонер (учасник) підприємств із державною формою участі бере участь в управлінні такими підприємствами, що включає, в тому числі, прийняття рішень про збільшення статутного капіталу для покриття касових дефіцитів. Наприклад, у 2015 рр. КМУ постановив збільшити статутний капітал ПАТ «НАК «Нафтогаз України» на 29,7 млрд. грн шляхом додаткового приватного розміщення акцій. Мінфін за дорученням КМУ придбав такі акції від імені держави за рахунок випущених для цього облігацій внутрішньої державної позики.

6.4.5 Функції підприємств із державною участю та платежі на користь підприємств з державною участю

Законодавство України не передбачає загального вичерпного переліку функцій, що повинні виконуватися підприємствами з державною участю. Такі функції найчастіше передбачені статутами відповідних підприємств.

В деяких випадках держава покладає на окремі суб'єкти господарювання обов'язки, які не передбачені їхніми статутними документами. Зокрема, ПАТ «Укргазвидобування» зобов'язане здійснювати щомісячний продаж ПАТ «НАК «Нафтогаз України» природного

²⁶⁴ Порядок проведення розрахунків за природний газ, тепlopостачання і електроенергію, затверджений Наказом Міненерговугілля № 493/688 від 3 серпня 2015 р., режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1007-15>.

²⁶⁵ Звіт про виконання Державного бюджету України за 2016 р., веб-сайт Державної казначейської служби України, режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=359194>

²⁶⁶ Річний звіт за 2016 р. ПАТ «НАК «Нафтогаз України», ст.105

²⁶⁷ Пункт 1 статті 17 Бюджетного кодексу України

²⁶⁸ Пункт 3 статті 17 Бюджетного кодексу України

²⁶⁹ Пункт 4 статті 18 Бюджетного кодексу України

газу власного видобутку для формування ресурсу природного газу.

Для компаній та учасників договорів про спільну діяльність, у яких держава прямо або опосередковано володіє 50% та більше акцій, також встановлено обов'язок продажу нафти, газового конденсату власного видобування та скрапленого газу на біржових аукціонах. У разі, якщо повний обсяг зазначених продуктів не було реалізовано на таких аукціонах, нереалізовані обсяги нафти сирової і газового конденсату реалізуються ПАТ «НАК «Нафтогаз України».²⁷⁰

Як правило, видобувні компанії здійснюють платежі на користь підприємств із державною участю за надані послуги чи виконані роботи. Оскільки немає узагальненої інформації щодо таких платежів чи вичерпного переліку таких можливих платежів у законодавстві, нижче наведено окремі види платежів, що є суттєвими для української економіки.

Платежі за транспортування нафти і газу

Платежі за транспортування нафти і газу, що підприємства здійснюють на користь ПАТ «Укртранснафта» та ПАТ «Укртрансгаз», є одним із найсуттєвіших потоків платежів на користь підприємств із державною участю. Такі платежі здійснюються на підставі договорів із цими підприємствами.

Тарифи на транспортування нафти магістральними нафтопроводами, а також на транспортування газу магістральними і транскордонними газопроводами встановлюються НКРЕКП. Зокрема, у 2016 р. діяли:

- ▶ постанови НКРЕКП «Про встановлення тарифів на транспортування нафти магістральними трубопроводами ПАТ «Укртранснафта» для споживачів України»²⁷¹;
- ▶ постанова НКРЕКП «Про встановлення тарифів для ПАТ «Укртрансгаз» на послуги транспортування природного газу транскордонними газопроводами для точок входу і точок виходу»²⁷²; та
- ▶ постанова НКРЕКП «Про встановлення загального тарифу на транспортування природного газу, тарифів на транспортування природного газу магістральними та розподільними трубопроводами»²⁷³.

Типові договори про надання послуг транспортування і зберігання газу розміщені на офіційному веб-сайті ПАТ «Укртрансгаз».²⁷⁴

Виконання геологічно-розвідувальних, пошукових робіт, надання послуг із геологічного вивчення

Видобувні компанії потребують отримання певних послуг у зв'язку з пошуком, розвідкою та видобутком корисних копалин. Наприклад, для продовження строку дії спеціального дозволу для геологічного вивчення, геологічного вивчення з дослідно-промисловою розробкою та видобування корисних копалин можливе лише за наявності позитивного висновку за результатами проведення державної експертизи звітів щодо результатів геологічного вивчення надр, а також інших геологічних матеріалів.²⁷⁵

Такі послуги надають, зокрема, і спеціалізовані державні геологічні підприємства, установи

²⁷⁰ Ст. 4-1 Закону про нафту і газ, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2665-14>.

²⁷¹ До 23.12.2016 - Постанова НКРЕКП № 1836 від 25.06.2015, режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=16440>, після 23.12.2016- Постанова НКРЕКП № 2362 від 23.12.2016, режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=22883>

²⁷² Постанова НКРЕКП №3158 від 29.12.2015, режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=18635>

²⁷³ Постанова НКРЕКП №3159 від 29.12.2015, режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua/?id=18636>

²⁷⁴ Укладання договорів - офіційний сайт ПАТ «Укртрансгаз», режим доступу: <http://utg.ua/utg/customers/contracts.html>

²⁷⁵ Пункт 27 Порядку надання спеціальних дозволів.

та організації, що належать до сфери управління Держгеонадр. До таких підприємств належать, зокрема, державне геологічне підприємство «Геолекспертиза»²⁷⁶ і державне геофізичне підприємство «Укргеофізика»²⁷⁷. Перелік таких підприємств опублікований на офіційному сайті Держгеонадр²⁷⁸.

Державні підприємства також можуть надавати й інші послуги, наприклад:

- ▶ Державне геологічне підприємство «Геолекспертиза» надає послуги з оцінки (визначення) вартості геологічної інформації, експертизи геологічних матеріалів, проектно-кошторисної документації тощо²⁷⁹;
- ▶ ДНВП «Геоінформ України» надає послуги з підготовки довідок про стан мінерально-сировинної бази області, підготовки пакету геологічної документації для отримання спеціальних дозволів, експертизи геологічних матеріалів за результатами робіт, виконаними геологічними підприємствами з дорозвідки та переоцінки, опрацювання фондових геологічних матеріалів тощо²⁸⁰;
- ▶ Державне підприємство «Центр еколого-експертної аналітики» (належить до сфери управління Міністерства екології та природних ресурсів) надає послуги з проведення екологічної експертизи, оцінки впливу на стан навколишнього природного середовища тощо²⁸¹;
- ▶ Державне підприємство «Український державний геологорозвідувальний інститут» надає послуги з визначення початкової ціни продажу спеціальних дозволів на аукціоні, розміру збору за провадження строку дії спеціального дозволу тощо²⁸².

Висновки до розділу

- ▶ Для цілей цього звіту підприємствами, що перебувають у власності держави (SOE) відповідно до Вимоги 2.6 Стандарту ІПВГ, вважалися підприємства, в яких держава прямо чи опосередковано володіє більше ніж 50% акцій (часток).
- ▶ Основним платежем видобувних підприємств із державною часткою до бюджету, крім податків, є дивіденди та розподіл частки чистого прибутку. Чинне законодавство містить невизначеність щодо обов'язку певних підприємств, що опосередковано контролюються державою, сплачувати дивіденди до Державного бюджету напряму.
- ▶ Держава може здійснювати бюджетну підтримку державних підприємств відповідно до затверджених бюджетних програм. Окрім того, держава може надавати державні гарантії за борговими зобов'язаннями державних підприємств, надавати кошти для збільшення статутних капіталів підприємств, що належать державі тощо.

²⁷⁶ Режим доступу: <http://gxp.com.ua/uk/%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B8%D0%B7%D0%B0-%D0%B3%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B5%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2/>

²⁷⁷ Режим доступу: <http://www.ukrgeofizika.kiev.ua/uk/visnovki2.html>.

²⁷⁸ Режим доступу: <http://geo.gov.ua/storinka/geologiczna-eksperty-za-zvitiv>.

²⁷⁹ Режим доступу: <http://gxp.com.ua/uk/>.

²⁸⁰ Режим доступу: <http://geoinf.kiev.ua/>.

²⁸¹ Режим доступу: <http://ecoanalitika.com/>.

²⁸² Режим доступу: <http://ukrdgri.gov.ua/uk/>.

- ▶ Окремим видом фінансових відносин між державою і конкретними підприємствами з державною участю є механізм субвенції місцевим бюджетам для розрахунків із окремими підприємствами видобувних галузей. Ці субвенції, будучи наданими, зараховуються на казначейські рахунки таких підприємств для сплати зобов'язань із окремих податків і зборів.
- ▶ Підприємства видобувної галузі із державною часткою участі отримують платежі за надані послуги та виконані роботи так само, як і приватні видобувні підприємства. Суттєві потоки платежів до підприємств, якими опосередковано володіє держава, складає плата за транспортування нафти і природного газу магістральними і транскордонними трубопроводами України. Держава окремо регулює надання таких послуг, у тому числі і цінову політику таких підприємств.
- ▶ Держава може покласти на окремі підприємства з прямою чи опосередкованою державною участю спеціальні обов'язки (наприклад, щодо продажу ПАТ «Укргазвидобування» газу ПАТ «НАК «Нафтогаз України» для потреб населення, щодо продажу видобутої продукції окремими підприємствами з державною участю виключно на біржових аукціонах тощо).

6.5 Фіскальний режим видобувних галузей



Основні податки, що сплачуються компаніями видобувних галузей

У 2016 р. основними податками для видобувних галузей були податок на додану вартість, податок на прибуток підприємств та рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин. Крім того, компанії видобувної галузі були зобов'язані сплачувати й інші податки та загальнообов'язкові платежі, що не є особливими саме для цієї галузі. Компанії, що експлуатують об'єкти магістральних трубопроводів та надають (організують) послуги з транспортування вантажів такими трубопроводами, також сплачували рентну плату за транспортування (крім транспортування природного газу).

Нижче наведено загальну інформацію щодо податків, платежів і зборів, що сплачуються компаніями видобувних галузей. Якщо інше прямо не зазначено нижче, в цьому розділі наведено правила оподаткування, що діяли станом на 31 грудня 2016 р.



Податок на прибуток

У 2016 р. податок на прибуток підприємств сплачувався за ставкою 18%.

У 2016 р. об'єкт оподаткування податком на прибуток підприємств для більшості компаній визначається шляхом коригування фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства, складеній відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на низку різниць, визначених за правилами Податкового кодексу. ПКУ не встановлює спеціальних правил визначення оподатковуваного прибутку для компаній видобувної галузі та ДСД.

Податок на прибуток підприємств за УРП розраховувався за спеціальними правилами. Зокрема, об'єкт оподаткування за УРП обчислювався виходячи з вартості прибуткової продукції, зменшеної на суму ЄСВ і витрат, які не відшкодовані (не підлягають відшкодуванню) компенсаційною продукцією. Інші доходи інвестора не підлягають оподаткуванню податком на прибуток підприємств.²⁸³



Малюнок 6-5: Розподіл податку на прибуток підприємств між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом)²⁸⁴

²⁸³ Розділ XVIII Податкового кодексу

²⁸⁴ Бюджетним кодексом також встановлені спеціальні правила розподілу податку на прибуток підприємств та інших податків до бюджету АРК та м. Севастополя, але враховуючи окупацію Криму державою-агресором, ця норма не виконувалася в 2016 р., тому в цьому звіті ми не описуємо механізм такого розподілу.



Рентні платежі, пов'язані з видобувною діяльністю

У 2016 р. діяв такий загальнодержавний податок як рентна плата, що включав рентну плату за користування надрами для видобування корисних копалин, рентну плату за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, рентну плату за транспортування нафти та нафтопродуктів, а також збори за спеціальне використання води та лісових ресурсів.

Рентна плата за транзитне транспортування природного газу територією України була скасована.



Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин

У 2016 р. компанії видобувної галузі сплачували рентну плату за користування надрами для видобування корисних копалин²⁸⁵.

Далі розглянуто особливості справляння плати за користування надрами для вуглеводневої сировини (нафти, природного газу, газового конденсату тощо) та для інших видів корисних копалин, охоплених цим Звітом.



Вуглеводнева сировина

Базою оподаткування плати за користування надрами щодо видобутку вуглеводнів є вартість товарної продукції - видобутих у звітному періоді корисних копалин, розрахована за спеціальними правилами:

- ▶ **Для природного газу:** середня митна вартість імпортного природного газу, що склалася у процесі його митного оформлення під час ввезення на територію України за податковий (звітний) період (така вартість публікується МЕРТ на офіційному веб-сайті);
- ▶ **Для природного газу, реалізованого ПАТ «НАК «Нафтогаз України» для формування ресурсу природного газу, що використовується для потреб населення (далі - «газ, реалізований для потреб населення»):** ціна, визначена у договорах купівлі-продажу природного газу між платником рентної плати та ПАТ «НАК «Нафтогаз України» у звітному періоді ;
- ▶ **Для нафти та конденсату:** середня ціна одного бареля нафти Urals, визначена за інформацією міжнародного агентства (котирування UralsMediterranean та UralsRotterdam), перерахована у гривні за тону за курсом Національного банку України станом на 1 число місяця, що настає за податковим (звітним) періодом.

Ставки плати за користування надрами чи рентної плати за УРП визначаються в УРП, але не можуть бути нижчими, ніж установлені розділом IX Податкового кодексу на момент укладення УРП. В 2016 р. Податковий кодекс не передбачав спеціальних ставок рентної плати для цілей УРП (такі ставки було введено з 2018 р.)²⁸⁶. Сторони УРП визначають в угоді умови та порядок обчислення та сплати плати за користування надрами (рентної плати), що можуть відрізнятися від загального порядку.

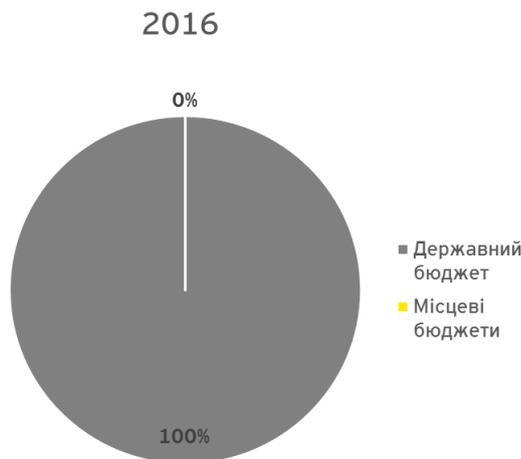
²⁸⁵ Розділ IX Податкового кодексу (ред. чинна на кінець 2016 р.)

²⁸⁶ Зміни відповідно до Закону України № 2245-VIII від 07 грудня 2017 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2245-19/paran346#n346>

Таблиця 6-1: Розмір ставок рентної плати за користування надрами у разі видобутку вуглеводневої сировини у 2016 р.

Об'єкт оподаткування	Ставка
Нафта	
з покладів, які залягають на глибині до 5000 м	45%
з покладів, які залягають на глибині понад 5000 м	21%
Конденсат	
з покладів, які залягають на глибині до 5000 м	45%
з покладів, які залягають на глибині понад 5000 м	21%
Природний газ (будь-якого походження)	
з покладів, які залягають на глибині до 5000 м	29%
з покладів, які залягають на глибині понад 5000 м	14%
з покладів на ділянках надр (родовищах) в межах континентального шельфу та/або виключної (морської) економічної зони України	11%
з покладів, які залягають на глибині до 5000 м, реалізований для потреб населення	70% (до 31 березня 2016 р.) 50% ²⁸⁷
з покладів, які залягають на глибині понад 5000 м, реалізований для потреб населення	14%
видобутий під час виконання договорів про спільну діяльність	70%

Під час розрахунку плати за користування надрами (рентної плати) застосовуються коригувальні коефіцієнти (від 0,01 до 0,97) залежно від виду сировини та умов її видобування. З 2016 р. було скасовано коригувальний коефіцієнт 0,55, що застосовувався до ставки рентної плати за користування надрами для видобування природного газу для потреб промисловості зі свердловин, що були введені в експлуатацію після 1 серпня 2014 р.



Малюнок 6-6: Розподіл рентної плати за користування надрами для видобування вуглеводнів між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

²⁸⁷ Зазначені ставки 50% і 70% застосовувалися лише в 2016 р. З 1 січня 2017 р. ставка рентної плати для видобування природного газу з покладів, які залягають на глибині до 5 000 м, реалізованого для потреб населення, складала 29%

Завдяки змінам до законодавства, прийнятим наприкінці 2016 р.²⁸⁸, з 1 січня 2018 р. 5% рентної плати за видобування вуглеводнями зараховуватиметься до місцевих бюджетів (95% цього податку буде й надалі зараховуватися до державного бюджету).



Інша мінеральна сировина, крім вуглеводневої

Базою оподаткування є вартість обсягів товарної продукції - видобутих у звітному періоді корисних копалин розрахована за більшою з двох величин - за фактичними цінами реалізації відповідного виду мінеральної сировини або за розрахунковою вартістю мінеральної сировини.

Податковий кодекс передбачає спеціальні правила визначення «фактичних цін реалізації» та розрахункової вартості мінеральної сировини, що є досить складними.

- Фактична ціна реалізації

- ▶ За загальним правилом, фактичною ціною реалізації є вартість одиниці відповідного виду мінеральної сировини, що встановлюється платником за величиною суми доходу, отриманого (нарахованого) від реалізації такої мінеральної сировини.
- ▶ Сума доходу, отриманого (нарахованого) від реалізації відповідного виду мінеральної сировини за податковий період, зменшується на суму витрат на транспортування такої продукції споживачу. Податковий кодекс встановлює вичерпний перелік таких витрат.
- ▶ Для руд²⁸⁹ фактичною ціною реалізації є середня ціна однієї тони відповідного виду мінеральної сировини (залізорудного концентрату, ільменітового та рутилового концентратів), перерахована у гривні за курсом НБУ станом на 1 число місяця, наступного за звітним періодом. Така ціна визначається МЕРТ, виходячи з цін, опублікованих у щомісячному світовому комерційному інформаційному огляді протягом поточного звітного (податкового) періоду, за методикою, визначеною КМУ, на базових умовах поставки - зі складу готової продукції гірничого підприємства. Якщо таку ціну не визначено за певний період, фактичною ціною вважається ціна реалізації відповідного виду руди не нижче ціни, визначеної МЕРТ у попередньому звітному (податковому) періоді.

- Розрахункова вартість

- ▶ Розрахункова вартість одиниці відповідного виду товарної продукції визначається за формулою, визначеною у Податковому кодексі, яка враховує витрати платника на видобування відповідного виду корисної копалини, коефіцієнт рентабельності гірничого підприємства та обсяг видобутої корисної копалини за звітний період.
- ▶ У разі проведення первинної переробки мінеральної сировини, у результаті чого виникають нові види продукції, видобувні компанії визначають суму плати (рентної плати) для кожного нового виду продукції з урахуванням виконаних податкових зобов'язань за обсяг відповідного виду видобутої корисної копалини, що був використаний на створення нової продукції, за вирахуванням сум податкових

²⁸⁸ Закон «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо зарахування рентної плати за користування надрами для видобування нафти, природного газу та газового конденсату» №1793-VIII від 20 грудня 2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1793-19>

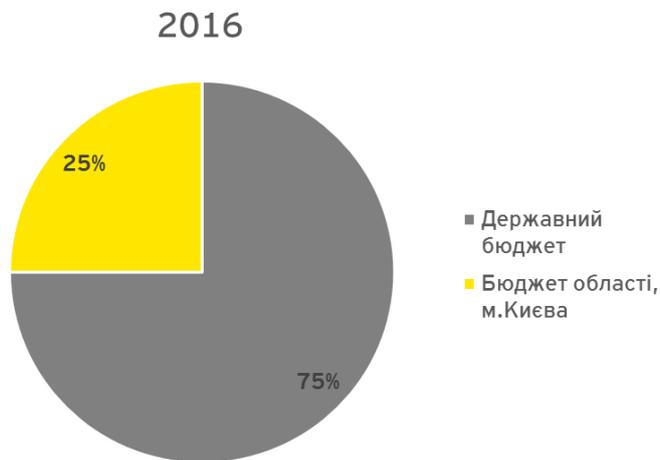
²⁸⁹ Запроваджено Законом України «Про запобігання фінансовій катастрофі та створення передумов економічного зростання в Україні» №1166-VII від 27.03.2014, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1166-18>

зобов'язань, які виникали за попередніми операціями з даним видом корисної копалини.

- Визначення вартості видобутої мінеральної сировини здійснюється без урахування наданих платнику державних субвенцій.

Таблиця 6-2: Розмір ставок рентної плати за користування надрами у разі видобутку інших видів корисних копалин, крім вуглеводнів, у 2016 р.

Об'єкт оподаткування	Ставка
Рудні (металовмісні (металічні), у тому числі руди) корисні копалини:	
руди чорних (крім руди заліза), кольорових та легувальних металів, руди урановмісних та інших, ніж урановмісні, чорних, кольорових та легувальних металів	5 %
руда заліза	8 %
Енергетичні корисні копалини	
вугілля коксівне	1,5 %
енергетичне	0,75 %
антрацит	1 %
буре	1 %
Неенергетичні, нерудні (неметаловмісні (неметалічні) корисні копалини (у т.ч. пісок кварцовий, глини вогнетривкі, глини тугоплавкі)	
	5 %



Малюнок 6-7: Розподіл рентної плати за користування надрами для видобування інших корисних копалин загальнодержавного значення²⁹⁰ між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

Під час розрахунку плати за користування надрами та рентної плати застосовуються коригуючі коефіцієнти залежно від виду сировини та умов її видобування.

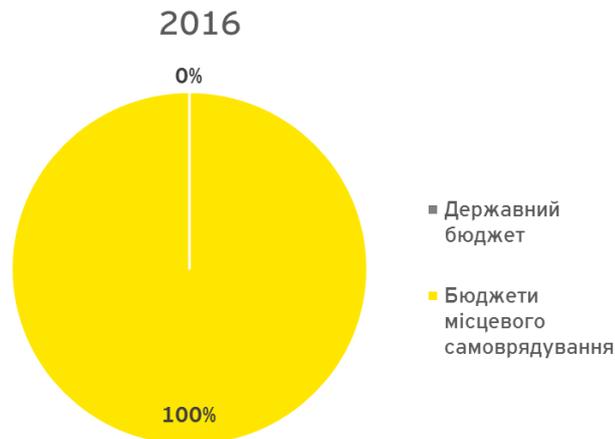


Рентна плата за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин

²⁹⁰ Відповідно до Переліків корисних копалин загальнодержавного і місцевого значення, затверджених Постановою КМУ №827 від 12 грудня 1994 р. (режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/827-94-%D0%BF>), глини і кварцовий пісок віднесено до корисних копалин загальнодержавного значення

Компанії, які використовують надра для зберігання нафти, газу, рідких або газоподібних нафтопродуктів, зобов'язані сплачувати плату за користування надрами в цілях, не пов'язаних із видобуванням корисних копалин, за обсяги підземного простору надр за такими ставками²⁹¹:

- ▶ Зберігання природного газу - 0,38 грн за тис. куб. м активного об'єму;
- ▶ Зберігання нафти та інших рідких нафтопродуктів - 0,38 грн за куб. м.



Малюнок 6-8: Розподіл рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом



Рентна плата за транспортування нафти та нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами територією України, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України

Компанії, що експлуатують об'єкти магістральних трубопроводів та надають (організують) послуги з транспортування (переміщення) вантажів такими трубопроводами, сплачують рентну плату за такими ставками²⁹²:

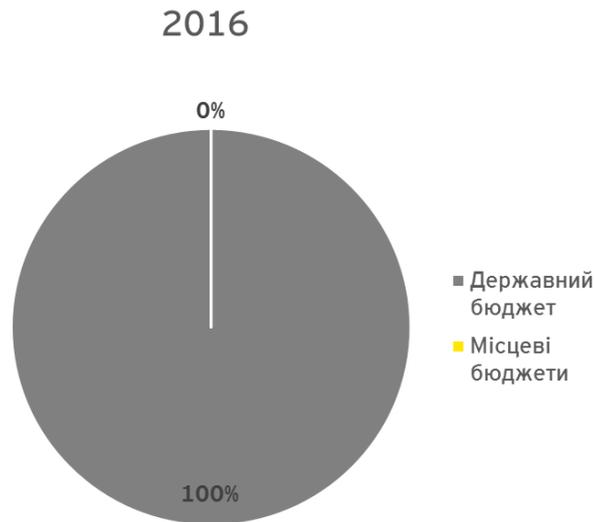
- ▶ Транспортування 1 т нафти чи нафтопродуктів - 0,56 дол. США;
- ▶ Транзитне транспортування 1 т аміаку за 100 км - 2,4 дол. США.

У разі зміни тарифів до ставок рентної плати застосовується відповідний коригуючий коефіцієнт, крім ставки рентної плати за транзитне транспортування аміаку та за транспортування нафти магістральними нафтопроводами для споживачів України.

У 2016 р. рентна плата не справлялася при транзитному транспортуванні природного газу.

²⁹¹ Розділ IX Податкового кодексу (ред. чинна на кінець 2016 р.)

²⁹² Розділ IX Податкового кодексу (ред. чинна на кінець 2016 р.)



Малюнок 6-9: Розподіл рентної плати за транспортування між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом



ПДВ

Об'єктом оподаткування ПДВ є операції з постачання, імпорту та експорту товарів, а також постачання послуг на митній території України. ПДВ справляється за ставками 20%, 7% і 0%, при цьому окремі операції не оподатковуються ПДВ²⁹³.

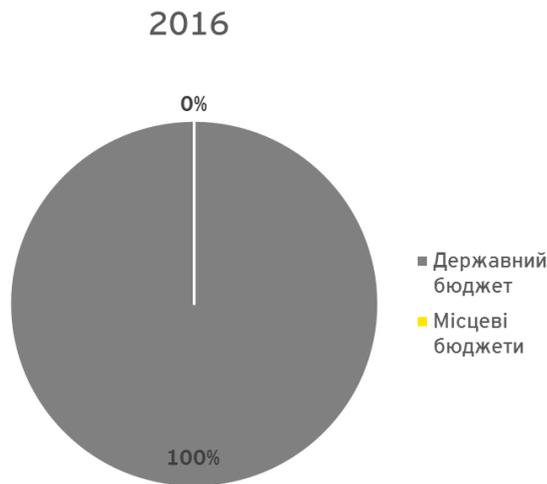
Імпорт природного газу на митну територію України звільняється від оподаткування ПДВ лише для ПАТ «НАК «Нафтогаз України». Імпорт інших продуктів видобувних галузей оподатковується 20% ПДВ на загальних засадах. У 2016 році було скасовано звільнення від оподаткування ПДВ для операцій з постачання послуг, що надаються для забезпечення переміщення (транспортування) природного газу транскордонними газопроводами (транспортування природного газу територією України в митному режимі транзиту). До експорту товарів застосовується нульова ставка ПДВ.

Від'ємне значення ПДВ підлягає відшкодуванню платникам податків. Оскільки галузь видобування руд металів є експортно-орієнтованою, на відміну від галузі видобування нафти та газу, для підприємств цієї галузі характерні значні суми ПДВ до відшкодування з бюджету.

Для УРП передбачено низку звільнень від ПДВ для імпорту товарів і послуг, призначених для УРП, а також для імпорту продукції, видобутої у виключній (морській) економічній зоні України. Також існує особливий механізм формування податкового кредиту у багатосторонніх УРП оператором УРП та окремими інвесторами в рамках УРП.

У 2016 р. діяла система електронного адміністрування ПДВ. Ця система передбачає створення спеціальних рахунків платників для обліку сум податку, Єдиного реєстру податкових накладних, складення та реєстрацію податкових накладних в електронній формі, подачу звітності з ПДВ в електронній формі усіма платниками та ін.

²⁹³ Розділ V Податкового кодексу



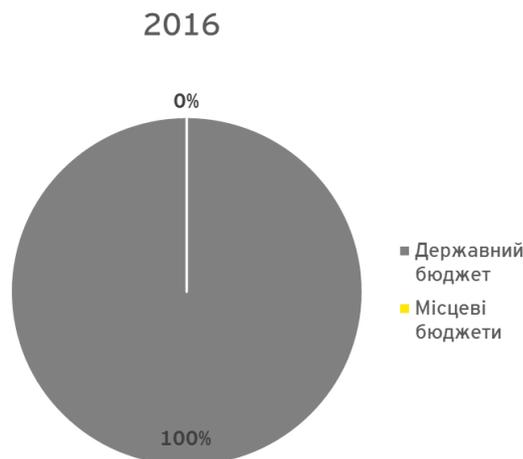
Малюнок 6-10: Розподіл ПДВ між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом



Мито

При імпорті та експорті окремих товарів з/на територію України справляється мито²⁹⁴;

Імпорт газу, нафти, конденсату, вугілля і руд марганцю не обкладається ввізним митом. Імпорт руд титану обкладається ввізним митом за ставками 1-2%.²⁹⁵ Також з огляду на введення в дію економічної частини Угоди про асоціацію між Україною та ЄС з 2016 р. (зокрема, Зони вільної торгівлі), було знижено ставки ввізного мита для імпорту з ЄС, і в тому числі ставку мита на ввезення руд титану (ільменітів та інших) - до 0%.²⁹⁶



Малюнок 6-11: Розподіл мита між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом

Експорт газу у газоподібному чи скрапленому стані, крім експорту до держав-членів Енергетичного Співтовариства, обкладається вивізним митом за ставкою 35% від митної

²⁹⁴ Розділ IX Митного кодексу, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

²⁹⁵ Закон України «Про Митний тариф України» № 584-VII від 19 вересня 2013 року (Групи 01-72), режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/584%D0%B0-18>

²⁹⁶ Див., зокрема, офіційне повідомлення МЕРТ щодо ставок ввізного мита в 2016 р. <http://me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId=729882ac-b5ee-40d1-97da-d33381f2c888>

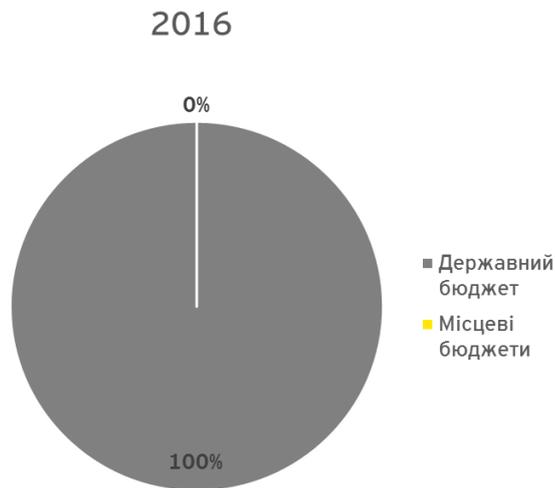
вартості, але не нижче 400 грн за тис. куб. м / тонну.²⁹⁷ Вивізне мито також застосовується до відходів та брухту чорних та кольорових металів (включаючи титан) за ставкою 15%²⁹⁸. Під час експорту нафти та інших продуктів видобувних галузей вивізне мито не стягується.

Для УРП передбачено низку звільнень від імпортного та експортного мита²⁹⁹.



Акцизний податок

Акцизний податок³⁰⁰ – це непрямий податок, що справляється за ввезення та реалізацію вироблених в Україні підакцизних товарів.



Малюнок 6-12: Розподіл акцизного податку з вироблених в Україні підакцизних товарів між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом)³⁰¹

Акцизний податок не застосовується до продажу сирової нафти та газу. Імпорт і продаж скрапленого газу місцевого виробництва підлягав оподаткуванню акцизним податком за ставкою 7 євро за 1 000 кг до 29.02.2016 р. та за ставкою 3,67 євро за 1000 л після цієї дати. Імпорт та продаж нафтопродуктів оподатковується акцизним податком за ставками, що залежать від виду нафтопродуктів і обсягу ввезення/продажу. З 1.03.2016 р. було введено в дію Систему електронного адміністрування реалізації пального (включно з нафтопродуктами і скрапленим газом) та Єдиного реєстру акцизних накладних, що мало на меті підвищити прозорість у ланцюгу постачань та зменшити обсяги тіньового обігу пального.³⁰²



Плата за землю

²⁹⁷ Закон України від 03.06.08 № 309-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України», режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/309-17>

²⁹⁸ Закон України «Про ставки вивізного (експортного) мита на брухт легованих чорних металів, брухт кольорових металів та напівфабрикати з їх використанням» від 13.12.2006 № 441-V, режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/441-16>

²⁹⁹ Розділ XVIII Податкового кодексу

³⁰⁰ Розділ VI Податкового кодексу.

³⁰¹ Акцизний податок з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлю підакцизних товарів зараховується до бюджетів об'єднаних територіальних громад, міських бюджетів, бюджетів міст районного значення, сільських, селищних бюджетів.

³⁰² Ст.231-232 Податкового кодексу

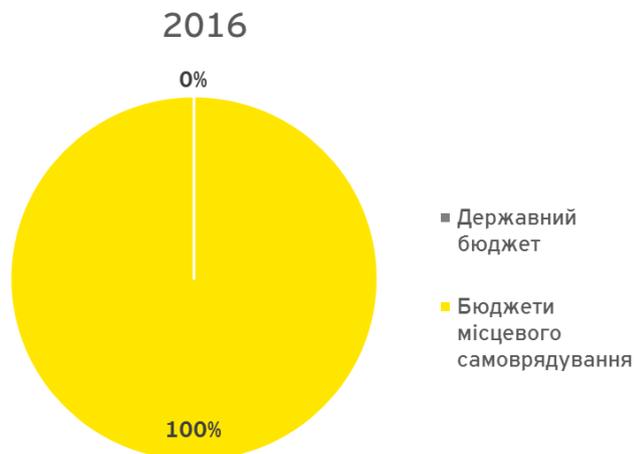
Плата за землю³⁰³ (складова податку на майно, що є місцевим податком) справляється у формі земельного податку та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності. Компанії, що здійснюють видобування природних ресурсів та їх транспортування трубопроводами, сплачують плату за землю на загальних підставах.

Розмір плати за землю залежить від низки факторів, серед яких - розташування, функціональне призначення та наявність нормативної грошової оцінки земельної ділянки. У 2016 р. широкий перелік граничних ставок земельного податку та граничного розміру орендної плати, що визначаються залежно від вищевказаних характеристик, залишився незмінним порівняно з 2015 р.



Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки

Цей податок є складовою податку на майно, справляється власниками житлової і нежитлової нерухомості і обчислюється, виходячи з площі кожного окремого об'єкта нерухомості³⁰⁴. Будівлі промисловості, зокрема виробничі корпуси, цехи, складські приміщення промислових підприємств, не є об'єктом оподаткування цим податком. Органи місцевого самоврядування визначають ставку податку (не більше 3% мінімальної заробітної плати за кв. м) і можуть встановлювати пільги з цього податку.



Малюнок 6-13: Розподіл плати за землю і податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, між бюджетами різних рівнів згідно з Бюджетним кодексом



Екологічний податок

Компанії, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти або розміщення відходів (за окремими винятками), сплачують екологічний податок³⁰⁵. Ставки екологічного податку залежать від виду джерела та об'єкта забруднення, виду та концентрації відходів тощо. У 2016 р. ставки екологічного податку було підвищено.

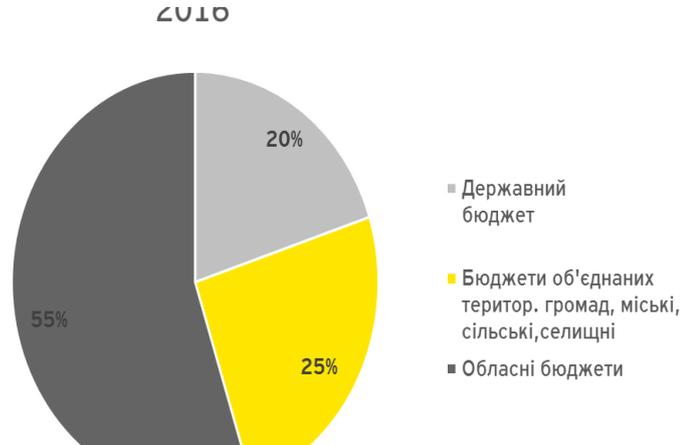
Податковим кодексом передбачено застосування ставки податку за розміщення відходів, що підпадають під визначення «малонебезпечних нетоксичних відходів гірничої промисловості», на рівні, значно нижчому, ніж для решти малонебезпечних відходів групи IV. У 2016 р. ставка для відходів гірничої промисловості складала 0.39 грн./т відходів, тоді

³⁰³ Розділ XII Податкового кодексу (ред., чинна на кінець 2016 р.)

³⁰⁴ Розділ XII Податкового кодексу

³⁰⁵ Розділ VIII Податкового кодексу

як для решти платників вона складала 4,02 грн/т).³⁰⁶ Таким чином, гірничі підприємства сплачують практично в 10 разів нижчий податок за розміщення малонебезпечних промислових відходів, ніж інші платники податку.

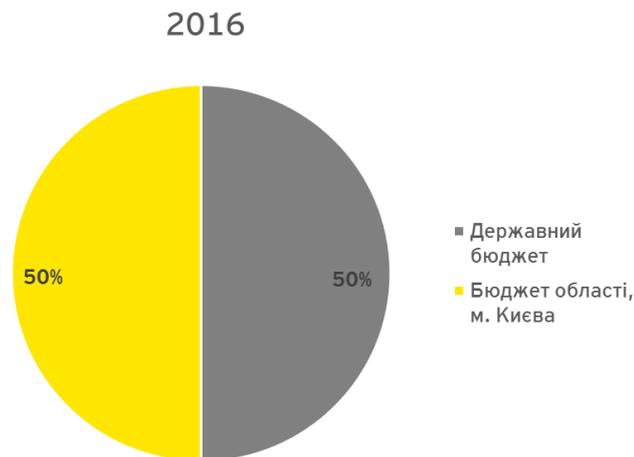


Малюнок 6-14: Розподіл екологічного податку між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом)³⁰⁷



Рентна плата за спеціальне використання води

У 2016 р. цей різновид рентної плати³⁰⁸ справлявся з фактичного обсягу води, який використовують водокористувачі, з урахуванням обсягу втрат води в їх системах водопостачання. Ставки збору встановлюються у вигляді широкого переліку, залежно від ряду факторів (регіон, напрям використання води тощо). У 2016 р. ставки зросли у порівнянні з 2015 р. приблизно на 26-27%.



Малюнок 6-15: Розподіл збору (рентної плати) за спеціальне використання води між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом)³⁰⁹

³⁰⁶ Пункт 246.2 статті 246 Податкового кодексу

³⁰⁷ У 2016 році екологічний податок зараховувався до загального фонду державного бюджету в розмірі 20%, а до спеціального фонду місцевих бюджетів - 80%, у тому числі 80% - до бюджетів міст Києва та Севастополя. Екологічний податок, що справляється за утворення радіоактивних відходів та/або тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад встановлений особливими умовами ліцензії строк зараховувався до загального фонду державного бюджету в повному обсязі.

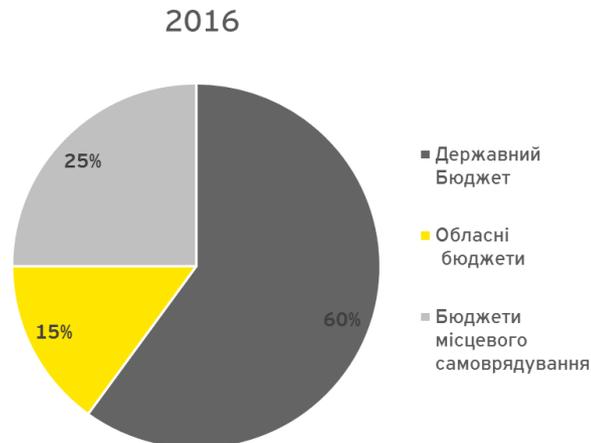
³⁰⁸ Розділ IX Податкового кодексу (ред., чинна на кінець 2016 р.).

³⁰⁹ Крім збору (рентної плати) за спеціальне використання води водних об'єктів місцевого значення, що в повному обсязі зараховується до відповідних місцевих бюджетів.



ПДФО

ПДФО³¹⁰ справлявся з доходів фізичних осіб за ставкою 18%. Видобувні компанії утримували і сплачували ПДФО з заробітної плати та інших компенсаційних виплат своїх працівників на загальних підставах.

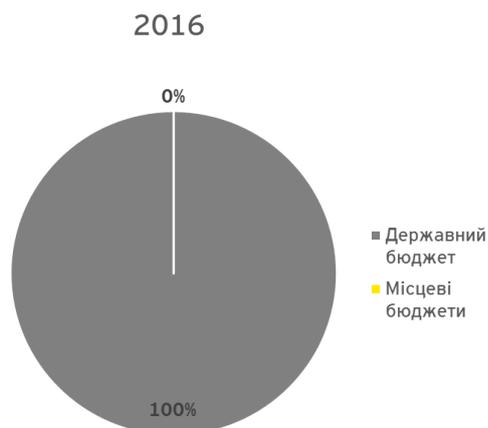


Малюнок 6-16: Розподіл ПДФО між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом)³¹¹



Військовий збір

У 2016 р. продовжував діяти військовий збір³¹², запроваджений у 2014 р. Збір стягується з доходів фізичних осіб за ставкою 1,5%.



Малюнок 6-17: Розподіл військового збору між бюджетами різних рівнів (загальне правило згідно з Бюджетним кодексом)

³¹⁰ Розділ IV Податкового кодексу.

³¹¹ ПДФО, сплачений на території м. Києва, зараховувався до бюджету м. Києва та державного бюджету у пропорції 40/60 у 2016 р.

³¹² Підрозділ 10 Розділу XX Податкового кодексу



Наприкінці 2015 р. було ухвалено зміни до законодавства щодо ЄСВ³¹³, що набрали чинності з 1 січня 2016 року:

- ▶ встановлено єдину ставку для нарахування ЄСВ роботодавцем незалежно від класу професійного ризику (із скасуванням перевірок щодо правильності визначення класу професійного ризику) - 22% від бази оподаткування, за винятком спеціальних ставок нарахування для інвалідів, які залишились на рівні 2014 р. (8,41%, 5,3% і 5,5%);
- ▶ підвищено максимальну величину місячного доходу, з якої сплачується ЄСВ, до 25 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб (34 450 грн з 1 січня по 30 квітня 2016 р., 36 250 грн з 1 травня по 30 листопада 2016 р., 40 000 грн з 1 грудня 2016 р. по 30 квітня 2017 р.);
- ▶ скасовано утримання ЄСВ з доходів фізичних осіб.

Фіскальний режим контрактів у видобувних галузях

ДСД та УРП підлягають взяттю на окремий податковий облік як платники податків. Учасник ДСД або УРП, відповідальний за обчислення і сплату податків до бюджету під час виконання такого договору, повинен бути додатково взятий на облік як платник податків та вести облік діяльності за ДСД чи УРП окремо від іншої господарської діяльності суб'єкта господарювання, що є стороною договору простого товариства або УРП. Для УРП законодавством передбачено спеціальні правила оподаткування, включаючи низку пільг. Оподаткування ДСД теж має певні особливості, але не передбачає надання учасникам ДСД пільг. Докладна інформація про оподаткування УРП і ДСД наведена у **Розділі 6.6.4**.

Інші платежі (бонуси)

Українським законодавством не передбачено такого виду обов'язкового платежу, як «бонус». За отримання спеціального дозволу на користування надрами справляється збір (докладніше - у **Розділі 6.6.2**).

УРП можуть містити положення щодо обов'язку інвестора сплатити бонус, наприклад, за підписання УРП або за відкриття родовища, але ці положення належать до комерційних умов і законодавство не вимагає їх оприлюднення.

³¹³ Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» № 2464-VI від 8.07.2010 р., режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>

Висновки до розділу

Видобувні компанії сплачують як податки та збори, характерні для всіх галузей (податок на прибуток, ПДВ, ПДФО, ЄСВ), так і податки, пов'язані з користуванням надрами (рентна плата за користування надрами, рентна плата за транспортування).

В 2016 р. правила обчислення податків у порівнянні з 2015 р. суттєво не змінилися (за винятком зміни бази оподаткування рентною платою для видобування природного газу).

В 2016 р. було знижено ставки рентної плати за користування надрами для видобування газу, у тому числі - для видобування газу, що реалізується для потреб населення, та скасовано рентну плату за транзитне транспортування природного газу. Решта ставок рентної плати не змінилася у порівнянні з попереднім роком. Було скасовано коригувальний коефіцієнт 0,55 для родовищ, введених в експлуатацію після 1 серпня 2014 р. У 2017 р. відбулося подальше зниження ставок рентної плати (зокрема, для природного газу, видобутого із нових свердловин, ставка залежно від глибини залягання складатиме 6%-12% з 1 січня 2018 р.).

Було підвищено ставки екологічного податку.

Окрім того, було встановлено єдину ставку податку на доходи фізичних осіб - 18%, а також встановлено єдину ставку ЄСВ - 22% - і скасовано ЄСВ, що утримувався з доходів фізичних осіб, але ці зміни не були адресно спрямовані на видобувні галузі.

Більшість податкових надходжень спрямовується до державного бюджету. Частка податкових надходжень, що спрямовувалися до місцевих бюджетів у 2016 р., не змінилась у порівнянні з 2015 р.

Наприкінці 2016 р. було ухвалено зміни до бюджетного законодавства, що передбачають з 1 січня 2018 р. спрямування 5% надходжень від рентної плати від видобування вуглеводнів до місцевих бюджетів. Ця зміна є позитивним зрушенням, що в перспективі може поліпшити фінансовий стан відповідних місцевих бюджетів та покращити діалог видобувних компаній та місцевих громад.

Зміни в податковому законодавстві, що розроблялися в 2016-2017 рр. та вступили в силу з 2018 р., були спрямовані на запровадження сприятливого податкового режиму, покращення інвестиційної привабливості та стимулювання видобутку.

6.6 Регуляторний режим видобувної галузі

6.6.1 Реєстр спеціальних дозволів на користування надрами

Доступ до даних про власників спеціальних дозволів можна отримати в онлайн режимі на сайті Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України» за посиланням: <http://geoinf.kiev.ua/specdozvoli/>.

Пошукова система дозволяє шукати дійсні, недійсні та тимчасово припинені дозволи.

У системі доступні, зокрема, відомості про власника дозволу, відомості про ділянку надр, що надається у користування із зазначенням географічних координат, про реєстраційний номер дозволу, дату його видачі, тривалість і термін дії дозволу, вид корисної копалини. Система також містить відомості про підставу надання дозволу, вид користування надрами, мету користування надрами, особливі умови дозволу, реквізити угоди про умови користування ділянкою надр.

Також на веб-сайті Державного науково-виробничого підприємства «Державний інформаційний геологічний фонд України» можливий окремий пошук за заявами на отримання спеціальних дозволів за посиланням: <http://geoinf.kiev.ua/zayavy-na-otrymannya-spedozvoliv-na-korystuvannya-nadramy/>. Інформація, що міститься в реєстрі заяв, включає дату надходження, дані про найменування, код ЄДРПОУ і адресу заявника, вид надрокористування, корисні копалини, назву об'єкту, якого стосується заява, підстави і стан розгляду, а також відповідний номер і дата видачі спеціального дозволу (якщо було видано).

Крім цього, на цьому ж веб-сайті розміщена інтерактивна карта ділянок надр, на які надані спеціальні дозволи: <http://geoinf.kiev.ua/wp/interaktyvni-karty-spetsdozvoliv.htm>.

Станом на дату цього Звіту в реєстрі спеціальних дозволів на користування надрами доступна інформація про 170 спеціальних дозволів, виданих протягом 2016 р., усі з яких є дійсними.

Більш детальну інформацію щодо спеціальних дозволів, що діяли протягом 2016 р., наведено у **Розділах 5.1.4, 5.2.4, 5.3.4, 5.4.4, 5.5.4, 5.6.4, 5.7.4, 5.8.4.**

6.6.2 Процедура надання спеціальних дозволів на користування надрами

Особа, яка має намір здійснювати геологічне вивчення надр чи видобування корисних копалин на території України, повинна отримати спеціальний дозвіл на окремій ділянці.

Спеціальні дозволи видаються на такі види користування надрами:³¹⁴

- ▶ Геологічне вивчення родовищ корисних копалин;
- ▶ Геологічне вивчення надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ корисних копалин загальнодержавного значення. Цей вид користування надрами дозволяє користувачу здійснювати видобування з родовища лише обмеженої кількості корисних копалин для визначення промислової цінності такого родовища та підрахунку запасів нафти та газу;

³¹⁴ Стаття 13 Закону про нафту і газ, пункт 5 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого постановою КМУ № 615 від 30.05.2011 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/615-2011-%D0%BF>.

- ▶ Геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислової розробка родовищ з подальшим видобуванням нафти та газу (промисловою розробкою родовищ). Відповідно до цього виду користування нафтогазоносними надрами після здійснення дослідно-промислової розробки родовища дозволяється вилучати з родовища нафту, газ та супутні їм корисні компоненти;
- ▶ Видобування корисних копалин (промислової розробка родовищ). Окрім безпосередньо видобування корисних копалин, цей вид користування охоплює також право користувача проводити в межах наданої йому ділянки надр пошук і розвідку нових покладів корисних копалин;
- ▶ Будівництво та експлуатацію підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі підземних сховищ нафти чи газу та споруд для захоронення шкідливих речовин та відходів виробництва, скидання стічних вод;
- ▶ Створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні, оздоровчі заклади тощо);
- ▶ Виконання робіт (здійснення діяльності), передбачених угодами про розподіл продукції.

Спеціальний дозвіл, як правило, одержується за результатами аукціону з продажу спеціальних дозволів. Водночас, законодавством також передбачені випадки одержання дозволів без проведення аукціону. Більш детальна інформація щодо таких випадків наведена у цьому підрозділі нижче.

Строки, на які видаються дозволи, залежать від виду користування надрами. Максимальний строк, на який може бути виданий дозвіл у зв'язку з видобуванням корисних копалин, - 20 років, а видобування нафти та газу в межах континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони - 30 років, а для угод про розподіл продукції - на строк дії угоди (максимум 50 років з можливістю продовження строку).³¹⁵

Строк продовження дії дозволу не може перевищувати строки, встановлені для відповідного виду користування надрами.

Критерії, що використовуються для надання чи переоформлення спеціальних дозволів

Одним з принципів надання спеціальних дозволів є наявність у заявника відповідної кваліфікації, матеріально-технічних та фінансових можливостей для користування надрами.

Водночас, для більшості випадків законодавство України не містить чітких вимог щодо технічних критеріїв, що повинні використовуватися під час ухвалення рішення про надання дозволу.

З квітня 2016 р. одним із документів, які має подати заявник для участі в аукціоні з продажу спеціального дозволу, є лист-довідка, яким підтверджується наявність у заявника достатньої кількості кваліфікованих фахівців та технічних ресурсів для забезпечення організації виконання програми робіт. Водночас, у чинному законодавстві немає визначення «достатньої кількості» щодо фахівців і ресурсів.

Фінансові критерії фактично обмежуються обов'язком зі сплати збору за видачу спеціального дозволу.

³¹⁵ Змінами від 06.04.2016 р. до Порядку надання спеціальних дозволів було додано строк у три роки на геологічне вивчення ділянок надр корисних копалин місцевого значення, режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/277-2016-%D0%BF/paran102#n102>.

При цьому в 2016 р. було визначено перелік підстав, через які заявнику не може бути надано спеціальний дозвіл, а також розширено перелік підстав, через які не може бути подовжено дію вже наданого спеціального дозволу.³¹⁶ Серед іншого, до таких підстав тепер також належать:

- ▶ невиконання програми робіт на ділянках надр, на користування якими заявнику вже надано дозвіл, виявлення порушень правил користування надрами на таких ділянках, що зафіксовано в актах перевірок, приписах або розпорядженнях відповідних органів у сфері надрокористування до моменту їх усунення, крім випадків визнання таких приписів або розпоряджень недійсними або дію яких зупинено згідно з рішенням суду;
- ▶ наявності у заявника боргу із сплати загальнодержавних податків та зборів станом на останній звітний період³¹⁷;
- ▶ наявності інформації від правоохоронних органів та суб'єктів фінансового моніторингу, що заявник здійснює фінансування тероризму в Україні.

Спеціальний дозвіл може містити особливі умови користування надрами. Як правило, ці особливі умови відображають вимоги, перелічені в погодженнях місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, Держпраці України та Мінприроди. Окрім того, у деяких регіонах існує усталена практика погодження надання надр у користування за умови укладення з надрокористувачем угоди про фінансування соціальних та/або інфраструктурних потреб регіону, в якому той планує використовувати надра (більш детальне описання такої практики наведено нижче). У 2016 р. набули чинності зміни, згідно з якими Держгеонадра, а не заявники, повинні отримувати зазначені погодження.³¹⁸

Ці особливі умови можуть стосуватися, наприклад, видів, обсягів і строків виконання робіт на ділянці надр, правил і стандартів користування конкретними ділянками надр, якості продукції або робіт, технології видобування та переробки корисних копалин. Такі умови не є публічно доступними.

Окрім того, певні умови користування надрами та розробки родовищ корисних копалин можуть міститись у матеріалах техніко-економічного обґрунтування кондицій на мінеральну сировину. Такі матеріали не є публічно доступними.

Нормативно-правова база для надання спеціальних дозволів

Процедура отримання спеціальних дозволів, окрім Кодексу про надра та Закону про нафту і газ, врегульована низкою підзаконних нормативно-правових актів, зокрема: Порядком надання спеціальних дозволів³¹⁹, Порядком проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів³²⁰, Методикою визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального

³¹⁶ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами» № 615 від 30.05.2011 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/615-2011-%D0%BF>

³¹⁷ Одна з видобувних компаній оскаржила цей критерій у суді - див. резолютивну частину рішення Київського окружного адміністративного суду від 11.11.2016, режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/v1553805-16#n2>, підтриманого рішенням від 17.01.2017 Київського апеляційного адміністративного суду, режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/64151259>, у справі № 826/15532/16. Наразі триває розгляд справи судом касаційної інстанції

³¹⁸ Постанова КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо відповідності основним вимогам до дозвільної системи у сфері господарської діяльності» № 1173 від 16.12.2015 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1173-2015-%D0%BF>.

³¹⁹ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами» № 615 від 30.05.2011 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/615-2011-%D0%BF>.

³²⁰ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів» № 594 від 30.05.2011 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/594-2011-%D0%BF>.

дозволу на право користування надрами³²¹, Постановою про надання спеціальних дозволів на користування ділянками надр з метою геологічного вивчення та видобування стратегічно важливих корисних копалин³²².

Порядок отримання спеціальних дозволів у результаті проведення аукціону

Аукціони з продажу спеціальних дозволів на користування надрами організовує Держгеонадра. Аукціонний комітет, який здійснює загальне керівництво аукціоном та контроль за дотриманням умов проведення аукціонів, також затверджується Держгеонадрами. В кінці 2016 р. були прийняті зміни до Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів, які, зокрема, передбачають затвердження аукціонного комітету за погодженням з Мінприроди.³²³

Процедура визначення переліку ділянок надр, спеціальні дозволи на користування якими виставляються на аукціон, врегульована недостатньо чітко.

Держгеонадра має готувати пропозиції щодо визначення переліку ділянок надр для аукціону з урахуванням заявок, поданих претендентами-суб'єктами господарювання³²⁴. Водночас, вимоги до такої заявки, порядок її реєстрації та розгляду на законодавчому рівні відсутні.

Перед проведенням аукціону ділянки надр, дозволи на користування якими будуть виставлені на аукціон, повинні бути погоджені з такими органами державної влади та місцевого самоврядування: Радою міністрів Автономної Республіки Крим, відповідними обласними, Київською і Севастопольською міськими радами, а також з Мінприроди³²⁵. Прийняті у 2016 році зміни до Порядку надання спеціальних дозволів встановлюють принцип мовчазної згоди щодо отримання погоджень. Цей принцип означає, що у випадку ненадання відповіді щодо погодження протягом 30-денного строку для Мінприроди та 90-денного для інших органів, вважається, що погодження було надано. Водночас, факт подання заявки чи отримання суб'єктом господарювання погоджень щодо надання ділянки надр у користування від інших державних органів не гарантує, що ділянка буде виставлена на аукціон, а претендент буде допущений до такого аукціону. Остаточне рішення про проведення чи не проведення аукціону і переліку ділянок надр приймає Держгеонадра.

Перед проведенням аукціону Держгеонадра повинні визначити початкову ціну продажу дозволу, яка розраховується відповідно до затвердженої методики, виходячи з вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовищ або ділянок надр³²⁶, і не може бути меншою від 2% сумарного чистого прибутку за весь період розробки родовища або ділянки надр,

³²¹ Постанова КМУ «Про затвердження Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами» № 1374 від 15.10.2004 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1374-2004-%D0%BF>.

³²² Постанова КМУ «Про надання спеціальних дозволів на користування ділянками надр з метою геологічного вивчення та видобування стратегічно важливих корисних копалин» № 742 від 15.07.1997 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/742-97-%D0%BF>.

³²³ Постанова КМУ «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. №594 і 615» №775 від 02.11.2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/775-2016-%D0%BF/paran11#n11>.

³²⁴ П. 6 Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів, затвердженого постановою КМУ № 594 від 30.05.2011р.

³²⁵ У період з 16.12.2015 р. по 11.02.2016 р. погодження ділянок також надавав Держгірпрогляд, а з 4.03.2016 р. по 12.04.2016 р. - Держпраці як його правонаступник. Після 12.04.2016 р. необхідність погодження цього органу була скасована.

³²⁶ Методика визначення вартості запасів і ресурсів корисних копалин родовища або ділянки надр, що надаються у користування, затверджена Постановою КМУ № 1117 від 25.08.2004 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1117-2004-%D0%BF>.

обчисленого без урахування капітальних вкладень³²⁷.

Під час встановлення початкової ціни продажу дозволу беруться до уваги такі чинники, які затверджуються ДКЗ відносно відповідного родовища чи ділянки надр:

- ▶ Дисконтований очікуваний річний дохід від реалізації товарної продукції, за вирахуванням експлуатаційних витрат і витрат на сплату податків та інших платежів державі;
- ▶ Очікувані капітальні вкладення в промислове будівництво, включаючи придбання геологічної інформації;
- ▶ Строк експлуатації родовища чи ділянки надр;
- ▶ Категорія розвіданості родовища чи ділянки надр тощо.³²⁸

Вихідною інформацією для визначення початкової ціни є результати раніше проведених геолого-економічних оцінок, протоколи затвердження запасів корисних копалин ДКЗ, державні баланси запасів корисних копалин, акти та протоколи експертної оцінки ресурсів підготовлених і виявлених об'єктів Держгеонадр, протоколи затвердження прогнозних ресурсів та фактичні техніко-економічні показники діючих гірничих підприємств або об'єктів-аналогів, затвержені наказом Держгеонадр.³²⁹ Більшість цієї інформації відсутня у відкритому доступі. Коаліційна угода передбачала розробку окремих змін до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, спрямованих підвищення прозорості принципу розрахунку початкової вартості спеціальних дозволів³³⁰. Протягом 2016 р. такі зміни не були ухвалені.

За 90 календарних днів³³¹ до дня проведення аукціону Держгеонадра розміщує в газеті «Урядовий кур'єр» та на своєму офіційному веб-сайті оголошення про проведення аукціону. В оголошенні зазначається основна інформація про аукціон та спеціальний дозвіл (наприклад, назва та місцезнаходження ділянки надр, вид користування надрами та строк, на який видається дозвіл, початкова ціна дозволу тощо).

Для участі в аукціоні претендент повинен:

- ▶ Придбати пакет аукціонної документації. Вартість пакета аукціонної документації становить 3,12% початкової ціни дозволу, але не менш як 4 500 грн і не більш як 72 550 грн. Вартість пакета аукціонної документації не повертається претендентам, заяви яких було відхилено.
- ▶ Подати аукціонному комітету заявку про намір взяти участь в аукціоні. Строк подання заявки складає 75 днів після опублікування оголошення про проведення аукціону. До цієї заявки також додається пакет документів, зокрема (i) документ, що підтверджує реєстрацію юридичної особи в країні її місцезнаходження (для юридичних осіб); (ii) інформацію про пов'язаних із заявником осіб; (iii) структуру власності претендента

³²⁷ П. 6 Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої Постановою КМУ № 1374 від 15.10.2004 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1374-2004-%D0%BF>.

³²⁸ П. 3 Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої Постановою КМУ № 1374 від 15.10.2004 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1374-2004-%D0%BF>.

³²⁹ П. 5 Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на право користування надрами, затвердженої Постановою КМУ № 1374 від 15.10.2004 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1374-2004-%D0%BF>.

³³⁰ П.258 Завдань, визначених в Програмі діяльності КМУ (Коаліційній угоді) та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020», режим доступу: http://www.mil.gov.ua/content/other/postanova_04032015.pdf.

³³¹ До 06.04.2016 р. - 30 календарних днів.

до кінцевого бенефіціарного власника (контролера) для юридичної особи; (iv) лист-довідку, яким підтверджується наявність у заявника достатньої кількості кваліфікованих фахівців та технічних ресурсів, а також (v) документи, що підтверджують сплату вартості пакета аукціонної документації, гарантійного внеску;

- ▶ Сплатити гарантійний внесок. Розмір гарантійного внеску становить 20% початкової ціни дозволу і повертається учасникам, які не стали переможцями аукціону (протягом 30 днів після проведення аукціону), і претендентам, заяви яких було відхилено (протягом 10 робочих днів після ухвалення такого рішення).

Як було зазначено в **Розділі 6.3**, внесені до Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів зміни, що набрали чинності 12.04.2016 р., зобов'язують Держгеонадра публікувати на своєму офіційному веб-сайті інформацію, зокрема про: реєстрацію заявок про намір взяти участь в аукціоні, допущення до участі в аукціоні або відхилення заявки, перелік переможців аукціону, а також забезпечити трансляцію аукціону в режимі реального часу.

На дату підготовки цього Звіту ІПВГ, на офіційному веб-сайті Держгеонадр розміщені: зразок заяви про намір взяти участь в аукціоні з продажу спеціального дозволу, інформація про відмову у проведенні/початок підготовки ділянки надр до продажу та перелік переможців проведених аукціонів з 2012 р.³³² Також була доступна інформація про реєстрацію заявок про намір взяти участь в аукціонах³³³.

Після завершення реєстрації заявок претендентів Держгеонадра надсилає запити (i) органам ДФС щодо перевірки факту відсутності у претендентів боргу зі сплати податків та зборів станом на останній звітний період, і (ii) правоохоронним органам та суб'єктам фінансового моніторингу для виявлення суб'єктів господарювання, що здійснюють фінансування тероризму в Україні. У випадку ненадання відповіді на запит протягом 30 днів, вважається, що заборгованість у претендентів відсутня, і претендент не є суб'єктом господарювання, що здійснює фінансування тероризму в Україні.³³⁴

Аукціон проводиться за умови реєстрації не менш як двох претендентів на придбання дозволу. Крок аукціону безпосередньо залежить від початкової ціни дозволу та визначений Порядком проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів (наприклад, крок для дозволу, початкова ціна якого складає від 1 000 000 грн до 2 999 999 грн, становить 20 000 грн; від 3 000 000 грн до 4 999 999 грн - 30 000 грн і т. д.).

Переможцем аукціону визнається покупець, який погодився сплатити найвищу ціну дозволу. Після проведення аукціону переможець укладає з Держгеонадра договір купівлі-продажу дозволу та сплачує різницю між ціною продажу дозволу та гарантійним внеском.

У **Додатку 10** наведено інформацію щодо проведених у 2016 р. аукціонів із продажу спеціальних дозволів, у тому числі, інформацію про учасників та переможців таких аукціонів.

Схематично процедура отримання спеціальних дозволів у результаті проведення аукціону наведена нижче.

³³² Режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/prodazh-na-auktsionakh>.

³³³ Режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/publikauciya/informaciya-pro-reyestraciyu-zayavy-pro-namir-vzyaty-uchast-v-auktsioni>.

³³⁴ Пункти 8 і 9 Порядку проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів.



Малюнок 6-18: Процедура одержання спеціальних дозволів за результатами аукціону

Порядок отримання спеціальних дозволів без проведення аукціону

В окремих випадках, визначених Порядком надання спеціальних дозволів³³⁵, спеціальні дозволи на користування ділянкою надр можуть надаватись без проведення аукціону, зокрема у разі:

- ▶ Видобування корисних копалин, якщо заявник за власні кошти здійснив геологічне вивчення ділянки надр та підрахунок запасів корисних копалин або ж апробацію запасів корисних копалин у ДКЗ при Держгеонадра;
- ▶ Збільшення користувачем, який раніше вже отримав дозвіл на користування надрами, обсягу видобування корисних копалин за рахунок розширення меж ділянки. У цьому випадку спеціальний дозвіл без проведення аукціону надається за умови, що суміжну ділянку не надано у користування та розширення не перевищує 50% запасів, визначених раніше наданим дозволом;
- ▶ Геологічного вивчення та видобування корисних копалин місцевого значення;
- ▶ Геологічного вивчення надр за рахунок коштів державного бюджету;
- ▶ Геологічного вивчення, в тому числі дослідно-промислової розробки та видобування корисних копалин акціонерними товариствами, 100 відсотків акцій яких належать державі, та суб'єктами ринку природного газу, на яких для забезпечення загальносуспільних інтересів згідно із законом покладено виконання спеціальних обов'язків на ринку природного газу та у статутному капіталі яких не менш як 100 відсотків акцій належать господарському товариству, єдиним акціонером якого є держава;³³⁶
- ▶ Виконання угод про розподіл продукції.

Загалом, кількість підстав для отримання спеціального дозволу без аукціону була скорочена. Детальніше про це описано в **Розділі 6.3** цього Звіту.

Для того, щоб отримати дозвіл за процедурою без проведення аукціону, потрібно:

- ▶ Отримати відповідні погодження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, відповідних обласних, Київської та Севастопольської міських рад, а також Мінприроди;
- ▶ Подати до Держгеонадр заяву з додатками за визначеним переліком. Такий перелік, зокрема, може включати пояснювальну записку з зазначенням потужності підприємства та іншої необхідної інформації, каталог географічних координат кутових точок ділянки надр, оглядову карту тощо. Остаточний перелік документів, які заявник повинен подати Держгеонадрам для отримання дозволу, залежить від виду користування надрами та випадку, у зв'язку з яким дозвіл видається без проведення аукціону. Зразок примірної заяви на отримання спеціального дозволу без проведення аукціону розміщений на офіційному веб-сайті Держгеонадра³³⁷;
- ▶ Отримати підтвердження від органів ДФС, а також правоохоронних органів та суб'єктів фінансового моніторингу про те, що заявник не має боргу зі сплати загальнодержавних податків та зборів станом на останній звітний період, і не є суб'єктом, що фінансує тероризм в Україні;
- ▶ Сплатити збір у розмірі початкової ціни продажу такого дозволу на аукціоні, яка

³³⁵ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами» № 615 від 30.05.2011 р.

³³⁶ Цей пункт втратив чинність від 12.04.2017 року.

³³⁷ Режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/storinka/otrymannya-specdozvoliv-bez-provedennya-aukcionu>.

розрахована відповідно до затвердженої методики (за винятком надання дозволів на виконання угод про розподіл продукції, коли розмір збору становить 1% від початкової ціни).

Спеціальні дозволи надаються заявникам за рішенням Держгеонадр (крім випадку виконання угоди про розподіл продукції, коли спеціальний дозвіл надається на підставі та на умовах укладеної угоди про розподіл продукції).

Дозвіл без проведення аукціону не може бути надано особі, що, зокрема, (i) не виконує програми робіт на ділянках надр, на користування якими їй вже надано дозвіл, або (ii) щодо якої виявлені порушення правил користування надрами на таких ділянках, що зафіксовані в актах перевірок, приписах або розпорядженнях відповідних органів у сфері надрокористування до моменту їх усунення.

До 12.04.2016 р. видання дозволів на геологічне вивчення чи видобування стратегічно важливих корисних копалин здійснювалося відповідно до висновку Міжвідомчої комісії з питань надрокористування³³⁸.

Схематично процедура надання спеціальних дозволів без проведення аукціону наведена нижче.



Малюнок 6-19: Процедура одержання спеціальних дозволів без проведення аукціону

³³⁸ Постанова КМУ «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 30 травня 2001 р. № 594 і 615, та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» № 277 від 06.04.2016 р.

Внесення змін до спеціальних дозволів та їх переоформлення

Відповідно до закону, спеціальний дозвіл не може бути переданий (подарований, проданий або в інший спосіб відчужений) іншій особі. Також законодавством заборонено передавати спеціальні дозволи до статутних капіталів, створюваних за участю надрокористувачів суб'єктів господарювання, та вносити їх як вклад у спільну діяльність.³³⁹

Водночас, у певних випадках дозволяється внесення змін та переоформлення спеціальних дозволів.

Зокрема, зміни до спеціального дозволу вносяться в разі:

- ▶ зміни особливих умов та інших умов, визначених у дозволі;
- ▶ зменшення площі ділянки надр за ініціативою надрокористувача або відповідних контролюючих органів;
- ▶ виявлення під час користування надрами даних про нові властивості, якість або кількість корисних копалин;
- ▶ виявлення надрокористувачем протягом трьох років після отримання дозволу описок, очевидних помилок.

Внесення змін здійснюється за заявою надрокористувача, до якої додаються супровідні документи, в тому числі пояснювальна записка з обґрунтуванням необхідності внесення змін до спеціального дозволу. При цьому, Держгеонадра можуть відмовити у внесенні змін, зокрема, якщо виявить невиконання програми робіт на ділянках надр, на користування якими заявнику вже надано дозвіл або порушення правил користування надрами, які зафіксовані в актах відповідних органів.

Переоформлення дозволу здійснюється у таких випадках:

- ▶ якщо це передбачено Законом України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»;
- ▶ правонаступництва юридичної особи (надрокористувача) у результаті реорганізації шляхом перетворення;
- ▶ отримання юридичною особою в оренду чи концесію цілісного майнового комплексу державного вугледобувного підприємства.

У 2016 р. було скасовано можливість переоформлення спеціального дозволу у разі створення надрокористувачем юридичної особи з метою продовження діяльності на наданій йому у користування ділянці надр (за певних умов). Проте у 2017 р. до Порядку було додано аналогічну норму, що надавала можливість вносити зміни до дозволу у випадку утворення шляхом виділу з юридичної особи надрокористувача юридичної особи з метою продовження діяльності на наданій йому в користування ділянці надр (за низки умов - зокрема, такий надрокористувач не може бути суб'єктом господарювання державного сектору чи підприємством, більше 50% якого належить державі, не має податкового боргу, який не є розстроченим чи реструктуризованим тощо)³⁴⁰.

Держгеонадра надає спеціальний дозвіл на новому бланку або вмотивовану відмову протягом 30 календарних днів з дати надходження заяви.

³³⁹ Частина 6 статті 16 Кодексу про надра.

³⁴⁰ Зміни внесені постановою КМУ «Про внесення змін до порядків, затверджених постановами Кабінету Міністрів України від 30 травня 2011 р. № 594 і № 615» №518 від 21 червня 2017 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/518-2017-%D0%BF/paran23#n23>

Угода про умови користування надрами

Незалежно від того, яким способом відбувається отримання спеціального дозволу (у результаті проведення аукціону чи без нього), Держгеонадра та користувач надр мають укласти угоду про умови користування надрами. Законом про нафту і газ встановлено, що така угода є невід'ємною частиною спеціального дозволу. Більш детальна інформація наведена в розділі **6.6.4 Договори у видобувних галузях**.

6.6.3 Доступ до інформації про кінцевих бенефіціарних власників юридичних осіб

- Єдиний державний реєстр

Відповідно до українського законодавства, окрім інформації про засновників, державному реєстратору також необхідно подавати інформацію про кінцевих бенефіціарних власників (контролерів).³⁴¹ Інформація щодо засновників (учасників) і кінцевих бенефіціарних власників (контролерів) юридичних осіб доступна в онлайн режимі на веб-сайті Міністерства юстиції України³⁴² чи через Єдиний державний портал відкритих даних³⁴³. Утім, інформація про кінцевих бенефіціарних власників, наявна у відкритому доступі, не завжди є повною.

Юридичні особи зобов'язані подавати реєстратору інформацію з документами, що підтверджують структуру власності засновників - юридичних осіб, яка дає змогу встановити фізичних осіб - власників істотної участі цих юридичних осіб. Утім, законом не встановлена вимога про оприлюднення цієї інформації.

- Глобальний реєстр бенефіціарних власників

Оскільки наприкінці 2016 р. Україна приєдналася³⁴⁴ до Глобального реєстру бенефіціарних власників, дані щодо бенефіціарних власників українських компаній, що містяться в Єдиному державному реєстрі, також доступні на цьому ресурсі.³⁴⁵

- Єдиний державний реєстр електронних декларацій

З 2017 р. інформація про державних службовців, які є бенефіціарними власниками (контролерами) юридичних осіб стала доступна у Єдиному державному реєстрі декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.³⁴⁶ Зокрема, декларант повинен надати інформацію щодо цінних паперів чи будь-яких інших корпоративних прав, у тому числі часток статутних капіталах чи в будь-яких інших еквівалентах статутного капіталу товариств, підприємств, організацій, що зареєстровані в Україні або за кордоном.³⁴⁷

- База даних емітентів цінних паперів

Інформація про власників 10 і більше відсотків акцій в акціонерних товариствах доступна в базі даних емітентів, розміщеній на сайті Агентства з розвитку інфраструктури фондового

³⁴¹ П. 9 ч. 2 Ст. 24 Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» № 755-IV від 15.05.2003 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.

³⁴² <https://usr.minjust.gov.ua/ua/freesearch>

³⁴³ <http://data.gov.ua/passport/73cfe78e-89ef-4f06-b3ab-eb5f16aea237>

³⁴⁴ Постанова КМУ «Деякі питання надання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» № 593 від 8 вересня 2016 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/593-2016-%D0%BF>

³⁴⁵ <https://register.openownership.org>

³⁴⁶ Єдиний державний реєстр електронних декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, режим доступу: <https://public.nazk.gov.ua/>

³⁴⁷ Див. пп.4 і 5 частини 1 статті 46 Закону України «Про запобігання корупції» № 1700-VII від 14 жовтня 2014 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/print>

ринку України за посиланням <http://smida.gov.ua/db/emitent>.

6.6.4 Договори у видобувних галузях

Законодавство щодо оприлюднення договорів у видобувних галузях

З 2016 р. Держгеонадра зобов'язані публікувати разом із виданими спеціальними дозволами і відповідні угоди про користування надрами, що є невід'ємною частиною таких спеціальних дозволів. Разом із тим, наразі опублікована лише частина угод (переважно за другу половину 2016-2017 рр.)³⁴⁸, а договори, що були укладені раніше, досі не є доступними.

Крім зазначеного обов'язку Держгеонадр, запровадженого у 2016 році, законодавство України не вимагає публічного розкриття текстів договорів, у яких містяться умови розробки нафти, газу та інших корисних копалин, а також інших договорів, що опосередковано стосуються видобування корисних копалин. На практиці договори про спільну діяльність та угоди про розподіл продукції часто є конфіденційною інформацією та не розміщені у відкритому доступі.

Закон України «Про відкритість використання публічних коштів»³⁴⁹, вимагає обов'язкового оприлюднення розпорядниками та одержувачами коштів державного і місцевих бюджетів, суб'єктами господарювання державної і комунальної власності інформації про укладені за звітний період договори.³⁵⁰ Водночас, обсяг інформації, що оприлюднюється, не включає текст договорів.

Угода про умови користування надрами

Основним договірним документом, що визначає умови користування надрами, є угода про умови користування надрами.

Зазначена угода укладається між Держгеонадрами та власником спеціального дозволу на користування надрами та згідно з Законом «Про нафту і газ» є його невід'ємною частиною.³⁵¹ Угода повинна містити умови про технічні, технологічні, організаційні, фінансові, економічні, соціальні, екологічні зобов'язання сторін та про порядок регулювання відносин між ними в процесі користування надрами на наданій ділянці надр.

Істотними умовами угод про умови користування надрами, є, серед іншого, програма робіт, що повинна бути виконана власником спеціального дозволу, джерела фінансування робіт, положення про право власності на геологічну інформацію, отриману в результаті користування надрами, тощо.

Примірні угоди про умови користування надрами затверджені наказом Держгеонадр та розміщені на їх офіційному веб-сайті за посиланням <http://www.geo.gov.ua/storinka/ugody-pro-umovy-korystuvannya-nadramy>.

Від 2016 року Держгеонадра зобов'язані публікувати укладені угоди про умови користування надрами. На офіційному веб-сайті Держгеонадр розміщено скан-копії деяких спеціальних дозволів та відповідних угод про користування надрами. Разом із тим, на дату підготовки цього звіту опубліковано лише 99 спеціальних дозволів, виданих у 2016 р. і

³⁴⁸ Див. офіційний веб-сайт Держгеонадр, режим доступу: <http://www.geo.gov.ua/storinka/perelik-nadanyh-specdozv-oliv-na-korystuvannya-nadramy>

³⁴⁹ Закон України «Про відкритість використання публічних коштів» № 183-VIII від 11.02.2015 р.

³⁵⁰ Див. вебсайт Єдиного веб-порталу використання публічних коштів, режим доступу: <https://spending.gov.ua/web/guest>

³⁵¹ Стаття 28 Закону про нафту і газ

відповідних угод про користування надрами, тоді як загалом протягом 2016 р. було надано 170 спеціальних дозволів (див. підрозділ 6.6.1 Реєстр спеціальних дозволів на користування надрами).

Окрім того, окремі умови користування надрами та розробки родовищ корисних копалин могли міститися у матеріалах техніко-економічного обґрунтування кондицій на мінеральну сировину. Такі матеріали не є публічно доступними.

Угоди про розподіл продукції³⁵²

Згідно з Законом про УРП угода про розподіл продукції передбачає, що держава в особі КМУ на визначений строк доручає інвестору проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин (що можуть включати нафту, газ і конденсат), а інвестор зобов'язується виконати доручені роботи за свій рахунок і на свій ризик.

Інвестор має право на компенсацію витрат, пов'язаних з УРП, за рахунок частини видобутої продукції («компенсаційна продукція»). Квартальна частка компенсаційної продукції не може перевищувати 70 % загального обсягу виробленої продукції до повного відшкодування витрат інвестора. Решта продукції («прибуткова продукція») розподіляється між інвесторами та державою в порядку, визначеному УРП. До моменту розподілу вся видобута продукція вважається власністю держави.

За загальним правилом, УРП укладається з переможцем конкурсу. Максимальний строк, на який укладається угода, – 50 років з можливістю подовження за ініціативою інвестора.

Спеціальний дозвіл на користування надрами для виконання УРП надається без проведення аукціону. Держава сприяє видачі інших дозволів інвесторам УРП та їх підрядникам.

Перелік істотних умов УРП передбачено Законом про УРП та наведено в **Додатку 7**. Водночас, законодавство не передбачає обов'язку оприлюднення змісту УРП, і тексти укладених УРП відсутні у вільному доступі.

Укладені УРП: В 2016 році активна діяльність за УРП не здійснювалася.

Станом на кінець 2016 р. наявна інформація щодо таких УРП, підписаних між Державою Україна в особі КМУ та:

- ▶ Vanco International Limited щодо ділянки Прикерченська (дата підписання УРП: 19 жовтня 2007 р.)³⁵³;
- ▶ Shell Exploration and Production Ukraine Investments IV B.V. та ТОВ «Надра Юзівська» щодо ділянки Юзівська (дата підписання УРП: 24 січня 2013 р.)³⁵⁴ Shell Exploration and Production Ukraine Investments IV B.V. вийшов з проекту в 2015 р.³⁵⁵
- ▶ Chevron Ukraine B.V., ТОВ «Надра Олеська» щодо ділянки Олеська (дата підписання УРП: 5 листопада 2013 р.)³⁵⁶ У 2014 р. Chevron повідомив в односторонньому порядку про вихід з УРП;³⁵⁷
- ▶ ENI Ukraine Shallow Waters B.V., EDF Shallow Waters SAS, ТОВ «Води України», ПАТ

³⁵² Особливості регулювання УРП передбачено Законом України «Про угоди про розподіл продукції» №1039-XIV від 14.09.1999 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1039-14>

³⁵³ Інформація щодо підписання УРП, режим доступу: <http://tsn.ua/groshi/kabmin-domovivsyia-pro-rozrobku-shelfu.html>

³⁵⁴ Інформація щодо підписання УРП., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/576-2013-%D1%80>

¹¹⁸ <http://ua.interfax.com.ua/news/general/299606.html>

³⁵⁶ Інформація щодо підписання УРП, режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246879555&cat_id=244276429

³⁵⁷ Режим доступу: <http://ua.korrespondent.net/business/economics/3456069-Chevron-vidmovylasia-vid-proektu-z-osvoieniia-oleskoi-ploschi-zmi>

«Державне акціонерне товариство «Чорноморнафтогаз» щодо площ Абіха, Кавказька, ділянки Маячна, структури Субботіна (дата підписання УРП: 27 листопада 2013 р.)³⁵⁸;

Після виходу Shell Exploration and Production Ukraine Investments IV B.V. з угоди щодо сланцевої ділянки Юзівська у 2015 р., 27 жовтня 2015 р. було оголошено новий конкурс із залучення інвестора.³⁵⁹ Переможцем у липні 2016 р. було визнано Yuzgas B.V.³⁶⁰, однак КМУ не погодив відступлення частки участі в УРП³⁶¹. Наприкінці 2016 р. Yuzgas B.V. оскаржив рішення КМУ в суді³⁶². Державний контроль за виконанням УРП має здійснювати КМУ або уповноважений КМУ центральний орган виконавчої влади в порядку та на умовах, визначених УРП та Законом про УРП. Не рідше одного разу на п'ять років КМУ за участю уповноваженого центрального органу виконавчої влади повинен організувати та провести комплексну перевірку виконання умов, передбачених УРП.

Держава гарантує, що протягом дії УРП до інвесторів буде застосовуватись законодавство, чинне на момент укладення угоди, крім законодавства, що зменшує чи скасовує податки, спрощує ведення господарської діяльності тощо. Гарантії щодо стабільності норм законодавства не поширюються на зміни законодавства, що стосуються питань оборони, національної безпеки, забезпечення громадського порядку та охорони довкілля.

Фіскальний режим за УРП: Оподаткування за УРП здійснюється за спеціальними правилами, визначеним Податковим кодексом і самою угодою. Протягом строку дії УРП стягнення з інвестора більшості податків, крім податку на прибуток, ПДВ та плати за користування надрами для видобування корисних копалин, замінюється розподілом виробленої продукції. Інвестори також зобов'язані утримувати та сплачувати податок на доходи фізичних осіб та ЄСВ із заробітної плати та інших виплат своїм працівникам, а також сплачувати збори та мита за послуги державних органів. Податковий кодекс передбачає низку податкових пільг для інвесторів за УРП.

6.6.5 Інші договори, пов'язані з видобуванням корисних копалин

Договори про спільну діяльність

Деякі суб'єкти господарювання, що мають спеціальний дозвіл на користування надрами, укладають договори про спільну діяльність з іншими суб'єктами господарювання.

Договір про спільну діяльність не є підставою для виникнення права на користування надрами, а лише регулює цивільно-правові відносини між сторонами договору.

За ДСД їхні учасники зобов'язуються спільно діяти без утворення окремої юридичної особи задля досягнення певної мети. Умови ДСД, у тому числі координація спільних дій учасників або ведення їхніх спільних справ, правовий статус виділеного для спільної діяльності майна, покриття витрат та збитків учасників, їх участь у результатах спільних дій та інші умови визначаються за домовленістю сторін.³⁶³ Українське законодавство не містить спеціальних вимог до ДСД у сфері надрокористування, крім заборони вносити спеціальні дозволи як

³⁵⁸ Інформація щодо підписання УРП, режим доступу:

http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=246879555&cat_id=244276429

³⁵⁹ Див. <http://nadrakrayny.com.ua/?p=531>

³⁶⁰ Див. <http://nadrakrayny.com.ua/?p=681>

³⁶¹ Див. <http://ua.interfax.com.ua/news/general/381004.html>

³⁶² Номер справи у Єдиному державному реєстрі судових рішень № 826/19366/16, рішення про відкриття провадження: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/63649072>

³⁶³ Глава 77 Цивільного кодексу України № 435-IV від 16.01.2003 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

вклад до спільної діяльності.³⁶⁴

Укладення ДСД із державними підприємствами і компаніями, частка держави в капіталі яких перевищує 50%, потребує погодження КМУ.³⁶⁵ Державні органи, до сфери управління яких належить підприємство, повинні щоквартально подавати МЕРТ інформацію щодо виконання цих ДСД. МЕРТ узагальнює таку інформацію та надає висновки і пропозиції КМУ.³⁶⁶ Законодавство не передбачає вимоги щодо оприлюднення підписаних ДСД, і їхні тексти відсутні у вільному доступі.

Фіскальний режим. Для цілей оподаткування ПДВ дві чи більше особи, які здійснюють спільну діяльність без утворення юридичної особи, вважаються окремим платником податку. Господарські відносини між учасниками спільної діяльності прирівнюються до відносин на основі окремих цивільно-правових договорів.

Облік результатів спільної діяльності ведеться платником податку (резидентом або постійним представництвом нерезидента), уповноваженим на це іншими сторонами згідно з умовами договору, окремо від обліку господарських результатів такого платника податку. Уповноважений платник був відповідальним за адміністрування ПДВ та плати за користування надрами за ДСД.³⁶⁷ Облік і сплата податку на прибуток на рівні ДСД не здійснювалися, і кожен з учасників ДСД мав вести власний облік і адміністрування цього податку.

Договори концесії державного і комунального майна

За договором концесії органи державної влади або місцевого самоврядування можуть передавати окремі видобувні об'єкти (наприклад, гірничозбагачувальні комбінати) в експлуатацію приватним особам. Такі приватні особи (концесіонери) отримують право вести діяльність, передбачену договором (зокрема, видобування), та отримувати прибуток і продукцію, отримані в результаті виконання його умов.

Хоча договір концесії і не надає права на користування надрами, цей вид договорів є прямо пов'язаним з видобуванням корисних копалин. Зокрема, договір концесії передбачає, що концесіонер буде виконувати види діяльності, чітко передбачені договором, та використовуватиме об'єкт концесії за його призначенням (для видобування корисних копалин), а концесіодавець матиме змогу перевіряти дотримання цієї та інших умов договору та розірвати його, якщо концесіонер їх порушує.

Концесія є окремим випадком державно-приватного партнерства.³⁶⁸ Правове регулювання відносин концесії визначає Закон України «Про концесії».³⁶⁹ Особливості регулювання оренди і концесії державних об'єктів, пов'язаних із видобуванням і переробкою кам'яного та бурого вугілля, передбачено Законом України «Про особливості оренди чи концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності».³⁷⁰

³⁶⁴ Ч.2 ст.14 Закону про нафту та газ

³⁶⁵ Порядок укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном, затверджений Постановою КМУ № 296 від 11.04.2012 р.

³⁶⁶ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном» № 296 від 11.04.2012 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/296-2012-%D0%BF>

³⁶⁷ Розділи II, III, V, XI Податкового кодексу

³⁶⁸ Стаття 5 Закону України «Про державно-приватне партнерство» №2404-VI від 01.07.2010

³⁶⁹ Закон України «Про концесії» №997-XIV від 16.07.1999 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/997-14>

³⁷⁰ Закон України «Про особливості оренди чи концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності» № 2269-XII від 10.04.1992 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3687-17>

КМУ затверджує перелік конкретних об'єктів права державної власності, які можуть надаватися в концесію за поданням відповідно центрального органу виконавчої влади. Перелік об'єктів права комунальної власності, які можуть надаватися в концесію, затверджують відповідні місцеві ради винятково на пленарних засіданнях. Рішення про надання концесії на об'єкт права комунальної власності за результатами концесійного конкурсу приймає уповноважений орган місцевого самоврядування.

Рішення про надання концесії на об'єкт права державної власності за результатами концесійного конкурсу ухвалює КМУ або уповноважений ним орган виконавчої влади. Рішення щодо доцільності передачі об'єкта ПЕК в концесію ухвалює Міністерство енергетики та теплоенергетики (у тому числі потенційних концесіонерів) чи Міністерство енергетики та теплоенергетики.

Після прийняття рішення про доцільність передачі об'єкта в концесію Міністерство енергетики та теплоенергетики оголошує конкурс на право отримання об'єкта в концесію, з переможцем якого укладає концесійний договір та реєструє його.

Законодавством визначений перелік істотних умов договору концесії, які наведені у **Додатку 8** до цього Звіту.

Для видобувних підприємств, яким передано цілісний майновий комплекс на підставі концесійного договору, передбачена спрощена процедура оформлення дозвільних документів. Аналогічну процедуру встановлено також для договорів оренди цілісних майнових комплексів державних вугледобувних підприємств.

Майно, отримане у концесію, включається до балансу концесіонера з зазначенням, що це майно отримане у концесію. При цьому передача об'єктів у концесію не зумовлює перехід права власності на цей об'єкт до концесіонера та не припиняє права державної чи комунальної власності на ці об'єкти.

Таблиця 6-3: Розподіл діючих у 2016 р. дозволів за видами користування надрами (кварцовий пісок)

Дата реєстрації договору	Номер реєстрації договору	Найменування концесіодавця	Найменування концесіонера	Майно, що надане в концесію, його місцезнаходження	Розмір концесійного платежу	Термін, на який укладено концесійний договір
08.02.2012	006	Мінернерговугілля	ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	ЦМК ДП «Ровенькиантрацит»	17082812 - за перший квартал	3 30.12.2011 на 49 років
08.02.2012	007	Мінернерговугілля	ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	ЦМК ДП «Свердловантрацит»	13058227 - за перший квартал	3 30.12.2011 на 49 років
05.06.2012	008	Мінернерговугілля	ТОВ «ДВ нафтогазовидобувна компанія»	ЦМК ДП «Теплоелектроцентрально-«Есхар»	819340,30 - за перший квартал	На 49 років з 20.04.2012 по 19.04.2061

Концесійні платежі зараховуються відповідно до Державного бюджету або місцевого бюджету. Концесійні платежі встановлюються відповідно до Методики розрахунку

концесійних платежів, яка визначається КМУ.³⁷¹

Законодавство не містить вимоги щодо оприлюднення текстів та умов концесійних договорів, і їх тексти відсутні у вільному доступі. Реєстр концесійних договорів, який веде Фонд державного майна, є відкритим на сайті <http://www.spfu.gov.ua/ua/content/spf-rent-concessions>.

Фіскальний режим

Законодавством не передбачені особливості оподаткування діяльності за договорами концесії державного або комунального майна (з окремими винятками). Концесіонер отримує відповідні активи на свій баланс та веде видобувну діяльність від свого імені, сплачуючи усі належні податки і збори відповідно до законодавства.

Платежі за договорами оренди чи концесії цілісного майнового комплексу державного чи комунального підприємства (або їхніх структурних підрозділів), які зараховуються до бюджету, звільняються від ПДВ.

6.6.6 Використання місцевої складової у видобувній галузі

Українське законодавство не містить вимоги щодо використання місцевої складової як обов'язкової умови для отримання спеціального дозволу на користування надрами. При цьому тексти примірних угод про умови користування надрами передбачають обов'язок надкористувача використовувати переважно українські товари і послуги тією мірою, у якій їх ціни та якість, порівняно зі світовими цінами та якістю, будуть технічно, технологічно й економічно доцільними та не призводитимуть до зниження рівня виробництва та екологічної безпеки.

Закон про УРП також містить положення про те, що УРП повинна передбачати обов'язки інвестора щодо:

- ▶ надання переваг продукції, товарам, роботам, послугам та іншим матеріальним цінностям українського походження за рівних умов стосовно ціни, строку виконання, якості, відповідності міжнародним стандартам;
- ▶ прийняття (наймання) на роботу на території України працівників для зазначених в угоді потреб переважно з громадян України та для організації їх навчання в обсягах, передбачених угодою.

Закон України «Про концесії» покладає на концесіонера зобов'язання використовувати на об'єкті концесії технології, матеріали, техніку вітчизняного виробництва, якщо інше не передбачено умовами договору.

Українське законодавство не містить вимоги щодо обов'язкового оприлюднення компаніями чи державними органами інформації стосовно місцевої складової як умови відповідних договорів, і така інформація відсутня в публічному доступі.

³⁷¹ Методика розрахунку концесійних платежів, затверджена постановою КМУ № 639 від 12.04.2000 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/639-2000-%D0%BF>

6.6.7 Взаємодія між видобувними компаніями і місцевими громадами

Відповідно до Вимоги 6.1 Стандарту ІПВГ, пунктом а), якщо соціальні витрати видобувних компаній є обов'язковими згідно із законодавством або угодами з урядом, такі операції повинні бути розкриті, а також, де можливо, звірені.

Українське законодавство не містить поняття «обов'язкових соціальних витрат видобувних компаній» та не надає переліку випадків, коли такі витрати видобувних компаній (інші, ніж сплата ЄСВ) можуть бути обов'язковими.

Пайова участь у розвитку місцевої інфраструктури

Відповідно до законодавства про містобудівну діяльність, особа, яка має намір щодо забудови земельної ділянки у відповідному населеному пункті та подала відповідну заяву, зобов'язана взяти участь у створенні і розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури населеного пункту (ця вимога не поширюється, зокрема на будівництво об'єктів інженерної, транспортної інфраструктури та об'єктів енергетики)³⁷².

Така участь відбувається шляхом перерахування замовником коштів до відповідного місцевого бюджету коштів для створення і розвитку зазначеної інфраструктури на підставі договору, укладеного з органом місцевого самоврядування. Разом із тим, ця вимога стосується всіх компаній, а не лише видобувних.

Фінансування соціальних та інфраструктурних потреб видобувними компаніями

Видобувні компанії можуть укласти з органами місцевого самоврядування угоди, за якими зобов'язуються фінансувати соціальні чи інфраструктурні потреби громади регіону, де провадять видобувну діяльність.

Процедура надання дозвільних документів на користування надрами передбачає, що видобувні компанії мають отримати погодження, серед іншого, і органів місцевого самоврядування - обласних,³⁷³ районних, міських, селищних, сільських³⁷⁴ рад (залежно від виду корисної копалини). Законодавство не визначає, в якому саме порядку органи місцевого самоврядування повинні розглядати клопотання про надання таких погоджень. визначають такий порядок самостійно для потреб конкретного регіону.

Органи місцевого самоврядування можуть:

- ▶ послуговуючись загальними нормами законодавства про місцеве самоврядування,³⁷⁵ затвердити порядок розгляду питань надрокористування в регіоні на рівні місцевого законодавства, наприклад:
 - ▶ Полтавська обласна рада затвердила³⁷⁶ порядок ухвалення рішень щодо погодження надання спеціальних дозволів та/або надання (переоформлення) гірничих відводів, що містить, зокрема, обов'язок компанії надати для погодження копію угоди з місцевими органами влади про фінансування об'єктів соціальної сфери

³⁷² Стаття 40 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» №3038-VI від 17 лютого 2011 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>

³⁷³ Другий абзац п.9 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого Постановою КМУ № 615 від 30.05.2011 р.

³⁷⁴ Третій абзац п.9 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого Постановою КМУ № 615 від 30.05.2011 р.

³⁷⁵ Див., наприклад, статті 33,43,44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21 травня 1997 р.

³⁷⁶ Див. «Порядок розгляду обласною радою питань користування надрами на території Полтавської області», прийнятий рішенням вісімнадцятої сесії обласної ради шостого скликання від 9 жовтня 2013 р., режим доступу: <http://oblrada.pl.ua/uploads/temp/nadra.pdf>

на поточний рік та інформацію про фінансування таких об'єктів за попередній та поточний роки (три роки - у разі надання спеціального дозволу на видобування корисних копалин);

- ▶ Івано-Франківська обласна рада опублікувала проект аналогічного Порядку розгляду обласною радою питань щодо користування надрами на території Івано-Франківської області³⁷⁷. Цей порядок, зокрема, передбачає, що проект рішення про погодження обласною радою надання надр у користування повинен містити вимогу до надрокористувача укласти з територіальною громадою населеного пункту, на території якого розташоване родовище корисних копалин, угоду про соціально-економічне партнерство.³⁷⁸ При цьому наявність такої угоди є обов'язковою умовою того, що обласна рада розглядатиме погодження надання гірничого відводу;³⁷⁹
- ▶ надати місцевим радам, що погоджуватимуть надання відповідних документів, настанови, що не мають зобов'язального характеру, щодо укладення таких угод:
- ▶ Кіровоградська обласна державна адміністрація опублікувала на своєму веб-сайті Рекомендований порядок надання погоджень з питань надрокористування суб'єктам господарювання³⁸⁰, що містить, зокрема, рекомендацію розглядати також і їхні інвестиційні пропозиції (наміри та/або зобов'язання) та соціальні угоди;
- ▶ ухвалювати рішення по кожному з погоджень окремо (підставою погодження в такому разі може стати не наявність угоди з громадою, а, наприклад, фактична сплата податків до бюджету регіону, створення робочих місць тощо).³⁸¹

Зазвичай повідомлення у ЗМІ щодо укладення угод, що передбачають соціальні витрати з боку видобувних компаній, не містять пояснень, чи такі угоди уклалися з метою отримання погоджень органами місцевого самоврядування конкретних дозвільних документів.³⁸² Законодавство не зобов'язує видобувні компанії оприлюднювати свої соціально-економічні угоди, укладені з місцевими громадами, чи зазначати мотивацію укладання таких угод (зокрема, чи було це умовою отримання окремих дозвільних документів).

³⁷⁷ Див. проект Порядку розгляду обласною радою питань щодо користування надрами на території Івано-Франківської області, дані офіційного веб-сайту Івано-Франківської обласної ради, режим доступу: http://www.orada.if.ua/fileadmin/documents/Reguljatorna_polityka/Rehulyatornyy_akt_po_nadrakh_2.pdf

³⁷⁸ П.2.12 проекту Порядку розгляду обласною радою питань щодо користування надрами на території Івано-Франківської області

³⁷⁹ П.3.8 проекту Порядку розгляду обласною радою питань щодо користування надрами на території Івано-Франківської області

³⁸⁰ Див. офіційний сайт Кіровоградської обласної державної адміністрації, режим доступу: http://prom.kr-admin.gov.ua/nadrokor_dozvil.html

³⁸¹ Наприклад, див. ситуацію з погодженням надання спеціальних дозволів без укладення соціальних угод чи покладання зобов'язань на видобувні компанії з боку місцевих громад: http://kurs.if.ua/news/try_kariery_bez_osoblyvyh_umov_pogodyla_na_prykarpatti_ekologichna_komisiya_obrady_35508.html

³⁸² Наприклад, див.: <http://petrovo.kr-admin.gov.ua/1652-pidpisano-ugodu-pro-sotsialno-ekonomichne-partnerstvo.html>, <http://styknews.info/novyny/ekonomika/2013/04/22/dtek-ta-ivano-frankivska-oda-pidpysaly-ugodu-pro-sotspartnerstvo-na-72-m>

Висновки до розділу

Нормативне регулювання видобувної діяльності є складним та історично характеризувалося недостатнім рівнем прозорості, у першу чергу на етапі отримання дозвільних документів (спеціальних дозволів на користування надрами).

Протягом 2016 р. було здійснено низку кроків щодо підвищення прозорості у видобувній галузі. Позитивні зрушення в цій сфері включають:

- 1) Зменшення можливості для одержання спеціальних дозволів на користування надрами поза аукціоном;
- 2) Підвищення вимог до претендентів для отримання спеціального дозволу, зокрема:
 - ▶ Учасник повинен підтвердити наявність кваліфікованих кадрів та технічних ресурсів для проведення робіт;
 - ▶ Учасник повинен розкрити структури власності до контролера на етапі подачі заявки на участь в аукціоні;
- 3) Зобов'язання публікувати інформацію на офіційному веб-сайті Держгеонадр щодо процесуальних дій в процесі продажу спеціальних дозволів шляхом/без проведення аукціону, а також примірні зразки документів (заявка, угода про умови користування).

Разом із тим, не зменшується потреба і в подальших змінах, що дадуть змогу підвищити прозорість видобувних галузей. До таких змін можна віднести:

- ▶ Публічне розкриття інформації щодо даних, на основі яких визначаються ціни (вартість) спеціальних дозволів;
- ▶ Чітке визначення фінансових і технічних критеріїв, які встановлюються для заявників на отримання спеціальних дозволів;
- ▶ Підвищення прозорості в частині розкриття умов користування надрами;
- ▶ Спрощення доступу до інформації про суттєві платежі видобувних компаній, у тому числі - податкові (наразі доступ до бази даних щодо таких платежів від ДФС пов'язаний з технічними проблемами);
- ▶ Розкриття текстів документів, що містять умови користування надрами, а також агрегованої інформації про них у вигляді загальнодоступних реєстрів (зокрема, опублікування текстів угод про користування надрами, обов'язок щодо чого було встановлено в 2016 р.);
- ▶ Подальше зменшення можливостей для одержання спеціальних дозволів інакше, ніж шляхом аукціону;
- ▶ Посилення ролі громад у відносинах з видобувними компаніями - зокрема, підвищення можливостей контролю за діяльністю компанії з боку громадськості там, де зачіпаються інтереси громади, розроблення уніфікованих підходів до укладання угод про співробітництво громад і видобувних компаній, розкриття текстів та публічний контроль за виконанням таких угод.

6.7 Бюджетний процес в Україні

Порядок складання, затвердження, виконання, звітування про виконання Державного та місцевих бюджетів та контролю за дотриманням бюджетного законодавства («бюджетний процес») детально регламентований Бюджетним кодексом. Бюджетний процес поділяється на чотири стадії³⁸³:

Складання, розгляд та затвердження проекту державного бюджету

- ▶ На початковому етапі КМУ схвалює, а ВРУ затверджує Основні напрями бюджетної політики, підготовані Мінфіном спільно з іншими центральними органами виконавчої влади відповідно до пріоритетів бюджетної політики, що визначені у щорічному посланні Президента України до ВРУ;
- ▶ Після затвердження Основних напрямів бюджетної політики розпорядники бюджетних коштів складають та надсилають Мінфіну бюджетні запити, що містять пропозиції з обґрунтуванням обсягу бюджетних коштів, необхідних для їх діяльності;
- ▶ На основі аналізу бюджетних запитів Мінфін розробляє проект Державного бюджету;
- ▶ КМУ схвалює проект Державного бюджету та подає із відповідними супровідними документами ВРУ та Президенту України не пізніше 15 вересня року, що передує плановому;
- ▶ ВРУ розглядає та затверджує Закон про Державний бюджет України за спеціальною процедурою³⁸⁴ у трьох читаннях до 1 грудня року, що передує плановому.³⁸⁵ Закон про Державний бюджет підписується Президентом України.

Складання, розгляд та затвердження проектів місцевих бюджетів

- ▶ У тижневий строк з дня схвалення КМУ проекту Державного бюджету, Мінфін забезпечує доведення місцевим державним адміністраціям та виконавчим органам відповідних місцевих рад розрахунків прогностичних обсягів міжбюджетних трансфертів, методики їх визначення, організаційно-методологічних вимог та інших показників щодо складання проектів місцевих бюджетів;
- ▶ Місцеві державні адміністрації, виконавчі органи відповідних місцевих рад складають проекти місцевих бюджетів і готують проекти рішень про відповідні місцеві бюджети;
- ▶ Проект рішення про місцевий бюджет перед його розглядом на сесії відповідної місцевої ради схвалюється місцевою державною адміністрацією чи виконавчим органом відповідної місцевої ради;
- ▶ Місцеві бюджети затверджуються рішенням відповідної місцевої ради до 25 грудня року, що передує плановому;
- ▶ Протягом двох тижнів після офіційного опублікування закону про Державний бюджет, здійснюється коригування обсягів міжбюджетних трансфертів відповідно до затвердженого державного бюджету.

Виконання бюджетів та внесення до них змін

³⁸³ Пункт 10 частини 1 статті 2, частина 1 статті 19 Бюджетного кодексу, режим доступу:

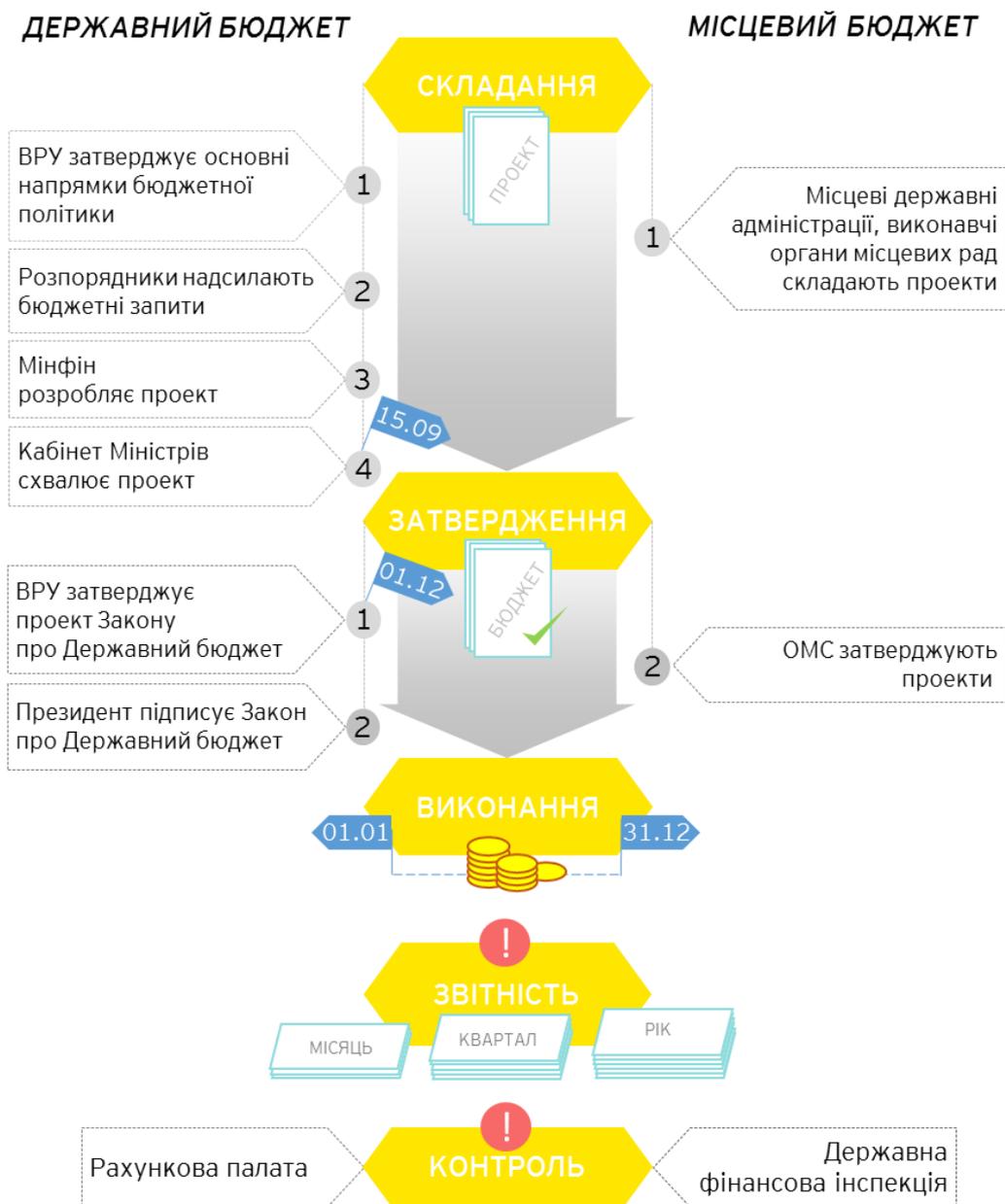
<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>

³⁸⁴ Глава 27 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» № 1861-VI від 10.02.2010 р., режим доступу:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>

³⁸⁵ На практиці, однак, зазначений строк часто не дотримується. Так, Закон про Державний бюджет на 2016 р. було прийнято 25.12.2015 р.

- ▶ Виконання бюджету здійснюється з 1 січня по 31 грудня календарного року відповідно до розпису (річного, квартального, місячного);
- ▶ Зміни до Державного бюджету можуть вноситися ВРУ з ініціативи Президента України, народних депутатів та КМУ у випадках, встановлених бюджетним законодавством, зокрема у разі підтвердженого відхилення від прогнозних показників, врахованих за його затвердження³⁸⁶. Проект закону про внесення змін до Закону про Державний бюджет розглядається ВРУ виключно за наявності експертного висновку Мінфіну;
- ▶ Рішення про внесення змін до місцевих бюджетів ухвалюється відповідними місцевими радами на підставі офіційного висновку місцевого фінансового органу.



Малюнок 6-20: Бюджетний процес в Україні

³⁸⁶ Ст. 160 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України», ст. 52 Бюджетного кодексу.
стор. 196 з 358

Підготовка та розгляд звіту про виконання бюджету

- ▶ Звітність про виконання державного та місцевого бюджетів поділяється, зокрема, на місячну, квартальну та річну.³⁸⁷ Особливості подання кожного виду звітності встановлюються бюджетним законодавством;
- ▶ Річний звіт про виконання закону про Державний бюджет подається КМУ Президенту України, ВРУ та Рахунковій палаті не пізніше 1 квітня року, наступного за звітним. Рахункова палата протягом двох тижнів готує та подає ВРУ висновки про використання коштів Державного бюджету України з оцінкою ефективності такого використання, а також пропозиції щодо усунення виявлених порушень. ВРУ розглядає річний звіт про виконання Державного бюджету за спеціальною процедурою.³⁸⁸

На всіх стадіях бюджетного процесу здійснюється аудит та оцінка ефективності управління бюджетними коштами, а також контроль за дотриманням бюджетного законодавства. Контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням здійснює Рахункова палата,³⁸⁹ що публікує звіти на своєму веб-сайті³⁹⁰. За допомогою Єдиного веб-порталу використання публічних коштів³⁹¹ також можливо відстежувати витрати державного бюджету в режимі реального часу (можливий пошук за розпорядниками бюджетних коштів, за конкретними транзакціями, регіонами тощо).

Державний фінансовий контроль, спрямований на перевірку дотримання бюджетного законодавства, зокрема аудит щодо законного та ефективного використання державних чи комунальних коштів і майна та виконання бюджетних програм, здійснює Державна аудиторська служба України³⁹² (з середини 2016 вона є правонаступником Державної фінансової інспекції, яка виконувала такі функції у 2014-2015 рр.)³⁹³

³⁸⁷ Ст. 58 Бюджетного кодексу.

³⁸⁸ Статті 161-162 Закону України «Про Регламент Верховної Ради України».

³⁸⁹ Закон України «Про Рахункову палату» № 576-VIII від 02.07.2015 р., режим доступу:

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/576-19>.

³⁹⁰ <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/publish/category/16748561>

³⁹¹ Єдиний веб-портал використання публічних коштів: <https://spending.gov.ua/>

³⁹² Порядок проведення Державною аудиторською службою, її територіальними органами державного фінансового аудиту діяльності суб'єктів господарювання, затверджений постановою КМУ № 361 від 25.03.2006 р., режим доступу:

<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/361-2006-%D0%BF>,

Порядок проведення Державною аудиторською службою, її територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм, затверджений постановою КМУ № 1017 від 10.08.2004 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1017-2004-%D0%BF>

³⁹³ Положення про Державну аудиторську службу України, затверджене Постановою КМУ № 43 від 3 лютого 2016 р., режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF>

Висновки до розділу

Порядок складення, затвердження, виконання, звітування про виконання державного та місцевих бюджетів, а також контролю за дотриманням бюджетного законодавства регламентовано Бюджетним кодексом України.

Висока централізація ухвалення рішень в ході бюджетного процесу та неможливість відстеження спрямування конкретних платежів від видобувних компаній після їх зарахування до бюджетів звужує можливості місцевих громад у забезпеченні своїх потреб та може призводити до зниження стимулу громад у співпраці з видобувними компаніями. З огляду на це, останні тенденції щодо децентралізації бюджетних надходжень (зокрема, спрямування 5% рентної плати за видобування вуглеводнів до місцевих бюджетів з 1 січня 2018 р.) є позитивним зрушенням.



7 Звірка даних про податки та інші платежі

Звіт про фактичні результати

Міністерству енергетики та вугільної промисловості України,

Ми виконали погоджені з Вами і перераховані далі процедури стосовно суми внесених видобувними компаніями податків або інших платежів на користь держави в 2016 р. Наше завдання виконане згідно з Міжнародним стандартом з супутніх послуг (МССП №4400) «Завдання з узгоджених процедур». Процедури виконано винятково з метою надання Вам інформації щодо суми внесених видобувними компаніями податків або інших платежів на користь держави в 2016 р.

Процедури наведені в розділі 7.1 нижче. Результати проведення процедур наведені в розділах 7.2-7.5 нижче.

Оскільки зазначені в розділі 7.1 процедури не є аудиторською перевіркою або оглядом, проведеними відповідно до Міжнародних стандартів аудиту або Міжнародних стандартів завдань з огляду, ми не висловлюємо впевненості щодо суми внесених видобувними компаніями податків або інших платежів на користь держави в 2016 р.

За умов проведення додаткових процедур, аудиторської перевірки або огляду фінансових звітів згідно з Міжнародними стандартами аудиту або Міжнародними стандартами завдань з огляду до нашої уваги могли б потрапити інші питання, висновок щодо яких був би наданий Вам.

Наш звіт надається винятково з метою, зазначеною в першому параграфі вище та стосується лише сум внесених видобувними компаніями податків або інших платежів, зазначених в розділах 7.2-7.5 і не поширюється на будь-які фінансові звіти видобувних компаній України у цілому.

Ernst & Young Audit Services LLC

15 травня 2018 р.

7.1 Узгоджені процедури

Узгоджені процедури стосовно суми внесених видобувними компаніями податків або інших платежів на користь держави включали:

- ▶ одержати від видобувних компаній та державних органів інформацію щодо сплати податків або інших платежів в 2016 р.;
- ▶ звірити інформацію від видобувних компаній та державних органів за кожним видом платежів для кожної компанії в 2016 р.;
- ▶ якщо між даними, отриманими від компаній та державних органів, нема суттєвих розбіжностей³⁹⁴, звірка завершена і її результати відображаються у Звіті;
- ▶ у разі виявлення суттєвих розбіжностей, звернутись до такої компанії за роз'ясненнями щодо причин розбіжності;
- ▶ якщо з отриманих пояснень від компаній не вдається з'ясувати причину виникнення розбіжностей (або якщо компанія відмовляється надати такі роз'яснення), звернутися до відповідного державного органу з проханням надати детальну інформацію про цей вид платежів;
- ▶ якщо з отриманих пояснень від компаній та державних органів не вдається з'ясувати причину виникнення розбіжностей (або якщо вони відмовляються надавати такі роз'яснення), розбіжності відображаються у Звіті.

³⁹⁴ Згідно рішення БГЗО, розбіжність вважається суттєвою, якщо вона перевищує 5% платежу, або 1 млн грн. Якщо розбіжність перевищує 5%, але в абсолютних одиницях менше 1 000 грн, то вона вважається не суттєвою.

7.2 Визначення сфери охоплення звіркою в Звіті ІПВГ

7.2.1 Визначення переліку видобувних галузей для звірки в Звіті ІПВГ

Перелік видобувних галузей, платежі яких на користь держави в 2016 р. були суттєвими, формувався на підставі інформації, отриманої від ДФС, про надходження в Зведений бюджет та Пенсійний фонд (**Таблиця 7-1**).

Згідно з даними ДФС, чотири видобувні галузі (видобування кам'яного вугілля, нафти, природного газу та руд заліза), а також транспортування нафти і природного газу покривають 93,48% надходжень Зведеного бюджету та Пенсійного фонду від усіх видобувних галузей в 2016 р.

Члени БГЗО, зважаючи на економічну важливість видобування руд титану та марганцю, а також плани уряду щодо приватизації ключових титанових підприємств України, прийняли рішення (Протокол засідання БГЗО від 6 вересня 2016 року) включити їх в сферу охоплення звіркою Звіту ІПВГ за 2016 р., незважаючи на відносно незначні надходження від цих галузей.

Таблиця 7-1: Надходження від компаній видобувних галузей в Зведений бюджет та Пенсійний фонд в 2016 р.

Код (КВЕД- 2010)	Вид економічної діяльності	Сплата в Зведений бюджет та Пенсійний фонд в 2016 р.	
		тис. грн	% від сумарних платежів компаній видобувної галузі
05.10	Добування кам'яного вугілля	7 867 689,29	9,58%
06.10	Добування сирової нафти	10 455 399,18	12,73%
06.20	Добування природного газу	47 166 229,64	57,43%
07.10	Добування залізних руд	2 992 403,39	3,64%
07.21	Добування уранових і торієвих руд	325 854,18	0,40%
07.29	Добування руд інших кольорових металів, в т.ч.:	1 291 709,28	1,57%
	Видобування руд титану та марганцю	1 280 676,85	1,56%
08.11	Добування декоративного та будівельного каменю, вапняку, гіпсу, крейди та глинистого сланцю	983 978,27	1,20%
08.12	Добування піску, гравію, глини і каоліну	936 222,07	1,14%
08.93	Добування солі	336 804,06	0,41%
49.50	Трубопровідний транспорт, в т.ч.:	9 769 373,49	11,90%
	ПАТ «Укртрансгаз» і ПАТ «Укртранснафта»	8 294 474,50	10,10%
	Всього	82 125 662,85	100%

Таким чином, в сферу охоплення звіркою Звіту ІПВГ України за 2016 рік увійшли такі видобувні галузі:

- ▶ видобування кам'яного вугілля;
- ▶ видобування сирої нафти;
- ▶ видобування природного газу;
- ▶ видобування руд заліза;
- ▶ транспортування нафти та природного газу;
- ▶ видобування руд титану;
- ▶ видобування руд марганцю.

Згідно з інформацією ДФС, компанії обраних для звірки семи видобувних галузей (далі - підзвітних галузей) у 2016 році сплатили на користь держави 78 056 872,86 тис. грн, що становило 96,78% сумарних надходжень Зведеного бюджету та Пенсійного фонду від всіх видобувних галузей.

7.2.2 Визначення переліку видів платежів для звірки в Звіті ІПВГ

Перелік суттєвих видів платежів від підзвітних галузей, які повинні бути охоплені звіркою, формувався на підставі інформації, отриманої від ДФС, про надходження в Зведений бюджет та Пенсійний фонд (*Таблиця 7-2*).

В *таблиці 7-2* наведена інформація про платежі від компаній підзвітних видобувних галузей, згідно з переліком платників, який використовує ДФС та Держгеонадра. Джерело інформації в обох випадках спільне - ДФС. Проте, існує розбіжність в переліку юридичних осіб та платників податків, які ДФС та Держгеонадра використовуються для ідентифікації належності до видобувних галузей.

Перелік видобувних компаній, який використовує Держгеонадра, включає усі компанії, що мали в 2016 р. дійсний спеціальний дозвіл на користування надрами. Інформація про власників спеціальних дозволів є публічною та відкритою. Таким чином, перелік було сформовано на основі відкритих загальнодоступних джерел, а саме реєстру надрокористувачів України, оприлюдненого на офіційному сайті ДНВП «Геоінформ України».

ДФС використовує власний перелік платників податків, які належать до видобувних галузей. Цей перелік непублічний, неможливо точно встановити компанії, які до нього належать.

Зважаючи на вимоги стандарту ІПВГ, в т. ч. Інструкцію №13 (щодо визначення суттєвості, порогів звітності і підзвітних суб'єктів), на основі аналізу інформації про надходження в розрізі видів платежів було визначено перелік суттєвих видів платежів для їхнього включення в сферу охоплення звіркою:

1. Податок на доходи фізичних осіб;
2. Податок на прибуток підприємств;

3. Рентна плата за користування надрами³⁹⁵;
4. Податок на додану вартість;
5. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ).

Таблиця 7-2: Надходження від компаній підзвітних видобувних галузей в Зведений бюджет та Пенсійний фонд в 2016 р.

Код бюджетної класифікації	Назва бюджетної класифікації	Сплачено видобувними компаніями підзвітних галузей згідно з переліком ДФС		Сплачено видобувними компаніями підзвітних галузей згідно з переліком Держгеонадра	
		тис. грн	%	тис. грн	%
13030100, 13030700, 13030800, 13030900	Рентна плата за користування надрами	34 967 430,02	43,96%	40 048 763,53	38,15%
14010100	Податок на додану вартість	19 760 465,75	24,84%	36 991 007,67	35,24%
11020100- 11021100	Податок на прибуток підприємств	9 004 253,32	11,32%	10 353 772,92	9,86%
71010000	ЄСВ	5 301 966,19	6,67%	6 688 303,33	6,37%
11010100- 11010500	Податок на доходи фізичних осіб	4 225 738,73	5,31%	5 440 845,13	5,18%
18010500, 18010600	Плата за землю	774 886,88	0,97%	3 699 204,53	3,52%
19010100- 19010400	Екологічний податок	456 842,05	0,57%	1 108 859,68	1,06%
21010100	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	529 558,42	0,67%	149 301,46	0,14%
ВСЬОГО, ЗА СУТТЄВИМИ ВИДАМИ ПЛАТЕЖІВ		75 021 141,35	94,32%	101 425 032,76	96,63%
Інші види платежів (несуттєві)		4 521 662,92	5,68%	3 538 431,78	3,37%
ВСЬОГО, ЗА УСІМА ВИДАМИ ПЛАТЕЖІВ		79 542 804,27³⁹⁶	100%	104 963 464,54	100%

Згідно з рішенням БГЗО (Протокол засідання БГЗО від 18 січня 2018 року) в сферу охоплення звіркою в рамках Звіту ІПВГ за 2016 р. було включено три додаткові види платежів:

- ▶ У зв'язку з їхньою важливістю для наповнення місцевих бюджетів:

³⁹⁵ Ця категорія включає в себе (1) рентну плату за користування надрами для видобування природного газу, (2) рентну плату за користування надрами для видобування нафти, (3) рентну плату за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення, (4) рентну плату за користування надрами для видобування газового конденсату

³⁹⁶ Вказана сума включає податкові надходження від ДП «Укрхімтрансміак», а також компаній, що займаються видобуванням руд інших кольорових металів (крім руд титану та марганцю)

- Плата за землю (земельний податок та орендна плата з юридичних осіб);
- Екологічний податок;
- ▶ У заявку з необхідністю висвітлення взаємовідносин між підприємствами державного сектору економіки та державою:
 - Дивіденди та сплата частки чистого прибутку.

Також відповідно до цього ж рішення БГЗО від 18 січня 2018 року, зі списку суттєвих податкових платежів було виключено «Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів (продукції)» як такий, що не має прямого відношення до видобування корисних копалин.

Таким чином, загальна сума надходжень від компаній підзвітних видобувних галузей за суттєвими видами платежів становила у 2016 р. згідно з переліком Держгеонадра - 101 425 032,76 тис. грн або 96,63% від суми всіх платежів компаній підзвітних галузей, а згідно з переліком ДФС - 75 021 141,35 тис. грн або 94,32%.

В сферу охоплення звіркою Звіту ІПВГ України за 2016 рік увійшли такі види платежів:

- ▶ Податок на доходи фізичних осіб;
- ▶ Податок на прибуток підприємств;
- ▶ Рентна плата за користування надрами³⁹⁷;
- ▶ Податок на додану вартість;
- ▶ Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ).
- ▶ Плата за землю (земельний податок та орендна плата з юридичних осіб);
- ▶ Екологічний податок;
- ▶ Дивіденди та сплата частки чистого прибутку.

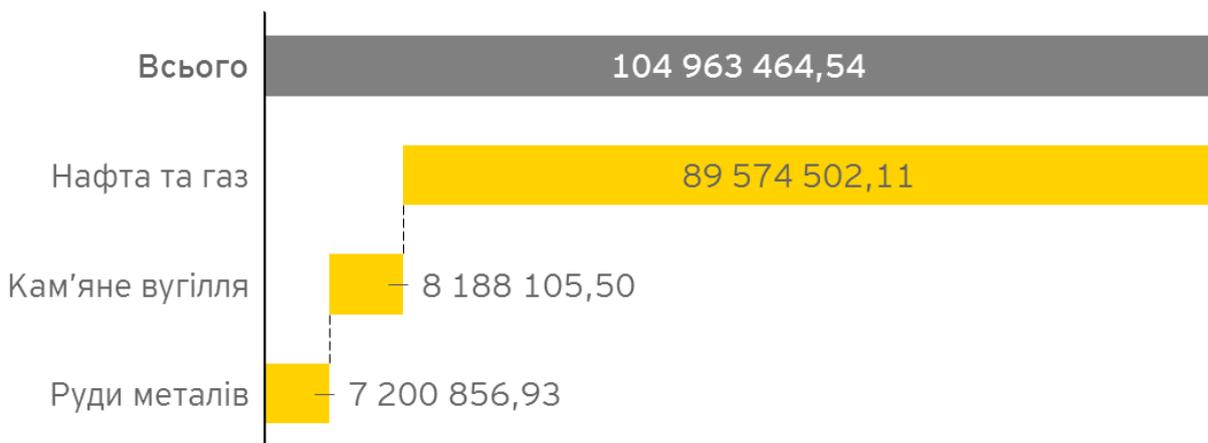
³⁹⁷ Ця категорія включає в себе (1) рентну плату за користування надрами для видобування природного газу, (2) рентну плату за користування надрами для видобування нафти, (3) рентну плату за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення, (4) рентну плату за користування надрами для видобування газового конденсату

7.2.3 Визначення переліку підзвітних компаній для звірки в Звіті ІПВГ

Для формування переліку видобувних компаній, платежі яких на користь держави у 2016 р. були суттєвими і повинні охоплюватись звіркою в рамках Звіту ІПВГ, використовувався перелік видобувних компаній Держгеонадра, оскільки він є відкритим і дозволяє повноцінно проаналізувати потоки надходжень держави.

Всього до даного переліку увійшло 1514 юридичні особи та платники податків (в т. ч. філії та відокремлені підрозділи власників спеціальних дозволів на користування надрами), які належать до підзвітних галузей. Згідно з даними ДФС, сумарно ці компанії у 2016 році сплатили 104 963 464,54 тис. грн надходжень до Зведеного бюджету та Пенсійного фонду за всіма видами платежів, з них 101 425 032,76 тис. грн - за суттєвими видами платежів.

В структурі надходжень від підзвітних видобувних галузей (згідно з переліком Держгеонадра) внесок кожної галузі розподілились наступним чином: видобування нафти та газу³⁹⁸ - 89 574 502,11 тис. грн або 85,34% від загальної суми, руди металів³⁹⁹ - 7 200 856,93 тис. грн або 6,86%, кам'яне вугілля - 8 188 105,50 тис. грн або 7,80%.



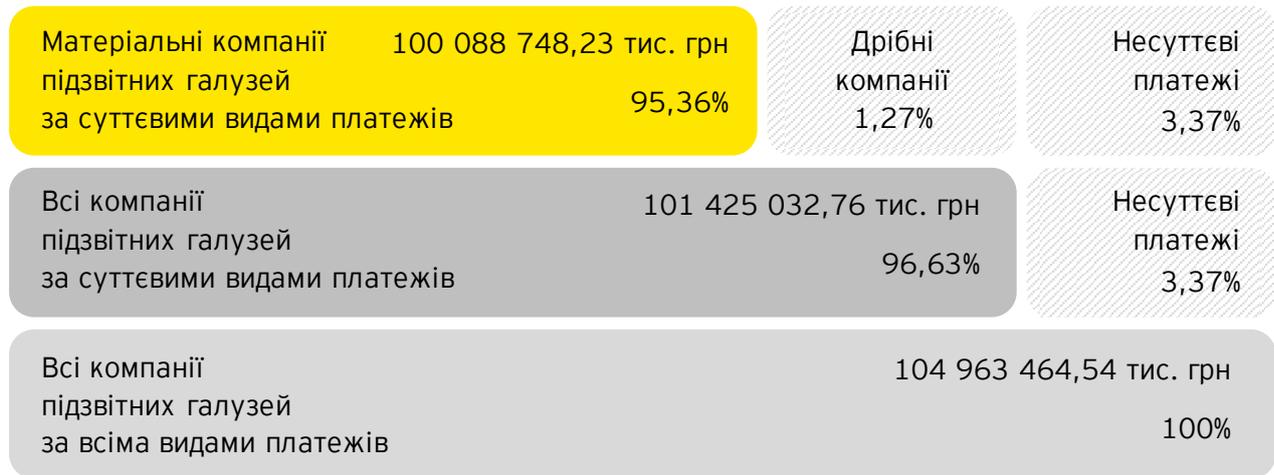
Малюнок 7-1: Надходження від компаній підзвітних видобувних галузей в Зведений бюджет та Пенсійний фонд в 2016 році (згідно з переліком Держгеонадра)

На основі інформації від ДФС про фактичні платежі видобувних компаній на користь держави було визначено 60 компаній (далі - підзвітні компанії), що сумарно сплатили у 2016 році приблизно 99% (або 100 088 748,23 тис. грн) надходжень за суттєвими видами платежів (101 425 032,76 тис. грн). Частка надходжень підзвітних компаній у сумарних надходженнях від усіх видобувних галузей за усіма видами платежів в 2016 р. становила 95,36%.

³⁹⁸ Для цілей звірки платежів компанії, які працювали у галузях «Видобування сирової нафти» та «Видобування природного газу», «Транспортування нафти та природного газу» було об'єднано в категорію - нафтогазові компанії, або компанії галузі «Нафта та газ»

³⁹⁹ Для цілей звірки платежів компанії, які працювали у галузях «Видобування руд заліза», «Видобування руд марганцю» та «Видобування руд титану» було об'єднано в компанії галузі «Руди металів»

Основні етапи визначення суттєвих видів платежів та компаній для включення в сферу охоплення звіркою у Звіті ІПВГ за 2016 рік зображені нижче (*Малюнок 7-2*).



Малюнок 7-2: Визначення матеріальності надходжень, що підлягали звірці у Звіті ІПВГ за 2016 рік (за списком Держгеонадара)

Таким чином, за результатами техніко-економічного аналізу та оцінки матеріальності надходжень згідно з вимогами Стандарту ІПВГ, сфера охоплення звіркою у Звіті ІПВГ за 2016 р. включала надходження держави від 60 матеріальних компаній підзвітних видобувних галузей за 8 видами суттєвими платежами у розмірі 100 088 748,23 тис. грн Ця сума покриває 95,36% загальних надходжень від всіх компаній підзвітних видобувних галузей.

Таблиця 7-3: Надходження від підзвітних компаній в Зведений бюджет та Пенсійний фонд за суттєвими видами платежів у 2016 р.

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Сектор видобувної галузі	Сплачено за суттєвими видами платежів	
				тис. грн	% кумулятивний, від суми суттєвих платежів
1	ПАТ «Укргазвидобування»	30019775	Нафта та газ	37 389 560,57	36,86%
2	НАК «Нафтогаз України»	20077720	Нафта та газ	16 163 206,81	52,80%
3	ПАТ «Укрнафта»	135390	Нафта та газ	7 967 857,25	60,66%
4	ПАТ «Укртрансгаз»	30019801	Нафта та газ	7 078 858,34	67,64%
5	ПрАТ «Нафтогазвидобування»	32377038	Нафта та газ	4 932 627,49	72,50%
6	ДСД від 10.06.2002 р. № 3. Оператор - ТОВ «Карпатигаз» (30162340)	337504782	Нафта та газ	3 142 616,46	75,60%
7	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	24432974	Руди металів	2 871 697,90	78,43%
8	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	178353	Кам'яне вугілля	2 557 459,50	80,95%

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Сектор видобувної галузі	Сплачено за суттєвими видами платежів	
				тис. грн	% кумулятивний, від суми суттєвих платежів
9	ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	30732144	Нафта та газ	1 685 141,88	82,61%
10	ПАТ «Укртранснафта»	31570412	Нафта та газ	933 424,24	83,53%
11	ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	191000	Руди металів	964 262,28	84,48%
12	ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	33152471	Нафта та газ	879 976,96	85,35%
13	ПрАТ «Природні ресурси»	33100376	Нафта та газ	796 517,94	86,14%
14	ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	36716128	Руди металів	771 457,61	86,90%
15	ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	191307	Руди металів	753 186,03	87,64%
16	ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	37596090	Кам'яне вугілля	754 113,53	88,38%
17	ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	37713861	Кам'яне вугілля	695 630,27	89,07%
18	СП «Полтавська газонафтова компанія»	20041662	Нафта та газ	655 382,32	89,71%
19	ТОВ «Куб-газ»	30694895	Нафта та газ	629 749,65	90,34%
20	ДСД від 28.11.2000 р. № 1-Д21/008/2000 - уповноважена особа Полтавська філія ЗАТ «Девон» 26002442	403742858	Нафта та газ	590 387,57	90,92%
21	ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	191023	Руди металів	477 631,93	91,39%
22	ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»	13498562	Кам'яне вугілля	450 261,50	91,83%
23	ПрАТ «Краснодонвугілля»	32363486	Кам'яне вугілля	429 561,55	92,26%
24	ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	37014600	Кам'яне вугілля	431 312,54	92,68%
25	ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	36050166	Нафта та газ	432 312,17	93,11%
26	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	191218	Руди металів	399 342,81	93,50%
27	ПрАТ ДТЕК «Шахта Комсомолец Донбасу»	5508186	Кам'яне вугілля	406 389,89	93,90%
28	ПрАТ «Укргазвидобуток»	25635581	Нафта та газ	378 900,69	94,28%
29	ДП «Селидіввугілля»	33426253	Кам'яне вугілля	350 469,84	94,62%

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Сектор видобувної галузі	Сплачено за суттєвими видами платежів	
				тис. грн	% кумулятивний, від суми суттєвих платежів
30	ДП «Львіввугілля»	32323256	Кам'яне вугілля	340 656,56	94,96%
31	ПрАТ «Суха Балка»	191329	Руди металів	288 267,35	95,24%
32	ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	31599557	Кам'яне вугілля	250 716,61	95,49%
33	ТОВ «Енергія-95»	24186185	Нафта та газ	257 022,00	95,74%
34	Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	26333503	Нафта та газ	230 509,40	95,97%
35	ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	190928	Руди металів	240 011,19	96,21%
36	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	190977	Руди металів	195 870,09	96,40%
37	ТОВ «Надра-Геоінвест»	35602704	Нафта та газ	199 064,83	96,59%
38	ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	35713283	Руди металів	187 960,19	96,78%
39	ДП «Мирноградвугілля»	32087941	Кам'яне вугілля	183 577,68	96,96%
40	ДСД від 24.03.2004 р. № 493 - уповноважена особа ТОВ «Карпатигаз» 30162340	455860319	Нафта та газ	189 074,58	97,15%
41	ДСД від 24.12.1997 р. № 999/97. Оператор - НГВУ «Полтаванафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (22525915)	403739509	Нафта та газ	184 506,25	97,33%
42	ПАТ «Шахта ім. О.Ф. Засядька»	174846	Кам'яне вугілля	169 552,31	97,50%
43	ПАТ «Лисичанськвугілля»	32359108	Кам'яне вугілля	153 649,52	97,65%
44	ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	190911	Руди металів	141 163,74	97,79%
45	ДП «Первомайськвугілля»	32320594	Кам'яне вугілля	139 510,40	97,92%
46	ТОВ «Системойлінженерінг»	38203132	Нафта та газ	133 861,19	98,06%
47	ДП «Шахта ім.М.С.Сургая» ⁴⁰⁰	40695853	Кам'яне вугілля	108 220,75	98,16%

⁴⁰⁰ДП «Шахта ім.М.С.Сургая» (ЄДРПОУ40695853) утворилось у 2016р. шляхом виділення відокремленого підрозділу «Шахта «Південнодонбаська №3» (ЄДРПОУ 33577404) із складу ДП «Донецька вугільна енергетична компанія» (код ЄДРПОУ 33161769). Відповідно до пояснень, наданих компанії, при звірці враховувались платежі за трьома кодами ЄДРПОУ.

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Сектор видобувної галузі	Сплачено за суттєвими видами платежів	
				тис. грн	% кумулятивний, від суми суттєвих платежів
48	ТОВ «Пром-Енерго Продукт»	31747429	Нафта та газ	112 499,96	98,27%
49	ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	34032208	Кам'яне вугілля	105 425,37	98,38%
50	ДП «Торецьквугілля»	33839013	Кам'яне вугілля	93 929,53	98,47%
51	СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ	22402928	Нафта та газ	91 002,97	98,56%
52	СП «Каштан Петролеум ЛТД»	23703371	Нафта та газ	88 113,95	98,65%
53	ДСД від 21.07.1997 р. №23-3/97-84Б-97 - уповноважена особа ТОВ «Газ-МДС» 24253556	536507917	Нафта та газ	79 720,38	98,73%
54	ДСД від 19.01.1999 р. № 35/4. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (135390)	534663345	Нафта та газ	79 168,98	98,80%
55	ДП «Волиньвугілля»	32365965	Кам'яне вугілля	68 382,28	98,87%
56	ТОВ «Парі»	31037994	Нафта та газ	69 855,57	98,94%
57	ТДВ «Шахта «Білозерська»	36028628	Кам'яне вугілля	65 744,89	99,00%
58	ТОВ «Східний геологічний союз»	32426289	Нафта та газ	65 833,40	99,07%
59	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	191282	Руди металів	-72 150,45	99,00%
60	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	190905	Руди металів	-321 270,77	98,68%
Всього, за матеріальними компаніями				100 088 748,23	98,68%

Нижче (Таблиця 7-4) наведена детальна інформація про надходження від підзвітних компаній в розрізі видів платежів і видобувних галузей в 2016 р.

Таблиця 7-4: Надходження від підзвітних компаній в Зведений бюджет та Пенсійний фонд в 2016 р. за суттєвими видами платежів і галуззями, тис. грн

Код бюджетної класифікації	Назва бюджетної класифікації	Нафта та газ	Руди металів	Кам'яне вугілля	ВСЬОГО ЗА ВИДАМИ ПЛАТЕЖІВ
13030100, 13030700, 13030800, 13030900	Рентна плата за користування надрами	36 248 570,94	2 793 649,03	499 052,30	39 541 272,27
14010100	Податок на додану вартість	34 878 908,43	2 759,59	1 752 236,49	36 633 904,51
11020100- 11021100	Податок на прибуток підприємств	10 349 553,78	-638 828,22	556 312,90	10 267 038,46
71010000	ЄСВ	1 920 817,47	1 793 709,67	2 801 135,36	6 515 662,49
11010100- 11010500	Податок на доходи фізичних осіб	1 794 165,95	1 517 540,90	1 976 858,21	5 288 565,05
18010500, 18010600	Плата за землю	208 758,75	806 111,80	53 999,44	1 068 869,99
19010100- 19010400	Екологічний податок	35 978,47	470 487,14	114 969,83	621 435,44
21010100	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	0,00	152 000,00	0,00	152 000,00
ВСЬОГО ЗА ГАЛУЗЗЯМИ		85 436 753,79	6 897 429,91	7 754 564,53	100 088 748,23

7.2.4 Інші неподаткові платежі

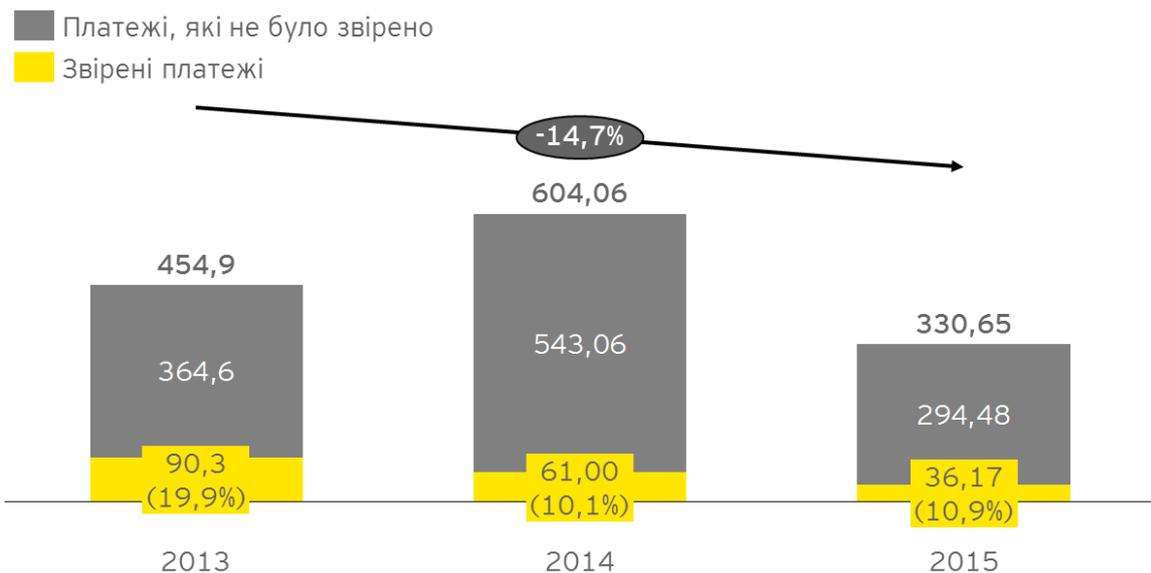
В процесі підготовки першого та другого Звітів ІПВГ України було виявлено лише два суттєвих неподаткових платежі:

1. Дивіденди та сплата частки чистого прибутку (в попередніх Звітах ІПВГ - доходи від власності та підприємницької діяльності (або частина чистого прибутку (доходу) господарських організацій (державних унітарних підприємств та їх об'єднань), що вилучається до державного бюджету відповідно до закону)
2. Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ).

Обидва види платежів було включено в сферу охоплення звіркою в даному Звіті.

Збір інформації про інші неподаткові платежі потребує формування додаткових запитів в понад 300 державних підприємств, організацій та установ. Також видобувні компанії, які були включені в сферу охоплення звіркою в даному Звіті ІПВГ, були б змушені зібрати та розкрити дані про платежі на користь понад 300 державних підприємств, організацій та установ.

Проте, фактичні результати збору відповідної інформації при підготовці попередніх Звітів ІПВГ України свідчать про загалом незначні обсяги сплати інших неподаткових платежів (**Малюнок 7-3**) в 2013-2015 рр.



Малюнок 7-3: Неподаткові платежі в Звітах ІПВГ України за 2013-2015 рр., млн грн

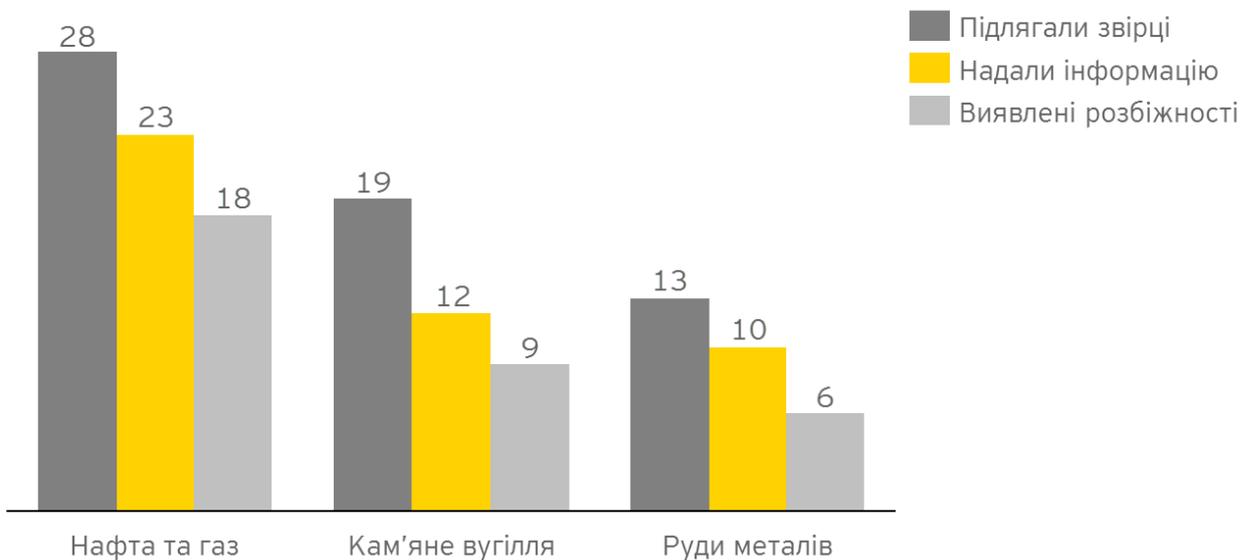
Беручи до уваги ці обставини та з огляду на вимоги Стандарту ІПВГ, БГЗО прийняло рішення виключити інші неподаткові платежі зі сфери охоплення Звіту ІПВГ за 2016 р..

7.3 Загальні результати звірки платежів

7.3.1 Повнота звірки

За результатами збору інформації від підзвітних компаній, відповідь на запити про сплату податкових та інших платежів у Зведений бюджет та Пенсійний фонд було отримано від 45 компаній з 60. На основі цієї інформації було звірено 91,84% всіх надходжень на користь держави від підзвітних компаній, або 91 918 519,59 тис. грн з 100 088 748,23 тис. грн. Повнота звірки зросла, порівняно з попередніми роками, проте частка компаній, які не надали інформацію для Звіту ІПВГ, залишається суттєвою (>5%).

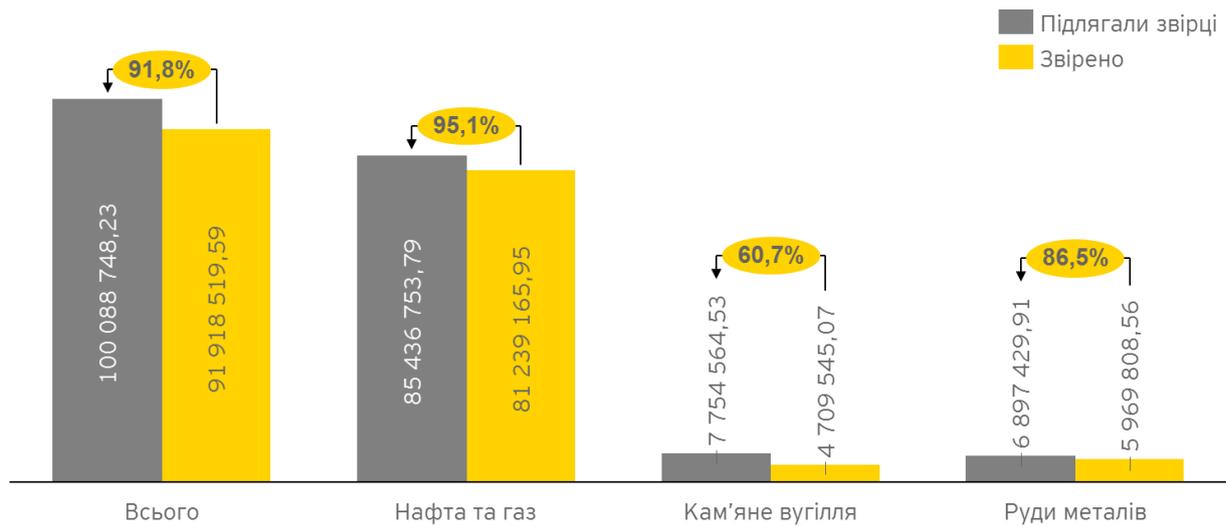
Найвищий рівень звітування продемонстрували компанії галузі видобування нафти та газу, де з 28 обраних для звірки компаній відповідь на запит було отримано від 23 (*Малюнок 7-4*). Це забезпечило галузі найбільшу повноту звірки у порівнянні з іншими галузями - 95,09%. У галузі видобування руд металів інформацію було отримано від 10 з 13 компаній і звірено 86,55% їхніх платежів на користь держави, а у галузі видобування кам'яного вугілля - від 12 з 19 компаній і звірено 60,73% їхніх платежів (*Малюнок 7-5*).



Малюнок 7-4: Повнота звірки за кількістю компаній, що надали інформацію про сплату податкових та інших платежів у Зведений бюджет та Пенсійний фонд

За результатами первинної звірки у 33 компаній було виявлено суттєві розбіжності між їхніми даними і даними ДФС (*Малюнок 7-4*). Щодо цих випадків було здійснено повторний запит з наступним уточненням і коригуванням інформації.

За формою власності з 60 підзвітних компаній 18 належать до державного сектору економіки і 42 - до приватного. При цьому надходження на користь держави від підприємств державного сектору економіки становили 72 362 578,59 тис. грн (72,30% сумарних платежів підзвітних компаній), а приватного сектору економіки - 27 726 169,63 тис. грн (27,70%).



Малюнок 7-5: Повнота звірки за обсягом надходжень у Зведений бюджет та Пенсійний фонд від підзвітних компаній, тис. грн

З 18 компаній державного сектору економіки Незалежним адміністратором було отримано інформацію від 16 компаній, що дозволило звірити 99,55% платежів компаній державного сектору економіки.

З підприємств приватного сектору відповідь на запити було отримано від 29 і звірено 71,70% від їх сумарних надходжень на користь держави (*Таблиця 7-5*).

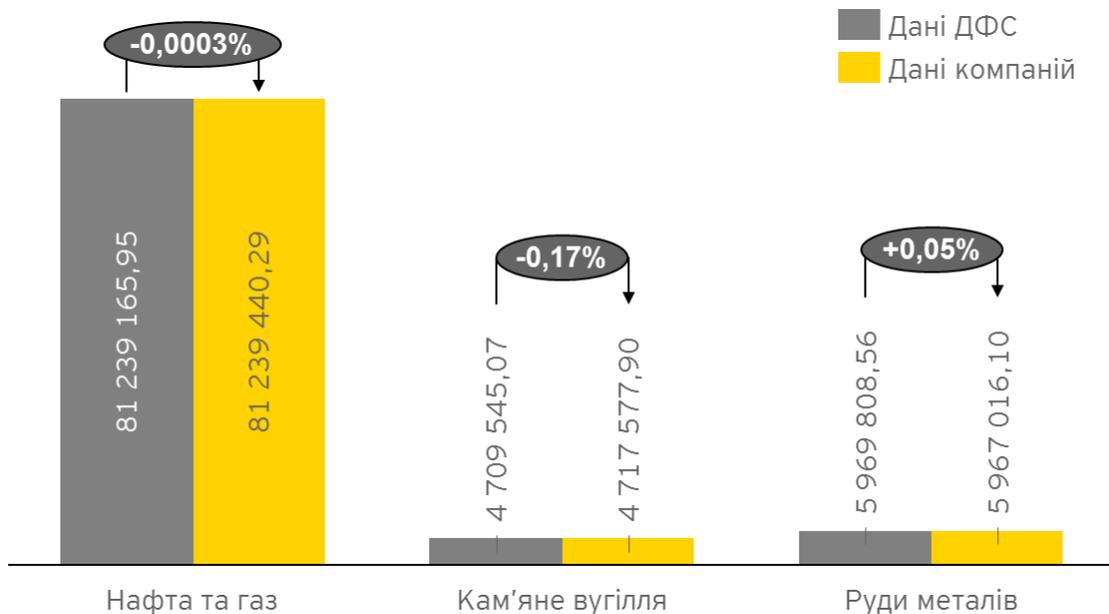
Таблиця 7-5: Повнота звірки надходжень від підзвітних компаній у Зведений бюджет та Пенсійний фонд за 2016 рік у розрізі видобувних галузей і компаній за формою власності

Галузь	Державний / приватний сектор економіки	Обсяг надходжень			Кількість компаній		
		Підлягали звірці, тис. грн	Звірено, тис. грн	Повнота звірки за обсягом надходжень, %	Підлягали звірці	Надали інформацію	Повнота звірки за кількістю компаній, %
Нафта та газ	Всього, з них:	85 436 753,79	81 239 165,95	95,09%	28	23	82,14%
	Державний	69 796 582,44	69 612 076,19	99,74%	7	6	85,71%
	Приватний	15 640 171,35	11 627 089,77	74,34%	21	17	80,95%
Кам'яне вугілля	Всього, з них:	7 754 564,53	4 709 545,07	60,73%	19	12	63,16%
	Державний	1 794 538,54	1 655 028,14	92,23%	10	9	90,00%
	Приватний	5 960 025,99	3 054 516,93	51,25%	9	3	33,33%
Руди металів	Всього, з них:	6 897 429,91	5 969 808,56	86,55%	13	10	76,92%
	Державний	771 457,61	771 457,61	100,00%	1	1	100,00%
	Приватний	6 125 972,30	5 198 350,95	84,86%	12	9	75,00%
ВСІ ГАЛУЗІ	Всього, з них:	100 088 748,23	91 918 519,59	91,84%	60	45	75,00%
	Державний	72 362 578,59	72 038 561,94	99,55%	18	16	88,89%
	Приватний	27 726 169,63	19 879 957,65	71,70%	42	29	69,05%

7.3.2 Основні результати звірки

Відповідно до даних ДФС, в цілому 45 компаній, що надали інформацію, сплатили у Зведений бюджет та Пенсійний фонд 91 918 519,59 тис. грн, в той час, коли згідно з даними компаній ця сума становить 91 924 034,30 тис. грн. Таким чином, за результатами проведення звірки і уточнення інформації розбіжність між даними становить (0,01%) або (5 514,71) тис. грн. Детальна інформація про усі виявлені розбіжності та причини коригувань щодо кожної видобувної компанії наведена в **Додатку 15**.

В розрізі видобувних галузей найбільшу сумарну розбіжність мали компанії з видобування кам'яного вугілля - (8 032,83) тис. грн або (0,17%), найменшу - з видобування нафти та газу в обсязі (274,33) тис. грн або (0,0003%). Сума розходжень для галузі видобування руд металів становила 2 792,46 тис. грн або 0,05% (**Малюнок 7-6**).

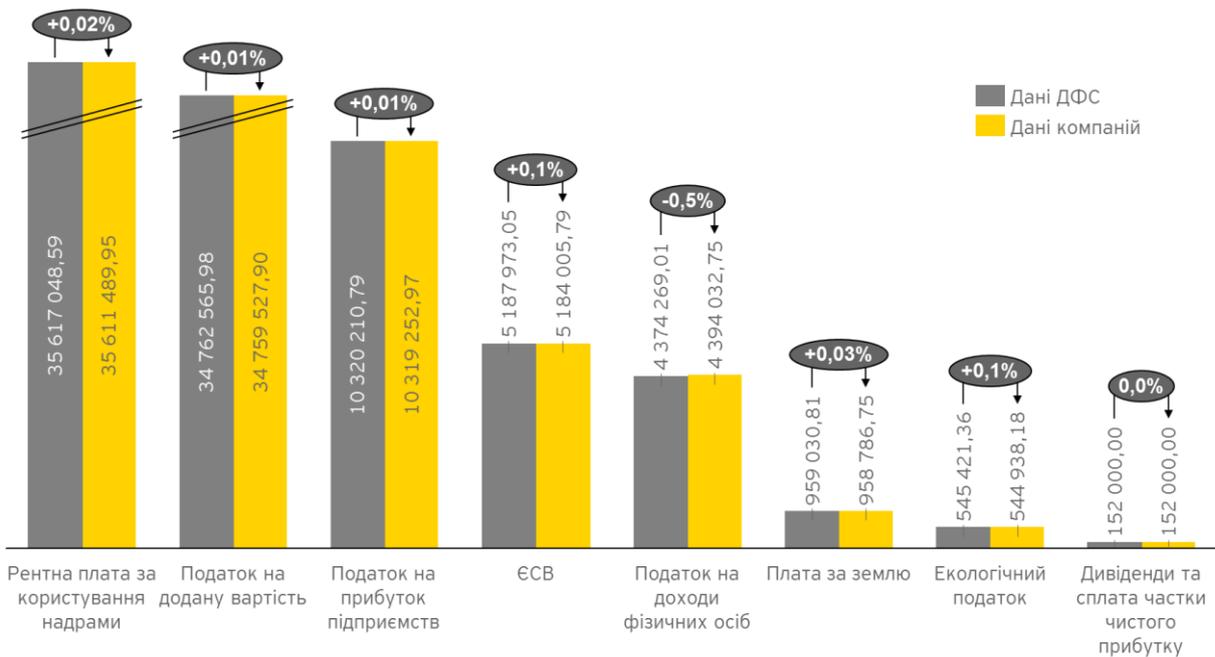


Малюнок 7-6: Результати звірки надходжень за видобувними галуззями, тис. грн

В розрізі видів платежів найбільша розбіжність між даними ДФС і видобувних компаній помітна за сплатою податку на доходи фізичних осіб - (0,45%) (**Малюнок 7-7**).

Для видобувних компаній державного сектору економіки розходження між даними ДФС та компаній становили 0,01% або 10 755,71 тис. грн. В порівнянні з ними видобувні компанії приватного сектору економіки мали більші розходження - (0,08%) або (16 270,41) тис. грн. (**Таблиця 7-6**).

Нижче подані таблиці з результатами звірки у розрізі форми власності компаній (**Таблиця 7-6**), видобувних галузей (**Таблиця 7-7**) і видів платежів (**Таблиця 7-8**).



Малюнок 7-7: Результати звірки надходжень за видами платежів, тис. грн

Найтиповішими причинами появи розходжень і здійснення коригувань були:

- ▶ Невключення компаніями сплати штрафів (пені), пов'язаних з певним податком, у загальну суму його сплати;
- ▶ Невключення компаніями суми повернень з бюджету за переплату за податком на прибуток. Ці суми не були фактично сплаченими в бюджет у 2016 р., тому інформація, отримана від компаній, з формальної точки зору була коректною. Однак, ДФС відображає такі суми як переплату (тобто, зі знаком мінус) по податку на прибуток, і через це виникали розбіжності;
- ▶ Включення деякими компаніями у податок на додану вартість суму ПДВ з ввезених на територію України товарів, яка була сплачена на рахунки митниць. ДФС не надала відповідної інформації, тому в Незалежного адміністратора не було можливості звірити вказані платежі;
- ▶ Невключення компаніями податку на прибуток іноземних юридичних осіб в загальну суму сплати податку на прибуток;
- ▶ Технічні особливості обліку сплати податків у компаній (зарахування частини сплати податків після закінчення періоду його фактичної сплати) і технічні помилки (помилково вказані суми сплати платежів за неправильним кодом).

Таблиця 7-6: Результати звірки надходжень у Зведений бюджет та Пенсійний фонд за 2016 рік, у розрізі форми власності компаній

Державний / приватний сектор економіки	Первинні дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані ДФС	Дані компаній	Розходження	Дані ДФС	Дані компаній	Розходження
Державний	72 038 561,94	75 159 902,99	(3 121 341,05)	72 038 561,94	72 027 806,23	10 755,71
Приватний	19 879 957,65	24 376 306,26	(4 496 348,61)	19 879 957,65	19 896 228,06	(16 270,41)
Всього	91 918 519,59	99 536 209,25	(7 617 689,66)	91 918 519,59	91 924 034,30	(5 514,71)

Таблиця 7-7: Результати звірки надходжень у Зведений бюджет та Пенсійний фонд за 2016 рік, у розрізі видобувних галузей

Галузь	Первинні дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані ДФС	Дані компаній	Розходження	Дані ДФС	Дані компаній	Розходження
Нафта та газ	81 239 165,95	83 838 160,45	(2 598 994,50)	81 239 165,95	81 239 440,29	(274,33)
Кам'яне вугілля	4 709 545,07	4 938 459,00	(28 913,93)	4 709 545,07	4 717 577,90	(8 032,83)
Руди металів	5 969 808,56	10 759 589,80	(4 789 781,24)	5 969 808,56	5 967 016,10	2 792,46
Всього	91 918 519,59	99 536 209,25	(7 617 689,66)	91 918 519,59	91 924 034,30	(5 514,71)

Таблиця 7-8: Результати звірки надходжень у Зведений бюджет та Пенсійний фонд за 2016 рік, у розрізі видів платежів

Вид платежу	Первинні дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані ДФС	Дані компаній	Розходження	Дані ДФС	Дані компаній	Розходження
Податок на доходи фізичних осіб	4 374 269,01	4 506 236,00	(131 966,99)	4 374 269,01	4 394 032,75	(19 763,74)
Податок на прибуток підприємств	10 320 210,79	10 909 283,14	(589 072,35)	10 320 210,79	10 319 252,97	957,82
Рентна плата за користування надрами	35 617 048,59	39 070 954,58	(3 453 905,99)	35 617 048,59	35 611 489,95	5 558,63
Податок на додану вартість	34 762 565,98	38 180 237,64	(3 417 671,65)	34 762 565,98	34 759 527,90	3 038,09
Плата за землю	959 030,81	895 137,30	63 893,51	959 030,81	958 786,75	244,06
Екологічний податок	545 421,36	545 771,11	(349,75)	545 421,36	544 938,18	483,18
Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	152 000,00	175 300,00	(23 300,00)	152 000,00	152 000,00	0,00
ЄСВ	5 187 973,05	5 253 289,49	(65 316,44)	5 187 973,05	5 184 005,79	3 967,26
Всього	91 918 519,59	99 536 209,25	(7 617 689,66)	91 918 519,59	91 924 034,30	(5 514,71)

7.4 Результати звірки за кожним видом податкових платежів

7.4.1 Податок на доходи фізичних осіб

Після проведення звірки за 2016 р. сума надходжень з податку на доходи фізичних осіб від видобувних компаній за даними ДФС становила 4 374 269,01 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 4 394 032,75 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала (131 966,99) тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - (19 763,74) тис. грн.

Таблиця 7-9: Звірка надходжень від податку на доходи фізичних осіб в 2016 р., тис. грн

Податок на доходи фізичних осіб	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувна галузь, всього			
Дані держави	4 374 269,01	0,00	4 374 269,01
Дані платників	4 506 236,00	(112 203,25)	4 394 032,75
Розходження	(131 966,99)	112 203,25	(19 763,74)
Видобування нафти та газу			
Дані держави	1 792 483,39	0,00	1 792 483,39
Дані платників	1 793 453,10	3,55	1 793 456,65
Розходження	(969,71)	(3,55)	(973,26)
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	1 288 099,65	0,00	1 288 099,65
Дані платників	1 418 480,10	(112 206,80)	1 306 273,30
Розходження	(130 380,45)	112 206,80	(18 173,65)
Видобування руд металів			
Дані держави	1 293 685,97	0,00	1 293 685,97
Дані платників	1 294 302,80	0,00	1 294 302,80
Розходження	(616,83)	0,00	(616,83)

7.4.2 Податок на прибуток підприємств

Після проведення звірки за 2016 р. сума надходжень з податку на прибуток підприємств від видобувних компаній за даними ДФС становила 10 320 210,79 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 10 319 252,97 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала (589 072,35) тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - 957,82 тис. грн.

Таблиця 7-10: Звірка надходжень від податку на прибуток підприємств в 2016 р., тис. грн.

Податок на прибуток підприємств	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувна галузь, всього			
Дані держави	10 320 210,79	0,00	10 320 210,79
Дані платників	10 909 283,14	(590 030,17)	10 319 252,97
Розходження	(589 072,35)	590 030,17	957,82
Видобування нафти та газу			
Дані держави	10 321 052,28	0,00	10 321 052,28
Дані платників	9 438 252,04	882 320,03	10 320 572,07
Розходження	882 800,24	(882 320,03)	480,21
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	590 959,95	0,00	590 959,95
Дані платників	590 692,10	259,72	590 951,82
Розходження	267,85	(259,72)	8,13
Видобування руд металів			
Дані держави	(591 801,43)	0,00	(591 801,43)
Дані платників	880 339,00	(1 472 609,92)	(592 270,92)
Розходження	(1 472 140,43)	1 472 609,92	469,49

7.4.3 Рентна плата за користування надрами

Після проведення звірки за 2016 р. сума надходжень з рентної плати за користування надрами від видобувних компаній за даними ДФС становила 35 617 048,59 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 35 611 489,95 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала (3 453 905,99) тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - 5 558,63 тис. грн.

Таблиця 7-11: Звірка надходжень від рентної плати за користування надрами в 2016 р., тис. грн.

Рентна плата за користування надрами	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувна галузь, всього			
Дані держави	35 617 048,59	0,00	35 617 048,59
Дані платників	39 070 954,58	(3 459 464,62)	35 611 489,95
Розходження	(3 453 905,99)	3 459 464,62	5 558,63
Видобування нафти та газу			
Дані держави	33 030 142,71	0,00	33 030 142,71
Дані платників	36 494 882,73	(3 464 743,07)	33 030 139,66
Розходження	(3 464 740,01)	3 464 743,07	3,05
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	192 804,12	0,00	192 804,12
Дані платників	186 147,10	910,07	187 057,17
Розходження	6 657,02	(910,07)	5 746,95
Видобування руд металів			
Дані держави	2 394 101,75	0,00	2 394 101,75
Дані платників	2 389 924,75	4 368,38	2 394 293,13
Розходження	4 177,00	(4 368,38)	(191,38)

7.4.4 Податок на додану вартість

Після проведення звірки за 2016 р. сума надходжень з податку на додану вартість від видобувних компаній за даними ДФС становила 34 762 565,98 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 34 759 527,90 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала (3 417 671,65) тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - 3 038,09 тис. грн.

Таблиця 7-12: Звірка надходжень від податку на додану вартість в 2016 р., тис. грн.

Податок на додану вартість	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувна галузь, всього			
Дані держави	34 762 565,98	0,00	34 762 565,98
Дані платників	38 180 237,64	(3 420 709,74)	34 759 527,90
Розходження	(3 417 671,65)	3 420 709,74	3 038,09
Видобування нафти та газу			
Дані держави	33 931 398,36	0,00	33 931 398,36
Дані платників	33 980 489,74	(47 234,18)	33 933 255,56
Розходження	(49 091,38)	47 234,18	(1 857,20)
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	831 135,26	0,00	831 135,26
Дані платників	814 872,90	11 398,29	826 271,19
Розходження	16 262,36	(11 398,29)	4 864,07
Видобування руд металів			
Дані держави	32,36	0,00	32,36
Дані платників	3 384 875,00	(3 384 873,85)	1,15
Розходження	(3 384 842,64)	3 384 873,85	31,21

У зв'язку з відсутністю детальної дезагрегованої інформації щодо податку на додану вартість з ввезених на територію України товарів (14070000), не вдалось провести звірку відповідних платежів. Інформація щодо сплати ПДВ з ввезених на територію України товарів окремими видобувними компаніями в 2016 р. представлена в таблиці нижче.

Таблиця 7-13: Інформація про ПДВ, що сплачується під час митного оформлення товарів у зв'язку з їх ввезенням на митну територію України, в 2016 р. згідно з даними видобувних компаній, тис. грн.

Назва підприємства	ПДВ з ввезених на територію України товарів
ПрАТ «Природні ресурси»	28 426,91
ТОВ «Східний геологічний союз»	1 414,36
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	3 384 875,00
ТОВ «Західнадрасервіс»	548,76

У зв'язку з відсутністю детальної дезагрегованої інформації щодо відшкодування ПДВ, а також через відмову окремих видобувних компаній надавати інформацію для цілей звірки та підготовки цього Звіту, не вдалось провести звірку сум ПДВ, які були відшкодовані платникам податків. Інформація щодо відшкодування ПДВ окремим видобувних компаніям в 2016 р. представлена в таблиці нижче.

Таблиця 7-14: Інформація щодо показників відшкодування ПДВ в 2016 р. згідно з даними видобувних компаній, тис. грн.

Компанія	Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	(84 366,00)
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	(2 766 030,00)
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	(8 029 169,00)
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	(37 791,00)
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	(611 541,00)
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	(500 656,00)
ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	(100 877,00)
ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	(827 186,00)
Всього	(12 957 616,00)

7.4.5 Плата за землю

Після проведення звірки за 2016 р. сума надходжень з плати за землю від видобувних компаній за даними ДФС становила 959 030,81 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 958 786,75 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала 63 893,51 тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - 244,06 тис. грн.

Таблиця 7-15: Звірка надходжень від плати за землю в 2016 р., тис. грн

Плата за землю	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувна галузь, всього			
Дані держави	959 030,81	0,00	959 030,81
Дані платників	895 137,30	63 649,45	958 786,75
Розходження	63 893,51	(63 649,45)	244,06
Видобування нафти та газу			
Дані держави	208 429,99	0,00	208 429,99
Дані платників	204 989,60	3 184,50	208 174,10
Розходження	3 440,39	(3 184,50)	255,89
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	39 186,91	0,00	39 186,91
Дані платників	39 325,80	(124,75)	39 201,05
Розходження	(138,89)	124,75	(14,14)
Видобування руд металів			
Дані держави	711 413,91	0,00	711 413,91
Дані платників	650 821,90	60 589,70	711 411,60
Розходження	60 592,01	(60 589,70)	2,31

7.4.6 Екологічний податок

Після проведення звірки за 2016 р. сума надходжень з екологічного податку від видобувних компаній за даними ДФС становила 545 421,36 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 544 938,18 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала (349,75) тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - 483,18 тис. грн.

Таблиця 7-16: Звірка надходжень від екологічного податку в 2016 р., тис. грн

Екологічний податок	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувна галузь, всього			
Дані держави	545 421,36	0,00	545 421,36
Дані платників	545 771,11	(832,93)	544 938,18
Розходження	(349,75)	832,93	483,18
Видобування нафти та газу			
Дані держави	35 977,87	0,00	35 977,87
Дані платників	36 725,36	(745,38)	35 979,98
Розходження	(747,49)	745,38	(2,11)
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	42 106,03	0,00	42 106,03
Дані платників	41 761,20	(39,55)	41 721,65
Розходження	344,83	39,55	384,38
Видобування руд металів			
Дані держави	467 337,46	0,00	467 337,46
Дані платників	467 284,55	(48,00)	467 236,55
Розходження	52,91	48,00	100,91

7.5 Результати звірки за кожним видом неподаткових платежів

7.5.1 Дивіденди та сплата частки чистого прибутку

Після проведення звірки за 2016 р. сума надходжень з дивідендів та сплати частки чистого прибутку від видобувних компаній за даними ДФС становила 152 000,00 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 152 000,00 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала (23 300,00) тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - 0,00 тис. грн.

Таблиця 7-17: Звірка надходжень від дивідендів та сплати частки чистого прибутку в 2016 р., тис. грн

Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувна галузь, всього			
Дані держави	152 000,00	0,00	152 000,00
Дані платників	175 300,00	(23 300,00)	152 000,00
Розходження	(23 300,00)	23 300,00	0,00
Видобування нафти та газу			
Дані держави	0,00	0,00	0,00
Дані платників	23 300,00	(23 300,00)	0,00
Розходження	(23 300,00)	23 300,00	0,00
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	0,00	0,00	0,00
Дані платників	0,00	0,00	0,00
Розходження	0,00	0,00	0,00
Видобування руд металів			
Дані держави	152 000,00	0,00	152 000,00
Дані платників	152 000,00	0,00	152 000,00
Розходження	0,00	0,00	0,00

7.5.2 Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)

Після проведення звірки за 2016 р. сума надходжень з ЄСВ від видобувних компаній за даними ДФС становила 5 187 973,05 тис. грн, а за даними видобувних компаній - 5 184 005,79 тис. грн. Сума розбіжностей між даними платників податку та даними держави, за результатами первинного запиту, складала (65 316,44) тис. грн, а після проведення звірки сума розбіжностей склала - 3 967,26 тис. грн.

Таблиця 7-18: Звірка надходжень від єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) в 2016 р., тис. грн

ЄСВ	Результати первинного запиту	Коригування даних за результатами звірки	Фінальні дані після проведення звірки
Видобувна галузь, всього			
Дані держави	5 187 973,05	0,00	5 187 973,05
Дані платників	5 253 289,49	(69 283,70)	5 184 005,79
Розходження	(65 316,44)	69 283,70	3 967,26
Видобування нафти та газу			
Дані держави	1 919 681,36	0,00	1 919 681,36
Дані платників	1 866 067,89	51 794,38	1 917 862,27
Розходження	53 613,47	(51 794,38)	1 819,09
Видобування кам'яного вугілля			
Дані держави	1 725 253,14	0,00	1 725 253,14
Дані платників	1 847 179,80	(121 078,08)	1 726 101,72
Розходження	(121 926,66)	121 078,08	(848,58)
Видобування руд металів			
Дані держави	1 543 038,55	0,00	1 543 038,55
Дані платників	1 540 041,80	0,00	1 540 041,80
Розходження	2 996,75	0,00	2 996,75

8 Рекомендації щодо покращення процесу звітності в рамках ІПВГ

Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
<p>Вдосконалення нормативного забезпечення ІПВГ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Внесення змін в існуючий або прийняття нового закону в сфері прозорості видобувних галузей ▶ Внесення змін в підзаконні акти (Постанови КМУ), які деталізують процедуру збору інформації для Звіту ІПВГ та визначатимуть відповідальних осіб державних органів та підзвітних організацій 	 Високий	<p>Чинна законодавча база орієнтована, в першу чергу, на нафтогазову галузь і не враховує особливостей інших видобувних галузей (видобування вугілля, руд заліза, титану та марганцю). Крім того, чинна законодавча база виписана надто загальними та короткими формулюваннями, що дозволяє підзвітним організаціям обґрунтовано відмовлятися від надання необхідної інформації.</p>
<p>Передбачення конкретних санкцій для підзвітних організацій в разі неподання або невчасного подання інформації для Звіту ІПВГ.</p>	 Високий	<p>Відсутність будь-яких санкцій дозволяє окремим компаніям ігнорувати офіційні листи з запитами та проханнями надати інформацію для підготовки Звіту ІПВГ. Це відбувається навіть за існування закону щодо впровадження ІПВГ в Україні</p>
<p>Спрощення доступу до інформації щодо ключових аспектів ІПВГ (публікація):</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Технічна інформація щодо запасів корисних копалин, особливо руд титану; ▶ Контракти, угоди та будь-які інші документи (в т.ч. ДСД), укладені між Урядом (напрямую або через державний орган чи підприємство) та будь-якою юридичною особою, якщо вони стосуються видобування мінеральних ресурсів в Україні. 	 Високий	<p>На момент підготовки цього Звіту перерахована інформація мала статус конфіденційної, була об'єктом державної таємниці, або існували інші обмеження, які не дозволили розкрити її в Звіті ІПВГ. Така ситуація обмежує можливості досягнення прозорості та розкриття суттєвих аспектів, в т.ч. платежів, пов'язаних з видобутком мінеральних ресурсів в Україні.</p>
<p>Впровадження ефективної системи планування та управління процесом підготовки наступних звітів ІПВГ, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ Пошук та виділення фінансових та людських ресурсів для підготовки звіту ІПВГ не пізніше закінчення I кварталу поточного року 	 Високий	<p>Основною проблемою під час підготовки Звіту ІПВГ за 2016 р. була нестача часу для організації ефективного процесу збору інформації, забезпечення її повноти та надійності, аналізу та звірки даних про платежі. Висловлені рекомендації повинні вирішити цю проблему.</p> <p>Оптимальним варіантом могло б бути закріплення чітких кінцевих термінів для завершення кожного етапу підготовки</p>

Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Затвердження сфери охоплення та технічного завдання для підготовки майбутнього звіту ІПВГ не пізніше закінчення I кварталу поточного року ▶ Проведення тендеру та вибір Незалежного Адміністратора не пізніше закінчення II кварталу поточного року 		<p>Звіту (визначення сфери охоплення, затвердження технічного завдання, укладення договору з Незалежним адміністратором тощо). На процес підготовки звіту ІПВГ потрібно відводити не менш, ніж шість місяців</p>
<p>Налагодження ефективної системи для оперативного отримання інформації від ДФС, уточнення окремих цифр та з'ясування розбіжностей</p>	 Високий	<p>В Незалежного адміністратора відсутня можливість звернення в ДФС для уточнення інформації про сплату податків та інших платежів на користь держави. Через це значна частина виявлених розбіжностей залишається нез'ясованою.</p>
<p>Впровадження єдиної методології оцінки запасів корисних копалин, яка буде гармонізована з найкращими світовими практиками, наприклад на базі міжнародного шаблону звітності по результатах геологорозвідувальних робіт, мінеральних ресурсів та запасів (CRIRSCO Template). Це в свою чергу сприятиме підвищенню прозорості даних про поточний стан запасів, дасть змогу достовірно оцінювати дані про мінерально-сировинні активи підприємств видобувних галузей при публічному розміщенні акцій, отриманні банківських гарантій і кредитуванні та, в кінці кінців, підвищенню інвестиційної привабливості видобувних галузей в Україні.</p>	 Високий	<p>З точки зору інвестиційної привабливості ключовими факторами успішності проектів розвідки та розробки родовищ корисних копалин є високий ресурсний потенціал і низькі інвестиційні ризики. Одним з основних ризиків для інвесторів є ризик непідтвердження результатів геологорозвідувальних робіт, ресурсів і запасів, представлених надрокористувачами в публічних звітах.</p> <p>З метою зниження даного інвестиційного ризику в світі широко застосовуються міжнародні стандарти публічного звітування про результати геологорозвідувальних, мінеральних ресурсів і мінеральних запасів, сумісні з Шаблоном CRIRSCO. Шаблон CRIRSCO спирається на кращі стандарти звітності країн і регіонів, такі як Кодекс JORC (Австралія), Кодекс SAMREC (Південна Африка), Стандарти звітності PERC (Європа), Керівництво CIM (Канада), Керівництво SME (США), Кодекс сертифікації (Чилі). Ці стандарти публічної звітності визнані і приймаються на всіх світових ринках капіталу.</p> <p>Суттєвою проблемою під час підготовки Звіту ІПВГ за 2016 р. було застосування різних систем класифікації запасів компаніями окремих видобувних галузей, що призводить до відсутності проведення достовірних оцінок у вказаній сфері.</p>

Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
		<p>За оцінками ДКЗ⁴⁰¹ класифікація запасів, що нині діє в Україні є співставною з класифікацією CRIRSCO та РКООН-2009, але є менш деталізованою. Зокрема, деякі детальні класи позабалансових запасів в українській класифікації підпадають під більш велику категорію «Мінеральні ресурси».</p> <p>Впровадження універсальної системи оцінки запасів корисних копалин та публічної звітності по них в Україні, що були б сумісні з міжнародними стандартами, суттєво допоможе у підвищенні інвестиційній привабливості видобувних галузей України.</p>
Розпочати підготовку до переходу на попроектне звітування в рамках Стандарту ІПВГ	 Середній	<p>Рішенням Міжнародного Секретаріату розпочато процес поступового переходу усіх країн в рамках Стандарту ІПВГ на розкриття в річних звітах інформації, дезагрегованої по окремим проектам. Видобувні компанії в Україні та державні органи поки що не готові до розкриття такої детальної інформації.</p> <p>Необхідно розпочати консультації з представниками бізнес-середовища, неурядових організацій та державних органів для вироблення плану переходу на попроектне звітування в рамках ІПВГ. Результатом таких консультацій повинні стати рекомендації для внесення змін в законодавче забезпечення ІПВГ в Україні.</p>
Звірка сум сплачених податків.	 Середній	<p>Рекомендуємо керівництву підзвітних організацій ввести процедури регулярної звірки (як мінімум на кінець року) сум та видів нарахованих та задекларованих податків з відповідними сумами та видами податків, які представлені згідно з даними ДФС. Така практика є достатньо поширеною в бізнес-середовищі України.</p>
Розглянути можливість впровадження відповідних нормативних змін до бюджетної		<p>Мета - зробити доступною для широкого загалу інформацію про частку в сумарних доходах місцевих бюджетів (в т.ч. за</p>

⁴⁰¹ Національна класифікація запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр України та можливості її гармонізації до міжнародних нафтових стандартів з аудиту запасів і їх біржового оцінювання. Презентація НАК «Надра України», 2013

Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
<p>системи України для того, щоб рух платежі від видобувних компаній можна було відслідковувати (як на шляху до державного бюджету країни, так і на етапі перерозподілу за допомогою міжбюджетних трансфертів у місцеві бюджети).</p>	<p>Середній</p>	<p>рахунок трансфертів), яку складають платежі від видобувних компаній, що реально працюють в цьому регіоні.</p> <p>Можливість відслідковування надходжень до місцевих бюджетів, які реально надійшли від видобувних компаній, що працюють в регіоні, допоможе підвищити прозорість та ефективність використання коштів регіонами.</p>
<p>Розглянути можливість того, щоб в рамках ІПВГ в Україні відповідними державними органами було впроваджено інформаційну систему, яка б дозволила компаніям та державним органам надавати звітність ІПВГ в електронному вигляді.</p>	<p> Середній</p>	<p>Наявність подібної системи не тільки дозволить спростити процес збору на аналізу інформації, але й потенційно може стати основою для формування порталу з відкритими даними про діяльність в сфері видобування корисних копалин України.</p> <p>На початковому етапі прикладами такої інформаційної системи можуть бути форми в Excel, заповнені за єдиним заздалегідь затвердженим шаблоном, і надані в Національний Секретаріат ІПВГ чи в Міненерговугілля; або спеціалізована ІТ-система з онлайн доступом, в яку компанії і державні органи можуть вносити свої дані для звітності ІПВГ.</p> <p>Подібна система існує, наприклад, в Казахстані, який вже більше 11 років є готує звітність в рамках ІПВГ.</p> <p>Важливо відзначити, що при цьому необхідно чітко регламентувати механізм підтвердити достовірності наданої підзвітними організаціями інформації. У якості одного із заходів підтвердження достовірності може бути надання сканованою версії відповідного листа, підписаного першим керівником та завіреного печаткою компанії / державного органу. Також може надаватися скан-копія аудиторського висновку щодо фінансової звітності компанії.</p>
<p>Уніфікувати та спростити доступ до інформації про обсяги видобування корисних копалин</p>	<p> Середній</p>	<p>Інформація про обсяги видобування корисних копалин акумулюється як мінімум двома державними органами - Держстатом и Держгеонадра. Також подібна інформація може збиратись профільним міністерством</p>

Рекомендація	Ступінь важливості	Коментарі
		<p>(Міненерговугілля або Мінекономрозвитку) і ДФС. Проте, у вільному доступі знаходиться лише частина наявної у держави інформації. Як правило, публічно доступна інформація є дуже узагальненою (сумарні обсяги видобування в країні за календарний рік). Крім того, між інформацією від різних органів можуть існувати суттєві розбіжності (наприклад, обсяги видобування вугілля в 2016 р.).</p> <p>Необхідно уніфікувати методологію та підходи для визначення обсягів видобування та забезпечити вільний доступ до детальної інформації про обсяги видобування в Україні, зокрема за регіонами.</p>

9 Додаток 1. Список державних органів та установ для проведення опитування в рамках підготовки звіту ІПВГ за 2016 р.

Центральні органи виконавчої влади

1. Міністерство фінансів України;
2. Міністерство енергетики та вугільної промисловості України;
3. Державна фіскальна служба України;
4. Державна служба геології та надр України;

Єдиним джерелом інформації про платежі видобувних компаній є Державна фіскальна служба України

10 Додаток 2. Список компаній видобувної галузі України, що включені до сфери охоплення звіркою у Звіті ІПВГ

№ п/п	Компанії/Платники податків	Сектор
1	ПАТ «Укргазвидобування»	Нафта та газ
2	НАК «Нафтогаз України»	Нафта та газ
3	ПАТ «Укрнафта»	Нафта та газ
4	ПрАТ «Нафтогазвидобування»	Нафта та газ
5	ДСД від 10.06.2002 р. № 3. Оператор - ТОВ «Карпатигаз» (30162340)	Нафта та газ
6	ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	Нафта та газ
7	ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	Нафта та газ
8	ПрАТ «Природні ресурси»	Нафта та газ
9	СП «Полтавська газонафтова компанія»	Нафта та газ
10	ТОВ «Куб-газ»	Нафта та газ
11	ДСД від 28.11.2000 р. № 1-Д21/008/2000 - уповноважена особа Полтавська філія Закритого акціонерного товариства «Девон» 26002442	Нафта та газ
12	ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	Нафта та газ
13	ПрАТ «Укргазвидобуток»	Нафта та газ
14	ТОВ «Енергія-95»	Нафта та газ
15	Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	Нафта та газ
16	ТОВ «Надра-Геоінвест»	Нафта та газ
17	Договір про спільну діяльність від 24.03.2004 р. № 493 - уповноважена особа ТОВ «Карпатигаз» 30162340	Нафта та газ
18	ДСД від 24.12.1997 р. № 999/97. Оператор - НГВУ «Полтаванафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (22525915)	Нафта та газ
19	ТОВ «Системойнженерінг»	Нафта та газ
20	ТОВ «Пром-Енергопродукт»	Нафта та газ
21	СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ	Нафта та газ
22	СП «Каштан Петролеум ЛТД»	Нафта та газ
23	ДСД від 21.07.1997 р. №23-3/97-84Б-97 - уповноважена особа ТОВ «Газ-МДС» 24253556	Нафта та газ
24	ДСД від 19.01.1999 р. № 35/4. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (135390)	Нафта та газ
25	ТОВ «Парі»	Нафта та газ
26	ТОВ «Східний геологічний союз»	Нафта та газ
27	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	Руди заліза
28	ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза
29	ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	Руди заліза
30	ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза
31	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	Руди заліза
32	ПрАТ «Суха Балка»	Руди заліза
33	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза
34	ТОВ «Єрствівський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза
35	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза
36	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди заліза
37	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	Кам'яне вугілля

№ п/п	Компанії/Платники податків	Сектор
38	ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	Кам'яне вугілля
39	ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	Кам'яне вугілля
40	ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»	Кам'яне вугілля
41	ПрАТ «Краснодонвугілля»	Кам'яне вугілля
42	ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	Кам'яне вугілля
43	ПрАТ ДТЕК «Шахта Комсомолець Донбасу»	Кам'яне вугілля
44	ДП «Селидіввугілля»	Кам'яне вугілля
45	ДП «Львіввугілля»	Кам'яне вугілля
46	ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	Кам'яне вугілля
47	ДП «Мирноградвугілля» (ДП «Красноармійськвугілля»)	Кам'яне вугілля
48	ПАТ «Шахта ім. О.Ф. Засядька»	Кам'яне вугілля
49	ПАТ «Лисичанськвугілля»	Кам'яне вугілля
50	ДП «Первомайськвугілля»	Кам'яне вугілля
51	ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське № 1»	Кам'яне вугілля
52	ДП «Торецьквугілля»	Кам'яне вугілля
53	ДП «Волиньвугілля»	Кам'яне вугілля
54	ТДВ «Шахта «Білозерська»	Кам'яне вугілля
55	ДП «Шахта ім.М.С.Сургая»	Кам'яне вугілля
56	ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	Руди титану
57	ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди марганцю
58	ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Руди марганцю
59	ПАТ «Укртрансгаз»	Транспортування
60	ПАТ «Укртранснафта»	Транспортування

11 Додаток 3. Опитувальний лист для компаній видобувних галузей

ІНІЦІАТИВА ПРОЗОРОСТІ ВИДОБУВНИХ ГАЛУЗЕЙ (ІПВГ)

ОПИТУВАЛЬНИЙ ЛИСТ ДЛЯ КОМПАНІЙ ВУГЛЕВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗИ

1. Загальна інформація

Повне найменування юридичної особи	
Код ЄДРПОУ	
Місцезнаходження (юридична адреса)	
Види діяльності згідно КВЕД: (викреслити зайві та/або додати інші види діяльності)	05.1 - Добування кам'яного вугілля 05.2 - Добування бурого вугілля 09.9 - Надання допоміжних послуг у сфері добування інших корисних копалин і розроблення кар'єрів 46.12 - Діяльність посередників у торгівлі паливом, рудами, металами та промисловими хімічними речовинами <i>Інше - вказати</i>
Марки вугілля, що видобувається	<i>А, Б, Д, ДГ, Г1, Г2, ГЖ, Ж, ГЖП, К, ПС, П, інше - вказати</i>
Надайте електронну копію фінансової звітності за звітний період	
Чи проводиться незалежний аудит фінансової звітності Вашої компанії? Якщо так, надайте електронну копію висновка аудитора	
Контакти особи, яка заповнювала опитувальний лист (ПІП, посада, контактний телефон, e-mail)	

Примітка: Якщо протягом звітного періоду відбулись зміни в назві компанії, її адресі тощо, необхідно вказати попередні та актуальні дані.

2. Юридична інформація

Найменування показнику	Значення
Перелік засновників (учасників) юридичної особи	
<p>Інформація про кінцевого бенефіціарного власника (контролера) юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника (контролера) її засновника (учасника), якщо засновник (учасник) - юридична особа з зазначенням частки (долі) бенефіціарного власника в капіталі юридичної особи.</p> <p>По кожному бенефіціарному власнику необхідно вказати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ім'я - громадянство - країну проживання - зазначення чи є така особа національним/іноземним публічним діячем - національний ідентифікаційний (податковий) номер - національний ідентифікаційний номер - дату народження - адресу місця проживання або робочу адресу - засоби зв'язку (телефон, електронну адресу) <p>Публічні акціонерні товариства цінні папери, яких включені до реєстру фондової біржі, та їхні дочірні підприємства, що знаходяться в повній власності, повинні вказати інформацію про назву фондової біржі та включати посилання на сайт фондової біржі, на якій вони зареєстровані</p>	
Частка держави (в т.ч. через державні підприємства) в статутному капіталі компанії станом на 1 січня звітного періоду.	
Частка держави (в т.ч. через державні підприємства) в статутному капіталі компанії станом на 31 грудня звітного періоду	
Назва юридичної особи або державного органу, через який держава володіє часткою у статутному капіталі	
Чи відбулися за звітний період зміни в розмірі частки держави (в т.ч. через державні підприємства) в статутному капіталі компанії? Якщо так, то вкажіть дату та характер таких змін	

3. Спеціальні дозволи на користування надрами та гірничі відводи на території України

Найменування показнику	Значення
Номери спеціальних дозволів, дійсних на кінець звітного періоду	
Номери спеціальних дозволів, наданих протягом звітного періоду. Для спеціальних дозволів, наданих без проведення аукціону, вкажіть підставу надання без проведення аукціону (відповідний підпункт пункту 8 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого Постановою КМУ № 615 від 30 травня 2011 р.)	
Номери спеціальних дозволів, строк дії яких закінчився протягом звітного періоду і не був продовжений	
Номери спеціальних дозволів, які було анульовано протягом звітного періоду	
Номери спеціальних дозволів, дію яких було зупинено станом на кінець звітного періоду	
Інформація щодо будь-яких істотних відхилень від встановленого законодавством порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами	
Інформація щодо гірничих відводів: місце розташування гірничого відводу, його площа, дати видачі та терміну чинності акту про надання гірничого відводу	

4. Запаси корисних копалин по всіх об'єктах на території України

Найменування показнику	Значення станом на 1 січня року наступного за звітним періодом
Вугілля (тис. т), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (A+B+C ₁) (тис. т)	
Балансові (видобувні) запаси (кат. C ₂) (тис. т)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (тис. т)	
Метан вуглегазових родовищ (тис м куб.), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (A+B+C ₁) (млн м куб.)	
Балансові (видобувні) запаси (кат. C ₂) (млн. м куб.)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (млн м куб.)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (млн м куб.)	

Примітка: Інформація щодо запасів заповнюється відповідно до поданої компанією форми звітності № 5-гр (тверді горючі, металічні та неметалічні корисні копалини) (річна) «Звітний баланс запасів корисних копалин за 20__ рік».

5. Обсяги товарної продукції, видобутої протягом звітного періоду

Регіон	Вугілля, тис. т				Метан вуглегазови х родовищ, млн м ³	Інше (зазначити в разі необхідності)
	Газова група (Г, ГЖ, ГЖП, ДГ)	Коксівне вугілля (К, Ж)	Антрацит (А)	Інші марки (вказати)		
АР Крим						
Вінницька область						
Волинська область						
Дніпропетровська область						
Донецька область						
в т.ч. на території, яка є тимчасово окупованою						
Житомирська область						
Закарпатська область						
Запорізька область						
Івано-Франківська область						
Київська область						
Кіровоградська область						
Луганська область						
в т.ч. на території, яка є тимчасово окупованою						
Львівська область						
Миколаївська область						
Одеська область						
Полтавська область						
Рівненська область						
Сумська область						
Тернопільська область						
Харківська область						
Херсонська область						
Хмельницька область						
Черкаська область						
Чернівецька область						
Чернігівська область						
ВСЬОГО ПО УКРАЇНІ						

6. Зайнятість

Найменування показнику	Чисельність, осіб
Облікова кількість штатних працівників на кінець звітного періоду, осіб	
Середньооблікова кількість штатних працівників у звітному періоді, осіб	

7. Загальні обсяги та виручка від реалізації товарної продукції власного видобутку

Натуральні показники реалізації, тис. т	Обсяг							
	Газова група (Г, ГЖ, ГЖП, ДГ)		Коксівне вугілля (К, Ж)		Антрацит(А)		Інші марки (вказати)	
Реалізовано на території України (всього), тис. т, в т.ч.:								
незбагачене («рядове») вугілля, тис. т								
збагачене («сортове») вугілля, тис. т								
Експортовано (всього), тис. т, в т.ч.:								
незбагачене («рядове») вугілля, тис. т								
збагачене («сортове») вугілля, тис. т								
Виручка від реалізації, тис. грн	Без ПДВ	ПДВ	Без ПДВ	ПДВ	Без ПДВ	ПДВ	Без ПДВ	ПДВ
Виручка від реалізації на території України (всього), тис грн в т.ч.:								
незбагачене («рядове») вугілля, тис. грн								
збагачене («сортове») вугілля, тис. грн								
Виручка від експорту, в т.ч.:								
незбагачене («рядове») вугілля, тис. грн								
збагачене («сортове») вугілля, тис. грн								

Примітка: Якщо частина видобутої продукції (копалин) реалізується всередині групи (наприклад, постачається на власні підприємства-споживачі), в загальну структуру показника виручки включаються внутрішня собівартість всього обсягу продукції реалізованої всередині групи.

8. Державні дотації

Найменування показнику	Сума, тис. грн	Примітки
Інформація щодо дотацій та будь-якої іншої фінансової підтримки з боку органів державної влади, отриманої за звітний період. По кожному виду підтримки вкажіть суму, а також в полі для приміток - назву бюджетної програми, в рамках якої здійснюється фінансування.		

9. Договори, що стосуються видобувної діяльності

№	Найменування показнику	Значення
1	<p>Інформація щодо будь-яких договорів про спільну діяльність (ДСД)</p> <p>По кожному договору про спільну діяльність зазначте:</p> <ul style="list-style-type: none"> - номер, дата укладення та строк дії ДСД. - найменування та код ЄДРПОУ (за наявності) усіх учасників ДСД; - уповноваженого платника податків (оператора) та його податковий номер за ДСД; - номер та дата видачі спеціального дозволу, на підставі якого здійснюється діяльність за ДСД; - частка виробленої продукції (її грошовий еквівалент), видобутої за ДСД, що належить підприємствам державної та комунальної форми власності. 	
2	<p>Інформація щодо будь-яких бартерних угод з державою (державним органом або підприємством), згідно яких компанія передавала (або отримувала від держави чи державних підприємств) товари і послуги, позики, проводила інфраструктурні роботи та ін., в обмін на можливість (право) проводити розвідку та/або добувати корисних копалин, або в обмін на фізичні обсяги корисних копалин. По кожній такій угоді вкажіть:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дату укладення; - термін угоди; - повне найменування юридичної особи-контрагента за даною угодою; - вартість усієї угоди; - вартість витрат (вигод), понесених (для державних підприємств вкажіть понесені та отримані вигоди, якщо такі були) в звітному періоді за даною угодою; - характер бартерних витрат/вигод (перелік товарів, послуг, робіт тощо), понесених (для державних підприємств вкажіть понесені та отримані вигоди, якщо такі були) в звітному періоді за даною угодою. 	
3	<p>Інформація щодо концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - номер, дата та строк договору; - сторони договору; - види діяльності, роботи, послуги, які здійснюються за умовами договору; - об'єкт концесії; - розмір концесійних та інших обов'язкових платежів, передбачених договором концесії; - інформація щодо усіх спеціальних дозволів, які були отримані без проведення аукціону у зв'язку з концесією об'єктів паливно-енергетичного комплексу (за наявності), а саме: номер, дати отримання і поновлення, строк дії 	
4	<p>Чи надавала в звітному періоді держава і/або державні підприємства кредити і/або гарантії по кредитах Вашій компанії? Якщо так, вкажіть обсяг таких кредитів/гарантій, терміни та умови їх надання, як-от: відсоткова ставка, застава та її обсяг, термін повернення, графік виплат</p>	

10. Платежі на соціальні і благодійні цілі

№	Найменування показнику	Сума, тис. грн		Сфера	Примітки
		без ПДВ	ПДВ		
1	Соціальні витрати в грошовій та натуральній, які вимагаються від Вашої компанії згідно з законом, угодами про розподіл продукції, угодами про користування надрами, інвестиційними зобов'язаннями, концесійними договорами, договорами купівлі-продажу державного майна чи будь-якими іншими зобов'язаннями перед державою, центральним та місцевими органами влади, обов'язковість яких встановлена нормативно-правовими актами чи договорами, пов'язаними з видобувною діяльністю. По кожному платежу вкажіть назву одержувача платежу та регіон або населений пункт одержувача в графі для приміток			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	
2	Інформацію щодо будь-яких витрат на соціальні цілі, які здійснені компанією добровільно. По кожному платежу вкажіть суму, назву одержувача платежу та регіон або населений пункт одержувача в графі для приміток			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	
3	Вартість товарів, робіт, послуг безоплатно наданих Вашою компанією державним підприємствам, установам та організаціям, органам державної влади та місцевого самоврядування, або іншим реципієнтам. По кожному платежу вкажіть назву одержувача платежу та регіон або населений пункт одержувача в графі для приміток			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	
4	Благодійні внески та пожертви (у розумінні Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації»), надані Вашою компанією державним підприємствам, установам та організаціям, органам державної влади та місцевого самоврядування або іншим реципієнтам. По кожному платежу вкажіть назву одержувача платежу та регіон або населений пункт одержувача в графі для приміток			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	

ІНІЦІАТИВА ПРОЗОРСТІ ВИДОБУВНИХ ГАЛУЗЕЙ (ІПВГ)

ОПИТУВАЛЬНИЙ ЛИСТ ДЛЯ КОМПАНІЙ НАФТОГАЗОВОЇ ГАЛУЗІ (в т.ч. транспортування нафти та газу)

1. Загальна інформація

Повне найменування юридичної особи:	
Код ЄДРПОУ	
Місцезнаходження (юридична адреса)	
Види діяльності згідно КВЕД: (викреслити зайві та/або додати інші види діяльності):	06.10 - Добування сирової нафти 06.20 - Добування природного газу 19.20 - Виробництво продуктів нафтоперероблення 46.12 - Діяльність посередників у торгівлі паливом, рудами, металами та промисловими хімічними речовинами 35.23 - Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи 49.50 - Трубопровідний транспорт <i>Інше - вказати</i>
Надайте електронну копію фінансової звітності за звітний період	
Чи проводиться незалежний аудит фінансової звітності Вашої компанії? Якщо так, надайте електронну копію висновка аудитора	
Контакти особи, яка заповнювала опитувальний лист (ПІП, посада, контактний телефон, e-mail)	

Примітка: Якщо протягом звітного періоду відбулись зміни в назві компанії, її адресі тощо, необхідно вказати попередні та актуальні дані.

2. Юридична інформація

Найменування показнику	Значення
Перелік засновників (учасників) юридичної особи	
<p>Інформація про кінцевого бенефіціарного власника (контролера) юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника (контролера) її засновника (учасника), якщо засновник (учасник) - юридична особа з зазначенням частки (долі) бенефіціарного власника в капіталі юридичної особи.</p> <p>Щодо кожного бенефіціарного власника необхідно вказати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ім'я - громадянство - країну проживання - зазначення чи є така особа національним/іноземним публічним діячем - національний ідентифікаційний (податковий) номер - національний ідентифікаційний номер - дату народження - адресу місця проживання або робочу адресу - засоби зв'язку (телефон, електронну адресу) <p>Публічні акціонерні товариства цінні папери, яких включені до реєстру фондової біржі, та їхні дочірні підприємства, що знаходяться в повній власності, повинні вказати інформацію про назву фондової біржі та включати посилання на сайт фондової біржі, на якій вони зареєстровані</p>	
Частка держави (в т. ч. через державні підприємства) в статутному капіталі компанії станом на початок звітнього періоду	
Частка держави (в т. ч. через державні підприємства) в статутному капіталі компанії станом на кінець звітнього періоду	
Назва юридичної особи або державного органу, через який держава володіє часткою у статутному капіталі	
Чи відбулися за звітний період зміни в розмірі частки держави (в т.ч. через державні підприємства) в статутному капіталі компанії? Якщо так, то вкажіть дату та характер таких змін	

3. Спеціальні дозволи на користування надрами та гірничі відводи на території України

Найменування показнику	Значення
Номери спеціальних дозволів, дійсних на кінець звітного періоду	
Номери спеціальних дозволів, наданих протягом звітного періоду. Для спеціальних дозволів, наданих без проведення аукціону, вкажіть підставу надання без проведення аукціону (відповідний підпункт пункту 8 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого Постановою КМУ № 615 від 30 травня 2011 р.)	
Номери спеціальних дозволів, строк дії яких закінчився протягом звітного періоду і не був продовжений	
Номери спеціальних дозволів, які було анульовано протягом звітного періоду	
Номери спеціальних дозволів, дію яких було зупинено станом на кінець звітного періоду	
Інформація щодо будь-яких істотних відхилень від встановленого законодавством порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами	
Інформація щодо гірничих відводів: місце розташування гірничого відводу, його площа, дати видачі та терміну чинності акту про надання гірничого відводу	

4. Запаси корисних копалин по всіх об'єктах на території України

Найменування показнику	Значення станом на 1 січня року наступного за звітним періодом
Нафта сира (тис. т), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (111+121+122) (тис. т)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (211+221+222) (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (331+332) (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (333+334) (тис. т)	
Газовий конденсат (тис. т), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (111+121+122) (тис. т)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (211+221+222) (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (331+332) (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (333+334) (тис. т)	
Газ природний (вільний та розчинений) (млн м куб.), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (111+121+122) (млн м куб.)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (211+221+222) (млн м куб.)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (331+332) (млн м куб.)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (333+334) (млн м куб.)	
Інше (зазначити в разі необхідності)	

Примітка: Інформація щодо запасів заповнюється відповідно до поданої компанією форми звітності № 6-гр (нафта, нафтовий бітум, природний газ, конденсат, етан, пропан, бутани, гелій, азот) (річна) «Звітний баланс запасів корисних копалин за 20__ рік».

5. Обсяги товарної продукції, видобутої протягом звітного періоду

	Нафта сира (тис. т)	Газовий конденсат (тис. т)	Газ природний (млн м ³)	Інше (зазначити в разі необхідності)
АР Крим				
Вінницька область				
Волинська область				
Дніпропетровська область				
Донецька область				
в т.ч. на території, яка нині є тимчасово окупованою				
Житомирська область				
Закарпатська область				
Запорізька область				
Івано-Франківська область				
Київська область				
Кіровоградська область				
Луганська область				
в т.ч. на території, яка нині є тимчасово окупованою				
Львівська область				
Миколаївська область				
Одеська область				
Полтавська область				
Рівненська область				
Сумська область				
Тернопільська область				
Харківська область				
Херсонська область				
Хмельницька область				
Черкаська область				
Чернівецька область				
Чернігівська область				
ВСЬОГО ПО УКРАЇНІ				

6. Зайнятість

Найменування показнику	Чисельність, осіб
Облікова кількість штатних працівників на кінець звітного періоду, осіб	
Середньооблікова кількість штатних працівників у звітному періоді, осіб	

7. Загальні обсяги та виручка від реалізації товарної продукції власного видобутку у звітному періоді

7.1 Загальні обсяги та виручка від реалізації газу природного

Найменування показнику	Обсяг, тис м куб.	Загальна виручка, тис. грн	
		Сума без ПДВ	ПДВ
Реалізовано газу природного на території України (всього), тис м куб., в т.ч.:			
промисловим споживачам та іншим суб'єктам господарської діяльності			
установам та організаціям, що фінансуються з державного і місцевих бюджетів			
побутовим споживачам та виробникам теплової енергії для потреб побутових споживачів			
релігійним організаціям та виробникам теплової енергії для потреб релігійних організацій			
виробникам теплової енергії та електроенергії для потреб, які не було зазначено вище			
оператору газотранспортної системи (ГТС) для забезпечення виробничо-технологічних потреб, власних потреб та забезпечення балансування			
операторам газорозподільчих мереж (ГРМ) для забезпечення виробничо-технологічних та власних потреб			
постачальникам з невизначеним цільовим призначенням			
іншим споживачам / на інші потреби (зазначити)			

7.2 Загальні обсяги та виручка від реалізації нафти і газового конденсату

Найменування показнику	Обсяг	Загальна виручка, тис. грн	
		Сума без ПДВ	ПДВ
Реалізовано на території України, в т.ч.:			
нафта сира, тис. т			
газовий конденсат, тис. т			
інше (зазначити в разі необхідності)			
Експортовано, в т.ч.:			
нафта сира, тис. т			
газовий конденсат, тис. т			
інше (зазначити в разі необхідності)			

Примітка: Якщо частина видобутої продукції (копалин) реалізується всередині групи (наприклад, постачається на власні підприємства-споживачі), в загальну структуру показника виручки включаються внутрішня собівартість всього обсягу продукції реалізованої всередині групи.

8. Державні дотації

Найменування показнику	Сума, тис. грн	Примітки
Інформація щодо дотацій та будь-якої іншої фінансової підтримки з боку органів державної влади, отриманої за звітний період. По кожному виду підтримки вкажіть суму, а також в полі для приміток - назву бюджетної програми, в рамках якої здійснюється фінансування.		

9. Договори, що стосуються видобувної діяльності

№	Найменування показнику	Значення
1	Інформація щодо будь-яких договорів про спільну діяльність (ДСД) По кожному договору про спільну діяльність зазначте: <ul style="list-style-type: none"> - номер, дата укладення та строк дії ДСД. - найменування та код ЄДРПОУ (за наявності) усіх учасників ДСД; - уповноваженого платника податків (оператора) та його податковий номер за ДСД; - номер та дата видачі спеціального дозволу, на підставі якого здійснюється діяльність за ДСД; - частка виробленої продукції (її грошовий еквівалент), видобутої за ДСД, що належить підприємствам державної та комунальної форми власності. 	
2	Інформація щодо будь-яких бартерних угод з державою (державним органом або підприємством), згідно яких компанія передавала (або отримувала від держави чи державних підприємств) товари і послуги, позики, проводила інфраструктурні роботи та ін., в обмін на можливість (право) проводити розвідку та/або добувати корисних копалин, або в обмін на фізичні обсяги корисних копалин. По кожній такій угоді вкажіть: <ul style="list-style-type: none"> - дату укладення; - термін угоди; - повне найменування юридичної особи-контрагента за даною угодою; - вартість усієї угоди; - вартість витрат (вигод), понесених (для державних підприємств вкажіть понесені та отримані вигоди, якщо такі були) в звітному періоді за даною угодою; - характер бартерних витрат/вигод (перелік товарів, послуг, робіт тощо), понесених (для державних підприємств вкажіть понесені та отримані вигоди, якщо такі були) в звітному періоді за даною угодою. 	

3	<p>Інформація щодо концесії об'єктів паливно-енергетичного комплексу, що перебувають у державній власності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - номер, дата та строк договору; - сторони договору; - види діяльності, роботи, послуги, які здійснюються за умовами договору; - об'єкт концесії; - розмір концесійних та інших обов'язкових платежів, передбачених договором концесії; - інформація щодо усіх спеціальних дозволів, які були отримані без проведення аукціону у зв'язку з концесією об'єктів паливно-енергетичного комплексу (за наявності), а саме: номер, дати отримання і поновлення, строк дії 	
4	<p>Чи надавала в звітному періоді держава і/або державні підприємства кредити і/або гарантії по кредитах Вашій компанії? Якщо так, вкажіть обсяг таких кредитів/гарантій, терміни та умови їх надання, як-от: відсоткова ставка, застава та її обсяг, термін повернення, графік виплат</p>	

10. Платежі на соціальні і благодійні цілі

№	Найменування показнику	Сума, тис. грн		Сфера	Примітки
		без ПДВ	ПДВ		
1	Соціальні витрати в грошовій та натуральній, які вимагаються від Вашої компанії згідно з законом, угодами про розподіл продукції, угодами про користування надрами, інвестиційними зобов'язаннями, концесійними договорами, договорами купівлі-продажу державного майна чи будь-якими іншими зобов'язаннями перед державою, центральним та місцевими органами влади, обов'язковість яких встановлена нормативно-правовими актами чи договорами, пов'язаними з видобувною діяльністю. По кожному платежу вкажіть назву одержувача платежу та регіон або населений пункт одержувача в графі для приміток			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	
2	Інформацію щодо будь-яких витрат на соціальні цілі, які здійснені компанією добровільно. По кожному платежу вкажіть суму, назву одержувача платежу та регіон або населений пункт одержувача в графі для приміток			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	
3	Вартість товарів, робіт, послуг безоплатно наданих Вашою компанією державним підприємствам, установам та організаціям, органам державної влади та місцевого самоврядування, або іншим реципієнтам. По кожному платежу вкажіть назву одержувача платежу та регіон або населений пункт одержувача в графі для приміток			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	
4	Благодійні внески та пожертви (у розумінні Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації»), надані Вашою компанією державним підприємствам, установам та організаціям, органам державної влади та місцевого самоврядування або іншим реципієнтам. По кожному платежу вкажіть назву одержувача платежу та регіон або населений пункт одержувача в графі для приміток			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	

11. Витрати на транспортування протягом звітної періоду⁴⁰²

Найменування показнику	Значення
Фізичний валовий об'єм транспортування видобутої компаніїю нафти, тис. т	
Сумарні витрати на транспортування видобутої компаніїю нафти, тис. грн. (без ПДВ)	
Назва компанії, яка здійснює транспортування видобутої продукції	
Дані щодо маршрутів транспортування видобутої продукції	
Тарифи на транспортування видобутої компаніїю нафти, по яких здійснювався розрахунок	
Будь-які інші платежі в бік ПАТ «Укртранснафта» (сума та призначення)	
Фізичний валовий об'єм транспортування у звітному періоді видобутого компаніїю природного газу, млн м куб.	
Сумарні витрати на транспортування видобутого компаніїю природного газу, тис. грн. (без ПДВ)	
Назва компанії, яка здійснює транспортування видобутої продукції	
Дані щодо маршрутів транспортування видобутої продукції	
Тарифи на транспортування видобутого компаніїю природного газу, по яких здійснювався розрахунок	
Тарифи на закачування, зберігання і відбір зі сховищ природного газу, по яких здійснювався розрахунок	
Будь-які інші платежі в бік ПАТ «Укртрансгаз» (сума та призначення)	

12. Доходи від транспортування нафти та газу протягом звітної періоду⁴⁰³

Найменування показнику	Значення
Грошові надходження, отримані від транспортування природного газу (в тому числі, закачування, зберігання і відбір з підземних та наземних резервуарів/сховищ), видобутого на території України (в т.ч. в розбивці по юридичним особам, які надали газ для транспортування)	
Дані щодо фізичного об'єму і маршрутів транспортування природного газу, видобутого на території України (в т.ч. в розбивці по кожній юридичній особі, що надала газ для транспортування)	
Тарифи на транспортування природного газу, видобутого на території України, а також перелік нормативних документів, якими визначається їх розрахунок	
Тарифи на закачування, зберігання і відбір з підземних та наземних резервуарів / сховищ природного газу, а також перелік нормативних документів, якими визначається їх розрахунок	
Грошові надходження, отримані від транспортування нафти (в тому числі, закачування, зберігання і відбір з підземних та наземних резервуарів/сховищ), видобутої на території України (в т.ч. в розбивці по юридичним особам, які надали нафту для транспортування)	
Дані щодо фізичного об'єму і маршрутів транспортування нафти, видобутої на території України, в розбивці по кожній юридичній особі, що надала нафту для транспортування	
Тарифи на транспортування нафти, видобутої на території України, а також перелік нормативних документів, якими визначається їх розрахунок	
Тарифи на закачування, зберігання і відбір нафти з підземних та наземних резервуарів/сховищ, а також перелік нормативних документів, якими визначається їх розрахунок	

⁴⁰² Заповнюється усіма компаніями нафтогазової галузі, незалежно від форми власності.

⁴⁰³ Заповнюється лише ПАТ «Укртрансгаз» та ПАТ «Укртранснафта»

ІНІЦІАТИВА ПРОЗОРСТІ ВИДОБУВНИХ ГАЛУЗЕЙ (ІПВГ)

ОПИТУВАЛЬНИЙ ЛИСТ ДЛЯ КОМПАНІЙ СЕКТОРУ ВИДОБУВАННЯ РУД МЕТАЛІВ

1. Загальна інформація

Повне найменування юридичної особи	
Код ЄДРПОУ	
Місцезнаходження (юридична адреса)	
Види діяльності згідно КВЕД: (викреслити зайві та/або додати інші види діяльності)	07.1 - Добування залізних руд 07.2 - Добування руд кольорових металів 09.9 - Надання допоміжних послуг у сфері добування інших корисних копалин і розроблення кар'єрів 46.12 - Діяльність посередників у торгівлі паливом, рудами, металами та промисловими хімічними речовинами <i>Інше - вказати</i>
Типи руд, що видобувається	<i>Зазначити</i>
Надайте електронну копію фінансової звітності за звітний період	
Чи проводиться незалежний аудит фінансової звітності Вашої компанії? Якщо так, надайте електронну копію висновка аудитора	
Контакти особи, яка заповнювала опитувальний лист (ПІП, посада, контактний телефон, e-mail)	

Примітка: Якщо протягом звітного періоду відбулись зміни в назві компанії, її адресі тощо, необхідно вказати попередні та актуальні дані.

2. Юридична інформація

Найменування показнику	Значення
Перелік засновників (учасників) юридичної особи	
<p>Інформація про кінцевого бенефіціарного власника (контролера) юридичної особи, у тому числі кінцевого бенефіціарного власника (контролера) її засновника (учасника), якщо засновник (учасник) - юридична особа з зазначенням частки (долі) бенефіціарного власника в капіталі юридичної особи.</p> <p>По кожному бенефіціарному власнику необхідно вказати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ім'я - громадянство - країну проживання - зазначення чи є така особа національним/іноземним публічним діячем - національний ідентифікаційний (податковий) номер - національний ідентифікаційний номер - дату народження - адресу місця проживання або робочу адресу - засоби зв'язку (телефон, електронну адресу) <p>Публічні акціонерні товариства цінні папери, яких включені до реєстру фондової біржі, та їхні дочірні підприємства, що знаходяться в повній власності, повинні вказати інформацію про назву фондової біржі та включати посилання на сайт фондової біржі, на якій вони зареєстровані</p>	
Частка держави (в т.ч. через державні підприємства) в статутному капіталі компанії станом на 1 січня звітного періоду.	
Частка держави (в т.ч. через державні підприємства) в статутному капіталі компанії станом на 31 грудня звітного періоду	
Назва юридичної особи або державного органу, через який держава володіє часткою у статутному капіталі	
Чи відбулися за звітний період зміни в розмірі частки держави (в т.ч. через державні підприємства) в статутному капіталі компанії? Якщо так, то вкажіть дату та характер таких змін	

3. Спеціальні дозволи на користування надрами та гірничі відводи на території України

Найменування показнику	Значення
Номери спеціальних дозволів, дійсних на кінець звітного періоду	
Номери спеціальних дозволів, наданих протягом звітного періоду. Для спеціальних дозволів, наданих без проведення аукціону, вкажіть підставу надання без проведення аукціону (відповідний підпункт пункту 8 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, затвердженого Постановою КМУ № 615 від 30 травня 2011 р.)	
Номери спеціальних дозволів, строк дії яких закінчився протягом звітного періоду і не був продовжений	
Номери спеціальних дозволів, які було анульовано протягом звітного періоду	
Номери спеціальних дозволів, дію яких було зупинено станом на кінець звітного періоду	
Інформація щодо будь-яких істотних відхилень від встановленого законодавством порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами	
Інформація щодо гірничих відводів: місце розташування гірничого відводу, його площа, дати видачі та терміну чинності акту про надання гірничого відводу	

4. Запаси корисних копалин по всіх об'єктах на території України

Найменування показнику	Значення станом на 1 січня року наступного за звітним періодом
Руди чорних металів (тис тонн), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (A+B+C ₁) (тис. т)	
Балансові (видобувні) запаси (кат. C ₂) (тис. т)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (тис. т)	
Руди інших металів (тис тонн), в т.ч.:	
Балансові (видобувні) запаси (A+B+C ₁) (тис. т)	
Балансові (видобувні) запаси (кат. C ₂) (тис. т)	
Умовно балансові та позабалансові запаси (тис. т)	
Запаси з невизначеним промисловим призначенням (тис. т)	

Примітка: Інформація щодо запасів заповнюється відповідно до поданої компанією форми звітності № 5-гр (тверді горючі, металічні та неметалічні корисні копалини) (річна) «Звітний баланс запасів корисних копалин за 20__ рік».

5. Обсяги товарної продукції, видобутої протягом звітного періоду

Регіон	Руди заліза, тис. т	Руди титану, тис. т	Руди марганцю, тис. т	Інші руди (вказати), тис. т
АР Крим				
Вінницька область				
Волинська область				
Дніпропетровська область				
Донецька область				
в т.ч. на території, яка нині є тимчасово окупованою				
Житомирська область				
Закарпатська область				
Запорізька область				
Івано-Франківська область				
Київська область				
Кіровоградська область				
Луганська область				
в т.ч. на території, яка нині є тимчасово окупованою				
Львівська область				
Миколаївська область				
Одеська область				
Полтавська область				
Рівненська область				
Сумська область				
Тернопільська область				
Харківська область				
Херсонська область				
Хмельницька область				
Черкаська область				
Чернівецька область				
Чернігівська область				
ВСЬОГО ПО УКРАЇНІ				

6. Зайнятість

Найменування показнику	Чисельність, осіб
Облікова кількість штатних працівників на кінець звітного періоду, осіб	
Середньооблікова кількість штатних працівників у звітному періоді, осіб	

7. Загальні обсяги та виручка від реалізації товарної продукції власного видобутку

Найменування показнику	Обсяг, тис. т.	Загальна виручка, млн. грн	
		Сума без ПДВ	ПДВ
Реалізовано на території України, в т.ч.:			
незбагачена руда			
залізорудний концентрат			
окатиші			
марганцевий концентрат			
титановий концентрат			
Експортовано, в т.ч.:			
незбагачена руда			
залізорудний концентрат			
окатиші			
марганцевий концентрат			
титановий концентрат			
інші продукти (вказати)			

Примітка: Якщо частина видобутої продукції (копалін) реалізується всередині групи (наприклад, постачається на власні підприємства-споживачі), в загальну структуру показника виручки включаються внутрішня собівартість всього обсягу продукції реалізованої всередині групи.

8. Державні дотації

Найменування показнику	Сума, тис. грн	Примітки
Інформація щодо дотацій та будь-якої іншої фінансової підтримки з боку органів державної влади, отриманої за звітний період. По кожному виду підтримки вкажіть суму, а також в полі для приміток - назву бюджетної програми, в рамках якої здійснюється фінансування.		

9. Договори, що стосуються видобувної діяльності

№	Найменування показнику	Значення
1	Інформація щодо будь-яких договорів про спільну діяльність (ДСД) По кожному договору про спільну діяльність зазначте: <ul style="list-style-type: none"> - номер, дата укладення та строк дії ДСД. - найменування та код ЄДРПОУ (за наявності) усіх учасників ДСД; - уповноваженого платника податків (оператора) та його податковий номер за ДСД; - номер та дата видачі спеціального дозволу, на підставі якого здійснюється діяльність за ДСД; - частка виробленої продукції (її грошовий еквівалент), видобутої за ДСД, що належить підприємствам державної та комунальної форми власності. 	
2	Інформація щодо будь-яких бартерних угод з державою (державним органом або підприємством), згідно яких компанія передавала (або отримувала від держави чи державних підприємств) товари і послуги, позики, проводила інфраструктурні роботи та ін., в обмін на можливість (право) проводити розвідку та/або добувати корисних копалин, або в обмін на фізичні обсяги корисних копалин. По кожній такій угоді вкажіть: <ul style="list-style-type: none"> - дату укладення; - термін угоди; - повне найменування юридичної особи-контрагента за даною угодою; - вартість усієї угоди; - вартість витрат (вигод), понесених (для державних підприємств вкажіть понесені та отримані вигоди, якщо такі були) в звітному періоді за даною угодою; - характер бартерних витрат/вигод (перелік товарів, послуг, робіт тощо), понесених (для державних підприємств вкажіть понесені та отримані вигоди, якщо такі були) в звітному періоді за даною угодою. 	
3	Інформація щодо концесії об'єктів сектору видобування руд металів, що перебувають у державній власності: <ul style="list-style-type: none"> - номер, дата та строк договору; - сторони договору; - види діяльності, роботи, послуги, які здійснюються за умовами договору; - об'єкт концесії; - розмір концесійних та інших обов'язкових платежів, передбачених договором концесії; - інформація щодо усіх спеціальних дозволів, які були отримані без проведення аукціону у зв'язку з концесією об'єктів паливно-енергетичного комплексу (за наявності), а саме: номер, дати отримання і поновлення, строк дії 	
4	Чи надавала в звітному періоді держава і/або державні підприємства кредити і/або гарантії по кредитах Вашій компанії? Якщо так, вкажіть обсяг таких кредитів/гарантій, терміни та умови їх надання, як-от: відсоткова ставка, застава та її обсяг, термін повернення, графік виплат	

10. Платежі на соціальні і благодійні цілі

№	Найменування показнику	Сума, тис. грн		Сфера	Примітки
		без ПДВ	ПДВ		
1	Соціальні витрати в грошовій та натуральній, які вимагаються від Вашої компанії згідно з законом, угодами про розподіл продукції, угодами про користування надрами, інвестиційними зобов'язаннями, концесійними договорами, договорами купівлі-продажу державного майна чи будь-якими іншими зобов'язаннями перед державою, центральним та місцевими органами влади, обов'язковість яких встановлена нормативно-правовими актами чи договорами, пов'язаними з видобувною діяльністю. По кожному платежу вкажіть назву одержувача платежу та регіон або населений пункт одержувача в графі для приміток			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	
2	Інформацію щодо будь-яких витрат на соціальні цілі, які здійснені компанією добровільно. По кожному платежу вкажіть суму, назву одержувача платежу та регіон або населений пункт одержувача в графі для приміток			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	
3	Вартість товарів, робіт, послуг безоплатно наданих Вашою компанією державним підприємствам, установам та організаціям, органам державної влади та місцевого самоврядування, або іншим реципієнтам. По кожному платежу вкажіть назву одержувача платежу та регіон або населений пункт одержувача в графі для приміток			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	
4	Благодійні внески та пожертви (у розумінні Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації»), надані Вашою компанією державним підприємствам, установам та організаціям, органам державної влади та місцевого самоврядування або іншим реципієнтам. По кожному платежу вкажіть назву одержувача платежу та регіон або населений пункт одержувача в графі для приміток			Охорона здоров'я	
				Освіта та наука	
				Охорона природного середовища	
				Підтримка місцевих громад	
				Інше	



12 Додаток 4. Річний звіт про сплату податків та інших платежів для підприємств, що відносяться до видобувної галузі

РІЧНИЙ ЗВІТ ПРО СПЛАТУ ПОДАТКІВ ТА ІНШИХ ПЛАТЕЖІВ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ, ЩО ВІДНОСЯТЬСЯ ДО ВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ

за 2016 рік

Подають:	Термін подання:
юридичні особи, відокремлені підрозділи юридичних осіб, які займаються промисловими видами діяльності	не пізніше _____ 2018 року

Респондент:	
Найменування:	_____
Ідентифікаційний код ЄДРПОУ (для ДСД - податковий номер)	_____
Місцезнаходження (юридична адреса)	_____
	(поштовий індекс, область, район, населений пункт, вулиця/провулок, площа тощо

	N будинку/корпусу, N квартири/офісу)
Адреса діяльності, щодо якої подається форма звітності (фактична адреса)	_____

(поштовий індекс, область, район, населений пункт, вулиця/провулок, площа тощо, N будинку/корпусу, N квартири/офісу)	

Державний /місцевий бюджет	ККДБ	Назва платежу	Інформація по нарахуванню за звітний рік, тис грн.			Сплата у звітному році, тис грн.	
			База оподаткування	Ставка податку	Нараховано за звітний рік	Сплачено у звітному році, всього	В тому числі за попередні роки
		Податки					
	11010000	<i>Податок на доходи фізичних осіб</i>					
ДБ/МБ	11010100-11010900	Податок на доходи фізичних осіб, видобувна діяльність					
ДБ/МБ	11010100-11010900	Податок на доходи фізичних осіб, інші види діяльності					
	11020000	<i>Податок на прибуток</i>					
ДБ/МБ	11020100 - 11022200	Податок на прибуток підприємства, видобувна діяльність					
ДБ/МБ	11020100 - 11022200	Податок на прибуток підприємства, інші види діяльності					
	13030000	<i>Рентна плата за користування надрами</i>					
ДБ/МБ	13030100	Рентна плата за користування надрами для видобування корисних копалин загальнодержавного значення					
ДБ	13030700	Рентна плата за користування надрами для видобування нафти					
ДБ	13030800	Рентна плата за користування надрами для видобування природного газу					
ДБ	13030900	Рентна плата за користування надрами для видобування газового конденсату					
	14010000	<i>Податок на додану вартість</i>					
ДБ	14010100, 14010300 - 14010600	Податок на додану вартість, видобувна діяльність					
ДБ	14010100, 14010300 -	Податок на додану вартість, інші види діяльності					

	14010600						
ДБ	14010200	Бюджетне відшкодування податку на додану вартість грошовими коштами					
	18010500	<i>Земельний податок з юридичних осіб</i>					
МБ	18010500	Земельний податок з юридичних осіб, видобувна діяльність					
МБ	18010500	Земельний податок з юридичних осіб, інші види діяльності					
МБ	18010600	Орендна плата з юридичних осіб, видобувна діяльність					
МБ	18010600	Орендна плата з юридичних осіб, інші види діяльності					
	19010000	<i>Екологічний податок</i>					
МБ/ДБ	19010100	Екологічний податок, видобувна діяльність					
	-						
	19010900						
ДБ	19010100	Екологічний податок, інші види діяльності					
	-						
	19010900						
		Неподаткові надходження/платежі					
	21000000	<i>Доходи від власності та підприємницької діяльності</i>					
ДБ	21010000- 21010900	Частина чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, видобувна діяльність					
ДБ	21010000- 21010900	Частина чистого прибутку (доходу) державних або комунальних унітарних підприємств та їх об'єднань, що вилучається до відповідного бюджету, інші види діяльності					
ДБ	21010000- 21010900	Дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність, видобувна діяльність					
ДБ	21010000- 21010900	Дивіденди (дохід), нараховані на акції (частки, паї) господарських товариств, у статутних капіталах яких є державна власність, інші види діяльності					
		<i>Соціальні внески</i>					
		Єдиний соціальний внесок, нарахований роботодавцем на заробітну плату співробітників, видобувна діяльність					
		Єдиний соціальний внесок, нарахований роботодавцем на заробітну плату співробітників, інші види діяльності					



		<i>Штрафи</i>					
<i>ДБ/МБ</i>		Штрафи, пеня, конфіскація, видобувна діяльність					
<i>ДБ/МБ</i>		Штрафи, пеня, конфіскація, інші види діяльності					
		<i>Інші</i>					
<i>МБ</i>		Інші податки та збори, що сплачуються безпосередньо в місцеві бюджети, видобувна діяльність					
<i>ДБ</i>		Інші податки та збори, що сплачуються безпосередньо в державний бюджет, видобувна діяльність					
		Всього сплачено					
		<i>з них в державний бюджет</i>					
		<i>з них в місцевий бюджет</i>					

МБ платежі/надходження в місцевий бюджет
ДБ платежі/надходження в державний бюджет

Місце підпису
керівника (власника)
та/або особи,
відповідальної за
достовірність наданої
інформації

(П.І.Б.)

(П.І.Б.)

телефон: _____

факс: _____

електронна
пошта: _____

Інструкція про порядок заповнення Річного звіту про сплату податків та інших платежів для підприємств, що відносяться до видобувної галузі

1. Загальні положення

Інструкція поширюється на підприємства, установи та організації видобувних галузей, їхні відділення, філії, інші відособлені підрозділи та представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності (далі - підприємство).

Звіт про Платежі/Надходження заповнюється за 2016 рік підприємствами, що належать до нафтогазового сектору (в т.ч. операторами нафто- та газопроводів), а також підприємствами, що видобувають руди металів (залізо, марганець, титан) та вугілля.

2. Інструкція по заповненню

1. При наявності у Платника відділень, філій, інших відособлених підрозділів, Звіт надається по кожному такому суб'єкту окремо.
2. Дані по Платежах/Надходженнях заповнюються Платником/Отримувачем згідно кодів класифікації доходів бюджету (далі - ККДБ) у відповідності з Єдиною бюджетною класифікацією України, затвердженою Наказом Міністерства фінансів України від 14.01.2011 року №11 «Про бюджетну класифікацію», що діяла станом на 31 грудня 2015 р.
3. У Звіті відображаються суми фактично здійснених за звітний період Платежів, враховуючи Платежі, здійснені в рахунок погашення заборгованості за попередній період, в тому числі, за рахунок інших надлишково сплачених Платежів, вказаних у Звіті. Нараховані, але не сплачені у звітному періоді суми Платежів у Звіт не включаються.
4. Суми Платежів вказуються Платником згідно з даними бухгалтерського обліку і підтверджуються Аудитором, котрий проводить Аудит діяльності Платника. У випадку відсутності аудиторського висновку або підтвердження Аудитора по сумах податків, заплачених Платником, такий платник надає пояснення щодо причин відсутності аудиту/підтвердження аудитором сум податків. Суми повернення ПДВ з бюджету вказуються з мінусом.
5. При отриманні від Компанії по звірці запиту з приводу помилкових або неповних даних, а також з приводу розбіжностей між даним и Платника та Отримувача:
 - отримувач надає виписки з рахунку Платника, по котрому виявилась розбіжність, за відповідний період;
 - платник надає документи, котрі підтверджують суму здійсненого платежу, по якому виявилась різниця, - як-от: банківські виписки, особовий рахунок, що підтверджує виплату податків через зарахування за рахунок інших податків та ін.
6. При необхідності Платники/Отримувачі можуть звертатись до Компанії по звірці за поясненнями відносно написання Звіту.
7. У разі відсутності окремих показників ставляться прочерки.
8. Звіт затверджується першим керівником Платника/Отримувача або його уповноваженим представником, котрий відповідає за якість та достовірність інформації.

9. Якщо сукупний дохід непрофільних сегментів підприємства (інших, ніж видобування та транспортування) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зовнішнім покупцям і за внутрішньогосподарськими розрахунками підприємства становить менше ніж 10% загального доходу від продажу зовнішнім покупцям і за внутрішньогосподарськими розрахунками всіх сегментів певного виду (господарського або географічного відповідно), тоді підприємство не розділяє сплату податків між видобувною діяльністю та іншими видами діяльності. Вважається, що сплата податку стосується лише видобувної діяльності.
10. Якщо сукупний дохід непрофільних сегментів підприємства (інших, ніж видобування та транспортування) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) зовнішнім покупцям і за внутрішньогосподарськими розрахунками підприємства становить не менше ніж 10% загального доходу від продажу зовнішнім покупцям і за внутрішньогосподарськими розрахунками всіх господарських сегментів певного виду, тоді підприємство розділяє сплату податків між видобувною діяльністю та іншими видами діяльності, про що підприємство має зазначити у Звіті. Розділення відбувається пропорційно до сукупного доходу профільного та непрофільних господарських сегментів.
11. Звіт складається на паперових та електронних носіях і надсилається в Міністерство енергетики та вугільної промисловості України в строк і на адресу, вказану у Наказі Міністерства енергетики та вугільної промисловості України.

3. Зміст шаблону для заповнення

Державний/місцевий Бюджет	Ідентифікатор бюджету, до якого здійснюється сплата податку (ДБ - державний бюджет, МБ - місцевий бюджет). Цей ідентифікатор враховує лише те, до якого бюджету Платник фактично здійснює оплату податку чи платежу, і не враховує, до якого бюджету такий платіж може бути направлено після його здійснення.
ККДБ	ККДБ, відповідно до яких зараховуються платежі
Назва платежу	Перелік податкових та неподаткових надходжень/платежів
База оподаткування	База, на яку відбувається нарахування відповідного податку, в тис. грн.
Ставка оподаткування	Чинна ставка для відповідного податку
Нараховано за звітний рік	Сума податку, нарахована за звітний рік
Сплачено у звітному році, всього	Сума Платежу/Надходження, вказаного в стовпці Назва платежу, фактично сплаченого/отриманого по ККДБ, визначеному в Стовпці ККДБ, в тис. грн.
В тому числі за попередні роки	Сума Платежу/Надходження, фактично сплаченого/отриманого у звітному році, але за попередні періоди, вказаного в стовпці Назва платежу, фактично сплаченого/отриманого по ККДБ, визначеному в Стовпці ККДБ, в тис. грн.

13 Додаток 5. Повноваження органів державної влади України у сфері видобування корисних копалин

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
Верховна Рада України	<ol style="list-style-type: none"> 1) Приймає закони⁴⁰⁴; 2) Визначає основні напрямки державної політики⁴⁰⁵; 3) Затверджує загальнодержавні програми розвитку видобувних галузей⁴⁰⁶; 	Виборний орган	Конституція України Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» ⁴⁰⁷ Кодекс про надра Гірничий закон
Президент України ⁴⁰⁸	<ol style="list-style-type: none"> 1) Бере участь у законодавчому процесі (право законодавчої ініціативи, підписання / право вето щодо законів, прийнятих Верховною Радою України); 2) Видає укази і розпорядження, які є обов'язковими до виконання на території України. 	Виборний орган	Конституція України
Кабінет Міністрів України	<ol style="list-style-type: none"> 1) Забезпечує проведення фінансової, цінової, інвестиційної та податкової політики; політики у сферах екологічної безпеки і природокористування; 2) Спрямовує та координує роботу міністерств, інших органів виконавчої влади; 3) Приймає рішення про утворення, реорганізацію та ліквідацію міністерств та інших центральних органів 	Відповідальний перед Президентом України і Верховною Радою України, підконтрольний і підзвітний Верховній Раді України	Конституція України Закон України «Про Кабінет Міністрів України» ⁴⁰⁹ Кодекс про надра Гірничий закон Закон про нафту і газ Закон «Про ринок природного газу»

⁴⁰⁴ Відповідно до п. 5 ч. 1 ст. 92 Конституції України, засади використання природних ресурсів визначаються винятково законами України. Окрім Конституції України, основними законодавчими актами, що регулюють відносини у сфері видобування нафти та газу, є Кодекс про надра, Закон про нафту і газ, Гірничий закон, Закон «Про ринок природного газу», Закон про УРП та інші закони.

⁴⁰⁵ Постанова ВРУ «Про Основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки» № 188/98-ВР від 05.03.1998 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/188/98-%D0%B2%D1%80>.

⁴⁰⁶ Закон України «Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року» № 3268-VI від 21.04.2011 р.

⁴⁰⁷ Закон України «Про Регламент Верховної Ради України» № 1861-VI від 10.02.2010 р.

⁴⁰⁸ Президент України формально не належить до жодної з гілок влади (законодавча, виконавча, судова).

⁴⁰⁹ Закон України «Про Кабінет Міністрів України» № 2591-VI від 07.10.2010 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>виконавчої влади за поданням Прем'єр-міністра України;</p> <p>4) Видає постанови і розпорядження, які є обов'язковими до виконання;</p> <p>5) Бере участь у законодавчому процесі (право законодавчої ініціативи);</p> <p>6) Реалізує державну політику в нафтогазовій галузі</p> <p>7) Приймає рішення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу</p> <p>8) Здійснює державне управління у галузі геологічного вивчення, використання і охорони надр</p> <p>9) Здійснює державне регулювання гірничої справи</p>		
Міністерство екології та природних ресурсів України	<p>1) Забезпечує формування і реалізацію державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища і відтворення та охорони природних ресурсів;</p> <p>2) Здійснює нормативно-правове регулювання низки питань, зокрема щодо обліку робіт з геологічного вивчення надр, обліку обсягу погашених і видобутих корисних копалин та їх втрат, обліку нафтових і газових свердловин, порядку погодження</p>	Спрямовується і координується КМУ (головний орган у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування і реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки)	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України ⁴¹⁰ Порядок реєстрації проектів угоди про розподіл продукції та державної реєстрації угоди про розподіл

⁴¹⁰ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України» № 32 від 21.01.2015 р., режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/32-2015-%D0%BF>.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>надання надр у користування;</p> <p>3) Погоджує видачу спеціального дозволу на користування надрами;</p> <p>4) Реєструє перший і остаточний варіант проекту угоди про розподіл продукції, а також проводить державну реєстрацію такої угоди.</p>		продукції ⁴¹¹
Міністерство енергетики та вугільної промисловості України	<ol style="list-style-type: none"> 1) Визначає пріоритетні напрямки розвитку паливно-енергетичного комплексу; 2) Здійснює нормативно-правове регулювання у паливно-енергетичному комплексі, зокрема видання обов'язкових до виконання наказів; 3) Здійснює моніторинг нафтогазового ринку; 4) Затверджує технологічні проектні документи на розробку родовищ нафти і газу; 5) Приймає рішення щодо введення родовища або окремого покладу нафти і газу в дослідно-промислому та промислому розробку; 6) Затверджує проекти ліквідації та консервації вугледобувних підприємств, що належать до сфери управління Міненерговугілля України; 7) Веде облік об'єктів державної власності, що перебувають в його управлінні, здійснює контроль за їх ефективним використанням та 	Спрямовується і координується КМУ (центральний орган виконавчої влади з питань формування та забезпечення реалізації державної політики в електроенергетичному, ядерно-промисловому, вугільно-промисловому, торфодобувному та нафтогазовому комплексах)	Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України ⁴¹² Закон про нафту і газ Закон «Про ринок природного газу»

⁴¹¹ Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Порядку реєстрації проектів угоди про розподіл продукції та державної реєстрації угоди про розподіл продукції» № 40 від 5 лютого 2013 року, режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0299-13>.

⁴¹² Указ Президента України «Про Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України» № 382/2011 від 06.04.2011 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/382/2011>. В 2017 році було прийняте нове Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, затверджене постановою КМУ № 208 від 29.03.2017 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>збереженням;</p> <p>8) Веде облік нещасних випадків, що сталися на підприємствах паливно-енергетичного комплексу, затверджує заходи щодо запобігання їм;</p> <p>9) Формує та реалізує заходи щодо здійснення енергетичного нагляду та дотримання якості вугільної продукції;</p> <p>10) Бере участь у визначенні способів і умов приватизації підприємств паливно-енергетичного комплексу.</p> <p>11) Затверджує Національний план дій</p> <p>12) Розробляє та затверджує правила про безпеку постачання природного газу</p>		
Державна фіскальна служба України	<p>1) Збір, облік, контроль за сплатою податків, зборів, митних платежів (зокрема рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин);</p> <p>2) Видає обов'язкові до виконання наказів організаційно-розпорядчого характеру, організовує і контролює їх виконання.</p> <p>3) Надання інформації на запит Держгеонадр про наявність боргу зі сплати загальнодержавних податків та зборів для цілей надання спеціального дозволу</p>	Спрямовується і координується КМУ через Міністра фінансів (центральний орган виконавчої влади з питань формування та забезпечення реалізації державної податкової та митної політики)	Податковий кодекс України ⁴¹³ Положення про Державну фіскальну службу ⁴¹⁴ Порядок надання спеціальних дозволів
Державна служба геології та надр України	1) Реалізує державну політику у сфері геологічного вивчення та раціонального	Спрямовується і координується КМУ через Міністра екології та природних ресурсів	Кодекс про надра Закон України «Про державну геологічну службу

⁴¹³ Податковий кодекс України.

⁴¹⁴ Положення про Державну фіскальну службу України, затверджене постановою КМУ № 236 від 21.05.2014 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>використання надр;</p> <p>2) Здійснює державний контроль за геологічним вивченням надр (державний геологічний контроль) та їх раціональним і ефективним використанням, зокрема за веденням обліку видобування нафти, газу та супутніх компонентів</p> <p>3) Здійснює державну реєстрацію та веде облік робіт і досліджень, пов'язаних з геологічним вивченням надр;</p> <p>4) Видає, анулює, зупиняє та поновлення дію спеціальних дозволів</p> <p>5) Оприлюднює інформацію про окремі процесуальні дії, пов'язані з виданням спеціальних дозволів;</p> <p>6) Здійснює контроль за дотриманням нормативів, стандартів та інших вимог щодо геологічного вивчення і використання надр, умов спеціальних використання надр, умов спеціальних дозволів та угод про умови користування надрами;</p>	<p>України</p> <p>(центральный орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері геологічного вивчення та раціонального використання надр)</p>	<p>України»⁴¹⁵</p> <p>Положення про Державну службу геології та надр України⁴¹⁶</p> <p>Порядок надання спеціальних дозволів⁴¹⁷</p>
Державна екологічна інспекція України	<p>1) Здійснює державний нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства про екологічну безпеку;</p> <p>2) Здійснює контроль та нагляд за дотриманням умов спеціального дозволу;</p>	<p>Спрямовується і координується КМУ через Міністра екології та природних ресурсів України</p> <p>(центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного</p>	<p>Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»</p> <p>Положення про Державну екологічну інспекцію</p>

⁴¹⁵ Закон України «Про державну геологічну службу України» № 1216-XIV від 04.11.1999 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1216-14>.

⁴¹⁶ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Державну службу геології та надр України» № 1174 від 30.12.2015 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1174-2015-%D0%BF>.

⁴¹⁷ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами» № 615 від 30.05.2011 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
		середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів)	України ^{418;419} Порядок надання спеціальних дозволів
Державна служба з питань праці	<ol style="list-style-type: none"> 1) Надає гірничі відводи; 2) Здійснює державний гірничий нагляд безпечного ведення гірничих робіт на підприємствах вугільної, гірничорудної та нерудної, нафтогазової промисловості під час будівництва та експлуатації, ліквідації або консервації гірничих об'єктів та підприємств⁴²⁰; 3) Здійснює нагляд (контроль) за дотриманням умов спеціальних дозволів у частині державного гірничого нагляду; 4) Організовує проведення державної технічної експертизи безпеки проведення гірничих робіт 5) Здійснює вибіркові перевірки щодо наявності і виконання проектів ведення робіт з геологічного вивчення надр, розробки родовищ корисних копалин; 6) Припиняє роботи, пов'язані з користуванням надрами, у випадку виявлення порушень щодо гірничого вивчення надр. 	Спрямовується і координується КМУ через Міністра соціальної політики (центральний орган виконавчої влади, який забезпечує реалізацію державної політики у сферах промислової безпеки, охорони праці, державного гірничого нагляду, охорони надр та державного регулювання у сфері безпечного поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення та ін.)	<p>Кодекс про надра</p> <p>Положення про Державну службу України з питань праці⁴²¹</p> <p>Положення про порядок здійснення державного гірничого нагляду⁴²²</p> <p>Положення про порядок надання гірничих відводів⁴²³</p> <p>Порядок надання спеціальних дозволів</p>
Міністерство економічного	1) Формує та забезпечує реалізацію державної	Спрямовується і	Постанова КМУ «Питання

⁴¹⁸ Указ Президента України «Про Положення про Державну екологічну інспекцію України» № 454/2011 від 13.04.2011 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/454/2011>.

⁴¹⁹ 19 квітня 2017 року КМУ прийняв постанову «Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію України» № 275 від 19.04.2017 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D0%BF>.

⁴²⁰ Державний гірничий нагляд - це нагляд за додержанням підприємствами, установами, організаціями та громадянами актів законодавства, правил і норм щодо ведення робіт, пов'язаних з геологічним вивченням надр, їх використанням та охороною, а також використанням і переробкою мінеральної сировини (пункт 1 Положення про порядок здійснення державного гірничого нагляду).

⁴²¹ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці» № 96 від 11.02.2015 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/96-2015-%D0%BF/print1443083481646335>.

⁴²² Постанова КМУ «Про затвердження Положення про порядок здійснення державного гірничого нагляду» № 134 від 21.02.1995 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/134-95-%D0%BF>.

⁴²³ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про порядок надання гірничих відводів» № 59 від 27.01.1995 р.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
розвитку і торгівлі	<p>політики у сфері управління об'єктами державної власності та державної промислової політики;</p> <p>2) Формує та подає КМУ проекти переліку об'єктів державної власності, що можуть бути надані в концесію;</p> <p>3) Здійснює методологічне та нормативно-правове забезпечення з питань управління об'єктами державної власності;</p> <p>4) Розробляє пропозиції щодо формування та реалізації державної цінової політики.</p>	координується КМУ (центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного, соціального розвитку і торгівлі, державну промислову політику, державну інвестиційну політику, державну зовнішньоекономічну політику, державну політику у сфері технічного регулювання, стандартизації, метрології та метрологічної діяльності, управління об'єктами державної власності, розвитку підприємництва)	Міністерства економічного розвитку і торгівлі» ⁴²⁴ Закон України «Про державно-приватне партнерство» ⁴²⁵ Закон України «Про управління об'єктами державної власності»
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг	<p>1) Затверджує методологію визначення тарифів на послуги транспортування природного газу для точок входу і точок виходу, на послуги розподілу, зберігання (закачування, відбору) природного газу щодо газосховищ, до яких застосовується режим регульованого доступу, на послуги установки LNG та встановлення тарифів, які повинні забезпечити необхідні інвестиції в газотранспортні та газорозподільні системи, газосховища, а також установку LNG;</p> <p>2) Встановлює тарифи на послуги транспортування природного газу</p>	Підпорядкована Президенту України, підзвітна Верховній Раді України (незалежний державний колегіальний орган, метою діяльності якого є державне регулювання, моніторинг та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання у сферах енергетики та комунальних послуг)	Закон України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» ⁴²⁶ Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг ⁴²⁷ Закон України «Про ринок природного газу»

⁴²⁴ Постанова КМУ «Питання Міністерства економічного розвитку і торгівлі» №459 від 20.08.2014 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/459-2014-%D0%BF>.

⁴²⁵ Закон України «Про державно-приватне партнерство» №2404-VI від 01.07.2010 р.

⁴²⁶ Закон України «Про національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» № 1540-VIII від 11.06.2017 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1540-19/print1452596252458519>.

⁴²⁷ Указ Президента України «Про затвердження Положення про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» № 715/2014 від 10.09.2014 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/715/2014>.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>транскордонними газопроводами;</p> <p>3) Затверджує правил постачання природного газу;</p> <p>4) Сертифікує операторів системи передачі та газотранспортної системи;</p> <p>5) Здійснює ліцензування на провадження діяльності з транспортування, розподілу, зберігання, постачання природного газу та надання послуг установки LNG;</p> <p>6) Затверджує правила для постачальника «останньої надії» як частини правил постачання природного газу, у тому числі правил для визначення ціни природного газу, що постачається таким постачальником;</p> <p>7) Здійснює моніторинг рівня прозорості в діяльності суб'єктів ринку природного газу, зокрема рівня оптових цін на природний газ, а також забезпечення дотримання суб'єктами ринку природного газу (крім споживачів) зобов'язань щодо розміщення інформації;</p> <p>8) Розробляє та затверджує кодекси систем передачі та розподілу електричної енергії, газотранспортної та газорозподільних систем, кодекси газосховищ та установки LNG;</p> <p>9) Встановлює мінімальні стандарти та вимоги до якості обслуговування споживачів та постачання природного газу.</p>		
Державна архітектурно-будівельна інспекція	<p>1) Видає та анулює дозволи на виконання будівельних робіт;</p> <p>2) Перевіряє відповідність робіт вимогам будівельних</p>	Спрямовується і координується КМУ через Віце-прем'єр-міністра України - Міністра регіонального	Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	норм, державних стандартів і правил; 3) Видає обов'язкові до виконання приписи, зокрема щодо зупинення підготовчих та будівельних робіт, які не відповідають вимогам законодавства.	розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань державного архітектурно-будівельного контролю та нагляду)	України ⁴²⁸ Порядок здійснення державного архітектурно-будівельного контролю ⁴²⁹ Порядок здійснення державного архітектурно-будівельного нагляду ⁴³⁰
Державна служба з надзвичайних ситуацій	1) Вносить Міністрові внутрішніх справ пропозиції щодо формування переліку суб'єктів господарювання, галузей та окремих територій, що підлягають постійному та обов'язковому аварійно-рятувальному обслуговуванню, а також порядку здійснення такого обслуговування. 2) Організовує та забезпечує охорону від пожеж підприємств, установ, організацій та інших об'єктів на підставі договорів	Спрямовується і координується КМУ через Міністра внутрішніх справ (центральний орган виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності)	Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» ⁴³¹ Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій ⁴³²
Верховна Рада Автономної Республіки Крим	1) Розподіляє між відповідними місцевими бюджетами плату за користування надрами; 2) Розробляє, затверджує та	Виборний орган Автономної Республіки Крим	Конституція України Закон України «Про затвердження Конституції

⁴²⁸ Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України» № 294 від 09.07.2014 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/294-2014-%D0%BF>; Указ Президента України «Про Положення про Державну архітектурно-будівельну інспекцію України» № 439/2011 від 08.04.2011 р., режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/439/2011>.

⁴²⁹ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю» № 553 від 23.05.2011 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/553-2011-%D0%BF/ed20151006>.

⁴³⁰ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного нагляду» № 698 від 19.08.2015 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/698-2015-%D0%BF/ed20150819>.

⁴³¹ Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» № 2245-III від 18.01.2001 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2245-14>.

⁴³² Постанова КМУ «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій» № 1052 від 16.12.2015 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF/ed20151216>.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	виконує місцеві програми розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання та охорони надр.		Автономної Республіки Крим» ⁴³³ Закон України «Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим» ⁴³⁴ Кодекс про надра
Рада міністрів Автономної Республіки Крим	<ol style="list-style-type: none"> 1) Надає надра у користування для розробки родовищ корисних копалин місцевого значення; 2) Надає гірничі відводи (для розробки родовищ корисних копалин місцевого значення на території Автономної Республіки Крим); 3) Спрямування, координація та контроль діяльності органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим; 4) Погоджує надання надр у користування з метою геологічного вивчення, розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення, а також для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин (за винятком надання надр на умовах угод про розподіл продукції); 5) Припиняє право користування ділянкою надр. 	Уряд Автономної Республіки Крим	Конституція України Закон України «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим» Закон України «Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим» ⁴³⁵ Кодекс про надра Порядок надання спеціальних дозволів Положення про порядок надання гірничих відводів
Обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації	1) Видають дозволи на спеціальне водокористування (водні об'єкти загальнодержавного	Місцеві державні адміністрації та їх голови під час здійснення своїх повноважень	Конституція України Кодекс про надра Закон України «Про місцеві державні

⁴³³ Закон України «Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим» № 350-XIV від 23.12.1998 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/350-14>.

⁴³⁴ Закон України «Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим» № 90/98-ВР від 10.02.1998 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/90/98-%D0%B2%D1%80>.

⁴³⁵ Закон України «Про Раду Міністрів Автономної Республіки Крим» № 3530-VI від 16.06.2011 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3530-17>.

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>значення) (необхідні для здійснення діяльності у сфері видобування нафти та газу);</p> <p>2) Здійснюють контроль за використанням та охороною надр;</p> <p>3) Погоджують видобування корисних копалин місцевого значення і торфу з застосуванням спеціальних технічних засобів.</p>	<p>відповідальні перед Президентом України та КМУ, підзвітні і підконтрольні КМУ</p> <p>Місцеві державні адміністрації є підзвітними і підконтрольними відповідним районним, обласним радам у частині повноважень, делегованих їм відповідними районними, обласними радами, а також у виконанні рішень рад з цих питань</p> <p>Київський міський голова як голова Київської міської державної адміністрації під час здійснення своїх повноважень у сфері виконавчої влади відповідальний перед Президентом України і КМУ, а також підзвітний і підконтрольний КМУ</p>	<p>адміністрації»⁴³⁶</p> <p>Закон України «Про столицю України - місто-герой Київ»⁴³⁷</p> <p>Порядок погодження та видачі дозволів на спеціальне водокористування⁴³⁸</p>
Обласні, Київська та Севастопольська міські ради	<p>1) Надають надр у користування для розробки родовищ корисних копалин місцевого значення</p> <p>2) Погоджують надання надр у користування з метою геологічного вивчення і розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення, а також для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;</p> <p>3) Розподіляють між відповідними місцевими</p>	<p>Органи та посадові особи місцевого самоврядування є підзвітними, підконтрольними і відповідальними перед територіальними громадами</p> <p>Під час здійснення повноважень місцевого самоврядування Київська міська державна адміністрація як виконавчий орган є підконтрольною, підзвітною і</p>	<p>Конституція України</p> <p>Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»⁴³⁹</p> <p>Закон України «Про столицю України - місто-герой Київ»</p> <p>Кодекс про надра</p> <p>Порядок погодження та видачі дозволів на спеціальне водокористування</p>

⁴³⁶ Закон України «Про місцеві державні адміністрації» № 586-XIV від 9.04.1999 р., режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

⁴³⁷ Закон України «Про столицю України - місто-герой Київ» № 401-XIV від 15.01.1999 р., режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/401-14>.

⁴³⁸ Постанова КМУ «Про затвердження Порядку погодження та видачі дозволів на спеціальне водокористування та внесення змін до постанови КМУ № 459 від 10.08.1992 р.» № 321 від 13.03.2002 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/321-2002-%D0%BF/ed20120119>.

⁴³⁹ Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» № 280/97-ВР від 21.05.1997 р., режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>

Орган влади	Основні функції/повноваження у сфері видобування корисних копалин	Підпорядкування органу влади	Основні нормативно-правові акти
	<p>бюджетами плату за користування надрами;</p> <p>4) Надають гірничі відводи (для розробки родовищ корисних копалин місцевого значення);</p> <p>5) Видають дозволи на спеціальне водокористування (водні об'єкти місцевого значення) (необхідні для здійснення діяльності у сфері видобування нафти та газу);</p> <p>6) Розробляють, затверджують та виконують місцеві програми розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання і охорони надр;</p> <p>7) Здійснюють контроль за використанням та охороною надр.</p>	<p>відповідальною перед Київською міською радою</p>	
<p>Сільські, селищні, міські і районні ради</p>	<p>1) Погоджують надання надр у користування з метою геологічного вивчення, розробки родовищ корисних копалин місцевого значення;</p> <p>2) Здійснюють реалізацію місцевих програм розвитку мінерально-сировинної бази, раціонального використання та охорони надр;</p> <p>3) Здійснюють контроль за використанням та охороною надр;</p> <p>4) промисловості.</p>	<p>Органи та посадові особи місцевого самоврядування є підзвітними, підконтрольними і відповідальними перед територіальними громадами;</p> <p>Виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади</p>	<p>Конституція України</p> <p>Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»</p> <p>Кодекс про надра</p> <p>Закон про нафту і газ</p> <p>Гірничий закон</p>

14 Додаток 6. Кінцеві бенефіціарні власники підзвітних організацій відповідно до відомостей з Єдиного державного реєстру

Примітки

- ▶ Інформація, наведена нижче, відповідає інформації з Єдиного державного реєстру (ЄДР) станом на 13 грудня 2017 р.;
- ▶ ЄДР не містить інформації щодо кінцевих бенефіціарних власників державних і комунальних підприємств. Натомість, ЄДР містить інформацію щодо засновників (учасників) таких юридичних осіб, якими можуть бути, наприклад, державні органи, в управлінні яких перебувають такі підприємства. В ЄДР непослідовно зазначається інформація щодо бенефіціарних власників державних і комунальних підприємств. Так, в одних випадках зазначається, що кінцевий бенефіціарний власник відсутній, а в інших - інформації про це немає взагалі. В таблиці наведено формулювання, що відповідає інформації в ЄДР;
- ▶ Позначення «Відсутня інформація в ЄДР» означає, що інформація щодо кінцевого бенефіціарного власника відповідної особи не зазначена в ЄДР (у тому числі - щодо державних підприємств).
- ▶ Цей розділ не містить інформації щодо власників істотної участі компаній.
- ▶ Цей розділ включає також осіб, зазначених як бенефіціарні власники засновників підприємства.

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Кінцевий бенефіціарний власник компанії уповноваженої особи
1	00135390	ПАТ «Укрнафта»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
2	20041662	СП «Полтавська газонафтова компанія»	JKX Oil & Gas Plc, Лондон, 3050645, Сполучене Королівство ⁴⁴⁰
3	20077720	ПАТ «НАК «Нафтогаз України»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
4	22402928	СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ	Відсутня інформація в ЄДР
5	24186185	ТОВ «Енергія-95»	Данілов Віталій Богданович, Україна Котвіцький Ігор Олександрович, Україна
6	25635581	ПрАТ «Укргазвидобуток»	Приватна компанія з обмеженою відповідальністю Смарт енерджі б.в., Новинський Вадим Владиславович, Україна
7	26333503	Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	Компанія «Регал Петролеум (Джерсі) Лімітед», Новинський Вадим Владиславович, Україна
8	30019775	ПАТ «Укргазвидобування»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
9	30019801	ПАТ «Укртрансгаз»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній

⁴⁴⁰ Інформація надана компанією СП «Полтавська газонафтова компанія»

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Кінцевий бенефіціарний власник компанії уповноваженої особи
10	30694895	ТОВ «Куб-газ»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
11	30732144	ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	Бросіті Інвестмент Лімітед, Злочевський Микола Владиславович, Україна
12	31037994	ТОВ «Парі»	Злочевський Микола Владиславович, Україна
13	31570412	ПАТ «Укртранснафта»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
14	31747429	ТОВ «Пром-Енергопродукт»	Новинський Вадим Владиславович, Україна
15	32377038	ПрАТ «Нафтогазвидобування»	ДТЕК OIL GAZ B.V., Ахметов Рінат Леонідович, Україна
16	32426289	ТОВ «Східний геологічний союз»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
17	33100376	ПрАТ «Природні ресурси»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
18	33152471	ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
19	36050166	ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	Злочевський Микола Владиславович, Україна
20	23703371	СП «Каштан Петролеум ЛТД»	Інформація відсутня у ЄДР
21	337504782	Договір про спільну діяльність від 10.06.2002 р. № 3 - уповноважена особа ТОВ «Карпатигаз» 30162340	Інформація відсутня у ЄДР
22	403739509	Договір про спільну діяльність від 24.12.1997 р. № 999/97 - уповноважена особа Нафтогазовидобувне управління «Полтаванафтогаз» ПАТ «Укрнафта» 22525915	Див. інформацію щодо ПАТ «Укрнафта»
23	403742858	Договір про спільну діяльність від 28.11.2000 р. № 1 - Д21/008/2000 - уповноважена особа Полтавська філія Закритого акціонерного товариства «Девон» 26002442	Інформація відсутня у ЄДР
24	455860319	Договір про спільну діяльність від 24.03.2004 р. № 493 - уповноважена особа ТОВ «Карпатигаз» 30162340	Інформація відсутня у ЄДР
25	534663345	Договір про спільну діяльність від 19.01.1999 р. № 35/4 - уповноважена особа ПАТ	Див. інформацію щодо ПАТ «Укрнафта»

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Кінцевий бенефіціарний власник компанії уповноваженої особи
		«Укрнафта» 135390	
26	536507917	Договір про спільну діяльність від 21.07.1997 р. № 23-3/97-84Б-97 - уповноважена особа ТОВ «Газ-МДС» 24253556	Гавриш Андрій Володимирович, Україна
27	00190905	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна
28	00190977	ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна
29	00191000	ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна
30	00191023	ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна
31	00191218	Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна Модер Ян, Словаччина Хрнек Томаш, Словаччина Балко Евжен, Словаччина Блашкова Марія, Словаччина
32	00191282	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	Ferrexpro PLC, 05432915, вул. Кінг Стр іт 2-4, Лондон, SW1Y6QL, Сполучене Королівство
33	00191307	ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна Міхалакіс Ціцеккос, Кіпр
34	00191329	ПрАТ «Євраз Суха Балка»	Ярославський Олександр Владиленович, Україна
35	24432974	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	Лакшмі Нівас Міттал, Індія
36	35713283	ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	Ferrexpro PLC, вул. Кінг Стр іт 2-4, Лондон, SW1Y6QL, Сполучене Королівство
37	00190928	ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
38	00190911	ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	Кінцевий бенефіціарний власник відсутній
39	36716128	ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	Інформація відсутня в ЄДР
40	00174846	ПАТ «Шахта ім. О.Ф. Засядька»	Інформація відсутня в ЄДР
41	00178353	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	Ахметов Рінат Леонідович

№	Код ЄДРПОУ	Найменування	Кінцевий бенефіціарний власник компанії уповноваженої особи
42	05508186	ПрАТ «ДТЕК Шахта Комсомолець Донбасу»	Ахметов Рінат Леонідович
43	13498562	ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»	Паспалідес Дінос, Кіпр
44	31599557	ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	Інформація відсутня в ЄДР
45	32087941	ДП «Мирноградвугілля»	Інформація відсутня в ЄДР
46	32323256	ДП «Львіввугілля»	Інформація відсутня в ЄДР
47	32359108	ПАТ «Лисичанськвугілля»	Інформація відсутня в ЄДР
48	32363486	ПрАТ «Краснодонвугілля»	Ахметов Рінат Леонідович
49	33426253	ДП «Селидіввугілля»	Інформація відсутня в ЄДР
50	33839013	ДП «Торецьквугілля»	Інформація відсутня в ЄДР
51	34032208	ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	Інформація відсутня в ЄДР
52	36028628	ТДВ «Шахта «Білозерська»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна
53	37014600	ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна
54	37596090	ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна
55	37713861	ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	Ахметов Рінат Леонідович, Україна
56	33577404	Відокремлений підрозділ «Шахта «Південнодонбаська №3 імені М. С. Сургая» ДП «Донецька вугільна енергетична компанія»	Інформація відсутня в ЄДР
57	35602704	ТОВ «Надра-Геоінвест»	Альфред Віктор Брюстер, Республіка Сейшельські Острови
58	38203132	ТОВ «Системойнженерінг»	Злочевський Микола Владиславович, Україна
59	32320594	ДП «Первомайськвугілля»	Інформація відсутня в ЄДР
60	32365965	ДП «Волиньвугілля»	Інформація відсутня в ЄДР

15 Додаток 7. Істотні умови УРП

В УРП мають визначатися: перелік видів діяльності інвестора та програма обов'язкових робіт із визначенням строків виконання, обсягів і видів фінансування, технологічного обладнання та інших показників, що не можуть бути нижчими від запропонованих інвестором у конкурсній заяві, а також інші істотні умови⁴⁴¹.

Істотними умовами угоди про розподіл продукції є:

- 1) найменування сторін угоди та їх реквізити;
- 2) характеристика ділянки надр (родовищ корисних копалин), щодо якої укладається угода, включаючи географічні координати району робіт, а також обмеження щодо глибини промислової розробки надр;
- 3) умови надання земельної ділянки для потреб, пов'язаних з користуванням надрами, та ділянки надр;
- 4) проект рекультивації земель, порушених під час проведення пошуку, розвідки та видобування корисних копалин;
- 5) вид (види) користування надрами;
- 6) перелік, обсяги і строки виконання передбачених угодою робіт;
- 7) вимоги до якості виконуваних згідно з угодою робіт;
- 8) права та обов'язки сторін, зокрема права інвестора щодо користування землею, надрами та інші права, а також його обов'язки, передбачені частиною п'ятою цієї статті;
- 9) порядок узгодження сторонами бюджетів та програм робіт;
- 10) умови використання корисних копалин;
- 11) порядок визначення вартості видобутих корисних копалин, в тому числі валюта, в якій буде виражено таку вартість, в угоді за участю іноземного інвестора;
- 12) порядок внесення рентної плати за користування надрами;
- 13) пункт виміру;
- 14) обов'язок інвестора доставляти вироблену продукцію в пункт виміру;
- 15) умови визначення обсягу компенсаційної продукції;
- 16) склад витрат, що підлягають відшкодуванню компенсаційною продукцією;
- 17) порядок та умови розподілу прибуткової продукції між державою та інвестором;
- 18) порядок і строк передачі державі належної їй частини прибуткової продукції. Угодою може передбачатися передача державі грошового еквівалента частини прибуткової продукції, що належить державі;
- 19) порядок переходу права власності на вироблену продукцію;
- 20) порядок одержання інвестором частини прибуткової продукції, що належить йому відповідно до угоди;
- 21) порядок переходу права власності на майно від інвестора до держави;
- 22) порядок контролю за виконанням угоди про розподіл продукції; строк, форми та зміст звітів, інформації, рахунків, що подаються інвестором КМУ або уповноваженому КМУ центральному органу виконавчої влади;

⁴⁴¹ Закон України «Про угоди про розподіл продукції» №1039-XIV від 14.09.1999 р.

- 23) вимоги щодо повернення ділянок надр та земельних ділянок, наданих для потреб, пов'язаних з користуванням надрами, після закінчення дії угоди у разі її дострокового припинення або закінчення окремих етапів робіт, а також строки та порядок повернення цих ділянок;
- 24) умови внесення змін, дострокового припинення або продовження дії угоди;
- 25) умови переуступлення інвестором прав та обов'язків, передбачених угодою;
- 26) вимоги щодо раціонального і комплексного використання та охорони надр і довкілля, безпеки та охорони праці персоналу, залученого до передбачених угодою робіт;
- 27) порядок консервації або ліквідації гірничих об'єктів;
- 28) строк дії угоди, дата, місце підписання та порядок набрання нею чинності;
- 29) відповідальність сторін угоди та засоби її забезпечення;
- 30) порядок розгляду спорів;
- 31) порядок передачі інвестором рухомого майна державі, яке було ним створене або придбане для виконання угоди про розподіл продукції та право власності на яке перейшло до держави відповідно до закону;
- 32) інші істотні умови, передбачені цим Законом.

УРП, укладені щодо пошуку, розвідки та видобування вуглеводневої сировини, а також щодо використання родовищ із значними запасами корисних копалин, повинні передбачати також такі істотні умови:

- ▶ щорічне декларування видобувних характеристик;
- ▶ порядок користування геологічною, геофізичною та іншою інформацією;
- ▶ порядок і особливості обліку витрат на промислові та технологічні потреби;
- ▶ порядок і строки оцінки рівня забруднення довкілля в районі експлуатації ділянки надр (земельної ділянки, наданої для потреб, пов'язаних з користуванням надрами) на момент укладення угоди;
- ▶ обсяги і строки виконання природоохоронних заходів;
- ▶ порядок узгодження та затвердження програм робіт, зокрема програм проведення нафтових операцій;
- ▶ умови відповідального зберігання державної частки видобутих корисних копалин до передачі їх державі;
- ▶ умови страхування майнових ризиків, включаючи втрату видобутих корисних копалин внаслідок розливу, повені, пожежі;
- ▶ умови виключного ризику під час розробки родовищ.

16 Додаток 8. Істотні умови договору концесії

Істотними умовами договору концесії є:

- 1) сторони договору;
- 2) види діяльності, роботи, послуги, які здійснюються за умовами договору;
- 3) об'єкт концесії (склад і вартість майна або технічні і фінансові умови створення об'єкта концесії);
- 4) умови надання земельної ділянки, якщо вона необхідна для здійснення концесійної діяльності;
- 5) перелік видів діяльності, здійснення яких підлягає ліцензуванню;
- 6) умови встановлення, зміни цін (тарифів) на виготовлені (надані) концесіонером товари (роботи, послуги);
- 7) строк дії договору концесії, умови найму, використання праці працівників - громадян України;
- 8) умови використання вітчизняних сировини, матеріалів;
- 9) умови та обсяги поліпшення об'єкта концесії та порядок компенсації зазначених поліпшень;
- 10) умови, розмір і порядок внесення концесійних платежів (крім концесій на створення (будівництво) нового об'єкта за рахунок концесіонера)⁴⁴²;
- 11) порядок використання амортизаційних відрахувань;
- 12) відновлення об'єкта концесії та умови його повернення;
- 13) відповідальність за невиконання або неналежне виконання зобов'язань, що впливають з концесійного договору;
- 14) страхування концесіонером об'єктів концесії, взятих у концесію;
- 15) порядок внесення змін та розірвання договору;
- 16) порядок вирішення спорів між сторонами;
- 17) право на отримання інформації та проведення перевірки виконання умов договору;
- 18) порядок та умови передачі, у тому числі з наданням гарантії кредиторам, прав і зобов'язань, що впливають з концесійного договору;
- 19) порядок використання об'єктів права інтелектуальної власності.

За згодою сторін у концесійному договорі можуть бути передбачені й інші умови, в тому числі передбачені спеціальними законами про концесійну діяльність в окремих сферах господарської діяльності.

ЗУ «Про особливості оренди / концесії об'єктів ПЕК» наводить додатковий перелік істотних умов договору концесії об'єктів ПЕК:

- в господарській діяльності

- 1) порядок та умови відновлення переданого в оренду чи концесію об'єкта та його

⁴⁴² Уточнення щодо концесій на створення об'єкта за рахунок концесіонера було внесено у редакції Закону України від 24.11.2015 р. N 817-VIII. Редакція діє з 24.05.2016

повернення;

- 2) порядок та умови списання майна в складі об'єкта оренди чи концесії;
- 3) обов'язки сторін договору щодо забезпечення збереження переданого в оренду чи концесію об'єкта;
- 4) обов'язки щодо утримання об'єкта оренди чи концесії згідно з вимогами державних стандартів, норм та правил, що діють у відповідній сфері діяльності;
- 5) обов'язки орендаря чи концесіонера щодо використання переданого в оренду чи концесію об'єкта за цільовим призначенням відповідно до профілю виробничої діяльності підприємства, що раніше здійснювало експлуатацію такого об'єкта, щодо видобування кам'яного вугілля та лігніту (бурого вугілля), його переробки у гарантованих обсягах і належної якості;
- 6) порядок здійснення уповноваженим органом управління разом з Фондом державного майна України контролю за станом переданого в оренду об'єкта;
- 7) порядок здійснення уповноваженим органом управління контролю за станом об'єкта, переданого в концесію;
- 8) відповідальність сторін, у тому числі відповідальність орендаря чи концесіонера за безпеку експлуатації об'єкта;
- 9) забезпечення виробництва продукції в обсягах та за визначеними показниками якості;
- 10) забезпечення застосування раціональних, екологічно безпечних і нешкідливих технологій;
- 11) забезпечення здійснення заходів з комплексного використання надр;
- 12) недопущення вибіркового видобування запасів, понаднормативних втрат паливно-енергетичних ресурсів;
- 13) забезпечення збереження та обліку матеріалів, а також відходів виробництва, які потрібні, але тимчасово не використовуються;
- 14) забезпечення приведення земельних ділянок, які вивільняються орендарем чи концесіонером, у стан, придатний для використання, відповідно до Земельного кодексу України;
- 15) здійснення заходів щодо запобігання можливого шкідливому (небезпечному) впливу наслідків аварій, що виникли на об'єкті, переданому в оренду чи концесію, і стихійного лиха;
- 16) виконання встановлених мобілізаційних завдань;
- 17) забезпечення виконання екологічних вимог та інших вимог, передбачених законодавством про охорону навколишнього природного середовища, та розв'язання еколого-гідрогеологічних проблем, які виникають в процесі експлуатації об'єктів, переданих в оренду чи концесію;
- 18) забезпечення постійного проведення моніторингу екологічного стану навколишнього природного середовища;

- в економічній діяльності:

- 1) забезпечення зменшення дебіторської та кредиторської заборгованості;
- 2) забезпечення своєчасної сплати податків та зборів, страхових внесків;
- 3) забезпечення щомісячної виплати заробітної плати працівникам підприємства в

строки, передбачені у колективному договорі;

- 4) підвищення рівня заробітної плати з урахуванням інфляційних процесів та згідно з умовами, визначеними галузевою угодою;
- 5) забезпечення погашення заборгованості із заробітної плати, що склалася на момент передачі об'єкта в оренду;
- 6) страхування об'єкта оренди чи концесії та інвестиційних зобов'язань за рахунок орендаря чи концесіонера;
- 7) обсяги інвестування орендарем чи концесіонером об'єктів оренди чи концесії;
- 8) обсяги робіт, що повинні бути профінансовані (виконані) концесіонером, та/або перелік майна, що повинно бути створене концесіонером;

- у соціальній діяльності:

- 1) забезпечення належного рівня безпеки проведення робіт та охорони праці;
- 2) забезпечення медичного та санітарно-побутового обслуговування працівників підприємств;
- 3) забезпечення збереження передбаченої колективним договором кількості робочих місць;
- 4) забезпечення виконання вимог галузевої угоди та колективного договору підприємства.

У разі коли об'єктом оренди чи концесії є цілісні майнові комплекси, системи цілісних майнових комплексів підприємств, які забезпечують (призначені) та достатні для самостійного провадження господарської діяльності у сфері видобування кам'яного вугілля та лігніту (бурого вугілля), його переробки, істотними умовами договору концесії, крім визначених вище, є:

- 1) недопущення псування розроблюваних і сумісних з ними родовищ вугілля в результаті проведення гірничих робіт, забезпечення збереження запасів вугілля родовищ, що консервуються;
- 2) забезпечення подання в установлені строки до відповідних органів державної статистики звітності щодо видобутку вугілля, стану запасів та втрат вугілля в надрах, стану та протяжності гірничих виробок;
- 3) забезпечення щорічних розрахунків і погодження обсягів дотацій у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
- 4) забезпечення формування фінансового резерву для закриття вугледобувних підприємств у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України;
- 5) забезпечення безоплатного надання вугілля на побутові потреби працівникам та пенсіонерам.

17 Додаток 9. Інформація щодо класифікації запасів корисних копалин

На практиці у видобувних галузях прийнято використовувати дві класифікації запасів:

1) **Класифікація за ступенем техніко-економічного вивчення** (згідно з Класифікацією запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, затвердженого Постановою КМУ №432 від 05.05.1997 р., Інструкцією із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до геолого-економічного вивчення ресурсів перспективних ділянок та запасів родовищ нафти і газу, затвердженої Наказом Державної комісії по запасах корисних копалин №46 від 10.07.1998 р.):

- Балансові (видобувні), видобування яких є економічно доцільним і які повинні відповідати характеристикам, встановленим під час підрахунку запасів у надрах;
- Умовно балансові та позабалансові, ефективність видобування яких на момент оцінки не може бути визначена однозначно або видобування і використання яких на момент оцінки є економічно недоцільним;
- Запаси з невизначеним призначенням, для яких виконано початкову геолого-економічну оцінку з використанням припущених технологічних та економічних вихідних даних.

2) **Класифікація за ступенем геологічного вивчення**

- Класифікація запасів родовищ твердих порід за ступенем розвіданості (Згідно з Інструкціями із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до родовищ вугілля, металевих руд тощо):
 - А, В та С₁ (розвідані і вивчені з різним ступенем деталізації);
 - С₂ (попередньо оцінені).
- Класифікація запасів родовищ нафти і газу за ступенем розвіданості (згідно з Інструкцією із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр до геолого-економічного вивчення ресурсів перспективних ділянок та запасів родовищ нафти і газу, затвердженої Наказом Державної комісії по запасах корисних копалин №46 від 10.07.1998 р.):
 - Розвідані запаси - А (вивчені повноцінно), В (вивчені на підставі промислових притоків нафти чи газу), С₁ (вивчені за результатами дослідно-промислової розробки та випробування);
 - Перспективні ресурси - С₂ (вивчені за результатами випробування та дослідження свердловин), С₃ (продуктивність пластів визначена на відомих родовищах району);
 - Прогнозні ресурси - Д₁ (прогнозні ресурси в межах крупних регіональних структур з доведеною нафтогазоносністю), Д₂ (прогнозні ресурси, нафтогазоносність яких ще не доведена).
- Міжнародна класифікація ООН

- Код 111 (достовірні) - розвідані, детально оцінені запаси, які можна ефективно видобути;
- Коди 121 та 122 (вірогідні) - балансові і попередньо оцінені запаси;
- Коди 211, 221 та 222 - відповідно розвідані та попередньо розвідані запаси, віднесені за промисловим призначенням до умовно-балансових та позабалансових;
- Коди 331, 332, 333, 334 - відповідно розвідані запаси, попередньо розвідані запаси, перспективні та прогнозні ресурси, віднесені до промислових запасів з невизначеним промисловим призначенням.

18 Додаток 10. Аукціони з продажу спеціальних дозволів на користування надрами у 2016 р.⁴⁴³

Результати проведення аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами (далі - аукціони), які відбулися у 2016 році (згідно з даними Держгеонадр)

№ п/п	Об'єкт надрокористування				Претенденти (Список учасників аукціонів)	Переможець
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр		
Результати проведення I аукціону, який відбувся 22.03.2016						
1.	Підгірцівська площа	нафта, газ природний, конденсат, газ сланцевих товщ	геологічне вивчення нафтогазо-носних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням нафти, газу (промислова розробка родовища)	Львівська обл., Стрийський р-н	1) ТОВ «Стрийнафтогаз» 2) ТОВ «Західнадрасервіс» 3) ПП «Промпостач» 4) ПП «Гео-Топо-Кадастр» 5) ТОВ «Гео Альянс Боханівське»	ПП «Гео-Топо-Кадастр»
2.	Добрівлянська площа	нафта, газ природний, конденсат	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Львівська обл., Стрийський р-н	1) ТОВ «Стрийнафтогаз» 2) ПП «Гео-Топо-Кадастр»	ТОВ «Стрийнафтогаз»
3.	Мурафинська площа	газ сланцевих товщ	геологічне вивчення, у т.ч. ДПР	Харківська обл., Богодухівський і Краснокутський р-ни	1) ТОВ «Компанія «Нафта і газ» 2) ТОВ «Нафтогаз енергопром»	ТОВ «Нафтогаз-енергопром»
4.	Південно-Кисівська площа	нафта, газ природний	геологічне вивчення нафтогазо-носних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням нафти, газу (промислова розробка родовища)	Харківська обл., Коломацький р-н	1) ТОВ «Укргаздоб» 2) ТОВ «Нафтогаз енергопром»	ТОВ «Укргаздоб»

⁴⁴³ За даними Держгеонадра. В таблицю включено інформацію лише за тими видами корисних копалин, які входять до сфери охоплення Звіту.

№ п/п	Об'єкт надрокористування				Претенденти (Список учасників аукціонів)	Переможець
	Назва ділянки надр	Вид корисної копалини	Вид користування надрами	Місцезнаходження ділянки надр		
5.	Бистрицька площа	нафта, газ природний, конденсат	геологічне вивчення нафтогазо-носних надр, у т.ч. ДПР, з подальшим видобуванням нафти, газу (промислова розробка родовища)	Львівська обл., Дрогобицький р-н	1) ПП «ТД Атланта Плюс» 2) ТОВ «Західнадрасервіс» 3) ПП «Промпостач» 4) ТОВ «НТ-Експлорейшин» 5) ТОВ «Гео Альянс Боханівське» 6) ТОВ «Українська Незалежна Геологічна Група»	ТОВ «Західнадрасервіс»
Результати проведення II аукціону, який відбувся 20.12. 2016						
1.	Тереблянська площа	нафта, газ природний, конденсат	геологічне вивчення, у т. ч. ДПР	Закарпатська обл., Тячівський р-н	1) ТОВ «Еко-Інвестгруп» 2) ТОВ «Спеценергобур»	ТОВ «Еко-Інвестгруп»

19 Додаток 11. Інформація про виконання показників окремих міжбюджетних трансфертів (інші дотації та субвенції) з Державного бюджету України місцевим бюджетам у 2016 р.

Код бюджету	Назва місцевого бюджету адміністративно-територіальної одиниці	Надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот	
		затверджено ВРУ на звітний рік з урахуванням змін	виконано за звітний період (рік)
02100000000	Обласний бюджет Вінницької області	2 459 394 200,00	2 253 335 281,29
03100000000	Обласний бюджет Волинської області	1 138 168 400,00	1 138 015 540,59
04100000000	Обласний бюджет Дніпропетровської області	3 211 730 300,00	2 897 232 897,05
05100000000	Обласний бюджет Донецької області	2 194 765 700,00	2 194 643 413,12
06100000000	Обласний бюджет Житомирської області	1 919 848 600,00	1 733 109 935,17
07100000000	Обласний бюджет Закарпатської області	909 721 000,00	906 540 239,12
08100000000	Обласний бюджет Запорізької області	1 633 144 200,00	1 632 902 762,73
09100000000	Обласний бюджет Івано-Франківської області	2 011 339 900,00	1 975 982 010,40
10100000000	Обласний бюджет Київської області	2 270 755 100,00	2 017 121 660,98
11100000000	Обласний бюджет Кіровоградської області	1 341 969 000,00	1 214 155 268,90
12100000000	Обласний бюджет Луганської області	1 064 020 400,00	1 063 956 757,48
13100000000	Обласний бюджет Львівської області	3 309 102 700,00	3 158 980 181,56
14100000000	Обласний бюджет Миколаївської області	953 633 800,00	953 409 350,29

Код бюджету	Назва місцевого бюджету адміністративно-територіальної одиниці	Надання пільг та житлових субсидій населенню на оплату електроенергії, природного газу, послуг тепло-, водопостачання і водовідведення, квартирної плати (утримання будинків і споруд та прибудинкових територій), вивезення побутового сміття та рідких нечистот	
		затверджено ВРУ на звітний рік з урахуванням змін	виконано за звітний період (рік)
15100000000	Обласний бюджет Одеської області	957 186 200,00	955 360 709,73
16100000000	Обласний бюджет Полтавської області	2 851 276 500,00	2 712 624 599,21
17100000000	Обласний бюджет Рівненської області	1 642 502 400,00	1 414 195 191,96
18100000000	Обласний бюджет Сумської області	2 752 201 600,00	2 282 171 300,02
19100000000	Обласний бюджет Тернопільської області	2 159 517 700,00	2 066 824 743,05
20100000000	Обласний бюджет Харківської області	3 134 909 300,00	2 963 003 348,09
21100000000	Обласний бюджет Херсонської області	859 337 100,00	857 705 835,00
22100000000	Обласний бюджет Хмельницької області	2 005 170 300,00	1 787 698 769,80
23100000000	Обласний бюджет Черкаської області	2 327 853 100,00	2 077 721 257,00
24100000000	Обласний бюджет Чернівецької області	887 698 100,00	887 454 880,89
25100000000	Обласний бюджет Чернігівської області	1 620 005 700,00	1 510 591 641,08
26000000000	Бюджет міста Києва	1 465 368 100,00	1 465 368 100,00
Усього:		47 080 619 400,00	44 120 105 674,51

20 Додаток 12. Консолідована база даних щодо сплати податків та інших платежів підзвітними компаніями видобувних галузей в 2016 р., які надали інформацію для Звіту ІПВГ

20.1 Податок на доходи фізичних осіб

Звірка надходжень від податку на доходи фізичних осіб в 2016 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Куб-газ»	9 153,25	9 141,49	11,76	9 153,25	9 141,49	11,76
ПрАТ «Укргазвидобуток»	3 698,28	3 700,00	(1,72)	3 698,28	3 700,00	(1,72)
ДСД від 21.07.1997 р. №23-3/97-84Б-97-уповноважена особа ТОВ «Газ-МДС» 24253556	-	-	-	-	-	-
ТОВ «Пром-Енергопродукт»	1 671,40	1 671,40	(0,00)	1 671,40	1 671,40	(0,00)
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	10 507,57	10 508,00	(0,43)	10 507,57	10 508,00	(0,43)
ТОВ «Надра-Геоінвест»	69,00	69,00	0,00	69,00	69,00	0,00
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	508,67	508,20	0,47	508,67	508,20	0,47
СП «Полтавська газонафтова компанія»	22 463,79	22 457,90	5,89	22 463,79	22 457,90	5,89
ТОВ «Системойлінженерінг»	1 022,61	1 022,60	0,01	1 022,61	1 022,60	0,01
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	1 231,49	1 231,00	0,49	1 231,49	1 231,00	0,49

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Парі»	1 158,17	1 158,20	(0,03)	1 158,17	1 158,20	(0,03)
ТОВ «Енергія-95»	17,54	13,10	4,44	17,54	17,50	0,04
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	6 687,37	6 686,80	0,57	6 687,37	6 686,80	0,57
НАК «Нафтогаз України»	85 388,14	85 388,00	0,14	85 388,14	85 388,00	0,14
ПАТ «Укртранснафта»	122 316,82	122 877,00	(560,18)	122 316,82	122 877,00	(560,18)
ДСД від 19.01.1999 р. № 35/4. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	179,96	179,45	0,51	179,96	179,45	0,51
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	16 904,51	16 942,94	(38,43)	16 904,51	16 942,94	(38,43)
ПАТ «Укртрансгаз»	569 200,72	569 231,87	(31,16)	569 200,72	569 231,02	(30,31)
ПАТ «Укрнафта»	427 273,26	427 597,00	(323,74)	427 273,26	427 597,00	(323,74)
ПАТ «Укргазвидобування»	489 585,05	489 622,20	(37,15)	489 585,05	489 622,20	(37,15)
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	6 561,96	6 559,95	2,01	6 561,96	6 559,95	2,01
ПрАТ «Природні ресурси»	12 459,38	12 462,50	(3,12)	12 459,38	12 462,50	(3,12)
ТОВ «Східний геологічний союз»	4 424,46	4 424,50	(0,04)	4 424,46	4 424,50	(0,04)
Всього	1 792 483,39	1 793 453,10	(969,71)	1 792 483,39	1 793 456,65	(973,26)

Звірка надходжень від податку на доходи фізичних осіб в 2016 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування) для компаній, що добровільно надіслали інформацію

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	165,30	171,00	(5,70)	165,30	171,00	(5,70)
ТОВ «Західнадрасервіс»	789,30	789,30	0,00	789,30	789,30	0,00
ПП «Нордік»	1 115,80	1 115,20	0,60	1 115,80	1 115,20	0,60
ТОВ «Західгазінвест»	1 728,82	1 728,80	0,02	1 728,82	1 728,80	0,02
ДСД від 07.09.2001 р. Дод. №4 до дог. №35/4. Оператор - ПрАТ «Галс-К»	199,23	199,23	0,00	199,23	199,23	0,00
ДСД від 11.11.1999 р. №35/176. Оператор - НГВУ «Охтирканафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (5398533)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	3 998,46	4 003,53	(5,07)	3 998,46	4 003,53	(5,07)

Звірка надходжень від податку на доходи фізичних осіб в 2016 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ДП «Шахта ім. М.С. Сургая»	41 957,37	42 022,00	(64,63)	41 957,37	42 022,00	(64,63)
ДП «Львіввугілля»	135 545,56	135 700,00	(154,44)	135 545,56	135 700,00	(154,44)
ДП «Мирноградвугілля»	73 783,09	73 785,00	(1,91)	73 783,09	73 785,00	(1,91)
ПАТ «Лисичанськвугілля»	62 652,47	62 651,00	1,47	62 652,47	62 651,00	1,47
ДП «Торецьквугілля»	42 665,67	42 665,00	0,67	42 665,67	42 665,00	0,67
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	85 214,22	85 214,00	0,22	85 214,22	85 214,00	0,22
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	44 891,23	44 890,00	1,23	44 891,23	44 890,00	1,23
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	118 385,50	107 403,50	10 982,00	118 385,50	118 385,50	-
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	490 638,19	631 083,60	(140 445,41)	490 638,19	507 894,80	(17 256,61)
ТДВ «Шахта «Білозерська»	24 695,02	24 695,00	0,02	24 695,02	24 695,00	0,02
ДП «Волиньвугілля»	27 497,51	27 558,00	(60,49)	27 497,51	27 558,00	(60,49)
ДП «Селидіввугілля»	140 173,82	140 813,00	(639,18)	140 173,82	140 813,00	(639,18)
Всього	1 288 099,65	1 418 480,10	(130 380,45)	1 288 099,65	1 306 273,30	(18 173,65)

Звірка надходжень від податку на доходи фізичних осіб в 2016 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Єристовський гірничо-збагачувальний комбінат»	25 098,89	25 098,90	(0,01)	25 098,89	25 098,90	(0,01)
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	149 144,86	149 767,00	(622,14)	149 144,86	149 767,00	(622,14)
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	126 232,20	126 232,00	0,20	126 232,20	126 232,00	0,20
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	464 845,94	464 845,00	0,94	464 845,94	464 845,00	0,94
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	109 378,71	109 372,00	6,71	109 378,71	109 372,00	6,71
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	93 548,26	93 548,00	0,26	93 548,26	93 548,00	0,26
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	48 899,94	48 899,90	0,04	48 899,94	48 899,90	0,04
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	86 710,30	86 712,00	(1,70)	86 710,30	86 712,00	(1,70)
ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	67 362,24	67 363,00	(0,76)	67 362,24	67 363,00	(0,76)
ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	122 464,64	122 465,00	(0,36)	122 464,64	122 465,00	(0,36)
Всього	1 293 685,97	1 294 302,80	(616,83)	1 293 685,97	1 294 302,80	(616,83)

20.2 Податок на прибуток підприємств

Звірка надходжень від податку на прибуток підприємств в 2016 році (видобування нафти та газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Куб-газ»	59 916,58	59 916,58	0,00	59 916,58	59 916,58	0,00
ПрАТ «Укргазвидобуток»	41 499,37	41 499,00	0,36	41 499,37	41 499,00	0,36
ДСД від 21.07.1997 р. №23-3/97-84Б-97-уповноважена особа ТОВ «Газ-МДС» 24253556	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Пром-Енергопродукт»	17 450,52	17 450,52	0,00	17 450,52	17 450,52	0,00
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	50 942,44	50 466,00	476,44	50 942,44	50 466,00	476,44
ТОВ «Надра-Геоінвест»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	3 034,23	1 529,20	1 505,03	3 034,23	3 034,20	0,03
СП «Полтавська газонафтова компанія»	(19,64)	0,00	(19,64)	(19,64)	(19,64)	0,00
ТОВ «Системойлінженерінг»	23 306,74	23 306,70	0,04	23 306,74	23 306,70	0,04
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	129 591,20	129 591,20	0,00	129 591,20	129 591,20	0,00
ТОВ «Парі»	1 644,74	898,60	746,14	1 644,74	1 644,70	0,04
ТОВ «Енергія-95»	20 421,32	20 419,80	1,52	20 421,32	20 419,80	1,52
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	189 682,65	164 459,30	25 223,35	189 682,65	189 682,70	(0,05)
НАК «Нафтогаз України»	241 975,27	0,00	241 975,27	241 975,27	241 975,00	0,27



Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укртранснафта»	662 151,51	662 151,00	0,51	662 151,51	662 151,00	0,51
ДСД від 19.01.1999 р. № 35/4. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	1 435 553,98	1 155 627,52	279 926,46	1 435 553,98	1 435 553,98	0,00
ПАТ «Укртрансгаз»	3 255 922,04	3 207 056,72	48 865,33	3 255 922,04	3 255 922,03	0,02
ПАТ «Укрнафта»	58 426,98	46 400,00	12 026,98	58 426,98	58 426,98	0,00
ПАТ «Укргазвидобування»	3 726 687,84	3 487 352,00	239 335,84	3 726 687,84	3 726 687,00	0,84
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	198 263,80	198 263,80	0,00	198 263,80	198 263,80	0,00
ПрАТ «Природні ресурси»	201 024,83	171 864,10	29 160,73	201 024,83	201 024,83	0,00
ТОВ «Східний геологічний союз»	3 575,90	0,00	3 575,90	3 575,90	3 575,70	0,20
Всього	10 321 052,28	9 438 252,04	882 800,24	10 321 052,28	10 320 572,07	480,21

Звірка надходжень від податку на прибуток підприємств в 2016 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування) для компаній, що добровільно надіслали інформацію

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	74,02	0,00	74,02	74,02	0,00	74,02
ТОВ «Західнадрасервіс»	9 065,22	9 065,22	0,00	9 065,22	9 065,22	0,00
ПП «Нордік»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Західгазінвест»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДСД від 07.09.2001 р. Дод. №4 до дог. №35/4. Оператор - ПрАТ «Галс-К»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДСД від 11.11.1999 р. №35/176. Оператор - НГВУ «Охтирканафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (5398533)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	9 139,24	9 065,22	74,02	9 139,24	9 065,22	74,02

Звірка надходжень від податку на прибуток підприємств в 2016 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ДП «Шахта ім. М.С. Сургая»	166,86	994,00	(827,14)	166,86	0,00	166,86
ДП «Львіввугілля»	827,49	994,00	(166,51)	827,49	0,00	827,49
ДП «Мирноградвугілля»	994,35	994,00	0,35	994,35	994,00	0,35
ПАТ «Лисичанськвугілля»	949,65	770,00	179,65	949,65	949,65	0,00
ДП «Торецьквугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	0,00	1,00	(1,00)	0,00	1,00	(1,00)
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	80,07	0,00	80,07	80,07	80,07	0,00
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	110,74	97,00	13,74	110,74	97,00	13,74
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТДВ «Шахта «Білозерська»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Волиньвугілля»	587 865,08	587 865,10	(0,02)	587 865,08	587 865,10	(0,02)
ДП «Селидіввугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	590 959,95	590 692,10	267,85	590 959,95	590 951,82	8,13

Звірка надходжень від податку на прибуток підприємств в 2016 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Єристовський гірничо-збагачувальний комбінат»	47,91	0,00	47,91	47,91	0,00	47,91
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	132 759,40	132 320,00	439,40	132 759,40	132 320,00	439,40
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	(699 934,83)	0,00	(699 934,83)	(699 934,83)	(699 934,83)	0,00
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	726 302,91	613 978,00	112 324,91	726 302,91	726 302,91	0,00
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	(296 715,63)	(296 729,00)	13,37	(296 715,63)	(296 729,00)	13,37
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	(885 000,00)	0,00	(885 000,00)	(885 000,00)	(885 000,00)	0,00
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	(31,05)	0,00	(31,05)	(31,05)	0,00	(31,05)
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	(326 000,00)	(326 000,00)	0,00	(326 000,00)	(326 000,00)	0,00
ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	334 930,36	334 930,00	0,36	334 930,36	334 930,00	0,36
ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	421 839,51	421 840,00	(0,49)	421 839,51	421 840,00	(0,49)
Всього	(591 801,43)	880 339,00	(1 472 140,43)	(591 801,43)	(592 270,92)	469,49

20.3 Рентна плата за користування надрами

Звірка надходжень від рентної плати за користування надрами в 2016 році (видобування нафти та газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Куб-газ»	345 287,66	345 287,66	0,00	345 287,66	345 287,66	0,00
ПрАТ «Укргазвидобуток»	213 830,23	213 831,00	(0,77)	213 830,23	213 831,00	(0,77)
ДСД від 21.07.1997 р. №23-3/97-84Б-97 - уповноважена особа ТОВ «Газ-МДС» 24253556	61 383,53	61 382,40	1,13	61 383,53	61 382,40	1,13
ТОВ «Пром-Енергопродукт»	59 003,17	59 003,17	0,00	59 003,17	59 003,17	0,00
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	95 119,62	11,00	95 108,62	95 119,62	95 119,63	(0,00)
ТОВ «Надра-Геоінвест»	160 820,80	160 820,80	(0,00)	160 820,80	160 820,80	(0,00)
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	73 568,65	70 357,90	3 210,75	73 568,65	73 568,62	0,03
СП «Полтавська газонафтова компанія»	349 997,06	349 997,10	(0,04)	349 997,06	349 997,10	(0,04)
ТОВ «Системойлінженерінг»	59 671,32	59 673,30	(1,98)	59 671,32	59 673,30	(1,98)
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	194 564,81	194 562,00	2,81	194 564,81	194 562,00	2,81
ТОВ «Парі»	26 514,70	26 515,70	(1,00)	26 514,70	26 515,70	(1,00)
ТОВ «Енергія-95»	184 290,85	184 290,90	(0,05)	184 290,85	184 290,90	(0,05)
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	1 037 532,10	1 037 532,10	0,00	1 037 532,10	1 037 532,10	0,00
НАК «Нафтогаз України»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Укртранснафта» (апарат)	13,28	13,00	0,28	13,28	13,00	0,28

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
Філія «Південні магістральні нафтопроводи» ПАТ «Укртранснафта»	0,00	5,00	(5,00)	0,00	0,00	0,00
Філія «Магістральні нафтопроводи «Дружба» ПАТ «Укртранснафта»	0,00	69,00	(69,00)	0,00	0,00	0,00
Філія «Придніпровські магістральні нафтопроводи» ПАТ «Укртранснафта»	0,00	23,00	(23,00)	0,00	0,00	0,00
ДСД від 19.01.1999 р. № 35/4. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	10 385,96	10 386,00	(0,04)	10 385,96	10 386,00	(0,04)
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	1 441 676,58	1 441 676,58	(0,00)	1 441 676,58	1 441 676,58	(0,00)
ПАТ «Укртрансгаз» (апарат)	288,41	0,00	288,41	288,41	288,41	(0,00)
Філія «Управління магістральних газопроводів «Київтрансгаз» ПАТ «Укртрансгаз»	0,00	59,90	(59,90)	0,00	0,00	0,00
Філія «Управління магістральних газопроводів «Львівтрансгаз» ПАТ «Укртрансгаз»	0,00	144,50	(144,50)	0,00	0,00	0,00
Філія «Управління магістральних газопроводів «Прикарпаттрансгаз» ПАТ «Укртрансгаз»	0,00	48,10	(48,10)	0,00	0,00	0,00
Філія «Управління магістральних газопроводів «Харківтрансгаз» ПАТ «Укртрансгаз»	19,41	23,90	(4,49)	19,41	19,41	(0,00)
Філія «Управління магістральних газопроводів «Черкаситрансгаз» ПАТ «Укртрансгаз»	0,00	25,00	(25,00)	0,00	0,00	0,00
Філія «Будівельно-монтажна фірма «Укргазпромбуд» ПАТ «Укртрансгаз»	0,75	0,70	0,05	0,75	0,70	0,05

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
Філія «Виробниче ремонтно-технічне підприємство «Укргазенергосервіс» ПАТ «Укртрансгаз»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Філія «Управління «Укргазтехзв'язок» ПАТ «Укртрансгаз»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Філія «Науково-виробничий центр технічної діагностики «Техдіагаз» ПАТ «Укртрансгаз»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Філія «Науково-дослідний інститут транспорту газу» ПАТ «Укртрансгаз»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Філія «Дирекція з будівництва та реконструкції ГТС» ПАТ «Укртрансгаз»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Філія «Агрогаз» ПАТ «Укртрансгаз»	7,65	10,86	(3,21)	7,65	7,65	0,00
Філія «Управління магістральних газопроводів «Донбастрасгаз» ПАТ «Укртрансгаз»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Філія «Управління сервісного обслуговування та ремонту імпоротної автотракторної спецтехніки «Сіат» ПАТ «Укртрансгаз»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Укрнафта»	4 468 712,38	4 553 317,00	(84 604,62)	4 468 712,38	4 468 712,38	0,00
ПАТ «Укргазвидобування» (апарат)	23 359 897,27	26 838 261,00	(3 478 363,73)	23 359 897,27	23 359 897,00	0,27
Філія «Газопромислове управління «Львівгазвидобування» ПАТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Філія «Газопромислове управління «Полтавагазвидобування» ПАТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
Філія «Газопромислове управління «Шебелинкагазвидобування» ПАТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Філія «Управління з переробки газу та газового конденсату» ПАТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Філія «Бурове управління «Укрбургаз» ПАТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
УБМР «Укргазспецбудмонтаж» ПАТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Філія «Геофізичне управління «Укргазпромгеофізика» ПАТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Філія «Український науково-дослідний інститут природних газів (УкрНДІгаз)» ПАТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
САРС «ЛІКВО» ПАТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
«УГВ-сервіс» ПАТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
УОК «Червона Рута» ПАТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	487 509,15	487 509,15	0,00	487 509,15	487 509,15	0,00
ПрАТ «Природні ресурси»	365 549,94	365 547,60	2,34	365 549,94	365 547,60	2,34
ТОВ «Східний геологічний союз»	34 497,42	34 497,40	0,02	34 497,42	34 497,40	0,02
Всього	33 030 142,71	36 494 882,73	(3 464 740,01)	33 030 142,71	33 030 139,66	3,05

Звірка надходжень від рентної плати за користування надрами в 2016 році (видобування нафти та газу, в т.ч. транспортування) для компаній, що добровільно надіслали інформацію

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	6 847,57	0,00	6 847,57	6 847,57	0,00	6 847,57
ТОВ «Західнадрасервіс»	23 921,10	23 921,10	0,00	23 921,10	23 921,10	0,00
ПП «Нордік»	2 633,40	2 633,40	0,00	2 633,40	2 633,40	0,00
ТОВ «Західгазінвест»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДСД від 07.09.2001 р. Дод. №4 до дог. №35/4. Оператор - ПрАТ «Галс-К»	23 771,64	23 771,64	0,00	23 771,64	23 771,64	0,00
ДСД від 11.11.1999 р. №35/176. Оператор - НГВУ «Охтирканафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (5398533)	211,80	211,80	0,00	211,80	211,80	0,00
Всього	57 385,52	50 537,94	6 847,58	57 385,52	50 537,94	6 847,58

Звірка надходжень від рентної плати за користування надрами в 2016 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ДП «Шахта ім. М.С. Сургая»	243,55	243,00	0,55	243,55	243,00	0,55
ДП «Львіввугілля»	3 648,07	2 918,00	730,07	3 648,07	3 648,07	0,00
ДП «Мирноградвугілля»	582,93	404,00	178,93	582,93	584,00	(1,07)
ПАТ «Лисичанськвугілля»	379,47	380,00	(0,53)	379,47	380,00	(0,53)
ДП «Торецьквугілля»	1,50	2,00	(0,50)	1,50	2,00	(0,50)
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	17 429,47	11 682,00	5 747,47	17 429,47	11 682,00	5 747,47
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	735,50	722,00	13,50	735,50	722,00	13,50
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	21 334,80	21 334,80	(0,00)	21 334,80	21 334,80	(0,00)
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	140 515,96	140 516,00	(0,04)	140 515,96	140 516,00	(0,04)
ТДВ «Шахта «Білозерська»	3 904,26	3 904,30	(0,04)	3 904,26	3 904,30	(0,04)
ДП «Волиньвугілля»	233,85	245,00	(11,15)	233,85	245,00	(11,15)
ДП «Селидіввугілля»	3 794,76	3 796,00	(1,24)	3 794,76	3 796,00	(1,24)
Всього	192 804,12	186 147,10	6 657,02	192 804,12	187 057,17	5 746,95

Звірка надходжень від рентної плати за користування надрами в 2016 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Єристовський гірничо-збагачувальний комбінат»	110 488,73	110 530,50	(41,77)	110 488,73	110 530,50	(41,77)
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	245 009,22	245 009,00	0,22	245 009,22	245 009,00	0,22
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	245 023,53	240 655,15	4 368,38	245 023,53	245 023,53	0,00
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	619 340,84	619 341,00	(0,16)	619 340,84	619 341,00	(0,16)
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	366 782,51	366 783,00	(0,49)	366 782,51	366 783,00	(0,49)
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	276 140,00	276 140,00	(0,00)	276 140,00	276 140,00	(0,00)
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	21 709,66	21 713,10	(3,44)	21 709,66	21 713,10	(3,44)
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	215 284,79	215 285,00	(0,21)	215 284,79	215 285,00	(0,21)
ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	129 615,70	129 761,00	(145,30)	129 615,70	129 761,00	(145,30)
ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	164 706,78	164 707,00	(0,22)	164 706,78	164 707,00	(0,22)
Всього	2 394 101,75	2 389 924,75	4 177,00	2 394 101,75	2 394 293,13	(191,38)

20.4 Податок на додану вартість

Звірка надходжень від податку на додану вартість в 2016 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Куб-газ»	206 323,40	206 658,47	(335,07)	206 323,40	206 658,47	(335,07)
ПрАТ «Укргазвидобуток»	116 111,75	116 112,00	(0,25)	116 111,75	116 112,00	(0,25)
ДСД від 21.07.1997 р. №23-3/97-84Б-97-уповноважена особа ТОВ «Газ-МДС» 24253556	18 336,85	17 754,50	582,35	18 336,85	17 754,50	582,35
ТОВ «Пром-Енергопродукт»	32 468,19	32 468,19	(0,00)	32 468,19	32 468,19	(0,00)
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	65 432,68	65 433,00	(0,32)	65 432,68	65 433,00	(0,32)
ТОВ «Надра-Геоінвест»	38 120,90	38 424,10	(303,20)	38 120,90	38 424,10	(303,20)
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	10 341,08	10 070,10	270,98	10 341,08	10 070,10	270,98
СП «Полтавська газонафтова компанія»	260 835,99	260 816,00	19,99	260 835,99	260 816,00	19,99
ТОВ «Системойлінженерінг»	48 698,27	48 259,40	438,87	48 698,27	48 259,40	438,87
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	105 581,51	105 581,50	0,01	105 581,51	105 581,50	0,01
ТОВ «Парі»	39 335,61	43 623,60	(4 287,99)	39 335,61	38 612,54	723,07
ТОВ «Енергія-95»	52 274,12	52 270,10	4,02	52 274,12	52 270,10	4,02
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	446 517,63	446 573,90	(56,27)	446 517,63	446 573,90	(56,27)
НАК «Нафтогаз України»	15 769 607,30	15 769 607,00	0,30	15 769 607,30	15 769 607,00	0,30



Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укртранснафта»	14 545,77	14 546,00	(0,23)	14 545,77	14 546,00	(0,23)
ДСД від 19.01.1999 р. № 35/4. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	68 391,33	68 391,30	0,02	68 391,33	68 391,30	0,02
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	2 029 109,22	1 935 487,00	93 622,22	2 029 109,22	2 029 109,22	(0,00)
ПАТ «Укртрансгаз»	2 553 123,99	2 554 288,12	(1 164,13)	2 553 123,99	2 553 123,99	0,00
ПАТ «Укрнафта»	2 392 420,06	2 501 095,00	(108 674,94)	2 392 420,06	2 392 420,06	0,00
ПАТ «Укргазвидобування»	9 252 972,83	9 249 138,00	3 834,83	9 252 972,83	9 252 973,00	(0,17)
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	181 968,76	185 170,06	(3 201,30)	181 968,76	185 170,06	(3 201,30)
ПрАТ «Природні ресурси»	208 871,69	237 298,60	(28 426,91)	208 871,69	208 871,69	0,00
ТОВ «Східний геологічний союз»	20 009,44	21 423,80	(1 414,36)	20 009,44	20 009,44	0,00
Всього	33 931 398,36	33 980 489,74	(49 091,38)	33 931 398,36	33 933 255,56	(1 857,20)

Звірка надходжень від податку на додану вартість в 2016 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування) для компаній, що добровільно надіслали інформацію

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Західнадрасервіс»	6 554,23	7 102,99	(548,76)	6 554,23	7 102,99	(548,76)
ПП «Нордік»	467,17	467,20	(0,03)	467,17	467,20	(0,03)
ТОВ «Західгазінвест»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДСД від 07.09.2001 р. Дод. №4 до дог. №35/4. Оператор - ПрАТ «Галс-К»	10 224,08	10 224,08	0,00	10 224,08	10 224,08	0,00
ДСД від 11.11.1999 р. №35/176. Оператор - НГВУ «Охтирканафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (5398533)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	17 245,48	17 794,27	(548,79)	17 245,48	17 794,27	(548,79)

Звірка надходжень від податку на додану вартість в 2016 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ДП «Шахта ім. М.С. Сургая»	1 025,00	1 025,00	0,00	1 025,00	1 025,00	0,00
ДП «Львіввугілля»	6 114,71	6 344,00	(229,29)	6 114,71	6 344,00	(229,29)
ДП «Мирноградвугілля»	501,63	501,00	0,63	501,63	501,00	0,63
ПАТ «Лисичанськвугілля»	894,18	894,00	0,18	894,18	894,00	0,18
ДП «Торецьквугілля»	1,49	0,00	1,49	1,49	1,49	(0,00)
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	26 478,81	21 290,00	5 188,81	26 478,81	21 290,00	5 188,81
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	2 588,90	2 651,00	(62,10)	2 588,90	2 651,00	(62,10)
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	128 384,34	116 987,50	11 396,84	128 384,34	128 384,30	0,04
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	660 556,28	660 556,30	(0,02)	660 556,28	660 556,30	(0,02)
ТДВ «Шахта «Білозерська»	2 566,05	2 598,10	(32,05)	2 566,05	2 598,10	(32,05)
ДП «Волиньвугілля»	1 638,13	1 638,00	0,13	1 638,13	1 638,00	0,13
ДП «Селидіввугілля»	385,75	388,00	(2,25)	385,75	388,00	(2,25)
Всього	831 135,26	814 872,90	16 262,36	831 135,26	826 271,19	4 864,07

Звірка надходжень від податку на додану вартість в 2016 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Єристовський гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	1,15	0,00	1,15	1,15	1,15	0,00
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	0,00	3 384 875,00	(3 384 875,00)	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	31,05	0,00	31,05	31,05	0,00	31,05
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	0,16	0,00	0,16	0,16	0,00	0,16
ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	32,36	3 384 875,00	(3 384 842,64)	32,36	1,15	31,21

20.5 Плата за землю

Звірка надходжень від плати за землю в 2016 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Куб-газ»	722,88	747,24	(24,36)	722,88	747,24	(24,36)
ПрАТ «Укргазвидобуток»	0,64	0,00	0,64	0,64	0,64	0,00
ДСД від 21.07.1997 р. №23-3/97-84Б-97-уповноважена особа ТОВ «Газ-МДС» 24253556	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Пром-Енергопродукт»	51,66	0,00	51,66	51,66	51,66	0,00
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	185,98	0,00	185,98	185,98	185,98	0,00
ТОВ «Надра-Геоінвест»	8,60	8,60	(0,00)	8,60	8,60	(0,00)
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	78,96	83,00	(4,04)	78,96	78,96	0,00
СП «Полтавська газонафтова компанія»	632,13	632,10	0,03	632,13	632,10	0,03
ТОВ «Системойлінженерінг»	8,10	0,00	8,10	8,10	0,00	8,10
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	2,42	2,40	0,02	2,42	2,40	0,02
ТОВ «Парі»	67,16	67,20	(0,04)	67,16	67,20	(0,04)
ТОВ «Енергія-95»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	186,22	186,20	0,02	186,22	186,20	0,02
НАК «Нафтогаз України»	10 802,32	10 802,00	0,32	10 802,32	10 802,00	0,32

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укртранснафта»	7 085,73	7 048,00	37,73	7 085,73	7 048,00	37,73
ДСД від 19.01.1999 р. № 35/4. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	919,67	770,11	149,56	919,67	919,67	0,00
ПАТ «Укртрансгаз»	39 771,09	36 741,00	3 030,08	39 771,09	39 541,71	229,38
ПАТ «Укрнафта»	124 910,98	124 915,00	(4,02)	124 910,98	124 915,00	(4,02)
ПАТ «Укргазвидобування»	21 874,00	21 865,30	8,70	21 874,00	21 865,30	8,70
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	6,54	6,54	(0,00)	6,54	6,54	(0,00)
ПрАТ «Природні ресурси»	360,16	360,20	(0,04)	360,16	360,20	(0,04)
ТОВ «Східний геологічний союз»	754,75	754,70	0,05	754,75	754,70	0,05
Всього	208 429,99	204 989,60	3 440,39	208 429,99	208 174,10	255,89

Звірка надходжень від плати за землю в 2016 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування) для компаній, що добровільно надіслали інформацію

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	11,31	11,00	0,31	11,31	11,00	0,31
ТОВ «Західнадрасервіс»	44,26	44,26	(0,00)	44,26	44,26	(0,00)
ПП «Нордік»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Західгазінвест»	12,78	0,00	12,78	12,78	0,00	12,78
ДСД від 07.09.2001 р. Дод. №4 до дог. №35/4. Оператор - ПрАТ «Галс-К»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДСД від 11.11.1999 р. №35/176. Оператор - НГВУ «Охтирканафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (5398533)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	68,34	55,26	13,08	68,34	55,26	13,08

Звірка надходжень від плати за землю в 2016 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ДП «Шахта ім. М.С. Сургая»	252,00	252,00	0,00	252,00	252,00	0,00
ДП «Львіввугілля»	693,75	753,00	(59,25)	693,75	693,75	(0,00)
ДП «Мирноградвугілля»	101,90	103,00	(1,10)	101,90	103,00	(1,10)
ПАТ «Лисичанськвугілля»	208,78	209,00	(0,22)	208,78	209,00	(0,22)
ДП «Торецьквугілля»	0,71	1,00	(0,29)	0,71	1,00	(0,29)
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	467,14	469,00	(1,86)	467,14	469,00	(1,86)
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	344,10	344,00	0,10	344,10	344,00	0,10
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	7 229,91	7 229,90	0,01	7 229,91	7 229,90	0,01
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	28 664,29	28 730,30	(66,01)	28 664,29	28 664,80	(0,51)
ТДВ «Шахта «Білозерська»	674,51	674,60	(0,09)	674,51	674,60	(0,09)
ДП «Волиньвугілля»	327,20	327,00	0,20	327,20	327,00	0,20
ДП «Селидіввугілля»	222,63	233,00	(10,37)	222,63	233,00	(10,37)
Всього	39 186,91	39 325,80	(138,89)	39 186,91	39 201,05	(14,14)

Звірка надходжень від плати за землю в 2016 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	1 113,34	1 113,30	0,04	1 113,34	1 113,30	0,04
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	39 441,52	39 441,00	0,52	39 441,52	39 441,00	0,52
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	60 589,70	0,00	60 589,70	60 589,70	60 589,70	0,00
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	312 800,82	312 801,00	(0,18)	312 800,82	312 801,00	(0,18)
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	98 384,63	98 385,00	(0,37)	98 384,63	98 385,00	(0,37)
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	39 672,63	39 672,00	0,63	39 672,63	39 672,00	0,63
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	8 242,62	8 242,60	0,02	8 242,62	8 242,60	0,02
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	75 539,35	75 538,00	1,35	75 539,35	75 538,00	1,35
ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	2 816,85	2 817,00	(0,15)	2 816,85	2 817,00	(0,15)
ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	72 812,46	72 812,00	0,46	72 812,46	72 812,00	0,46
Всього	711 413,91	650 821,90	60 592,01	711 413,91	711 411,60	2,31

20.6 Екологічний податок

Звірка надходжень від екологічного податку в 2016 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Куб-газ»	61,02	61,02	0,00	61,02	61,02	0,00
ПрАТ «Укргазвидобуток»	8,48	9,00	(0,52)	8,48	9,00	(0,52)
ДСД від 21.07.1997 р. №23-3/97-84Б-97-уповноважена особа ТОВ «Газ-МДС» 24253556	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Пром-Енергопродукт»	3,62	3,62	(0,00)	3,62	3,62	(0,00)
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	41,39	41,00	0,39	41,39	41,00	0,39
ТОВ «Надра-Геоінвест»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
СП «Полтавська газонафтова компанія»	324,20	326,50	(2,30)	324,20	326,50	(2,30)
ТОВ «Системойлінженерінг»	4,04	4,00	0,04	4,04	4,00	0,04
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	35,97	36,00	(0,03)	35,97	36,00	(0,03)
ТОВ «Парі»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Енергія-95»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	23,04	23,00	0,04	23,04	23,00	0,04
НАК «Нафтогаз України»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00



Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укртранснафта»	240,04	240,00	0,04	240,04	240,00	0,04
ДСД від 19.01.1999 р. № 35/4. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	20,86	20,86	(0,00)	20,86	20,86	(0,00)
ПАТ «Укртрансгаз»	19 082,92	19 117,61	(34,69)	19 082,92	19 083,73	(0,81)
ПАТ «Укрнафта»	8 477,93	8 477,00	0,93	8 477,93	8 477,00	0,93
ПАТ «Укргазвидобування»	7 561,52	8 272,90	(711,38)	7 561,52	7 561,40	0,12
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	46,76	46,76	0,00	46,76	46,76	0,00
ПрАТ «Природні ресурси»	41,64	41,60	0,04	41,64	41,60	0,04
ТОВ «Східний геологічний союз»	4,46	4,50	(0,04)	4,46	4,50	(0,04)
Всього	35 977,87	36 725,36	(747,49)	35 977,87	35 979,98	(2,11)

Звірка надходжень від екологічного податку в 2016 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування) для компаній, що добровільно надіслали інформацію

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Західнадрасервіс»	0,06	0,06	0,00	0,06	0,06	0,00
ПП «Нордік»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Західгазінвест»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДСД від 07.09.2001 р. Дод. №4 до дог. №35/4. Оператор - ПрАТ «Галс-К»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДСД від 11.11.1999 р. №35/176. Оператор - НГВУ «Охтирканафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (5398533)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	0,06	0,06	0,00	0,06	0,06	0,00

Звірка надходжень від екологічного податку в 2016 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ДП «Шахта ім. М.С. Сургая»	3,99	4,00	(0,01)	3,99	4,00	(0,01)
ДП «Львіввугілля»	0,00	17,00	(17,00)	0,00	0,00	0,00
ДП «Мирноградвугілля»	584,72	584,00	0,72	584,72	584,00	0,72
ПАТ «Лисичанськвугілля»	122,29	135,00	(12,71)	122,29	122,29	(0,00)
ДП «Торецьквугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	4 103,68	3 720,00	383,68	4 103,68	3 720,00	383,68
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	169,16	179,00	(9,84)	169,16	169,16	(0,00)
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	10 241,29	10 241,30	(0,01)	10 241,29	10 241,30	(0,01)
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	24 304,98	24 305,00	(0,02)	24 304,98	24 305,00	(0,02)
ТДВ «Шахта «Білозерська»	2 572,92	2 572,90	0,02	2 572,92	2 572,90	0,02
ДП «Волиньвугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Селидіввугілля»	3,00	3,00	0,00	3,00	3,00	0,00
Всього	42 106,03	41 761,20	344,83	42 106,03	41 721,65	384,38

Звірка надходжень від екологічного податку в 2016 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Єристовський гірничо-збагачувальний комбінат»	22 421,82	22 421,80	0,02	22 421,82	22 421,80	0,02
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	8 411,43	8 412,00	(0,57)	8 411,43	8 412,00	(0,57)
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	40 833,27	40 731,45	101,82	40 833,27	40 731,45	101,82
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	193 715,66	193 716,00	(0,34)	193 715,66	193 716,00	(0,34)
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	68 474,40	68 474,00	0,40	68 474,40	68 474,00	0,40
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	47 051,92	47 052,00	(0,08)	47 051,92	47 052,00	(0,08)
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	588,28	588,30	(0,02)	588,28	588,30	(0,02)
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	41 543,96	41 544,00	(0,04)	41 543,96	41 544,00	(0,04)
ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	410,98	459,00	(48,02)	410,98	411,00	(0,02)
ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	43 885,75	43 886,00	(0,25)	43 885,75	43 886,00	(0,25)
Всього	467 337,46	467 284,55	52,91	467 337,46	467 236,55	100,91

20.7 Дивіденди та сплата частки чистого прибутку

Звірка надходжень від дивідендів та сплати частки чистого прибутку в 2016 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Куб-газ»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Укргазвидобуток»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДСД від 21.07.1997 р. №23-3/97-84Б-97-уповноважена особа ТОВ «Газ-МДС» 24253556	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Пром-Енергопродукт»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Надра-Геоінвест»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
СП «Полтавська газонафтова компанія»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Системойлінженерінг»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Парі»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Енергія-95»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
НАК «Нафтогаз України»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00



Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ПАТ «Укртранснафта»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДСД від 19.01.1999 р. № 35/4. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Укртрансгаз»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Укрнафта»	0,00	23 300,00	(23 300,00)	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Укргазвидобування»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Природні ресурси»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Східний геологічний союз»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	0,00	23 300,00	(23 300,00)	0,00	0,00	0,00



*Звірка надходжень від дивідендів та сплати частки чистого прибутку в 2016 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)
для компаній, що добровільно надіслали інформацію*

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Західнадрасервіс»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПП «Нордік»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Західгазінвест»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДСД від 07.09.2001 р. Дод. №4 до дог. №35/4. Оператор - ПрАТ «Галс-К»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДСД від 11.11.1999 р. №35/176. Оператор - НГВУ «Охтирканафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (5398533)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Звірка надходжень від дивідендів та сплати частки чистого прибутку в 2016 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ДП «Шахта ім. М.С. Сургая»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Львіввугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Мирноградвугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Лисичанськвугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Торецьквугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТДВ «Шахта «Білозерська»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Волиньвугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ДП «Селидіввугілля»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Звірка надходжень від дивідендів та сплати частки чистого прибутку в 2016 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	152 000,00	152 000,00	0,00	152 000,00	152 000,00	0,00
ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	152 000,00	152 000,00	0,00	152 000,00	152 000,00	0,00

20.8 Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)

Звірка надходжень від єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) в 2016 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Куб-газ»	8 284,87	8 449,16	(164,30)	8 284,87	8 449,16	(164,30)
ПрАТ «Укргазвидобуток»	3 751,95	3 752,00	(0,05)	3 751,95	3 752,00	(0,05)
ДСД від 21.07.1997 р. №23-3/97-84Б-97-уповноважена особа ТОВ «Газ-МДС» 24253556	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «Пром-Енергопродукт»	1 851,40	1 851,40	0,00	1 851,40	1 851,40	0,00
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	8 279,72	0,00	8 279,72	8 279,72	8 279,72	0,00
ТОВ «Надра-Геоінвест»	45,53	45,50	0,03	45,53	45,50	0,03
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	582,37	582,40	(0,03)	582,37	582,40	(0,03)
СП «Полтавська газонафтова компанія»	21 148,78	21 148,70	0,08	21 148,78	21 148,70	0,08
ТОВ «Системойлінженерінг»	1 150,11	1 150,70	(0,59)	1 150,11	1 150,70	(0,59)
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	1 304,77	1 304,80	(0,03)	1 304,77	1 304,80	(0,03)
ТОВ «Парі»	1 135,19	1 135,20	(0,01)	1 135,19	1 135,20	(0,01)
ТОВ «Енергія-95»	18,18	18,20	(0,02)	18,18	18,20	(0,02)
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	4 512,86	4 392,00	120,86	4 512,86	4 392,00	120,86

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
НАК «Нафтогаз України»	55 433,77	55 434,29	(0,52)	55 433,77	55 434,29	(0,52)
ПАТ «Укртранснафта»	127 071,10	129 356,00	(2 284,90)	127 071,10	127 096,00	(24,90)
ДСД від 19.01.1999 р. № 35/4. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта»	211,74	211,70	0,04	211,74	211,70	0,04
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	8 442,67	8 442,67	0,00	8 442,67	8 442,67	0,00
ПАТ «Укртрансгаз»	641 441,37	641 398,26	43,10	641 441,37	641 398,26	43,10
ПАТ «Укрнафта»	487 635,66	441 861,00	45 774,66	487 635,66	487 635,66	0,00
ПАТ «Укргазвидобування»	530 982,05	529 117,30	1 864,75	530 982,05	529 117,30	1 864,75
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	5 620,00	5 639,30	(19,30)	5 620,00	5 639,30	(19,30)
ПрАТ «Природні ресурси»	8 210,30	8 210,30	(0,00)	8 210,30	8 210,30	(0,00)
ТОВ «Східний геологічний союз»	2 566,97	2 567,00	(0,03)	2 566,97	2 567,00	(0,03)
Всього	1 919 681,36	1 866 067,89	53 613,47	1 919 681,36	1 917 862,27	1 819,09

Звірка надходжень від єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) в 2016 році (видобування нафти та природного газу, в т.ч. транспортування) для компаній, що добровільно надіслали інформацію

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «СП «Укркарпатоїл ЛТД»	471,74	472,00	(0,26)	471,74	472,00	(0,26)
ТОВ «Західнадрасервіс»	879,83	879,83	(0,00)	879,83	879,83	(0,00)
ПП «Нордік»	1 273,18	1 267,40	5,78	1 273,18	1 267,40	5,78
ТОВ «Західгазінвест»	573,20	573,20	(0,00)	573,20	573,20	(0,00)
ДСД від 07.09.2001 р. Дод. №4 до дог. №35/4. Оператор - ПрАТ «Галс-К»	212,06	212,06	0,00	212,06	212,06	0,00
ДСД від 11.11.1999 р. №35/176. Оператор - НГВУ «Охтирканафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (5398533)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Всього	3 410,01	3 404,49	5,52	3 410,01	3 404,49	5,52

Звірка надходжень від єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) в 2016 році (видобування кам'яного вугілля)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ДП «Шахта ім. М.С. Сургая»	63 744,49	63 742,00	2,49	63 744,49	63 742,00	2,49
ДП «Львіввугілля»	193 704,82	222 338,00	(28 633,18)	193 704,82	193 704,82	(0,00)
ДП «Мирноградвугілля»	108 023,41	109 089,00	(1 065,59)	108 023,41	108 026,00	(2,59)
ПАТ «Лисичанськвугілля»	89 392,33	89 392,00	0,33	89 392,33	89 392,00	0,33
ДП «Торецьквугілля»	51 180,10	51 444,00	(263,90)	51 180,10	51 444,00	(263,90)
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	116 912,55	116 913,00	(0,45)	116 912,55	116 913,00	(0,45)
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	56 696,48	55 526,00	1 170,48	56 696,48	56 696,00	0,48
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	145 736,70	131 110,30	14 626,40	145 736,70	145 736,70	0,00
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	624 914,72	732 092,30	(107 177,58)	624 914,72	624 914,00	0,72
ТДВ «Шахта «Білозерська»	31 332,13	31 048,20	283,93	31 332,13	31 048,20	283,93
ДП «Волиньвугілля»	38 039,88	37 931,00	108,88	38 039,88	37 931,00	108,88
ДП «Селидіввугілля»	205 575,53	206 554,00	(978,47)	205 575,53	206 554,00	(978,47)
Всього	1 725 253,14	1 847 179,80	(121 926,66)	1 725 253,14	1 726 101,72	(848,58)

Звірка надходжень від єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) осіб в 2016 році (видобування руд металів)

Назва компанії	Початкові дані, тис. грн			Фінальні дані, тис. грн		
	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній	Дані державних органів	Дані видобувних компаній	Розходження між даними державних органів та даними видобувних компаній
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	28 789,51	28 617,20	172,31	28 789,51	28 617,20	172,31
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	178 419,61	178 419,00	0,61	178 419,61	178 419,00	0,61
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	155 104,54	155 105,00	(0,46)	155 104,54	155 105,00	(0,46)
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	554 691,73	554 691,00	0,73	554 691,73	554 691,00	0,73
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	131 327,32	131 327,00	0,32	131 327,32	131 327,00	0,32
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	107 316,42	107 316,00	0,42	107 316,42	107 316,00	0,42
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	61 723,24	59 624,60	2 098,64	61 723,24	59 624,60	2 098,64
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	102 791,69	102 791,00	0,69	102 791,69	102 791,00	0,69
ПАТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	84 321,33	83 598,00	723,33	84 321,33	83 598,00	723,33
ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	138 553,16	138 553,00	0,16	138 553,16	138 553,00	0,16
Всього	1 543 038,55	1 540 041,80	2 996,75	1 543 038,55	1 540 041,80	2 996,75

21 Додаток 13. Консолідована база даних щодо сплати податків та інших платежів підзвітними компаніями видобувних галузей, які не надали інформацію для Звіту ІПВГ

Сплата податків та інших платежів великими компаніями видобувної галузі в 2016 році, згідно з даними ДФС

Назва компанії	Податок на доходи фізичних осіб	Податок на прибуток підприємств	Рентна плата за користування надрами	Податок на додану вартість	Плата за землю	Екологічний податок	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	ЄСВ
ДСД від 10.06.2002 р. № 3. Оператор - ТОВ «Карпатигаз» (30162340)	685,55	28 466,99	2 493 761,86	619 702,06	0,00	0,00	0,00	0,00
ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	143 148,52	(83 000,00)	92 575,30	380 984,23	0,00	16 813,33	0,00	203 592,15
ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	139 871,09	(9 415,67)	77 609,78	281 104,43	0,00	15 496,05	(0,00)	190 964,59
ДСД від 28.11.2000 р. № 1-Д21/008/2000 - уповноважена особа Полтавська філія Закритого акціонерного товариства «Девон» 26002442	0,00	0,00	456 438,46	133 949,10	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»	146 535,60	(21 770,00)	54 967,45	67 914,69	4 163,88	7 073,98	0,00	191 375,90
ПрАТ «Краснодонвугілля»	118 228,46	0,00	27 397,45	0,49	10 507,74	11 238,59	0,00	262 188,81
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізрудний комбінат»	101 982,83	(47 026,79)	222 871,37	2 683,16	16 291,13	202,10	0,00	102 339,02
ПрАТ ДТЕК «Шахта Комсомолець Донбасу»	78 141,82	79 536,41	26 728,40	107 957,38	27,25	20 706,03	0,00	93 292,59

Назва компанії	Податок на доходи фізичних осіб	Податок на прибуток підприємств	Рентна плата за користування надрами	Податок на додану вартість	Плата за землю	Екологічний податок	Дивіденди та сплата частки чистого прибутку	ЄСВ
ПрАТ «Суха Балка»	61 776,82	0,00	138 619,34	0,00	13 515,09	833,35	0,00	73 522,75
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	60 095,28	0,00	38 056,58	44,08	64 891,67	2 114,23	0,00	74 809,35
Договір про спільну діяльність від 24.03.2004 р. № 493 - уповноважена особа ТОВ «Карпатигаз» 30162340	19,89	0,00	151 335,56	37 719,13	0,00	0,00	0,00	0,00
ДСД від 24.12.1997 р. № 999/97. Оператор - НГВУ «Полтаванафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (22525915)	0,00	0,00	42 700,00	141 806,25	0,00	0,00	0,00	0,00
ПАТ «Шахта ім. О.Ф. Засядька» (всього)	4 578,11	2,21	26 855,54	82 970,03	73,54	1 535,83	0,00	53 537,06
ДП «Первомайськвугілля»	58 254,96	0,00	114,24	169,97	40,11	0,00	0,00	80 931,12
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ	977,12	34,51	74 192,34	14 333,53	328,77	0,60	0,00	1 136,11
Всього	914 296,04	(53 172,33)	3 924 223,68	1 871 338,53	109 839,19	76 014,09	(0,00)	327 689,44

22 Додаток 14. Статус отримання інформації від підзвітних компаній за результатами запитів

Назва компанії	Інформація щодо виробничної діяльності та неподаткових платежів ⁴⁴⁴	Лист-завірення з боку компанії ⁴⁴⁵	Річний звіт про сплату податків за 2016 р.	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності (наявний у відкритому доступі)
ПАТ «Укрнафта»	✓	✓	✓	https://www.ukrnafta.com/data/Page_FINANCIAL%20RESULTS/Docs_for_news/Ukrnafta%20IFRS%20Standalone%202016%20UKR.PDF	https://www.ukrnafta.com/data/Page_FINANCIAL%20RESULTS/Docs_for_news/Ukrnafta%20IFRS%20Standalone%202016%20UKR.PDF
ДСД від 24.12.1997 р. № 999/97. Оператор - НГВУ «Полтаванафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (22525915)	✗	✗	✗	✗	✗
ДСД від 19.01.1999 р. № 35/4. Оператор - НГВУ «Чернігівнафтогаз» ПАТ «Укрнафта» (135390)	✓	✓	✓	✓	не проводився
СП «Полтавська газонафтова компанія»	✓	✓	✓	✓	✗
НАК «Нафтогаз України»	✓	✓	✓	http://www.naftogaz.com/files/Zvity/Naftogaz-16fsu-ISA-sign-ukr.pdf	http://www.naftogaz.com/files/Zvity/Naftogaz-16fsu-ISA-sign-ukr.pdf
ПАТ «Укргазвидобування»	✓	✗	✓	✓	✓
ПАТ «Укртрансгаз»	✓	частково	✓	http://utg.ua/utg/about-company/reports.html	http://utg.ua/utg/about-company/reports.html

⁴⁴⁴ «Частково» означає, що один блок анкети або більше не було заповнено

⁴⁴⁵ «Частково» означає, що не був наданий один з листів-завірення з підписом відповідальної особи: у відповідь на первинний запит або у відповідь на запит для уточнення

Назва компанії	Інформація щодо виробничної діяльності та неподаткових платежів ⁴⁴⁴	Лист-завірення з боку компанії ⁴⁴⁵	Річний звіт про сплату податків за 2016 р.	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності (наявний у відкритому доступі)
ПАТ «Укртранснафта»	✓	✓	✓	http://www.ukrtransnafta.com/dokumenti/	http://www.ukrtransnafta.com/dokumenti/
СП «Бориславська нафтова компанія» в формі ТОВ	відмова у наданні інформації				
ТОВ «Енергія-95»	✓	✓	✓	✗	не проводився
ПрАТ «Укргазвидобуток»	✓	✓	✓	http://25635581.smida.gov.ua/	http://25635581.smida.gov.ua/
Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	✓	✓	✓	http://www.regalpetroleum.co.uk/uploads/annualreport2016webready.pdf	http://www.regalpetroleum.co.uk/uploads/annualreport2016webready.pdf
ТОВ «Пром-Енергопродукт»	✓	✓	✓	інформація не публічна	інформація не публічна
ПрАТ «Нафтогазвидобування»	✓	✓	✓	https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/94772	https://smida.gov.ua/db/emitent/report/year/xml/show/94772
ТОВ «Східний геологічний союз»	✓	✓	✓	✓	✓
ПрАТ «Природні ресурси»	✓	✓	✓	✓	✓
ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	частково	✗	✓	✗	✗
ТОВ «Надра-Геоінвест»	✓	✓	✓	✓	не проводився
ТОВ «Куб-газ»	✓	✓	✓	✗	інформація не публічна
ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	✓	✓	✓	✓	не проводився
ТОВ «Парі»	✓	✓	✓	інформація не публічна	не проводився
ТОВ «Перша українська газонафтова компанія»	✓	✓	✓	✗	не проводився
ТОВ «Системойлінженерінг»	частково	✓	✓	✗	не проводився

Назва компанії	Інформація щодо виробничної діяльності та неподаткових платежів ⁴⁴⁴	Лист-завірення з боку компанії ⁴⁴⁵	Річний звіт про сплату податків за 2016 р.	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності (наявний у відкритому доступі)
СП «Каштан Петролеум ЛТД»	✓	✓	✓	✓	не проводився
ДСД від 28.11.2000 р. № 1-Д21/008/2000 - уповноважена особа Полтавська філія ЗАТ «Девон» 26002442	відмова у наданні інформації у зв'язку з припиненням виробничої діяльності				
ДСД від 10.06.2002 р. № 3. Оператор - ТОВ «Карпатигаз» (30162340)	✗	✗	✗	✗	✗
Договір про спільну діяльність від 24.03.2004 р. № 493 - уповноважена особа ТОВ «Карпатигаз» 30162340	✗	✗	✗	✗	✗
ДСД від 21.07.1997 р. №23-3/97-84Б-97 - уповноважена особа ТОВ «Газ-МДС» 24253556	✓	✓	✓	✗	не проводився
ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	✓	✓	https://ingok.metinvestholding.com/upload/ingok/shareholders/regulyarnaya-informaciya-ingok-2016.pdf	✓
ПрАТ «Центральний гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	✓	✓	https://cgok.metinvestholding.com/upload/cgok/shareholders/00190977-2016.pdf	✓
ПАТ «Південний гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	✓	✓	✗	✗
ПрАТ «Північний гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	✓	✓	https://cgok.metinvestholding.com/upload/sevgok/shareholders/pjsc_northern-gok_	✓

Назва компанії	Інформація щодо виробничної діяльності та неподаткових платежів ⁴⁴⁴	Лист-завірення з боку компанії ⁴⁴⁵	Річний звіт про сплату податків за 2016 р.	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності (наявний у відкритому доступі)
				godovoj_otchet_2016.pdf	
Підприємство з іноземними інвестиціями у формі ПрАТ «Запорізький залізорудний комбінат»	x	x	x	x	x
ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	✓	✓	✓	✓
ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	✓	✓	http://ferrexpoeristovomine.com/wp-content/uploads/2015/09/Финансовый-отчет-2016-рус.-яз..pdf	http://ferrexpoeristovomine.com/wp-content/uploads/2015/09/Финансовый-отчет-2016-рус.-яз..pdf
ПАТ «Криворізький залізорудний комбінат»	✓	✓	✓	✓	x
ПрАТ «Суша Балка»	x	x	x	x	x
ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	✓	✓	✓	✓	✓
ПАТ «Покровський гірничо-збагачувальний комбінат»	x	x	x	x	x
ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	✓	x	✓	✓	✓
ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	✓	✓	✓	https://umcc.com.ua/purchase	https://umcc.com.ua/purchase
ПАТ «Шахта ім. О.Ф. Засядька»	x	x	x	x	x
ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	частково	x	✓	✓	✓
ПрАТ ДТЕК «Шахта Комсомолец Донбасу»	x	x	x	x	x
ПАТ «Шахтоуправління «Покровське»	x	x	x	x	x
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	✓	✓	✓	x	не проводився

Назва компанії	Інформація щодо виробничної діяльності та неподаткових платежів ⁴⁴⁴	Лист-завірення з боку компанії ⁴⁴⁵	Річний звіт про сплату податків за 2016 р.	Публічна фінансова звітність	Аудит фінансової звітності (наявний у відкритому доступі)
ДП «Мирноградвугілля»	✓	✓	✓	✓	не проводився
ДП «Первомайськвугілля»	✗	✗	✗	✗	✗
ДП «Львіввугілля»	✓	✓	✓	✓	не проводився
ПАТ «Лисичанськвугілля»	✓	✓	✓	✓	✓
ПрАТ «Краснодонвугілля»	відмова у наданні інформації у зв'язку з втратою контролю над підприємством				
ДП «Волиньвугілля»	частково	✓	✓	✗	не проводився
ДП «Селидіввугілля»	✓	✓	✓	✓	не проводився
ДП «Торецьквугілля»	✓	✓	✓	✓	не проводився
ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	✓	✓	✓	✓	не проводився
ТДВ «Шахта «Білозерська»	частково	✗	✓	✓	не проводився
ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	частково	✗	✓	✓	✓
ТОВ «ДТЕК Свердловантрацит»	✗	✗	✗	✗	✗
ТОВ «ДТЕК Ровенькиантрацит»	✗	✗	✗	✗	✗
ДП «Шахта ім.М.С.Сургая»	✓	✓	✓	✓	не проводився

23 Додаток 15. Дослідження розбіжностей та коригування інформації про платежі

23.1 Податок на доходи фізичних осіб

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Дані ДФС, тис грн	Дані компаній (первинні), тис грн	Дані компаній (скореговані), тис грн	Причина коригувань
1	ТОВ «Енергія-95»	24186185	17,54	13,10	17,50	Компанія погодилася з даними ДФС, додаткових пояснень не було надано.
2	ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	37014600	118 385,50	107 403,50	118 385,50	Компанія погодилася з даними ДФС, оскільки у її первинних даних не були включені деякі структурні підрозділи.
3	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	178353	490 638,19	631 083,60	507 894,80	Дані скореговані компанією без додаткових пояснень. Розходження в результаті корегувань не були закриті.

23.2 Податок на прибуток підприємств

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Дані ДФС, тис грн	Дані компаній (первинні), тис грн	Дані компаній (скореговані), тис грн	Причина коригувань
1	ПАТ «Укрнафта»	135390	58 426,98	46 400,00	58 426,98	Компанія погодилась з даними ДФС, оскільки нею у свої початкові дані було частково включено сплату податків за ДСД, звірка яких проводилась окремо.
2	НАК «Нафтогаз України»	20077720	241 975,27	0,00	241 975,00	Компанія погодилась з даними ДФС, додаткових пояснень не було надано. Фактично, корегування полягали у включенні податку на прибуток іноземних юридичних осіб у загальну суму податку на прибуток.
3	ПАТ «Укртрансгаз»	30019801	3 255 922,04	3 207 056,72	3 255 922,03	Компанія погодилась з даними ДФС. Корегування полягали у перенесені на рахунок материнської компанії авансових внесків (переплати) з податку на прибуток філій в минулі періоди (зі знаком «мінус»)
4	ПрАТ «Нафтогазвидобування»	32377038	1 435 553,98	1 155 627,52	1 435 553,98	Компанія погодилась з даними ДФС. Корегування полягали у включенні компанією у загальну суму податку на прибуток таких платежів як: податок на прибуток іноземних юридичних осіб, авансу за 2017 р., штрафів і пені, відсотків за користування розстроченням.
5	ТОВ «Енерго-сервісна компанія «Еско-Північ»	30732144	189 682,65	164 459,30	189 682,70	Компанія погодилась з даними ДФС, додаткових пояснень не було надано.
6	ДП «Львіввугілля»	32323256	949,65	770,00	949,65	Компанія погодилась з даними ДФС. Корегування полягало у включенні компанією пені за податком на прибуток.
7	ДП «Торецьквугілля»	33839013	80,07	0,00	80,07	Компанія погодилась з даними ДФС, додаткових пояснень не було надано.

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Дані ДФС, тис грн	Дані компаній (первинні), тис грн	Дані компаній (скореговані), тис грн	Причина коригувань
8	СП «Каштан Петролеум ЛТД»	23703371	3 034,23	1 529,20	3 034,20	Корегування полягало у включені компанією у загальну суму податку на прибуток таких платежів, як: податок на прибуток іноземних юридичних осіб і авансових внесків при виплаті дивідендів.
9	ТОВ «Парі»	31037994	1 644,74	898,60	1 644,70	Корегування полягало у включені компанією у загальну суму податку на прибуток штрафів, пов'язаних з його сплатою.
10	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	191282	(699 934,83)	0,00	(699 934,83)	Корегування полягало у включені компанією у загальну суму податку на прибуток таких платежів, як: податок на прибуток іноземних юридичних осіб і повернення переоплати за даним податком (зі знаком «мінус»).
11	ПрАТ «Інгулецький гірничо-збагачувальний комбінат»	190905	(885 000,00)	0,00	(885 000,00)	Корегування полягало у включені компанією у загальну суму податку на прибуток повернення переоплати за даним податком (зі знаком «мінус»).
12	СП «Полтавська газонафтова компанія»	20041662	(19,64)	0,00	(19,64)	Компанія погодилась з даними ДФС. Корегування було пов'язане з перенесенням переоплати за податком на прибуток в рахунок оплати штрафних санкцій зі збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ для споживачів усіх форм власності згідно з податковим повідомленням-рішенням №0001654107 від 19.08.2016 р.
13	ПрАТ «Природні ресурси»	33100376	201 024,83	171 864,10	201 024,83	Корегування полягало у включені компанією у загальну суму податку на прибуток сплати податку на прибуток іноземних юридичних осіб.
14	ТОВ «Східний геологічний союз»	32426289	3 575,90	0,00	3 575,70	Корегування полягало у включені компанією у загальну суму податку на прибуток сплати податку на прибуток іноземних юридичних осіб.

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Дані ДФС, тис грн	Дані компаній (первинні), тис грн	Дані компаній (скореговані), тис грн	Причина коригувань
15	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	24432974	726 302,91	613 978,00	726 302,91	Корегування полягало у включенні компанією у загальний податок на прибуток такого платежу як податок на прибуток іноземних юридичних осіб.
16	ПАТ «Укргазвидобування»	30019775	3 726 687,84	3 487 352,00	3 726 687,00	Компанія погодилась з даними ДФС. Корегування полягали у перенесенні на рахунок материнської компанії авансових внесків (переплати) з податку на прибуток філій в минулі періоди (зі знаком «мінус»)
17	ТОВ «Єристівський гірничо-збагачувальний комбінат»	35713283	47,91	0,00	0,00	Компанія не погодилась з даними ДФС. Відповідно до пояснень компанії, податок на прибуток у 2016 році вона не сплачувала.
18	ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	31599557	110,74	97,00	97,00	Компанія не надала відповідь на запит щодо уточнення інформації.
19	ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	190911	(31,05)	0,00	0,00	Компанія не надала відповідь на запит щодо уточнення інформації.

23.3 Рентна плата за користування надрами

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Дані ДФС, тис грн	Дані компаній (первинні), тис грн	Дані компаній (скореговані), тис грн	Причина коригувань
1	ПАТ «Укрнафта»	135390	4 468 712,38	4 553 317,00	4 468 712,38	Компанія погодилась з даними ДФС, оскільки нею у свої початкові дані було частково включено сплату податків за ДСД, звірка яких проводилась окремо.
2	ПАТ «Укртрансгаз»	30019801	316,21	312,96	316,17	Компанія погодилась з даними ДФС, додаткових пояснень не було надано.
3	ПАТ «Укртранснафта»	31570412	13,28	110,00	13,00	Компанія погодилась з даними ДФС. Корегування полягало у виключенні компанією з загальної суми рентної плати за користування надрами помилково доданої рентної плати за спеціальне використання води, яке не входило у сфери охоплення звіркою.
4	ДП «Львіввугілля»	32323256	3 648,07	2 918,00	3 648,07	Корегування полягало у включенні компанією у загальну суму рентної плати за користування надрами пені, пов'язаної з її сплатою.
5	Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	26333503	95 119,62	11,00	95 119,63	Корегування полягало у виправленні технічної помилки, що була здійснена під час первинного надання інформації.
6	СП «Каштан Петролеум ЛТД»	23703371	73 568,65	70 357,90	73 568,62	Корегування полягало у включенні компанією у загальну суму рентної плати за користування надрами таких платежів, як: штрафів та пені, пов'язаних зі сплатою даного податку, і відсотків за користування податковим розстроченням.
7	ПрАТ «Полтавський гірничо-	191282	245 023,53	240 655,15	245 023,53	Корегування полягало у включенні компанією у загальну суму рентної плати штрафів, пов'язаних з її сплатою.

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Дані ДФС, тис грн	Дані компаній (первинні), тис грн	Дані компаній (скореговані), тис грн	Причина коригувань
	збагачувальний комбінат»					
8	ДП «Мирноградвугілля»	32087941	582,93	404,00	584,00	Корегування полягало у включенні у загальну суму рентної плати за користування надрами суми, яка була погашена за рахунок майна суб'єкта господарювання, яке перебувало у податковій заставі. Дана сума була відображена у звітності підприємства за 2017 рік, оскільки відповідна інформація надійшла на підприємство після закінчення фінансового 2016 року.
9	ПАТ «Укргазвидобування»	30019775	23 359 897,27	26 838 261,00	23 359 897,00	Компанія погодилася з даними ДФС, додаткових пояснень не було надано.
10	ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	31599557	17 429,47	11 682,00	11 682,00	Компанія не надала відповідь на запит щодо уточнення інформації.

23.4 Податок на додану вартість

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Дані ДФС, тис грн	Дані компаній (первинні), тис грн	Дані компаній (скореговані), тис грн	Причина коригувань
1	ПАТ «Укрнафта»	135390	2 392 420,06	2 501 095,00	2 392 420,06	Компанія погодилась з даними ДФС, оскільки нею у свої початкові дані було частково включено сплату податків за ДСД, звірка яких проводилась окремо.
2	ПАТ «Укртрансгаз»	30019801	2 553 123,99	2 554 288,12	2 553 123,99	Корегування полягало у включені компанією у загальний ПДВ суми штрафів, погашених за рахунок наявної у компанії переплати.
3	ПрАТ «Нафтогазвидобування»	32377038	2 029 109,22	1 935 487,00	2 029 109,22	Корегування полягало у включені компанією у загальну суму ПДВ відсотків за користування податковим розстроченням.
4	ДП «Шахта «Південнодонбаська №3 Ім. М.С. Сургая»	40695853	1 025,00	1 025,00	1 025,00	Корегування полягало у включені в суму ПДВ суми сплати відповідного податку ДП «Донецька вугільна енергетична компанія» (код ЄДРПОУ 33161769), яка у 2016 році була зареєстрована на обліку ДФС як платник ПДВ.
5	ДП «Торецьквугілля»	33839013	1,49	0,00	1,49	Компанія погодилась з даними ДФС, додаткових пояснень не було надано.
6	ТОВ «Парі»	31037994	39 335,61	43 623,60	38 612,54	Компанія скорегувала інформацію про сплату ПДВ без додаткових пояснень. Розбіжність не суттєва.
7	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	191282	245 023,53	240 655,15	245 023,53	Корегування полягало у включені компанією у загальну суму ПДВ вартості штрафів, пов'язаних з його сплатою.
8	ПрАТ «Природні ресурси»	33100376	208 871,69	237 298,60	208 871,69	Корегування полягало у виключені з загальної суми ПДВ суми ПДВ з ввезених на територію України товарів.

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Дані ДФС, тис грн	Дані компаній (первинні), тис грн	Дані компаній (скореговані), тис грн	Причина коригувань
9	ТОВ «Східний геологічний союз»	32426289	20 009,44	21 423,80	20 009,44	Корегування полягало у виключенні з загальної суми ПДВ суми ПДВ з ввезених на територію України товарів.
10	ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»	24432974	0,00	3 384 875,00	0,00	Корегування полягало у виключенні з загальної суми ПДВ суми ПДВ з ввезених на територію України товарів.
11	ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	37014600	128 384,34	116 987,50	128 384,30	Компанія погодилась з даними ДФС, додаткових пояснень щодо даного податку не було надано.
12	ПАТ «Укргазвидобування»	30019775	9 252 972,83	9 249 138,00	9 252 973,00	Компанія скорегувала дані, додаткових пояснень не було надано.
13	ПрАТ «Видобувна компанія «Укрнафтобуріння»	33152471	181 968,76	185 170,06	185 170,06	Компанія не надала відповідь на запит щодо уточнення інформації.
14	ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	31599557	26 478,81	21 290,00	21 290,00	Компанія не надала відповідь на запит щодо уточнення інформації.
15	ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	190911	31,05	0,00	0,00	Компанія не надала відповідь на запит щодо уточнення інформації.

23.5 Плата за землю

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Дані ДФС, тис грн	Дані компаній (первинні), тис грн	Дані компаній (скореговані), тис грн	Причина коригувань
1	ПАТ «Укртрансгаз»	30019801	39 771,09	36 741,00	39 541,71	Корегування полагало у включені сум сплати відповідного податку (плати за землю) філіями компанії
2	ПрАТ «Нафтогазвидобування»	32377038	919,67	770,11	919,67	Корегування полагало у включені платежів за договорами сервітуту
3	ПрАТ «Укргазвидобуток»	25635581	0,64	0,00	0,64	Корегування полягали у включені суми сплати за відповідним податком, оскільки в початково наданій інформації вона була помилково не вказана (через округлення).
4	ДП «Львіввугілля»	32323256	693,75	753,00	693,75	Компанія скорегувала суму сплати за земельним податком з юридичних осіб, додаткових пояснень не було надано. Корегування суми сплати за орендною платою з юридичних осіб полягало у включені пені, пов'язаної з її сплатою.
5	Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	26333503	185,98	0,00	185,98	Компанія скорегувала дані. Інформація щодо плати за землю не була надана у первинній відповіді у зв'язку зі зміною форми Річного звіту про сплату податків та інших платежів для підприємств, що відносяться до видобувної галузі.
6	ТОВ «Пром-Енергопродукт»	31747429	51,66	0,00	51,66	Компанія скорегувала дані. Інформація щодо плати за землю не була надана у первинній відповіді у зв'язку зі зміною форми Річного звіту про сплату податків та інших платежів для підприємств, що відносяться до видобувної галузі.
7	СП «Каштан Петролеум ЛТД»	23703371	78,96	83,00	78,96	Компанія скорегувала дані, оскільки в первинній відповіді була помилково зазначена сума нарахованої, а не сплаченої орендної плати з юридичних осіб.



№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Дані ДФС, тис грн	Дані компаній (первинні), тис грн	Дані компаній (скореговані), тис грн	Причина коригувань
8	ПрАТ «Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат»	191282	60 589,70	0,00	60 589,70	Компанія скорегувала дані, оскільки в первинній відповіді помилково не була включена інформація щодо плати за землю.
9	ТОВ «Системойнженері нг»	38203132	8,10	0,00	0,00	Компанія не надала відповідь на запит щодо уточнення інформації.

23.6 Екологічний податок

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Дані ДФС, тис грн	Дані компаній (первинні), тис грн	Дані компаній (скореговані), тис грн	Причина коригувань
1	ПАТ «Укртрансгаз»	30019801	19 082,92	19 117,61	19 083,73	Корегування полягало у включенні сум сплати екологічного податку філіями компанії
2	ДП «Об'єднана гірничо-хімічна компанія»	36716128	410,98	459,00	411,00	Компанія скорегувала дані, оскільки при заповненні відповіді на первинний запит виникла технічна помилка.
3	ДП «Львіввугілля»	32323256	0,00	17,00	0,00	Компанія погодилася з даними ДФС, додаткових пояснень не було надано.
4	ПАТ «Лисичанськвугілля»	32359108	122,29	135,00	122,29	Корегування полягали у виключенні з загальної суми екологічного податку суми сплати збору за забруднення навколишнього середовища, який помилково був доданий.
5	ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	34032208	169,16	179,00	169,16	Корегування полягали у виключенні з загальної суми екологічного податку суми сплати збору за забруднення навколишнього середовища, який помилково був доданий.
6	ПАТ «Укргазвидобування»	30019775	7 561,52	8 272,90	7 561,40	Компанія скорегувала дані, додаткових пояснень не було надано.
7	ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	31599557	4 103,68	3 720,00	3 720,00	Компанія не надала відповідь на запит щодо уточнення інформації.

23.7 Дивіденди та сплата частки чистого прибутку

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Сплачено за 2016 рік_дані ДФС, тис грн	Сплачено за 2016 рік_дані Компанії, тис грн (первинні)	Сплачено за 2016 рік_дані Компанії, тис грн (скореговані)	Причина коригувань
1	ПАТ «Укрнафта»	135390	0,00	23 300,00	0,00	Компанія скорегувала дані у зв'язку з технічною помилкою при заповненні відповіді на первинний запит

23.8 Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ)

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Дані ДФС, тис грн	Дані компаній (первинні), тис грн	Дані компаній (скореговані), тис грн	Причина коригувань
1	ПАТ «Укрнафта»	135390	487 635,66	441 861,00	487 635,66	Компанія погодилась з даними ДФС, оскільки нею у свої початкові дані було включено сплату податків за ДСД, звірка яких проводилась окремо.
2	ПАТ «Укртранснафта»	31570412	127 071,10	129 356,00	127 096,00	Корегування полягало у виключенні з суми сплати ЄСВ збору під час набуття прав власності на легкові автомобілі і пільгових пенсій (відповідно до п. «б»-«з» статті 13 Закону України «Про пенсійне забезпечення»)
3	ДП «Львіввугілля»	32323256	193 704,82	222 338,00	193 704,82	Компанія погодилась з даними ДФС, додаткових пояснень не було надано.
4	Представництво «Регал Петролеум Корпорейшн Лімітед» (без права юридичної особи)	26333503	8 279,72	0,00	8 279,72	Компанія погодилась з даними ДФС, додаткових пояснень не було надано.
5	ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»	34032208	56 696,48	55 526,00	56 696,00	Корегування полягало у включенні в загальну суму ЄСВ суми утриманого з працівника ЄСВ, яке було помилково не вказане.
6	ПАТ «Укргазвидобування»	30019775	530 982,05	529 117,30	529 117,30	Інформація про корегування була надана із суттєвим запізненням, тому дані не були включені в Звіт.
7	ДП «Мирноградвугілля»	32087941	108 023,41	109 089,00	108 026,00	Корегування пов'язане зі зменшенням суми сплати ЄСВ компанією на ту частину, яка з технічних причин не була облікована в період фактичної сплати.

№	Назва підприємства	Код ЄДРПОУ /податковий номер	Дані ДФС, тис грн	Дані компаній (первинні), тис грн	Дані компаній (скореговані), тис грн	Причина коригувань
8	ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»	37014600	145 736,70	131 110,30	145 736,70	Корегування пов'язане з включенням платежів окремих структурних підрозділів.
9	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»	178353	624 914,72	732 092,30	624 914,00	Компанія погодилася з даними ДФС, додаткових пояснень не було надано.
10	ПАТ «Марганецький гірничо-збагачувальний комбінат»	190911	61 723,24	59 624,60	59 624,60	Компанія не надала відповідь на запит щодо уточнення інформації.

24 Додаток 16. Відповідність Звіту ІПВГ України вимогам Стандарту

Вимога Стандарту ІПВГ	Розділ Звіту
2.1	<p>Опис регуляторного та фіскального режиму у видобувних галузях, а також основні напрямки реформування представлені в Розділі 6 Звіту, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Огляд законодавства, що регулює питання видобування корисних копалин - розділ 6.1 • Функції та повноваження органів державної влади - розділ 6.2, додаток 5 • Реформування регуляторного та фіскального режиму видобувної галузі у 2016 році - розділ 6.3 • Регулювання державної участі у видобувних галузях - розділ 6.4 • Фіскальний режим - розділ 6.5 • Регуляторний режим - розділ 6.6.
2.2	<p>У розділі 6.6.2 описана процедура надання спеціальних дозволів на користування надрами. Інформація щодо аукціонів з продажу спеціальних дозволів на користування надрами, які відбулися в 2016 році, та переможців цих аукціонів наведена у Додатку 10.</p>
2.3	<p>Інформація про реєстр спеціальних дозволів на користування надрами наведена у розділі 6.6.1.</p>
2.4	<p>Інформація про договори у видобувних галузях наведена у розділі 6.6.4. У додатках 7 та 8 перелічені істотні умови УРП та договорів концесії.</p>
2.5	<p>Інформація про державну політику розкриття інформації про кінцевих бенефіціарних власників компаній видобувних галузей міститься у розділі 6.6.3. Інформація про кінцевих бенефіціарних власників підзвітних організацій відповідно до Єдиного державного реєстру наведена у Додатку 6.</p>
2.6	<p>Інформація щодо участі держави у видобувних галузях міститься в розділі 6.4 Звіту, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Визначення «підприємств, що перебувають у власності держави» - розділ 6.4.1 • Державна політика у сфері управління суб'єктами господарювання державного сектора економіки - розділ 6.4.2 • Огляд видів платежів підприємств із державною участю на користь держави - розділ 6.4.3 • Огляд видів платежів держави на користь підприємств із державною участю - розділ 6.4.4 • Функції підприємств із державною участю та платежі на користь підприємств з державною участю - розділ 6.4.5. <p>Крім того, інформація щодо участі держави у видобувних галузях наведена в кожному розділі, присвяченому окремій галузі, а саме: 5.1.1, 5.2.1, 5.3.1, 5.4.1, 5.5.1, 5.6.1, 5.7.1, 5.8.1.</p>
3.1	<p>Інформація щодо суттєвих розвідувальних робіт наведена в кожному розділі, присвяченому окремій галузі, а саме: 5.1.3, 5.2.3, 5.3.3, 5.4.3, 5.5.3, 5.6.3, 5.7.3, 5.8.3.</p>
3.2	<p>Інформація щодо запасів корисних копалин наведена в розділі 5, а саме: 5.1.2, 5.2.2, 5.3.2, 5.4.2, 5.5.2, 5.6.2, 5.7.2, 5.8.2. Інформація щодо обсягів видобування (в натуральних одиницях) корисних копалин наведена в розділі 5, а саме: 5.1.5, 5.2.5, 5.3.5, 5.4.5, 5.5.5, 5.6.5, 5.7.5, 5.8.5.</p>
3.3	<p>Інформація щодо експорту та імпорту наведена в розділі 5, а саме: 5.1.6, 5.2.7, 5.3.6, 5.4.6, 5.5.6, 5.6.6, 5.7.6, 5.8.6.</p>

Вимога Стандарту ІПВГ	Розділ Звіту
4.1	Інформація щодо податків та інших доходів держави від видобувних галузей представлена в розділі 7, а також в додатках 12, 13.
4.2	В Україні механізми передачі частини видобутої продукції на користь держави не використовуються.
4.3	В Україні механізми бартерних та інфраструктурних угод з державою не використовуються.
4.4	Інформація щодо транспортування нафти та газу, в т.ч. транзитної діяльності, наведена в розділі 5.2.6.
4.5	Інформація щодо платежів видобувних компаній на користь державних підприємств, організацій та установ наведена в розділі 7.2.3. Огляд видів платежів підприємств із державною участю на користь держави - розділ 6.4.3
4.6	Згідно результатів техніко-економічної оцінки та рішень БГЗО в сферу охоплення звіту увійшло два субнаціональні платежі, інформація щодо яких наведена у відповідних розділах, а саме: <ul style="list-style-type: none"> • податок на доходи фізичних осіб - розділ 7.4.1, а також додаток 12 (19.1) і додаток 13; • плата за землю - розділ 7.4.5, а також додаток 12 (19.5) і додаток 13; • екологічний податок - розділ 7.4.6, а також додаток 12 (19.6) і додаток 13. Інформація щодо розподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів наведена в розділі 6.5.
4.7	В Звіті представлено дезагреговану інформацію щодо доходів держави від видобувних галузей за видами платежів та конкретними компаніями (додатки 12, 13).
4.9	Інформація щодо процедур аудиту на підтвердження даних наведена в розділі 4.3, а також додатку 14.
5.1	Інформація щодо розподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів наведена в розділі 6.5, розділі 5.1.1 та додатку 11.
5.2	Інформація щодо розподілу податкових надходжень між бюджетами різних рівнів наведена в розділі 6.5, розділі 5.1.1 та додатку 11.
5.3.	Опис бюджетного процесу в Україні міститься в розділі 6.5.
6.1	Інформація про витрати компаній на соціальні потреби та види квазіфіскальних витрат державних підприємств міститься в розділі 6.6.7. Інформація щодо фактичних витрат видобувних компаній на соціальні цілі наведена в розділі 5.9.3
6.2	Інформація про витрати компаній на соціальні потреби та види квазіфіскальних витрат державних підприємств міститься в розділі 6.6.7. Інформація щодо квазіфіскальних операцій видобувних компаній наведена в розділі 5.10.
6.3	Інформація щодо внеску видобувних галузей в економіку країни наведена в розділі 5.9.

Інформація про компанію EY

EY є міжнародним лідером із аудиту, оподаткування, супроводу угод і консультування. Наші знання та якість послуг, які ми надаємо, сприяють зміцненню довіри і впевненості на ринках різних країн у всьому світі. Ми формуємо команду видатних лідерів, під чийм управлінням наш колектив виконує взяті на себе зобов'язання. Таким чином, ми робимо суттєвий внесок у поліпшення ділового середовища в інтересах співробітників, клієнтів і суспільства в цілому.

Назва EY відноситься до глобальної організації та може відноситися до однієї чи декількох компаній, що входять до складу Ernst & Young Global Limited, кожна з яких є окремою юридичною особою. Ernst & Young Global Limited - юридична особа, створена відповідно до законодавства Великої Британії, - є компанією, що обмежена відповідальністю її учасників і не надає послуг клієнтам.

Дізнайтеся більше на сайті: ey.com.

Даний документ підготовлений на підставі Стандарту ІПВГ і Технічного Завдання для Незалежного адміністратора, яке було затверджено Багатосторонньою групою зацікавлених сторін в Україні. Інформація, що міститься в цьому документі, заснована на даних, наданих надкористувачами та державними органами в рамках виконання проекту. Незалежний адміністратор покладався на надані йому дані і не проводив процедур їх перевірки або оцінки на предмет повноти, точності і коректності. З усіх питань, пов'язаних з наведеними даними про платежі надкористувачів та відповідних надходжень державних органів України, необхідно звертатися до відповідних компаній та / або державних органів.

Інформація в документі призначена лише для загального ознайомлення, у зв'язку з чим вона не може бути підставою для винесення професійного судження та / або використовуватися в якості юридичних доказів.

Компанія EY не несе відповідальності за збитки або шкоду, заподіяну будь-яким особам в результаті використання відомостей, що містяться в даному документі. Особи, які тим чи іншим чином використовують інформацію, що міститься в цьому документі, роблять це на свій власний ризик.

© 2018 ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

Усі права захищені

